VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Katedra podnikového a evropského práva

Kolektivní správa jako prostředek vymahatelnosti autorského práva v informační společnosti

Disertační práce

Doktorand: Ing. Tomáš Votava, M.A.

Školitel: Prof. JUDr. Martin Boháček, CSc.

Prohlašuji, že jsem disertační práci na téma „*Kolektivní správa jako prostředek vymahatelnosti autorského práva v informační společnosti*“ vypracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, jsou citovány v poznámkách pod čarou a uvedeny v přiloženém seznamu použitých pramenů a literatury.

V Praze dne 27. června 2019

Ing. Tomáš Votava, M.A.

Poděkování

Autor disertační práce by rád touto cestou poděkoval svému školiteli Prof. JUDr. Martinu Boháčkovi, CSc. za cenné připomínky, rady a komentáře, jakož i za podporu během celého doktorského studia.

Právní stav a citované zdroje jsou zohledněny ke dni 31. května 2019.

Není-li v textu uvedeno jinak, je autorem překladů cizojazyčných textů autor.

Obsah

Seznam použitých zkratek 8

1 ÚVOD 14

1.1 Předmět a cíle disertační práce 21
1.2 Metodologie 23

2 ZÁKLADNÍ TERMINOLOGICKÉ OTÁZKY 25

2.1 Duševní vlastnictví 25
2.2 Autorské právo 26
2.3 Kolektivní správa 28
2.4 K pojmu vymahatelnosti a další terminologii 30
2.5 K pojmu informační společnosti 34

3 PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY KOLEKTIVNÍ SPRÁVY A JEJICH VÝVOJ 39

3.1 Historickoprávní východiska kolektivní správy a vývoj právní úpravy na dnešním území ČR v evropském kontextu 39
3.2 Proces harmonizace právní úpravy kolektivní správy v EU 49
3.3 Prameny platné právní úpravy kolektivní správy a právních předpisů souvisejících v ČR 53

4 KOLEKTIVNÍ SPRÁVA – FUNDAMENTÁLNÍ OTÁZKY 57

4.1 Pojem, účel a funkce kolektivní správy 57
4.2 Právní režimy v systému kolektivní správy 60
4.2.1 Dobrovolná kolektivní správa 61
4.2.2 Rozšířená kolektivní správa 68
4.2.3 Povinná kolektivní správa 73
4.3 Základní právní poměry v systému kolektivní správy 77

5 INSTITUCIONÁLNÍ OTÁZKY KOLEKTIVNÍ SPRÁVY 83

5.1 Pojem kolektivního správce a jeho definiční znaky 83
5.2 Právní forma kolektivních správců 85
5.3 Založení a vznik kolektivního správce 91
5.4 Udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy v ČR 93
5.5 Legální monopol v systému kolektivní správy 95

6 SYSTÉM ORGANIZACE KOLEKTIVNÍ SPRÁVY 102

6.1 Členství v kolektivním správci jako nástroj jeho vnitřní kontroly 102
6.2 Vnitřní organizační struktura kolektivního správce 110

7 VÝKON KOLEKTIVNÍ SPRÁVY 121

7.1 Právní důvody zakládající výkon kolektivní správy 122
7.2 Uzavírání smluv s uživateli předmětů ochrany 124
7.3 Proces stanovení výše odměn a tvorby sazebníků kolektivního správce 131
7.4 Výběr, správa, rozdělování a výplata odměn 136
7.5 Soudní vymáhání autorských práv a práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím kolektivního správce 141
7.6 Přeshraniční výkon kolektivní správy a poskytování multi-teritoriálních licencí 148

8 SYNTÉZA PRÁVNÍ ÚPRAVY A ZÍSKANÝCH POZNATKŮ Z OBLASTI KOLEKTIVNÍ SPRÁVY, NÁVRHY *DE LEGE FERENDA* A PODNĚTY PRO DALŠÍ VÝZKUM 155

8.1 Kontradiktornost zájmů v systému kolektivní správy 155
8.2 Zhodnocení současného stavu právní úpravy kolektivní správy v ČR a na úrovni EU 159

8.3 Zhodnocení dopadu technologického vývoje v informační společnosti na tradiční pojetí kolektivní správy 164
8.4 Zhodnocení účelnosti a účinnosti kolektivní správy pro nositele práv a pro uživatele předmětů ochrany 166

9 ZÁVĚR 177

Použité prameny 182
Seznam příloh 210

Seznam použitých zkratek

AKM	Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger [Státem povolená společnost autorů, skladatelů a hudebních vydavatelů]
AutZ 1895	Zákon ze dne 26. prosince 1895 č. 197 ř. z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (derogovaný)
AutZ 1926	Zákon ze dne 24. listopadu 1926 č. 218/1926 Sb. z. a nař., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském) (derogovaný)
AutZ 1953	Zákon ze dne 22. prosince 1953 č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon) (derogovaný)
AutZ 1965	Zákon ze dne 25. března 1965 č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon) (derogovaný)
AutZ	Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
BUMA	Bureau voor Muziek-Auteursrecht (Amsterdam)
CISAC	Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et de Compositeurs [Mezinárodní konfederace společností autorů a skladatelů]
Císařský patent 1846	Císařský patent ze dne 19. října 1846 č. 992 sb. z. s.
ČNS IFPI	Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu
ČR	Česká republika
DILIA	DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s.

DRM	Digital Rights Management - technické prostředky ochrany autorských práv
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise (Evropské unie)
EP	Evropský parlament
ES	Evropské společenství (Evropská společenství)
ESD	Evropský soudní dvůr [starší označení Soudního dvora Evropské unie]
EU	Evropská unie
GEFA	Gesselschaft für Aufführungsrechte (Curych)
GEMA	Genossenschaft zur Verwertung musikalischer Aufführungsrechte (Berlín)
INTERGRAM	INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, z.s.
Kolektivní správa	Kolektivní správa práv autorských a práv s právem autorským souvisejících
KŘ	Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole – kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů
LZPS	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky (Listina základních práv a svobod), ve znění pozdějších předpisů
MASZ	Magyar Szövegirók Zeneszerzök és Zenemükiadók, Szövetkezete (Budapešť)
Ministerstvo	Ministerstvo kultury České republiky
NAVEA	Nationale Vereeniging voor Auteursrecht (Brusel)
OAZA	Ochranná asociace zvukařů - autorů, z.s.
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (derogovaný)

OOA-S	Ochranná organizace autorská - Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s.
OSA	OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
PRS	Performing Right Society (Londýn)
RBÚ	Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886, doplněná v Paříži dne 4. května 1896, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněná v Bernu dne 20. března 1914 a revidovaná v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971 (viz vyhl. č. 133/1980 Sb.), ve znění změny ze dne 28. září 1979 (viz vyhl. č. 19/1985 Sb.)
SAE	Sociedad de Autores Españoles (Madrid)
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouvy o fungování Evropské unie
SIAE	Società Italiana degli Autori ed Editori (Řím)
Směrnice 2001/29	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. ES L 167 ze dne 22. června 2001).
Směrnice 2006/116	Směrnice o době ochrany Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění) (Úř. věst. L 372 ze dne 27. prosince 2006)
Směrnice 2004/48	Směrnice o dodržování práv Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv

	duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157 ze dne 30. dubna 2004)
Směrnice 93/83	Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248 ze dne 6. října 1993)
SKS	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (Úř. věst. L 84 ze dne 20. března 2014)
Směrnice 2012/28	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl souvisejících (Úř. věst. L 299 ze dne 27. října 2012)
Směrnice 2001/84	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla, která upravuje odměnu z opětného prodeje originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272 ze dne 13. října 2001)
Směrnice 2006/115	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění) (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006)
Směrnice 2006/116	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (Úř. věst. L 265 ze dne 11. října 2011)
Směrnice 2006/123	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006)

SprŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů
STIM	Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyra (Stockholm)
TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights, byla uzavřena v rámci Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO). Dohodu TRIPS Česká republika uplatňuje od 1. ledna 1996, sdělení MZV č. 191/1995 Sb.)
TrŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
TrZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ÚS	Ústavní soud České republiky
Ústava	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů
Vyhláška 488/2006	Úplné znění vyhlášky č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 408/2008 Sb.
WCT	Smlouva WIPO o právu autorském (World Intellectual Property Organization Copyright Treaty), sdělení MZV č. 33/2002 Sb. m. s.
WIPO	World Intellectual Property Organization (Světová organizace duševního vlastnictví)
WPPT	Smlouva WIPO o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech (World Intellectual Property Organization Performances and Phonograms Treaty), sdělení MZV 48/2002 Sb. m. s.
ZoVPV	Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na

	ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), ve znění pozdějších předpisů
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
ZOHS	Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů – zákon o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
ZoM	Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci), ve znění pozdějších předpisů
ZoNSIS	Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů
ZoSO	Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (derogovaný)
ZoVR	Zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
ZTPO	Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
ŽZ	Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

1 Úvod

Otázka vymahatelnosti[1] autorských práv je v dnešní, stále rychleji se rozvíjející informační společnosti[2] jedním z velmi aktuálních problémů, majícím zcela zásadní význam pro další vývoj nejen oblasti práva autorského, ale potažmo pro celou oblast práva duševního vlastnictví. V důsledku prudkého rozvoje na poli informačních technologií, který umožnil technicky snadné a ekonomicky nenáročné kopírování a především šíření autorských děl, jsme v posledních dekádách svědky masivního nárůstu porušování autorských práv (resp. práv duševního vlastnictví)[3], které se již neomezuje jen na území jednotlivých států, ale stává se problémem nadnárodním a mezinárodním[4].

Právě tento přeshraniční rozměr fenoménu užití autorských práv (ať už legálního, či nelegálního) volá po hlubší mezivládní spolupráci a harmonizaci dané oblasti. I přes postupné sbližování vnitrostátních právních úprav nástrojů proti porušování autorských práv v jednotlivých zemích prostřednictvím mezinárodní spolupráce[5], jakož i pokračující proces harmonizace autorského práva na půdě Evropské unie (dále jen

[1] Blíže k pojmu vymahatelnosti viz výklad v kap. 2.4.

[2] Detailněji k pojmu informační společnosti viz např. NAISBITT, J. *Megatrends – Ten New Directions Transforming Our Lives.* New York, USA: Warner Books Inc., 1982, 290 s. ISBN 978-04-465-1251-0; nebo BENIGER, J. R. *The Control Revolution: Technological and Economic Origins of the Information Society.* Cambridge, USA: Harvard University Press, 1989. 508 s. ISBN 978-06-741-6986-9.

[3] HILTY, R. M. Urheberrecht in der Informationsgesellschaft: „Wer will was von wem woraus?" – Ein Auftakt zum „zweiten Korb". *Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht (ZUM).* 2003, roč. 47, č. Sonderheft, s. 983 – 1005.

[4] KŘÍŽ, J. Některé teoretické a praktické poznatky k vynucování práv duševního vlastnictví. In KŘÍŽ, J. et al. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových 2009.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 9 – 11. ISBN 978-80-246-1751-0.

[5] Srov. např. Dohodu o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví - Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (dále jen „TRIPS"), která byla uzavřena v rámci Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (dále jen „WTO"). Dohodu TRIPS Česká republika uplatňuje od 1. ledna 1996 (viz sdělení MZV č. 191/1995 Sb.).

„EU“) - viz např. přijetí směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví[6] a směrnice o kolektivní správě[7], zůstává problematika vymáhání autorských práv na území jednotlivých členských států EU řešena ne zcela jednotně, a to částečně i vinou nedůsledné implementace práva EU do vnitrostátních právních řádů[8].

Výše zmíněná směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví byla do českého právního řádu implementována odlišně pro oblast průmyslových práv a autorských práv. To má za následek rozdílné typy nároků a výše alternativní paušální částky na základě licenčních poplatků v těchto dvou oblastech práv duševního vlastnictví[9]. Výsledná nejednotnost úpravy dané problematiky způsobuje v soudní praxi řadu problémů, snižuje efektivitu vymáhání autorských práv, negativně ovlivňuje působení autorského práva ve společnosti a v důsledku oslabuje právní jistotu. Na mezinárodní úrovni pak brání volnému pohybu zboží a negativně tak působí na hospodářskou soutěž v EU a má za následek oslabení fungování jejího vnitřního trhu[10].

[6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157 ze dne 30. dubna 2004), (dále jen „Směrnice 2004/48“ nebo „Směrnice o dodržování práv“).

[7] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (Úř. věst. L 84 ze dne 20. března 2014), (dále jen „Směrnice o kolektivní správě“ nebo „SKS“).

[8] Srov. GUIBAULT, L. and GOMPEL, S. Collective Management in the European Union. In: GERVAIS, D. J. (ed.) *Collective Management of Copyright and Related Rights.* 3. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2015, s. 139 – 174 [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-90-411-5441-5. Dostupné z: https://ssrn.com/abstract=3166890.

[9] BOHÁČEK, M. a kol. *Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu – Jiné úhly pohledu.* 1. vyd. Praha: TROAS s. r. o., 2011, 252 s. ISBN: 978-80-904595-4-0. s. 35.

[10] VOTAVA, T. Aktuální problémy aplikace autorského práva na vnitřním trhu Evropské unie. In: KRÜGEROVÁ, M. (ed.) *Právní a ekonomické aspekty volného pohybu zboží v rámci EU*. Brno: Nakladatelství Tribun EU, 2014, s. 179-187. ISBN 978-80-263-0935-2.

Současný stav v oblasti vymáhání autorského práva někteří dokonce označují za krizi autorského práva[11]. Je však třeba si uvědomit, že konstantní změna autorského práva je jeho inherentní vlastností. Autorské právo je podmíněno (a do značné míry determinováno) právě neustálým technologickým vývojem. Podle některých autorů[12] je i samo autorské právo historickým produktem technologického pokroku. Úkolem, a do značné míry i údělem, práva je na tyto neustále probíhající změny včas a efektivně reagovat, a to jak v právní teorii, tak i praxi[13].

S technologickým pokrokem, zejména pak s rapidním rozvojem digitálních informačních a komunikačních technologií, roste i význam institutu kolektivní správy práv autorských a práv s právem autorským souvisejících (dále jen „kolektivní správa")[14]. V důsledku neustále se vyvíjejících nových technologií, jakož i stále většího podílu nových médií na celkovém sdílení informací ve společnosti, se individuální správa autorských či s právem autorským souvisejících práv přímo samotným nositelem těchto práv (tzv. individuální správa práv) stává v mnoha případech velmi obtížnou a často i nemožnou. Situaci navíc eskaluje stále masivněji se uplatňující proces digitalizace předmětů autorské ochrany[15]. Nelehké postavení mají však i uživatelé předmětů chráněných autorským

[11] HILTY, R. M. Urheberrecht in der Informationsgesellschaft: „Wer will was von wem woraus?" – Ein Auftakt zum „zweiten Korb". *Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht (ZUM).* 2003, roč. 47, č. Sonderheft, s. 983.

[12] Viz např. GOLDSTEIN, P. *Copyright's highway: from Gutenberg to the celestial jukebox (rev. ed.).* Stanford, USA: Stanford Law and Politics, 2003, 256 s. ISBN 978-08-047-4748-6. s. 21.

[13] V detailech k vývoji autorského práva determinovaném technologickým vývojem viz SHERMAN, B., WISEMAN, L. (ed.) *Copyright and the Challenge of the New.* Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2012, 288 s. ISBN 978-90-411-3669-5.

[14] GEIGER, C. Challenges for the Enforcement of Copyright in the Online World: Time for a New Approach. In: TORREMANS, P. (ed.) *Research Handbook on the Cross-Border Enforcement of Intellectual Property.* Cheltenham, UK / Northampton, USA: Edward Elgar, 2014, 704 s. ISBN 978-17-819-5579-6.

[15] GINSBURG, J. C. Copyright and Control over New Technologies of Dissemination. *Columbia Law Review* [online]. 2001, roč. 101, č. 7, s. 1613-1647 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0010-1958. Dostupný z: https://scholarship.law.columbia.edu/faculty_scholarship/63.

právem, neboť kontaktovat při každém užití nositele těchto práv by bylo často, když ne nemožné, tak minimálně neefektivní. Nové obchodní modely závislé na přeshraničním šíření předmětů autorskoprávní ochrany narážejí na limity teritoriality autorského práva[16].

K oprávněnému užití předmětů ochrany, jakými jsou například vydávání knih, provozování hudby na koncertě, *streamování* audiovizuálních děl nebo prodej hudebních nahrávek po internetu, je potřeba získat oprávnění (licenci) k užití těchto předmětů ochrany, a to často od několika různých nositelů práv, jako jsou autoři, výkonní umělci či výrobci zvukových a zvukově obrazových záznamů[17]. Situace je ještě komplikovanější, pokud nositelem těchto práv není sám autor díla či výkonný umělec, ale osoba jiná, např. dědic (příp. dědicové) v případě předmětu ochrany, jehož autor (příp. výkonný umělec) již zemřel, avšak doba trvání majetkových práv ještě neuplynula, nebo pokud je nositelem zaměstnavatel autora nebo výkonného umělce u zaměstnaneckých děl podle § 58 AutZ, anebo pokud je nositelem osoba, které *ex contractu* přísluší výhradní oprávnění k výkonu autorského práva po celou dobu trvání majetkových práv alespoň pro území ČR s oprávněním poskytnout podlicenci jiné osobě (jak je tomu často v případě vydavatelů literárních děl). Taková správa autorských práv, jakož i práv souvisejících, zahrnuje kromě udělování licencí uživatelům, vybírání odměn a kontroly dodržování licenčních podmínek také monitorování užití předmětů ochrany (a to v zásadě kdykoli a kdekoli) a právní obranu v případě zjištění neoprávněného zásahu do práv jejich nositele. Při výkonu svých

[16] LEONG, H. S., SAW, C. L. Copyright infringement in a borderless world - Does territoriality matter? *Journal of Intellectual Property Rights* [online]. 2007, roč. 15, č. 1, s. 38 – 53 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0975-1076. Dostupný z: https://doi.org/10.1093/ijlit/eai030.

[17] O tom, že v rámci jednotného digitální trhu EU je situace velmi komplexní svědčí i BUSSON, A., PARIS, T., SIMON, J. The European Audiovisual Industry and the Digital Single Market: Trends, Issues and Policies. *Digiworld Economic Journal* [online]. 2016, č. 101, s. 17 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2491-1275. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2981759.

práv má nositel práv možnost volby (až na případ povinné kolektivní správy, jak bude uvedeno dále) mezi správou individuální a kolektivní[18].

V případech, kdy individuální výkon práv nositelem těchto práv je zcela nemožný, příp. možný, avšak jen při vynaložení vysokých ekonomických a jiných nákladů, je kolektivní správa efektivním nástrojem, jak na jedné straně zajistit nositelům práv možnost poskytnout licenci zájemcům o užití jejich předmětů ochrany a získat pro ně odměnu za takové užití, a na druhé straně poskytnout uživatelům předmětů ochrany legální možnost, jak ekonomicky efektivně získat oprávnění k užití předmětů ochrany, které by jinak získávali nákladnou cestou individuálního jednání s nositeli práv, které je často nesnadné určit a individuálně kontaktovat. Obzvláště v případech častého užívání mnoha předmětů ochrany velkého počtu nositelů je pro uživatele těchto předmětů ochrany neekonomické a často i nemožné, uzavírat licenční smlouvy s každým nositelem práv individuálně. Ze stejných důvodů je pro nositele práv nemožné sledovat veškerá užití kdekoli na světě, posuzovat jejich oprávněnost či neoprávněnost a domáhat se případné nápravy sám. Z uvedeného vyplývá, že kolektivní správa je velmi důležitým nástrojem uplatňování a ochrany autorských práv a práv souvisejících.

Význam kolektivní správy spočívá tedy především v tom, že umožňuje zpřístupnění předmětů ochrany veřejnosti, čímž zajišťuje propagaci předmětů ochrany nositelů práv, kteří tyto předměty u kolektivního správce k evidenci přihlásí, stejně jako usnadňuje přístup uživatelů k předmětům ochrany a umožňuje jim získat oprávnění k jejich užití. Tím kolektivní správa působí preventivně proti nezákonnému užívání předmětů ochrany bez řádně získaného oprávnění a tedy

[18] Viz recitál 2 a 3 SKS.

i ekonomickým ztrátám[19], které nositelé práv takovým nelegálním užitím utrpí. Neméně významná je úloha kolektivní správy jako nástroje vhodného pro rozvoj obchodu s předměty ochrany[20], neboť významně usnadňuje střetávání nabídky a poptávky na trhu s autorskými díly a jinými předměty ochrany tím, že umožňuje jejich nabídku a propagaci a v konečném důsledku řádově větší míru šíření, než jaké by bylo možné dosáhnout jejich správou individuální[21]. Tím kolektivní správa přispívá k podpoře šíření umění a vědy a napomáhá kulturní rozmanitosti[22], neboť umožňuje přístup na trh i okrajovému či méně rozšířenému repertoáru, který by jinak měl omezené možnosti přístupu na trh.

Význam kolektivní správy je o to markantnější (a je tomu tak již od dob jejího vzniku), jak rychle dochází k rozvoji nových technologií a dosud neznámých obchodních modelů, které přinášejí nejen velké možnosti pro koncové spotřebitele, ale také s tím spojenou poptávku po nových způsobech užití předmětů ochrany a nové požadavky na rychlost a pružnost poskytování licencí k užití předmětů ochrany. V dnešní době informační společnosti a digitálního věku umožňující technicky snadné a

[19] Ekonomickými aspekty autorského práva se zabývá Towseová, viz TOWSE, R. The quest for evidence on the economic effects of copyright law. *Cambridge Journal of Economics.* 2013, roč. 37, č. 5, s. 1187-1202.

[20] Kolektivní správci vybírají celosvětově velké finanční prostředky, např. v roce 2017 bylo celosvětově kolektivními správci sdruženými v CISAC vybráno 9,6 miliard EUR přičemž Francie měla na této částce podíl 12,6%, Německo 9,7%. Česká republika měla podíl 0,4% (stejně jako např. Maďarsko) a celkově tak obsadila 27. příčku mezi kolektivními správci sdruženými v CISAC. Zdroj: CISAC. Global Collections Report 2018 for 2017 data. [online] CISAC, 2018, 84 str. [vid. 2019-05-31] Dostupný z: https://www.cisac.org/Media/Studies-and-Reports/Publications/Royalty-Reports/2018-CISAC-Global-Collections-Report-EN. s. 9, s. 15, s. 66. K rostoucímu vývoji objemu odměn vybíraných koketivními správci viz Příloha 1 této disertační práce.

[21] Blíže viz HANDKE, Ch., TOWSE, R. Economics of Copyright Collecting Societies. *International Review of Intellectual Property and Competition Law* [online]. 2007, roč. 38, č. 8, s. 937 – 957 [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1159085.

[22] Graber se však domnívá, že ekonomická stránka ve fungování kolektivních správců převažuje. Viz GRABER, Ch. B. Collective Rights Management, Competition Policy and Cultural Diversity: EU Lawmaking at a Crossroads. *The WIPO Journal* [online]. 2012, roč. 4, č. 1, s. 35 – 43 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2041-2029. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2214572.

v zásadě celosvětové šíření předmětů ochrany[23], je třeba nastavit takovou licenční politiku, která by odpovídala definičním znakům internetového prostředí[24] a umožňovala by snadné přeshraniční licencování užití předmětů ochrany[25]. Kolektivní správa by v tomto směru neměla být brzdou, ale naopak účinným nástrojem, který by díky své schopnosti co nejpružněji reagovat na nově vzniklé potřeby podpořil změny v technologickém vývoji vybudováním stabilního a funkčního prostředí, které by poskytlo optimální podmínky pro rozvoj obchodu na trhu s předměty ochrany[26]. Toho je možné dosáhnout zejména rozšířením možností poskytování tzv. multi-teritoriálních licencí a obecně pak prohloubením přeshraniční spolupráce kolektivních správců s cílem vytvoření prostředí, které by zajišťovalo potřebnou rovnováhu mezi rozdílnými zájmy nositelů práv a uživatelů ochrany, zjednodušení administrativní náročnosti a zajištění rovných podmínek na trhu.

[23] Viz REESE, R. A. Copyright and Internet Music Transmissions: Existing Law, Major Controversies, Possible Solutions. *University of Miami Law Review* [online]. 2001, roč. 55, č. 2, s. 237 – 274 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0041-9818. Dostupný z: https://repository.law.miami.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1581&context=umlr.

[24] Jedním z hlavních prací na téma internetu mass médií je KÜNG, L., PICARD, R. G., TOWSE, R. (ed.). *The internet and the mass media.* SAGE, 2008, 200 s. ISBN 978-14-462-4566-8.

[25] Haunss navrhuje jako jeden z prostředků, kterými by bylo možné zlepšit jak přívětivost pro uživatele, tak míru výběru pro nositele, roli kolektivního správce, jako inkasujícího prostředníka fungujícího přímo v prostředí internetu; viz HAUNSS, S. The Changing Role of Collecting Societies on the Internet. *Internet Policy Review* [online]. 2013, roč. 2, č. 3, s. 1 – 8 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2197-6775. Dostupné z: https://policyreview.info/articles/analysis/changing-role-collecting-societies-internet.

[26] RICOLFI, M. Individual and Collective Management of Copyright in a Digital Environment. In: Torremans, P. (ed.) *Copyright Law: A Handbook of Contemporary Research.* Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2009, s. 283-314. ISBN 978-18-484-4021-0.

1.1 Předmět a cíle disertační práce

Předložená disertační práce se zabývá institutem kolektivní správy jako jedním z prostředků vymahatelnosti autorského práva v informační společnosti[27].

Hlavním cílem práce je z*jistit, do jaké míry je fungování kolektivní správy tak, jak je vymezeno platnou právní úpravou, účelné a účinné při vymáhání autorských práv.* Za účelem splnění tohoto hlavního cíle byly formulovány následující sady výzkumných otázek:

A. Současný stav právní úpravy kolektivní správy v ČR

Je právní úprava v ČR dostatečná pro účelný a účinný výkon kolektivní správy? Je vymahatelnost autorského práva v informační společnosti při jeho porušení v ČR dostatečná? Pokud není, jaká opatření by měla být z hlediska platné právní úpravy implementována, aby došlo k jejímu zvýšení?

B. Současný stav právní úpravy kolektivní správy na úrovni EU a v jejích jednotlivých členských státech

Je úroveň harmonizace právních úprav jednotlivých členských států EU dostatečná pro zajištění účelné a účinné kolektivní správy? Pokud ne, jaké změny (a v jaké formě) by měly být na úrovni EU přijaty a implementovány do vnitrostátních právních řádů členských států EU? Jaký dopad má přijetí směrnice o kolektivní správě pro právní úpravu a praxi v oblasti kolektivní správy v ČR? Je úroveň spolupráce mezi kolektivními správci v EU dostatečná a účinná? Je nejlepším řešením jednotný trh autorského práva v EU či je výhodnější zachování systému založeného na principu teritoriality autorského práva a snaha o maximalizaci

[27] K pojmu informační společnosti blíže viz kap. 2.5.

mezinárodní spolupráce a účinnosti fungování kolektivní správy v jednotlivých státech EU, jakož i mezi sebou navzájem?

C. Neefektivity v oblasti kolektivní správy v ČR

Jaké hlavní neefektivnosti lze identifikovat v oblasti kolektivní správy? Jaké změny *de lege ferenda* by měly být přijaty k jejich eliminaci, či alespoň omezení? Je monopol kolektivní správy v ČR efektivní? Jaká alternativní řešení se nabízejí? Jaké jsou výhody (přínosy) a nevýhody (náklady) vstupu konkurence do oblasti kolektivní správy? Prospěl by případný vstup konkurence na trh kolektivních správců více nositelům autorských práv nebo jejich uživatelům?

D. Dopad technologického vývoje v informační společnosti na tradiční pojetí kolektivní správy v ČR

Dokáže kolektivní správa účinně reagovat na neustálý technologický vývoj v informační společnosti? Jaká opatření je třeba v reakci na výsledky technologického vývoje přijmout? Dospěla úroveň technologického vývoje v informační společnosti tak daleko, že je možné se bez tradičního systému kolektivní správy, jak jej známe dnes obejít?

E. Transparentnost a spravedlivost systému kolektivní správy v ČR

Lze systém přerozdělování autorských odměn vybíraných kolektivními správci (v režimu povinné, rozšířené a dobrovolné kolektivní správy) považovat za transparentní a spravedlivý? Dochází k pravidelné re-evaluaci nastavených podmínek kolektivní správy? Pokud ano, děje se tak v dostatečně, aby byla zajištěna účelnost kolektivní správy? Vnímá společnost systém kolektivní správy jako transparentní a spravedlivý? Jaký vliv má právní vědomí ve společnosti na dodržování autorského práva v systému kolektivní správy?

F. Účelnost a účinnost kolektivní správy pro nositele práv a uživatele předmětů ochrany

Jaká hodnotící kritéria relevantní pro posouzení efektivity kolektivní správy z pohledu nositelů práv a uživatelů předmětů ochrany lze identifikovat? Zajišťuje systém kolektivní správy uživatelům předmětů ochrany skutečnou jistotu jejich legálního užití? Jsou sankce v případě porušení autorského práva dostatečné, spravedlivé a účinné? Poskytuje kolektivní správa za současného stavu nositelům autorských práv dostatečnou ochranu účelným a účinným vymáháním těchto práv při jejich porušení, jakož i dostatečné nástroje prevence takového porušení? Dokáže současný systém kolektivní správy fungovat jako účinný prostředník mezi nositelem autorského práva a uživatelem cizího předmětu ochrany, pokud jde o přeshraniční licencování užití předmětů ochrany v informační společnosti?

1.2 Metodologie

Za účelem nalezení odpovědí na výše stanovené výzkumné otázky, zvolil autor následující metody zkoumání[28]:

Pro zjištění stavu právní úpravy v oblasti kolektivní správy v ČR a EU, a jeho následné kritické zhodnocení, bude použita metoda analýzy právních předpisů upravující oblast kolektivní správy v ČR. Shody a odlišnosti institutu v rámci EU a ČR budou zkoumány za použití právní metody komparativní za účelem jejich srovnání. Pro bližší vysvětlení fungování kolektivní správy bude použita metoda deskriptivní. Následně bude využita metoda syntézy pro zjištěných poznatků z provedené

[28] Disertační práce vychází z tradičního pojetí teorie metod vědeckého poznání, blíže viz KNAPP, V. *Úvod do vědecké práce (Vědecká propedeutika).* 1. vyd. Ústí nad Labem: UJEP, 1981, s. 127 a násl.

komparace a metoda indukce s cílem formulovat obecné závěry a doporučení. Uvedené metody budou dále tam, kde je to účelné, doplněny metodou analýzy příslušných judikátů a dále metodou indukce s cílem zobecnit zjištěné poznatky z analýzy jednotlivých judikátů do výsledných závěrů.

Obdobně budou výše uvedené metody použity i při posuzování účelnosti a účinnosti kolektivní správy při vymáhání autorského práva, jakož i při hodnocení úrovně mezinárodní spolupráce mezi kolektivními správci v EU. Metoda indukce směřující k zobecňujícím závěrům bude také využita k identifikaci a zkoumání neefektivit v oblasti kolektivní správy, spolu s následnou abstrakcí skutečností marginálních a metodou dedukce při odhalování příčin těchto neefektivností, jakož i formulaci návrhů a doporučení pro jejich omezení, příp. odstranění, a to včetně návrhů úprav *de lege ferenda*.

2 Základní terminologické otázky

Vzhledem k předmětu předkládané disertační práce je účelné vymezit základní pojmosloví, jehož užívání v právních předpisech, odborné literatuře či praxi není vždy zcela jednotné a ustálené. Záměrem autora není podat vyčerpávající terminologický výklad souvisejících pojmů, nýbrž základní pojmoslovný aparát stručně charakterizovat, aby v dalším textu nepůsobil výkladové potíže.

2.1 Duševní vlastnictví

Pojem duševního vlastnictví se v české právní terminologii začal užívat pod vlivem jeho anglického ekvivalentu – *intellectual property*. Původně byl tento výraz používán v jeho užším smyslu, tedy jako *„souhrn práv k autorským dílům jako individuálně ztvárněným výsledkům tvůrčí činnosti a k nehmotným statkům s nimi souvisejícími“*[29]. V uvedeném významu byl užíván *in contrario* k pojmu *průmyslové vlastnictví*[30].

Z důvodu existence statků, které není možné subsumovat pod některou z uvedených kategorií práv obou uvedených kategorií práv, je v současnosti pojem duševního vlastnictví užíván v širším smyslu jako pojem zastřešující. V tomto širším smyslu pojem duševního vlastnictví tak, jak je dnes převážně pojímán, zahrnuje jak práva autorská a průmyslová, tak i tzv. nechráněné nehmotné statky[31]. V tomto smyslu byl poprvé vymezen v rámci mezinárodní úmluvy o zřízení Světové organizace

[29] BOHÁČEK, M., JAKL, L. *Právo duševního vlastnictví*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství VŠE, Oeconomica, 2002, 324 s. ISBN 80-245-0463-4. s. 10.

[30] Srov. dříve běžně užívaný podvojný výraz „duševní a průmyslové vlastnictví“ (též korespondující angl. výraz *Intellectual and Industrial Property Rights* – IIPR).

[31] Blíže ke kategorizaci práv duševního vlastnictví srov. KNAP, K. a kol. *Práva k nehmotným statkům.* 1. vyd. Praha: CODEX, 1994, 245 s. ISBN 978-80-901185-3-4. s. 21.

duševního vlastnictví[32] (angl. *World Intellectual Property Organization*, dále jen „WIPO“), a dále cizelován do finální podoby ust. čl. 2 bodu i) Světové deklarace o duševním vlastnictví (angl. *World Intellectual Property Declaration*) přijaté v roce 2000, jež pojem vymezuje jako *„any property recognizable by common consent as both intellectual in nature and meritorious of protection, including but not limited to scientific and technological inventions, literary or artistic productions, trade marks and identifiers, industrial designs and geographical indications.“*[33]

Ačkoli právní řád ČR ani dnes legální definici pojmu duševní vlastnictví explicitně nestanoví, je tento pojem již běžně chápán a užíván v jeho výše uvedeném širším smyslu, a to jak v právních předpisech ČR, tak v právu evropském a mezinárodním[34]. Naopak vně pojmu duševního vlastnictví leží práva na ochranu osobnosti, tedy všeobecná osobnostní práva[35] podle ust. § 81 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „ObčZ“). Jako souhrnného výrazu pro všechny podmnožiny nehmotných statků je pak užíván obecný zastřešující pojem *práv k nehmotným statkům*.

2.2 Autorské právo

Autorské právo, jako součást vyššího řádu práv duševního vlastnictví, lze vymezit v objektivním a subjektivním smyslu. Objektivní

[32] Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, podepsané ve Stockholmu dne 14. 7. 1967 (viz vyhláška č. 69/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 80/1985 Sb.). Srov. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 33/2002 Sb. m. s. o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském ze dne 20. prosince 1996.

[33] Viz *World Intellectual Property Declaration*. Dostupné z: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/govbody/en/wo_ga_26/wo_ga_26_4-annex4.doc.

[34] V identickém smyslu je též užíván v této disertační práci.

[35] Srov. osobnostní práva autorská *a contrario*, která jako eminentní součást autorských práv, jež přísluší pouze autorům a výkonným umělcům, jsou odrazem jejich individuální osobnosti projevené v nehmotných výsledcích jejich jedinečné tvůrčí činnosti.

autorské právo představuje souhrn obecně závazných pravidel chování vydaných a vynutitelných státní mocí, které tvoří zvláštní normativní systém, upravující práva autorů a dalších nositelů autorských práv podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon" nebo „AutZ"). Pro svou převažující soukromoprávní povahu je autorské právo v zemích kontinentálně evropského typu právní kultury tradičně řazeno do oblasti soukromého práva.

Autorské právo v subjektivním smyslu lze vymezit jako objektivním právem danou možnost (oprávnění) nositelů autorských práv chovat se určitým způsobem, zejména ve vztahu k ostatním osobám. Tato práva vznikají neformálně – okamžikem, kdy je nehmotný statek chráněný AutZ vyjádřen v jeho objektivně vnímatelné podobě, aniž by právní ochrana byla podmíněna formální registrací, jako je tomu v případě průmyslových práv. Subjektivní autorská práva jsou výlučná a působí *erga omnes*. Podle současné právní úpravy je subjektivní autorské právo chápáno v dualistickém (resp. quasi-dualistickém)[36] pojetí, kdy jeho obsahem jsou dvě pojmově odlišné kategorie práv – práv osobnostních (ust. § 11 AutZ) a majetkových (ust. § 12 a násl. AutZ). Společným znakem všech předmětů chráněných AutZ je jejich *potencionální ubikvita*[37], vyznačující se na rozdíl od hmotných statků tím, že mohou být ve stejný moment souběžně užívány neomezeným počtem osob, aniž by se tím jakkoli snižovala jejich kvalita.

[36] Ke quasi-dualismu autorského práva viz blíže KŘÍŽ, J., HOLCOVÁ, I. KORDAČ, J. KŘESŤANOVÁ V. *Autorský zákon a předpisy související – komentář.* 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2005, 792 s. ISBN 80-7201-546-X. s. 79 – 80. Srov. též TELEC, I., TŮMA, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 971 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 141.

[37] K pojmu blíže viz TELEC, I., TŮMA, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 971 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 142.

Autorské právo podle ust. § 1 AutZ upravuje práva autora k jeho autorskému dílu (tedy autorské právo v užším smyslu), dále kategorii práv související s právem autorským (práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu podle ust. § 67 a násl. AutZ, právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu podle ust. § 75 a násl. AutZ, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu podle ust. § 79 a násl. AutZ, právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho vysílání podle ust. § 83 a násl. AutZ, právo nakladatele podle ust. § 87 AutZ[38], právo zveřejnitele dosud nezveřejněného díla podle ust. § 87a AutZ), právo *sui generis* pořizovatele k jím pořízené databázi, jakož i možnosti ochrany těchto práv. S ohledem na téma této disertační práce má pak zcela zásadní význam právní úprava kolektivní správy podle ust. § 95 a násl. AutZ.

2.3 Kolektivní správa

Kolektivní správa[39] je legální zkratkou pro plnou správu majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským kolektivním správcem v rozsahu uděleného oprávnění ve prospěch nositelů práv[40]. Právním titulem pro výkon kolektivní správy je smlouva o zastupování uzavřená mezi kolektivním správcem a nositelem

[38] Jedná se o právo nakladatele na tzv. náhradní odměnu související s oprávněním osob zhotovovat rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu.

[39] Historicky se pojem „*kolektivní správa*“, resp. „*kolektivní správce*“ v rámci vývoje právní úpravy na našem území v čase proměňoval. Zákon č. 218/1926 Sb., o původcovském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském), ve vyhlášeném znění používá pojem „odborné sdružení“ (srov. § 30); zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon), ve vyhlášeném znění „ochranné organisace autorské“ (srov. § 71 a násl.); zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve vyhlášeném znění „socialistické organizace zastupující autory nebo výkonné umělce“ (srov. ust. § 44); zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, ve vyhlášeném znění „hromadná správa“ (srov. ust. § 1). V podrobnostech viz kap. 3.1.

[40] Blíže viz GERVAIS, D. J. (ed.) *Collective Management of Copyright and Related Rights.* 3. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2015, 536 s. ISBN 978-90-411-5441-5.

práv nebo v některých případech zákon[41]. V případech, kdy individuální výkon subjektivních autorských práv (resp. práv souvisejících) nositelem těchto práv je neúčelný (resp. kolektivní výkon práv je účelnější), neekonomický či *de facto* nemožný, je kolektivní správa efektivním nástrojem[42], který je přínosný jak pro nositele práv, tak pro uživatele předmětů ochrany.

Nositelům práv na jedné straně umožňuje kolektivní správa prostřednictvím kolektivního správce a na jejich účet poskytovat oprávnění (licenci) k užití jejich děl a jiných předmětů ochrany uživatelům práv, kteří o to projeví zájem, vybírat od nich pro nositele práv licenční odměny, monitorovat tato užití a v případě neoprávněného zásahu do práv nositele (resp. existující hrozby tohoto zásahu) domáhat se za nositele práv nápravy, a tím přispívá k rozvoji a udržování jejich tvořivosti[43]. Na druhé straně pro uživatele předmětů ochrany přináší kolektivní správa možnost získat legální možnost užití předmětů ochrany bez nutnosti získání oprávnění od samotného nositele práv, a tedy za nižších transakčních nákladů[44].

---

[41] Srov. výklad k povinné a rozšířené kolektivní správě v kap. 4.2.

[42] Přes všechnu kritiku institutu kolektivní správy, jedná se o vhodný nástroj ochrany autorských práv; ZHANG, Z. Rationale of Collective Management Organizations: An Economic Perspective. *Masaryk University Journal of Law and Technology* [online]. 2016, roč. 10, č. 1, s. 73 – 112 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1802-5951. Dostupný z: https://journals.muni.cz/mujlt/article/download/3620/5666. s. 77.

[43] V této souvislosti je na místě zmínit termín apropriace, tedy vytvoření vlastního díla na základech díla někoho jiného, což je jeden ze způsobů umělecké tvorby, a to jak v oblasti hudební, tak výtvarné. V obou oblastech jsou tyto způsoby běžné, ale přesto neexistuje shoda, jakými pravidly by se tento typ tvorby měl řídit (např. RIMMER, Matthew. Four Stories about Copyright Law and Appropriation Art. In: Media and Arts

Law Review. Roč. 3, č. prosinec. Melbourne: 1998, s. 184.).

[44] Ricolfi zdůrazňuje, že možnost individuální kolektivní zprávy je problematická zejména na tzv. druhotných trzích chráněných děl: *„the option of individual licensing becomes even more problematic in the secondary market for copyright works concerning use of (by-) products of the primary markets such as phonograms and DVDs where individualised contracts would simply be unfeasible in practice, involving high transaction costs.“; viz* RICOLFI, M. Individual and Collective Management of Copyright in a Digital Environment.

Výkon kolektivní správy umožňuje vyššímu počtu uživatelů předmětů ochrany přístup k širokému repertoáru autorských děl, uměleckých výkonů a dalších předmětů ochrany podle AutZ, a přispívá tak k šíření výsledků lidské tvořivosti a celkovému rozvoji kultury[45] ve společnosti. Význam kolektivní správy ještě roste s rapidním technologickým vývojem informační společnosti, který přináší stále nové způsoby užití, dříve neznámé obchodní modely, jakož i možnosti rychlého a nenákladného celosvětového šíření předmětů ochrany, které nositel práv nemá reálnou možnost kontrolovat individuálně.

2.4 K pojmu vymahatelnosti a další terminologii

Dalším důležitým pojmem, který je třeba alespoň stručně vymezit a okomentovat je pojem *vymahatelnosti*. Nutno předeslat, že terminologie, ať už užívaná zákonodárcem v právních předpisech, jurisprudencí v odborné literatuře, či širokou odbornou veřejností, se v případě tohoto pojmu, pokud jde o jeho užití ve spojení s ochranou autorských práv, resp. práv duševního vlastnictví v širším smyslu, často výrazně liší. Původ této nejednotnosti a neustálenosti právní terminologie lze do jisté míry spatřovat v některých odlišnostech právních úprav jednotlivých členských států EU, jakož i širší vzájemné interakce mezi tradičním kontinentálně-evropským systémem práva a systémem angloamerickým, jenž je, na rozdíl od systému kontinentálního, daleko více zaměřen na ochranu subjektivních práv jednotlivců a formulaci právních norem pro konkrétní

In: Torremans, P. (ed.) *Copyright Law: A Handbook of Contemporary Research.* Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2009, s. 283-314. ISBN 978-18-484-4021-0.

[45] Někteří autoři upozorňují na to, že Směrnice o kolektivní správě akcentuje mnohem více ekonomický a správní efekt kolektivní správy, než její možný přínos pro zvýšení kulturní diverzity. Srov. GRABER, Ch. B. Collective Rights Management, Competition Policy and Cultural Diversity: EU Lawmaking at a Crossroads. *The WIPO Journal* [online]. 2012, roč. 4, č. 1, s. 35 – 43 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2041-2029. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2214572.

případy[46], a někdy také důsledkem ne vždy přesného jazykového překladu právních předpisů EU. V praxi se tak můžeme setkat se sémanticky blízkými pojmy *vymáhání*[47], *vymahatelnost*[48] a *vynutitelnost*[49], někdy též s *prosaditelností*[50] či *prosazováním*[51], jindy s termíny *dodržování*[52],

[46] ČERMÁK, K., KOPLÍKOVÁ, E., LORENC, L. *Metodika a postupy prosazování práv z duševního vlastnictví u jednotlivých orgánů veřejné správy České republiky, v jejichž působnosti je prosazování práv z duševního vlastnictví* [online]. [s. l.]: ELSO Group, 2007, 212 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://www.dusevnivlastnictvi.cz/images/dokumenty/Metodika 04.pdf s. 135 – 136.

[47] Srov. zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVPV“) a dále např. VESELÁ-SAMKOVÁ, K., KRAUSOVÁ, A. Vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. *epravo.cz* [on-line]. 2006 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1213-189X. Dostupný z: https://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-prav-z-prumysloveho-vlastnictvi-41338.html, nebo Evropská komise. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Vyvážený systém vymáhání práv duševního vlastnictví, který odpovídá dnešním společenským výzvám, COM(2017) 707 final* [online]. 2017, 16 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/CS/COM-2017-707-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF; KARABEC, D. *Průmyslová práva a licence*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2017, 68 s. ISBN 978-80-7408-155-2; či TROJAN, O. Vymáhání práv k průmyslovému vlastnictví. *epravo.cz* [on-line]. 2006 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1213-189X. Dostupný z: http://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-prav-k-prumyslovemu-vlastnictvi-41798 .html.

[48] Srov. ČERNÝ, M. Vymahatelnost práv z průmyslového vlastnictví v Číně. Průmyslové vlastnictví. 2007, č. 3-4, s. 42 – 56. ISSN 0862-8726.

[49] Srov. např. ČERNÝ, M. Směrnice o vynutitelnosti práv k duševnímu vlastnictví. *Právny obzor.* 2005, č. 2, s. 187 – 193. ISSN 0032-6984; GUTTLER, V. K vykonatelnosti a vynutitelnosti rozhodnutí Ústavního soudu České republiky. *Právník.* 2015, roč. 154, č. 11, s. 958 – 968. ISSN 0231-6625; nebo PRAŽÁK, Pavel. Recentní pohled na teoretické koncepce právní odpovědnosti. *Časopis pro právní vědu a praxi.* [online]. 2013, č. 1, s. 83 – 94 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-2789. Dostupný z: https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/5796.

[50] Srov. MORAVEC, O. Vedlejší účinky konstitucionalizace právního řádu. *Acta Iuridica Olomucensia* [online]. 2010, roč. 5, č. 1, s. 107 – 115 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-9554. Dostupný z: https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=92021.

[51] Srov. ČERMÁK, K., KOPLÍKOVÁ, E., LORENC, L. *Metodika a postupy prosazování práv z duševního vlastnictví u jednotlivých orgánů veřejné správy České republiky, v jejichž působnosti je prosazování práv z duševního vlastnictví* [online]. [s. l.]: ELSO Group, 2007, 212 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://www.dusevnivlastnictvi.cz/images/dokumenty/Metodika 04.pdf.

[52] Srov. Směrnice 2004/48, s. 45.

donucení[53] nebo *vynucení*[54] *či vykonatelnost*[55], popř. s opisnými tvary obecnějšího charakteru *opatření k zamezení porušování*[56], p*rostředky právní ochrany*[57] či obecně *nástroje ochrany*[58].

Výraz vymáhání (vymahatelnost) vnímají někteří autoři jako ekvivalent angl. pojmu „enforcement", a jako jeho synonymické výrazy vynucování, prosazování, dodržování, či ohrožování[59]. Jak však uvádí Čermák, *„[z]atímco anglický výraz „enforcement" může svádět k překladu do češtiny poměrně úzkým pojmem „vynucování", je zejména z konfrontace anglického znění s oběma dalšími originálními jazykovými verzemi[60] zřejmé, že tento termín má pokrývat daleko širší škálu opatření, činností, ale i pravidel, které mají co do činění především se samotným působením práv k duševnímu vlastnictví ve společnosti a v globální ekonomice."*[61]

---

[53] Srov. PRAŽÁK, Pavel. Recentní pohled na teoretické koncepce právní odpovědnosti. *Časopis pro právní vědu a praxi* [online]. 2013, č. 1, s. 83-94 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-2789. Dostupný z: https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/5796; rovněž POLČÁK, R. K některým specifickým rysům práva informačních technologií. *Časopis pro právní vědu a praxi* [online]. 2005, č. 3, s. 275 – 278 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-2789. Dostupné z: https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/7669.

[54] Srov. KOPECKÁ, S. Nová směrnice ES o vynucení práv k duševnímu vlastnictví. *Průmyslové vlastnictví.* 2004, č. 9-10, s. 153-160. ISSN 0862-8726; rovněž ŠMEJKAL, V. Doktrinální souboj o evropský antitrust – odkud kam směřuje soutěžní politika a právo EU? *Právník.* 2014, roč. 153, s. 89 – 111. ISSN 0231-6625.

[55] Srov. GUTTLER, V. K vykonatelnosti a vynutitelnosti rozhodnutí Ústavního soudu České republiky. *Právník.* 2015, roč. 154, č.11, s. 958 – 968. ISSN 0231-6625.

[56] Srov. BOHÁČEK, M., JAKL, L. *Právo duševního vlastnictví.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství VŠE, Oeconomica. 2002, 324 s. ISBN 80-245-0463-4, s. 264 – 266.

[57] Srov. TELEC, I., TŮMA, P. Prostředky právní ochrany duševního vlastnictví na českém území. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2004, č. 1, s. 26 – 35. ISSN 1210-9126; rovněž TELEC, I., TŮMA, P. *Přehled práva duševního vlastnictví.* 2. díl. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2006, 114 s. ISBN 80-7239-198-4.

[58] BOHÁČEK, M., JAKL, L. *Právo duševního vlastnictví.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství VŠE, Oeconomica. 2002, 324 s. ISBN 80-245-0463-4, s. 94.

[59] Srov. TROJAN, O. Vymáhání práv k průmyslovému vlastnictví. *epravo.cz* [on-line]. 2006 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1213-189X. Dostupný z: http://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-prav-k-prumyslovemu-vlastnictvi-41798 .html.

[60] Pozn. francouzská verze užívá výraz *respect*, španělská jazyková mutace *observancia*.

[61] ČERMÁK, K., KOPLÍKOVÁ, E., LORENC, L. *Metodika a postupy prosazování práv z duševního vlastnictví u jednotlivých orgánů veřejné správy České republiky, v jejichž působnosti je*

V této disertační práci je pojem vymahatelnost užíván v tomto širším smyslu, tedy nejen jako soubor prostředků (nástrojů), které má nositel práv k dispozici v pomyslném portfoliu proti porušiteli jeho autorských práv. Jak již bylo zdůrazněno v úvodní kapitole, středobodem této disertační práce není vymahatelnost práva jako taková, ani není ambicí autora komplexně analyzovat všechny nástroje, které se nositeli práv v případě zásahu (či hrozícího zásahu) do jeho výlučných autorských práv nabízejí. Naopak v centru autorova pohledu stojí jeden z těchto nástrojů – institut kolektivní správy, jako prostředek, který má nositel práv k dispozici na ochranu svých práv, a který pokud funguje řádně a efektivně, působí preventivně, proti porušování autorských práv, a to především proto, že dobře fungující kolektivní správa na jedné straně poskytuje uživatelům předmětů ochrany efektivní možnost získání oprávnění k užití předmětů ochrany, a tím snižuje potřebu (a tím i nebezpečí) porušení autorských práv a na straně druhé nositeli práv dává možnost, dojde-li k zásahu do jeho výlučných autorských práv, domáhat se prostřednictvím kolektivního správce nápravy. Ačkoli tedy soudní a mimosoudní prostředky vymáhání v užším slova smyslu jsou též součástí této disertační práce, zamýšlený pohled autora na institut kolektivní správy je komplexnější, aby umožnil dosažení stanoveného cíle disertační práce, kterým je zjistit, do jaké míry je fungování kolektivní správy tak, jak je vymezeno současnou právní úpravou, účelné a účinné při vymáhání autorských práv (ve výše vymezeném širším smyslu).

prosazování práv z duševního vlastnictví [online]. [s. l.]: ELSO Group, 2007, 212 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://www.dusevnivlastnictvi.cz/images/dokumenty/Metodika04.pdf, s. 136.

2.5 K pojmu informační společnosti

Pojem *informační společnost* se do širšího povědomí odborné veřejnosti vryl díky dnes již kultovním publikacím Tofflerových[62] a Naisbitta[63]. Přestože je termín v odborné literatuře hojně užíván, jeho jednotná definice v současné době chybí. Důvodem je zřejmě fakt, že najít vhodné vymezení, které by vyhovovalo jak potřebám oboru informatiky a informační vědy, tak oboru sociologie a dalším vědeckým disciplínám, je obtížné[64]. Odborná literatura se liší též v názoru, zda je informační společnost něčím skutečně novým, co odlišuje současnou společnost od společnosti minulé, anebo zda se jedná o součást přirozeného vývoje společnosti, který je její imanentní součástí[65]. Přestože za průkopníky v užívání tohoto pojmu jsou označováni Yoneji Masuda[66] a Daniel Bell[67], kteří ve svých odborných statích užívali pojem informační

[62] TOFFLER, A., TOFFLEROVÁ, H. *Nová civilizace: Třetí vlna a její důsledky*. Praha: Dokořán, 2001, 125 s. ISBN 80–86569–00–4.

[63] NAISBITT, J. *Megatrends – Ten New Directions Transforming Our Lives.* New York, USA: Warner Books Inc., 1982, 290 s. ISBN 978-04-465-1251-0.

[64] Naisbitt o informační společnosti říká: *„…je to ekonomická realita, ne intelektuální abstrakce, tempo sociální změny zrychluje pokrok v informační a komunikační technice, nové technologie jsou nejprve uplatněny v průmyslové výrobě a pak vytvářejí nové produkty, procesy, a konečně technika informační éry není absolutní – rozvíjí se, nebo ztroskotá podle principu high tech/high touch."* NAISBITT, J. *Megatrends – Ten New Directions Transforming Our Lives.* New York, USA: Warner Books Inc., 1982, 290 s. ISBN 978-04-465-1251-0. s. 45.

[65] Blíže k těmto rozporům viz např. WEBSTER, F. What information society? *The Information Society. An International Journal* [online]. 1994, roč. 10, č. 1, s. 1-23 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1087-6537. Dostupný z: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01972243.1994.9960154.

[66] Yoneji Masuda byl v roli projektového manažera v neziskové organizaci Japan Computer Usage Development Institute, která v roce 1972 pro japonskou vládu připravovala model přerodu japonské společnosti v informační společnost, nazvaný „The Plan for Information Society – A national goal toward the year 2000". Viz MASUDA, Y. *The Information Society as Post-Industrial Society.* Bethesda, USA: World Future Society, 1981, 178 s. ISBN 978-09-302-4215-7. s. 3.

[67] Daniel Bell byl americký sociolog, profesor na Harvardské univerzitě, který začal svou knihou *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting* diskuzi o pojmu postindustriální společnost, na kterou nahlížel jako na logického nástupce postindustriální společnosti, ve které dochází ke změně sociální struktury vlivem rozvoje vědy a techniky. Viz BELL, D. *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting.* Basic Books, 1976, 507 s. ISBN 978-04-650-1281-7.

společnosti již v druhé polovině 20. století, ke skutečně rozšířenému užívání pojmu informační společnosti v odborných kruzích došlo až na přelomu 20. a 21. století.

Obecně lze definice informační společnosti rozdělit na dvou okruhů. V první skupině jsou pro vymezení pojmu informační společnosti kruciální nové technologie a jejich využití[68], i s ohledem na množství zpracovávaných (digitálních) dat obvykle vyjadřované tzv. Moorovým zákonem[69]. Pro druhou množinu definic je naopak středem pozornosti informace a její využití[70].

Pro účely této disertační práce se z důvodu své obecnosti a přesahu do různých aspektů fungování lidského společenství jeví jako nejvhodnější Martinova[71] definice, která za informační považuje takovou

[68] Např. NAISBITT, J. *Megatrends – Ten New Directions Transforming Our Lives.* New York, USA: Warner Books Inc., 1982, 290 s. ISBN 978-04-465-1251-0 nebo SARROCCO, C. *Elements and Principles of the Information Society.* Dokument připravený pro ITU World Summit on the Information Society. [online] 2002, 21 s. [vid. 2019-05-31] Dostupný z: http://www.itu.int/osg/spuold/wsis-themes/Access/BackgroundPaper/IS%20Principles .pdf, nebo BOUWMAN, H. Communication in the Information Society: ICT and the (In)Visibility of Communication Science in the Low Countries. *Communications (Sankt Augustin)* [online]. 2003, roč. 28, č. 1, s. 61 - 88 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0341-2059. Dostupný z: http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.200.7522&rep=rep1&type=pdf, v češtině pak např. ZLATUŠKA, J. Informační společnost. *Zpravodaj ÚVT MU.* 1988, roč. VII, č. 4, s. 1 – 6. ISSN 1212-0901, nebo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU: Glosář základních pojmů* [online]. Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005, 80 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dotaceeu.cz/getmedia/08243778-3679-4d72-8c17-b860438b124e/1126792310-glos-internet_08243778-36794d72-8c17-b860438b124e, nebo JONÁK, Z. Informační společnost. In: *KTD: Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Praha: Národní knihovna ČR, 2003 [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000000468&local_base=KTD.

[69] Gordon Moore, vedoucí výzkumu a vývoje ve společnosti Intel, vyslovil v roce 1965 myšlenku, že „počet tranzistorů v jednom integrovaném obvodu se při zachování stejné ceny každý rok zdvojnásobí“. V roce 1975 myšlenku upravil tak, že se množství tranzistorů bude násobit každé dva roky (více na https://otechnice.cz/gordon-moore-ten-ktery-dal-svetu-intel-a-mooruv-zakon/)

[70] TOFFLER, A., TOFFLEROVÁ, H. *Nová civilizace: Třetí vlna a její důsledky*. Praha: Dokořán, 2001, 125 s. ISBN 80–86569–00–4., nebo MARTIN, W. J. *The Information Society.* London: Aslib, 1988. 174 s. ISBN 0–85142–219–5.

[71] William J. Martin je univerzitní profesor, vedoucí Department of Information Management na Univerzitě Royal Melbourne Institute of Technology University.

společnost, v níž *„kvalita života i perspektiva sociálních změn a ekonomického rozvoje v rostoucí míře závisí na informacích a jejich využití“*.[72] Klíčovými pro společnost se stávají informace a jejich využití, jenž je esenciálně závislé na možnosti přístupu k nim. Úroveň přístupu k informacím je pak dána nejen oprávněností tohoto přístupu, ale i technickými možnostmi příslušná data a od nich odvozené informace[73] zpracovat, samotným procesem zpracování těchto informací a jejich následným uplatněním – to vše bez ohledu na formu, jakou daná informace má. Nicméně ani v tomto pojetí informační společnosti nelze vývoj technologií opomenout, neboť s prudkým rozvojem technických prostředků pro zpracování informací se proměnilo též využití informací ve všech jeho formách.

Přístup k informacím se na základě tohoto vývoje změnil, a to hned v několika rovinách. První z nich představuje *proces digitalizace*, tedy transformace informací zachycených v různých formách a na různých nosičích do strojově zpracovatelné digitální podoby, se kterým úzce souvisí snadná a nenákladná možnost kopírování[74]. Je-li originál v digitální podobě, nelze vytvořenou kopii od něj rozeznat. Možnost kopírování bez ztráty informační hodnoty nebo bez snížení uživatelského komfortu podtrhuje jednu ze základních vlastností informací, a to jejich *nezmenšitelnost*, tedy vlastnost umožňující, aby se stejnou informací simultánně zacházelo více osob.

[72] Tento překlad definice je převzat z VODÁČEK, L., ROSICKÝ, A. *Informační management: Pojetí, poslání a aplikace.* 1. vyd. Praha: Management Press, 1997, 146 s. ISBN 80-85943-35-2, s. 65. Původní definice je v díle MARTIN, W. J. *The Information Society.* London: Aslib, 1988. 174 s. ISBN 0–85142–219–5.

[73] Ačkoli v oblasti informačních věd je rozlišováno mezi pojmy data a informace, budou v této disertační práci i vzhledem k využití v rámci běžného jazyka oba pojmy používána *promisque*.

[74] Včetně skenování, 3-D tiskáren a dalších forem rozmnožování.

Další rovinou je *ukládání dat*, které je v čase stále méně nákladné[75]. Nové možnosti přináší též využití *cloudových služeb*[76], které navíc umožňuje vyšší flexibilitu v ukládání dat díky tomu, že poskytovatelé cloudových úložišť umožňují účtování služeb po minutách v závislosti na skutečném využití objemu poskytnutých kapacit.

Speciální rovinou je internet *per se*. Jeho celosvětové rozšíření spolu s vysokým procentem osob využívajících internet v rámci populace, zejména v Evropě a Severní Americe[77], z něj činí účinný nástroj levného a snadného zpřístupňování informací a jejich následného šíření dříve nemyslitelnou rychlostí, které navíc není teritoriálně omezeno hranicemi jednotlivých států a spolu s nástroji, které umožňují okamžité automatizované multi-lingvistické překlady, do značné míry boří existující jazykové bariéry. Internet je tak v současnosti pro většinu uživatelů hlavním zdrojem vyhledávání informací.

Nástroje a myšlenková paradigmata informační společnosti zasahují i do tradičních průmyslových odvětví tím, že mění distribuční řetězce, způsoby výroby i přepravu zboží, jakož i vytvářejí příležitosti pro odvětví nová, jako jsou cloudové služby, umělá inteligence, *e-commerce* a další. Ze zpracování informací se rychle vyvinula samostatná ekonomická

[75] Toto lze doložit srovnáním cen pamětí osobních počítačů, externích disků, nebo USB flashdisků.

[76] Jedná se o služby využívající virtuální úložiště pro velký počet uživatelů, u kterých jejich poskytovatelé ve velké míře využívají úspory z rozsahu. Blíže např. VELTE, A. T. *Cloud Computing.* 1. vyd. Praha: Computer Press, a.s., 2011, 343 s. ISBN 978-80-251-3333-0.

[77] V Severní Americe se v květnu 2019 to bylo 89,4% populace, v Evropě 86,8% (tyto a další související údaje viz Internet World Stats. *World Internet Usage and Internet Statistics, May 2009* [online]. 2009, Miniwatts Marketing Group [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.internetworldstats.com/stats.htm).

služba, zejména v odvětvích *data miningu*[78] nebo *strojového učení*[79]. Ovšem pro efektivní využití informací je kromě strojového zpracování zásadní především jejich správná interpretace. Proto v informační společnosti více než v minulosti hrají nezastupitelnou roli *celoživotní vzdělávání*[80] a *kritické myšlení*[81]. Právě až jejich prostřednictvím se může informační společnost plně rozvinout ve *společnost znalostí*[82], kde jsou klíčové nikoli samotné informace, ale až znalosti nabyté na základě jejich interpretace. Tento koncept se však zatím uplatňuje spíše v teoretické rovině, neboť naráží na dosavadní limity lidských schopností a na omezené možnosti zachycení kognitivních procesů v míře, která by umožnila jejich účinné zpracování.

[78] Proces hledání nových souvislostí a znalostí na základě již známých dat. Blíže např. HAN, J., KAMBER, M., PEI, J. *Data mining: concepts and techniques.* 3. vyd. Waltham, USA: Morgan Kaufmann Publishers, 2012, 744 s. ISBN 978-0-12-381479-1.

[79] Oblast umělé inteligence, díky které jsou stroje schopny předvídat výsledky bez toho, aby pro daný výpočet byly přesně naprogramovány (blíže např. ALPAYDIN, E. *Introduction to Machine Learning.* Cambridge, USA: The MIT Press, 2010, 584 s. ISBN 978-0-262-01243-0.)

[80] Oblast celoživotního vzdělávání je probírána z různých úhlů pohledu, nejčastěji však v souvislosti s nutnou změnou vzdělávacího systému viz např. FIELD, J. *Lifelong learning and the new educational order.* 2. vyd. Trentham Books, 2006, 208 s. ISBN: 978-18-585-6346-6.

[81] Blíže viz PAUL, R. W., BINKER, A. J. A. *Critical thinking: What every person needs to survive in a rapidly changing world.* Rohnert Park, USA: Center for Critical Thinking and Moral Critique, Sonoma State University, 1990, 575 s. ISBN 978-09-445-8304-3.

[82] Za jeden ze základních pramenů tohoto tématu je považována sbírka příspěvků z konference v německém Darmstadtu, která se konala v roce 1984 (o dva roky později vyšla sbírka) BÖHME, G., STEHR, N. (eds.). *The knowledge society: The growing impact of scientific knowledge on social relations.* Springer Netherlands, 1986, 209 s. ISBN 978-90-277-2306-2.

3 Prameny právní úpravy kolektivní správy a jejich vývoj

3.1 Historickoprávní východiska kolektivní správy a vývoj právní úpravy na dnešním území ČR v evropském kontextu

Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským ve smyslu, jak je dnes pojímána, se vyvíjela více než dvě stě let. Historicko-právní vývoj kolektivní správy a její právní úpravy úzce souvisí s vývojem samotného autorského práva. Jeho počátky spadají do doby po vynálezu knihtisku[83], který představoval nebývalý technologický pokrok, jež umožňoval masovou reprodukci vydaných literárních děl. Prapočátky autorskoprávní úpravy lze proto spatřovat právě v privilegiích, udílených nakladatelům literárních děl k jejich ochraně proti patisku jimi vydaných děl. Předmětem právní regulace ještě nebyla ochrana autora *per se*, nýbrž právo nakladatele na ochranu jeho investice. Privilegia měla ráz určitého monopolu, ze kterého plynul prospěch pouze nakladateli[84]. Tato privilegia byla v 18. stol. východiskem pro další vývoj rakouského zákonodárství, jehož cílem bylo chránit domácí tiskovou produkci. K výlučným právům autora jako osoby, která svou vlastní tvůrčí činností dílo vytvořila, však přihlíženo nebylo[85].

Teprve císařský patent ze dne 19. října 1846 č. 992 sb. z. s. (dále jen „Císařský patent 1846“) poprvé přihlédl k oprávněným zájmům autorů

[83] Přesný rok vynálezu knihtisku není znám, avšak odhaduje se kolem r. 1440.

[84] Ochrana nakladatelských práv byla poskytována bez ohledu na autora díla. Stejně chráněná byla vydání literárních děl žijících autorů, děl anonymních i děl autorů dávno zemřelých (terminologií dnešního AutZ „děl volných“).

[85] POSPÍŠIL, J. *Výklad zákona o právu autorském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým ze dne 26. prosince 1895 č. 1957 Ř. z. s dodatkem, obsahujícím znění zákonů, státních smluv a nařízení, týkajících se mezinárodní vzájemné ochrany práv autorských.* Praha: Nákladem České grafické akciové společnosti “Unie“, 1905, 349 s. s. 1 – 2.

a zavedl přelomovou právní ochranu pro díla literární, hudební a díla výtvarných umění proti neoprávněnému mechanickému rozmnožování a v případě děl dramatických a hudebních rovněž proti jejich provozování[86].

V době, kdy se na našem území začínají jen pozvolna prosazovat zájmy autorů na ochranu jejich tvůrčích statků, ve Francii se začíná rodit fenomén kolektivní správy autorských práv. Již v roce 1777 vyústil spor známého dramatika Pierre-Augustina Carona de Beaumarchais s francouzskými divadly v založení první kolektivní ochranné organizace autorů *Bureau de la législation dramatique*, z níž se později vyvinula dodnes významná *Société des auteurs et compositeurs dramatique* (SACD) - Společnost divadelních autorů a hudebních skladatelů. V roce 1837 obdobně autoři literárních děl založili společnost sdružující spisovatele – *Société des gens de lettres* (SGDL).

Avšak přelomovým ve vývoji kolektivní správy se stal, rok po vydání rakouského Císařského patentu 1846, soudní spor vedený francouzskými hudebními skladateli Paulem Henrionem, Victorem Parizonem a textařem Ernestem Bourgetem s pařížským varieté *Ambassadeurs*, jež autoři zažalovali pro neoprávněné užití jejich autorských děl v programu varieté. Historicky převratné soudní rozhodnutí, jímž soud přiznal autorům právo na odměnu za užití jejich hudebních děl, znamenalo skutečný impuls pro zrod kolektivní správy autorských práv. Již v roce 1850 byla založena společnost hudebních skladatelů a textařů pro výběr autorských odměn, budoucí *Société des*

[86] Císařský patent 1846 byl novelizován zákonem ze dne 27. května 1852 č. 117 ř. z. (úprava souvisejícího trestního práva), ministerským nařízením ze dne 27. prosince 1858 č. 6 ř. z. (rozšíření ochrany provozovacích práv) a zákonem ze dne 26. dubna 1893 č. 78 ř. z. (prodloužení doby ochrany provozovacích práv).

auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM)[87], kterou brzy následovaly další.

Císařský patent 1846 byl účinný na našem dnešním území až do 31. prosince 1895, kdy jej nahradil zákon ze dne 26. prosince 1895 č. 197 ř. z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (dále jen „AutZ 1895“). Důvody pro reformu dosavadní právní úpravy vyjádřila zpráva připojená k osnově zákona: *„Posuzujeme-li císařský patent z r. 1846 dle doby vzniku jeho, nuceni jsme spatřovati v něm znamenité dílo zákonodárné. Neobyčejným vývojem, který doznala literatura a umění od polovice století XIX., v této době ještě netušeným usnadněním a rozšířením odbytu, konečně za doby platnosti patentu z r. 1846 učiněnými vynálezy a zlepšením rozmnožovacích a reprodukčních method způsobeny však byly poměry, na které při vydání patentu vůbec nebylo pomýšleno, a také ani pomýšleno býti nemohlo, kterým však zákonodárství nyní vyhověti musí, má-li úkol svůj řádně plniti.“*[88]

Nový technologický rozvoj umožňující snadnější reprodukci a šíření autorských děl spolu se vzestupem ochrany zájmů autorů, vyústil – v období od konce 19. století do vzniku samostatného československého státu – v založení celé řady společností sdružující autory děl k ochraně jejich zájmů[89], které se staly předchůdci dnešních kolektivních správců a z nichž většina působí dodnes. Účelem založení těchto společností nebyla

[87] HARTMANOVÁ, D. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským – historicko-teoretická studie.* Praha: Linde Praha a.s. – Právní a ekonomické nakladatelství, 2000. ISBN 80-7210-218-5. s. 11 – 12.

[88] Viz Zpráva vlády, která byla spolu s osnovou AutZ 1895 předložena panské sněmovně říšské rady dne 12. července 1892.

[89] Např. *Genossenschaft zur Verwertung musikalischer Aufführungsrechte* (GEMA) v Berlíně, *Performing Right Society* (PRS) v Londýně, *Bureau voor Muziek-Auteursrecht* (BUMA) v Amsterodamu, *Nationale Vereeniging voor Auteursrecht* (NAVEA) v Bruselu, *Gesselschaft für Aufführungsrechte* (GEFA) v Curychu, *Magyar Szövegirók Zeneszerzök és Zenemükiadók, Szövetkezete* (MASZ) v Budapešti, *Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyra* (STIM) ve Stokholmu, *Società Italiana degli Autori ed Editori* (SIAE) v Římě, *Sociedad de Autores Españoles* (SAE) v Madridu.

ještě skutečná *správa* autorských práv, ale zprvu především jejich *kolektivní ochrana*, neboť v důsledku často neexistující či nedostatečné úrovně ochrany autorského práva bylo pro autory nejprve nezbytné společnými silami prosadit a domoci se na zákonodárci legálního potvrzení existence svých autorských práv a až následně zajištění jejich respektování uživateli autorských děl[90]. V té době na území našeho dnešního státu žádné takové sdružení autorů ještě neexistovalo. Někteří známí autoři (jako např. Zdeněk Fibich) zastoupeni nebyli, jiní (např. Bedřich Smetana[91]) byli sdruženi v rakouské Gesellschaft der Autoren, Komponisten, und Musikverleger[92] (dále jen „AKM“) se sídlem ve Vídni[93]. Snaha Karla Boleslava Jiráka o založení první české ochranné organizace ještě na počátku r. 1918 narazila na obavu českých autorů organizovaných v rakouské AKM, že nákladný provoz organizace negativně ovlivní výši odměn. Až změny společenských poměrů po vzniku samostatného státu a obavy autorů z toho, že by napříště museli být zastoupeni pouze zahraniční autorskou organizací, vedly v roce 1919 po vzoru jiných obdobných sdružení, zejména francouzských, rakouských a německých, k založení Ochranného sdružení československých skladatelů, spisovatelů a nakladatelů hudebních (OSA), které si kladlo za cíl chránit provozovací

[90] HARTMANOVÁ, D. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským – historicko-teoretická studie.* Praha: Linde Praha a.s. – Právní a ekonomické nakladatelství, 2000. 143 s. ISBN 80-7210-218-5. s. 13.

[91] Hudební skladatel Bedřich Smetana byl mezi prvními členy nově vzniklé AKM. Dostupné z: https://mahlerfoundation.info/index.php/plaatsen/139-austria/vienna/3579-gesellschaft-der-autoren-componisten-und-musikverleger. Srov. chybně HARTMANOVÁ, D. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským – historicko-teoretická studie.* Praha: Linde Praha a.s. – Právní a ekonomické nakladatelství, 2000. 143 s. ISBN 80-7210-218-5. s. 12.

[92] V překladu Státem povolená společnost autorů, skladatelů a hudebních vydavatelů.

[93] Prvním prezidentem AKM byl původem Čech Josef Weinberger. Viz The Mahler Foundation. *Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Austria* [online]. 2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://mahlerfoundation.info/index.php/plaatsen/139-austria/vienna/3579-gesellschaft-der-autoren-componisten-und-musikverleger.

práva svých členů, kontrolovat hudební produkce a vybírat za ně provozovací honoráře[94].

Již v době před pádem Rakouska-Uherska na svou dobu velmi pokrokový AutZ 1895 pomalu přestával vyhovovat potřebám společenského a technologického vývoje, což vyústilo v kritiku a volání po jeho reformě[95]. Navíc v návaznosti na závazek Československé republiky, převzatý uzavřením saint-germainské smlouvy[96], přistoupit do 12 měsíců od její ratifikace k Bernské úmluvě[97] (dále jen „RBÚ), bylo třeba vnitrostátní zákonodárství přizpůsobit zásadám této RBÚ. Dalším motivem pro novou právní úpravu bylo vyřešit nevyhovující dvoukolejnost v oblasti autorského práva, kdy na území nově vzniklého československého státu, na základě ust. čl. 11 zákona č. 11/1918 Sb., o zřízení státu československého (tzv. recepčního zákona), který zachovával v platnosti dosavadní zákonodárství, existovala odlišná právní úprava pro tzv. historické země (Čechy, Moravu a Slezsko), kde platil původní rakouský AutZ 1895, a pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, na jejichž území platila původní uherská právní úprava, konkrétně zákon č. XVI/1884 ze dne 26. dubna 1884[98].

---

[94] TELEC, I. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1997. 504 s. ISBN 80-7179-106-7. s. 390 - 396.

[95] Srov. zejména HERMANN-OTAVSKÝ, K. *Vyjádření k zamýšlené akci k opravě rakouského práva autorského.* Schůze I. třídy České Akademie dne 27. února 1909. V. Věstník Č. A., 1909.

[96] Tzv. malá mírová smlouva uzavřená dne 10. září 2019 v Saint Germain en Laye se spojenými mocnostmi.

[97] Mezinárodní úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl uzavřená 9. září 1886 v Bernu, doplněná v Paříži dne 4. května 1896, revidovaná v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněná v Bernu dne 20. března 1914. Úmluva byla později ještě několikrát revidována – v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971 (viz vyhl. č. 133/1980 Sb.), ve znění změny ze dne 28. září 1979 (viz vyhl. č. 19/1985 Sb.). Československá republika přistoupila k RBÚ v roce 1921.

[98] Právní úprava se mimo jiné lišila též v tak podstatných otázkách, jako byla doba trvání ochrany (podle ust. § 11 AutZ 1895 trvala ještě 50 let po smrti autora, naproti tomu podle ust. § 43 uherského zákona pouze 30 let).

Výsledkem legislativních snah bylo přijetí zákona ze dne 24. listopadu 1926 č. 218/1926 Sb. z. a nař., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském), (dále jen „AutZ 1926"), který jako první zákon na našem území obsahoval v ust. § 30 právní úpravu kolektivní správy[99]. Podle tohoto ustanovení člen odborného sdružení (v té době již existovalo tehdejší sdružení OSA) mohl namísto nároku na náhradu škody a nároku vydání bezdůvodného obohacení uplatnit nárok na zapravení přiměřeného provozovacího honoráře. Jak uvádí Löwenbach ve svém komentáři k AutZ 1926, *„není-li [původce] členem odborného sdružení, může uplatniti oba své nároky (§ 57. a 58.) v neztenčeném rozsahu, musí však přesně prokazovati věcné podmínky svého nároku na náhradu škody aneb na vydání obohacení; je-li však členem takového sdružení, jest sice nárok jeho vymezen a omezen §em 30., avšak důkaz jest mu podstatně usnadněn vyhlášenými tarify."*[100]

Zákon ze dne 24. dubna 1936 č. 120/1936 Sb.[101], jímž byl AutZ 1926 novelizován, rozšířil výše uvedenou právní úpravu o ust. § 30a AutZ 1926, vymezující rozsah výkonu kolektivní správy práv odbornými sdruženími. Výkon práv zahrnoval veřejné nedivadelní provozování hudebních děl (obdoba dnešního živého provozování hudebního díla), veřejný přednes hudebních děl nástroji nebo jejich zařízeními určenými k mechanickému přednesu (obdoba dnešního provozování hudebních děl

[99] Ust. § 30 odst. 1 AutZ 1926 stanoví: *„Je-li původce hudebního díla s textem anebo bez textu členem tuzemského odborného sdružení zabývajícího se vybíráním provozovacích honorářů nebo členem takové cizozemské organisace zastoupené tuzemským sdružením, přísluší mu místo nároku na náhradu škody nebo vydání obohacení (§§ 57, 58) proti pořadateli veřejného nedivadelního provozování nebo rozhlasu nárok na zapravení přiměřeného provozovacího honoráře."*

[100] LÖWENBACH, J. Právo autorské. Zákon ze dne 24. listopadu 1926, číslo 218. Sb. z. a nař. S výkladem, judikaturou i prováděcím nařízením a hlavní normy mezinárodního a zahraničního práva původského. Praha: Československý Kompas, tiskařská a vydavatelská akc. spol., 1927. s. 149.

[101] Zákon ze dne 24. dubna 1936 č. 120/1936 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském).

ze záznamu; nástroji určenými k mechanickému přednesu byly gramofony, fonografy apod.) a šíření hudebních děl rozhlasem (obdoba dnešního rozhlasového vysílání) a jinými technickými prostředky (obdoba dnešního sdělování hudebních děl veřejnosti). Tzv. výhradné právo udílet svolení k těmto užitím a vybírat pro autory honorář přiznávalo odborným sdružením tehdejší Ministerstvo školství a národní osvěty na základě zmocnění v *cit.* ust. § 30a AutZ 1926. Na základě tohoto zmocnění přiznalo ministerstvo tato oprávnění tehdejšímu sdružení OSA[102]. Obdobně v roce 1952 bylo přiznáno ministerstvem oprávnění udílet svolení k užití literárních děl Československému divadelnímu a literárnímu jednatelství, zapsanému společenstvu s r. o. Kromě těch druhů užití spravovaných tehdejší OSA, avšak ve vztahu k dílům literárním, se navíc jednalo o právo udělit oprávnění „k předvádění zfilmovaných děl slovesných ve veřejných kinech". AutZ 1926 zůstal na našem území v platnosti až do konce roku 1953.

V Evropě se celá první polovina 20. století nesla ve znamení velkého rozvoje a rozmachu kolektivní správy. Kolektivní správci (řečeno dnešní terminologií) založení v evropských zemích[103] nabývali stále většího významu. Až poněkud se zpožděním vznikala i obdobná sdružení v USA[104]. Technologický pokrok v podobě vynálezu nových nosičů zvuku, rozhlasového[105] a později televizního vysílání přinesl dříve nebývalé

[102] Viz vyhláška Ministerstva školství a národní osvěty č. 214/1936 Ú. l., o přiznání výhradních práv Ochrannému sdružení autorskému československých skladatelů, spisovatelů a nakladatelů, zapsanému společenstvu s r. o. v Praze, v původním znění.

[103] Pro příkladmý výčet nově vzniklých kolektivních správců srov. pozn. č. 89.

[104] American Society of Composers, Authors and Publishers (ASCAP) v roce 1914, Society of European Stage Authors and Composers (SESAC) v roce 1930, Broadcast Music, Inc. (BMI) v roce 1939.

[105] Lee de Forest provedl dne 13. října 1910 první experimentální přenos rozhlasového vysílání operního představení, konkrétně oper Sedlák kavalír a Komedianti v podání Ricardo Martina, Enrico Carusa a Emmy Destinnové viz DUNNING, J. *On the Air: The Encyclopedia of Old-Time Radio.* Přeprac. vyd. USA: Oxford University Press, 1998, 822 s. ISBN 978-01-950-7678-3.

možnosti šíření předmětů ochrany. Autoři na jedné straně již nemohli účinně monitorovat všechna užití svých děl a na straně druhé pro uživatele bylo nemožné získávat svolení od autorů k užití předmětů ochrany individuálně. Postavení kolektivních správců se stále posilovalo. V roce 1926 byla založena první nadnárodní organizace sdružující kolektivní správce *Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs* (dále jen „CISAC")[106].

S účinností ode dne 1. ledna 1954 byl AutZ 1926 definitivně nahrazen zákonem ze dne 22. prosince 1953 č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon), (dále jen „AutZ 1953). Ten ve své třetí části pod názvem „Autorské organizace" upravoval kromě právní úpravy autorských svazů (ust. § 70 AutZ 1953) též právní úpravu kolektivních správců, pro které zákon užíval legální označení *„ochranné organisace autorské"*. AutZ 1953 stanovil, že ochranné organizace autorské podléhají přímo Ministerstvu kultury (ust. § 71 AutZ 1953), které může svým rozhodnutím uveřejněným v úředním listě přiznat oprávnění udělit v oboru svého působení svolení k užití děl, vybírat autorské odměny a vybírat příspěvky pro kulturní fondy podle ust. § 73 až 80 *cit.* zákona. Na základě zmocnění v AutZ 1953 přiznalo ministerstvo příslušné oprávnění třem kolektivním správcům – (1) Ochrannému svazu autorskému v Praze v oboru děl hudebních, (2) Československému divadelnímu a literárnímu jednatelství v Praze v oboru děl literárních a (3) Ochranné organisaci při Českém fondu výtvarných umění v Praze v oboru děl výtvarných umění. Všechny ochranné organisace autorské měly právní formu lidového družstva[107].

[106] V současné době má CISAC celkem 239 členů – kolektivních správců ze 122 zemí světa. Jejími členy jsou i OSA, DILIA a GESTOR (OOA-S a OAZA mají status prozatímních členů). Dostupné z https://members.cisac.org/CisacPortal/annuaire.do?method=membersDirectoryHome.

[107] Viz zákon č. 53/1954 Sb., o lidových družstvech a družstevních organizacích.

Zákon ze dne 25. března 1965 č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), (dále jen „AutZ 1965“), který s účinností od 1. července 1965 nahradil AutZ 1953, stanovil právní úpravu kolektivní správy v Části III – ust. § 40 až 44 AutZ 1965, ve které mezi organizacemi autorů a výkonných umělců upravoval „socialistické organizace zastupující autory a výkonné umělce“. Podle *cit.* zákona mohl ministr školství a kultury přiznat těmto organizacím výhradní oprávnění, aby v rámci své působnosti, udílely svolení k užití předmětů ochrany a vybíraly odměny, a vybíraly příspěvky pro kulturní fondy. Navíc mohla být těmto organizacím přiznána rozsáhlá oprávnění zprostředkovávat převod práv československých nositelů práv do zahraničí a zahraničních nositelů práv do Československé socialistické republiky a oprávnění výhradně šířit díla autorů. Tento zákon, přestože byl mnohokrát novelizován, platil na našem území až do přijetí současného autorského zákona. V roce 1995 byla právní úprava kolektivní správy zákonem č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, přechodně vyňata z ust. § 44 AutZ 1965 do zvláštního zákona, a to až do přijetí platného a účinného AutZ, kdy se právní úprava kolektivní správy opět stala jeho integrální součástí.

Současný AutZ nabyl účinnosti 1. prosince 2000. Od té doby byl mnohokrát novelizován. Převážná většina těchto novel souvisela s povinností ČR transponovat směrnice EU. Nejobsáhlejší novelou AutZ byla novela provedená zákonem č. 216/2006 Sb., kterou byla dokončena transpozice tzv. informační směrnice[108] a směrnice o právu na opětný

[108] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. ES L 167 ze dne 22. června 2001), (dále jen „Směrnice 2001/29“ nebo „Směrnice o informační společnosti“).

prodej originálu uměleckého díla[109]. Obsahem novely AutZ provedené zákonem č. 228/2014 Sb. byla právní úprava implementující směrnici EU o prodloužení doby ochrany[110] a směrnici EU o užití osiřelých děl[111]. Z hlediska problematiky kolektivní správy jsou významnější následující novely AutZ: (1) novela provedená zákonem č. 81/2005 SB., která doplnila některá ustanovení výkonu kolektivní správy (např. ustanovení týkající se pravidel pro stanovení odměn, ustanovení o dohledu ministerstva nad činností kolektivních správců a ustanovení o vzájemném zastupování kolektivních správců), (2) novela provedená zákonem č. 168/2008 Sb., která odstranila z AutZ povinnost žadatele o výkon kolektivní správy mít sídlo v ČR a (3) novela provedená zákonem č. 228/2014 Sb., která zavedla povinnost kolektivních správců zohledňovat při uzavírání smluv s uživateli předmětů ochrany mimo další též obsazenost ubytovacích prostor.

Doposud největší dopad na oblast výkonu kolektivní správy má novela AutZ provedená zákonem č. 102/2017 Sb., jejíž hlavním důvodem bylo implementovat právní úpravu Směrnice o kolektivní správě s cílem vytvořit funkční právní rámec pro účinnější výkon kolektivní správy, a tím zajistit její větší efektivnost a transparentnost. Výsledkem je komplexní a zatím nejrozsáhlejší právní úprava kolektivní správy v její historii na našem území[112]. Vzhledem k zásadnímu významu této novely pro oblast

[109] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272 ze dne 13. října 2001), (dále jen „Směrnice 2001/84“ nebo „Směrnice o právu na opětný prodej“).

[110] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění) (Úř. věst. L 372 ze dne 27. prosince 2006), (dále jen „Směrnice 2006/116“ nebo Směrnice o harmonizaci doby ochrany“).

[111] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl (Úř. věst. L 299 ze dne 27. října 2012), (dále jen „Směrnice 2012/28“ nebo „Směrnice o osiřelých dílech“)

[112] Hlava IV AutZ nazvaná „Kolektivní správa“ zahrnuje celkem 60 paragrafů právní úpravy.

kolektivní správy, bude právní úprava zavedená touto novelou podrobně analyzována a hodnocena průběžně v celé disertační práci.

3.2 Proces harmonizace právní úpravy kolektivní správy v EU

Právní úprava kolektivní správy se v jednotlivých členských státech EU výrazně liší[113], což způsobuje nemalé komplikace[114], zejména pokud jde o přeshraniční užití předmětů ochrany[115]. Zatímco autorské právo je založeno na principu teritoriality[116], typickým rysem informační společnosti[117] je užití předmětů autorskoprávní ochrany způsoby, které přesahují hranice jednotlivých členských států. Rozvoj technologií a s ním související nástup nových obchodních modelů využívající v daleko větší míře než kdykoli předtím užití velkého množství předmětů ochrany vyžaduje urychlené řešení otázky přeshraničního licencování předmětů ochrany, pro které tradiční systém kolektivní správy, založený převážně na recipročních smlouvách uzavíraných mezi kolektivními správci

[113] Zatímco v některých členských státech je tradičně právní úprava kolektivní správy spíše úspornější a fungování kolektivních správy je do značné míry upraveno obecnou právní úpravou (např. ve Švédsku, Finsku nebo dříve ve Velké Británii), v jiných členských státech naopak registrujeme právní úpravu detailní (např. v Polsku, Maďarsku nebo Německu). Je však třeba zdůraznit, že míra podrobnosti právní úpravy není zárukou vyšší míry efektivnosti kolektivní správy. Rozdílná právní úprava je však obecně překážkou skutečně volného trhu předmětů ochrany v EU.

[114] Na možnost zmatení, zejména v oblastech práva na odměnu a povinné kolektivní správy upozorňuje i REGUERA, L., PLANAS, N., MUÑOZ, B. Analysis of European IP Laws for Audio Branding Context. *ABC_DJ Consortium* [online]. 2017, 39 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://depositonce.tu-berlin.de/bitstream/11303/9063/4/D7.2_ABC_DJ_Intellectual_Property_Laws.v1.3.pdf.

[115] K podrobnostem viz výklad v kap. 7.6.

[116] Srov. GINSBURG, J. C. Cyberian Captivity of Copyright: Territoriality and Authors' Rights in a Networked World. *Santa Clara Computer & High Technology Law Journal* [online]. 1999, roč. 15, č. 2, s. 347– 361 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0882-3383. Dostupný z: https://digitalcommons.law.scu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.cz/&httpsredir=1&article=1248&context=chtlj; CHISUM, D. S. Normative and Empirical Territoriality in Intellectual Property: Lessons from Patent Law. *Virginia Journal of International Law* [online]. 1997, roč. 37, s. 505 – 585 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0042-6571. Dostupný z: http://heinonline.org/HOL/PDFsearchable?collection=journals&handle=hein.journals/vajint37&div=21&section=21&print=section&from=dropbox.

[117] K pojmu informační společnosti blíže viz kap. 2.5.

různých zemí na principu vzájemnosti, již přestává vyhovovat. Na cestě k jednotnému trhu autorského práva je zapotřebí harmonizovat autorské právo v jednotlivých členských státech EU tak, aby došlo ke skutečnému sjednocení právních úprav kolektivní správy v jednotlivých členských státech. Za tímto účelem byla přijato za poslední tři dekády celá řada směrnic EU, které, ač se kolektivní správě jako takové explicitně nevěnovaly a zabývaly se různými oblastmi autorského práva, ve svém důsledku výrazně spoluformovaly právní úpravu kolektivní správy v ČR a dalších členských státech EU.

Směrnice o právu na pronájem a půjčování[118] zavedla kolektivně spravované právo autora (resp. výkonného umělce) na přiměřenou odměnu za pronájem zvukového nebo zvukově obrazového záznamu či jeho rozmnoženiny, Směrnice o harmonizaci doby ochrany[119], která sjednotila dobu trvání ochrany a vymezila počátek pro běh příslušných dob, Směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu[120] přinesla kolektivní správu práva na užití předmětů ochrany kabelovým přenosem a možnost rozšířit účinky hromadné smlouvy uzavřené mezi kolektivním správcem a vysílatelem i na předměty ochrany smluvně nezastupovaných nositelů práv, Směrnice o informační společnosti[121] upravuje nakládání s předměty ochrany v informační společnosti (především na internetu),

[118] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění) (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006), (dále jen „Směrnice 2006/115“ nebo „Směrnice o pronájmu a půjčování“).

[119] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění), (Úř. věst. L 372 ze dne 27. prosince 2006).

[120] Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248 ze dne 6. října 1993), (dále jen „Směrnice 93/83“ nebo „Směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu“).

[121] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. ES L 167 ze dne 22. června 2001).

Směrnice o právu na opětný prodej[122], která zavedla právo autorů výtvarných děl na odměnu z opětného prodeje originálu uměleckého díla (tzv. právo na slušné vypořádání *droit de suite*) vybírané kolektivním správcem, Směrnice o dodržování práv[123] stanovila kolektivním správcům oprávnění zajišťovat ochranu autorského práva prostřednictvím použití opatření, řízení a nápravných opatření upravených směrnicí, Směrnice o prodloužení doby ochrany[124], kterou byla doba ochrany k předmětům ochrany výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů prodloužena z 50 na 70 let a Směrnice o osiřelých dílech[125], která definovala osiřelá díla a podmínky jejich užití, jako reakci na komplikace při digitalizaci předmětů ochrany[126].

V reakci na nové potřeby trhu, zejména pokud jde o hudební služby poskytované na internetu, vydala Evropská komise v roce 2005 Doporučení o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby[127], ve kterém vyzvala členské státy EU, aby podporovaly vytvoření vhodného regulačního prostředí pro správu autorského práva k poskytování hudebních služeb on-line a za tím účelem zlepšily národní právní úpravu

[122] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla, která upravuje odměnu z opětného prodeje originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272 ze dne 13. října 2001).

[123] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157 ze dne 30. dubna 2004).

[124] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/77/EU ze dne 27. září 2011, kterou se mění směrnice 2006/116/ES o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (Úř. věst. L 265 ze dne 11. října 2011).

[125] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl souvisejících (Úř. věst. L 299 ze dne 27. října 2012).

[126] Srov. RINGNALDA, A. National and International Dimensions of Copyright Law in the Internet Age Harmonizing Exemptions: The Case of Orphan Works. *European Review of Private Law* [online]. 2009, roč. 17, č. 5, s. 895-923 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0928-9801. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2378138.

[127] Doporučení komise 2005/737/ES o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby, Úř. věst. L 276, 21. 10. 2005.

týkající kolektivní správy, především s ohledem na jejich řízení a transparentnost jejich činnosti. Cílem doporučení bylo navrhnout pro trh on-line hudebních služeb systém multi-teritoriálního licencování, které by podpořilo soutěž mezi kolektivními správci v rámci EU a resultovalo v celkové zlepšení fungování kolektivní správy v EU. Doporučení formulovalo několik obecných zásad pro oblast fungování kolektivní správy, jako zásadu svobodné volby kolektivního správce nositeli práv, rovného zacházení nebo spravedlivé distribuce licenčních odměn[128]. Novým podmínkám nepříliš vyhovující systém vzájemných smluv uzavíraných mezi kolektivními správci z různých členských států EU na recipročním principu měl být postupně opuštěn a nahrazen systémem, který by byl založen na konkurenčním prostředí kolektivních správců, kteří by poskytovali uživatelům předmětů ochrany licenční smlouvou oprávnění k přeshraničnímu užití předmětů ochrany na území více členských států EU. Doporučení však nepřineslo očekávané výsledky a bylo opakovaně kritizováno jak ze strany Evropského parlamentu, tak ze strany některých kolektivních správců[129]. Snahy o harmonizaci právní úpravy kolektivní správy na úrovni EU dále pokračovaly přípravou směrnice, která by stanovila standardy pro kolektivní správu, které by byly společné všem členským státům EU.

[128] Zásady, na kterých bylo doporučení založeno, shrnula Evropská komise v případu CISAC, viz Rozhodnutí Komise COMP/C2/38.698 – CISAC z 16. července 2008.

[129] Viz Výbor pro právní záležitosti. *Zpráva Evropského parlamentu z 5. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES, 2006/2008(INI)) Zpravodajka: Katalin Lévai* [on-line]. 2007, 19 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A6-2007-0053+0+DOC+PDF+V0//CS, a také Evropský parlament. *Legislativní usnesení Evropského parlamentu přijaté dne 13. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES, 2006/2008(INI)) Zpravodajka: Katalin Lévai* [on-line]. 2007, 8 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0064+0+DOC+XML+V0//CS.

Výsledkem dosavadních harmonizačních snah bylo v roce 2014 přijetí Směrnice o kolektivní správě, která zásadně proměnila právní úpravu kolektivní správy v českém AutZ. Směrnice si klade za cíl na jedné straně stanovit podmínky pro lepší řízení kolektivní správy, efektivnější nakládání s příjmy vybranými jménem kolektivního správce pro nositele práv a zajištění vyšší míry transparentnosti kolektivní správy, a tím posílit důvěru v systém kolektivní správy jak na straně nositelů práv, uživatelů předmětů ochrany i ze strany široké veřejnosti, a na druhé straně zavedením efektivních podmínek pro přeshraniční poskytování licencí pro užití hudebních děl na internetu a obdobných platformách usnadnit a podnítit obchod s hudebními díly on-line. Hodnocení, do jaké míry se Směrnici o kolektivní správě podařilo splnit cíle v ní stanovené, bude závislé na úspěšné implementaci právní úpravy do vnitrostátních právních řádů jednotlivých členských států. Změnám v právní úpravě, které byly provedeny v rámci implementace *cit.* směrnice, jakož i celkovému zhodnocení kvality provedené implementace, bude věnována zvýšená pozornost v dalších částech této disertační práce.

3.3 Prameny platné právní úpravy kolektivní správy a právních předpisů souvisejících v ČR

Komplexní právní úprava kolektivní správy je soustředěna v AutZ – konkrétně jeho Hlavě IV, která byla významně novelizována zákonem č. 102/2017 Sb., jehož hlavním cílem bylo implementovat do vnitrostátního práva Směrnici o kolektivní správě.

Autorské právo je, i přes některé jeho veřejnoprávní prvky, které se výrazněji odráží i v právní úpravě kolektivní správy, tradičně řazeno do práva soukromého. Hlavním subsidiárním právním předpisem k autorskému zákonu pro oblast kolektivní správy je tedy jako obecný

právní předpis ObčZ. Konkrétně právně významnou právní úpravou obsaženou v ObčZ je, s ohledem na obligatornost právní formy spolku pro kolektivní správce se sídlem v ČR, především právní úprava spolku podle ust. § 214 a násl. ObčZ, pro oblast výkonu kolektivní správy právní úprava správy cizího majetku podle § 1400 a násl. ObčZ, na jejíž použití na principu subsidiarity přímo autorský zákon v ust. § 97 odst. 2 AutZ odkazuje, dále obecná právní úprava újmy podle ust. § 2984 a násl. ObčZ a bezdůvodného obohacení podle ust. § 2991 a násl. ObčZ, a další.

Jedním z výsledků rekodifikace soukromého práva je sjednocení právní úpravy licence pro celou oblast duševního vlastnictví a inkorporace její komplexní právní úpravy do občanského zákoníku (ust. § 2358 a násl. ObčZ), s výjimkou speciální právní úpravy licenčních smluv hromadných a kolektivních, jež zůstala i nadále v zákoně autorském (viz ust. § 98a AutZ).

Pro řízení o udělení, resp. odejmutí oprávnění kolektivnímu správci k výkonu kolektivní správy podle AutZ ze strany Ministerstva kultury ČR se subsidiárně použije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád nebo „SprŘ“), pro oblast dohledu nad výkonem kolektivní správy a dodržování povinností kolektivních správců podle AutZ pak zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole – kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „KŘ“).

Jelikož kolektivní správa je v ČR založena na principu legálního monopolu, kdy pro oblast kolektivní správy, ve které již vykonává kolektivní správu jiný kolektivní správce, není možné udělit oprávnění k výkonu kolektivní správy, a tedy kolektivní správce je *ex lege* v dominantním postavení, hraje významnou roli i právní úprava ochrany hospodářské soutěže, především zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně

hospodářské soutěže a o změně některých zákonů – zákon o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOHS“)[130].

Pro případy řešení sporů v rámci systému kolektivní správy se kromě autorského zákona aplikují procesní předpisy, zejména zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen “SŘS“) a zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“). V souvislosti s možností využít prostředníka podle AutZ se podpůrně použije zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoM“). V případě uplatnění veřejnoprávní ochrany zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrZ“), zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoTOPO“) a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TrŘ“).

Dále se na zkoumanou oblast aplikují i vybraná ustanovení dalších právních předpisů, namátkově např. zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ŽZ“), zákon

[130] Srov. SCHWEMER, S. F. *Licensing and Access to Content in the European Union: Regulation between Copyright and Competition Law* [online]. Cambridge University Press, 2019, 304 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-11-086-5321-3. Dostupný z: https://www.cambridge.org/core/books/licensing-and-access-to-content-in-the-european-union/1CBBE37708178B30B0429AF429EC277A.

č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů a další.

Z hlediska výběru tzv. náhradních odměn v rámci povinné kolektivní správy je právně významná vyhláška Ministerstva kultury ČR č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění pozdější předpisů.

4 Kolektivní správa – fundamentální otázky

4.1 Pojem, účel a funkce kolektivní správy

Podle legální definice obsažené v ust. § 95 odst. 1 AutZ se kolektivní správou[131] rozumí *„plná správa majetkových práv autorských nebo majetkových práv souvisejících s právem autorským nositelů práv k jejich zveřejněným nebo ke zveřejnění nabídnutým dílům, uměleckým výkonům, zvukovým a zvukově obrazovým záznamům (…), která je vykonávána k jejich společnému prospěchu.“* [132]

Současná právní úprava používá terminologii odpovídající zahraničnímu pojmosloví[133]. Výraz „správa“, ve smyslu administrace, plně reflektuje podstatu kolektivní správy tak, jak je tradičně chápána, tedy jako soustavná činnost spočívající ve vedení záležitostí cizí osoby. Adjektivum „kolektivní“ vystihuje mnohost nositelů autorských práv a s nimi souvisejících práv, v jejichž prospěch je kolektivní správa vykonávána.

[131] Historicky se pojem *„kolektivní správa“*, resp. *„kolektivní správce“* v rámci vývoje právní úpravy na našem území v čase proměňoval. Zákon č. 218/1926 Sb., o původcovském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském), ve vyhlášeném znění používá pojem *„odborné sdružení“* (srov. § 30); zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon), ve vyhlášeném znění *„ochranné organisace autorské“* (srov. § 71 a násl.); zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve vyhlášeném znění *„socialistické organizace zastupující autory nebo výkonné umělce“* (srov. ust. § 44); zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, ve vyhlášeném znění *„hromadná správa“* (srov. ust. § 1).

[132] Směrnice o kolektivní správě definici kolektivní správy výslovně neobsahuje, její vymezení lze však dovodit z definice kolektivního správce v čl. 3 písm. a) této směrnice. K problematice pojmových znaků kolektivního správce viz výklad v kap. 5.1.

[133] Srov. angl. „collective management“, franc. „gestion collective“, něm. „kollektive Wahrnehmung“, ital. „gestione collettiva“, šp. „gestión colectiva“. V české jazykové verzi Směrnice o KS je ve smyslu kolektivní správce konstantně užíváno pojmu „organizace kolektivní správy“.

Z výše uvedeného zákonného vymezení vyplývá, že se nejedná o správu veškerých absolutních autorských práv, které autorský zákon nositelům přiznává, ale pouze autorských práv majetkových příslušejících autorovi k jeho dílu (podle ust. § 12 a násl. AutZ) a majetkových práv s autorským právem souvisejících příslušejících výkonnému umělci k jeho uměleckému výkonu (podle ust. § 71 AutZ), výrobci zvukového záznamu a výrobce zvukově obrazového záznamu k jejich záznamům (podle ust. § 76, resp. ust. § 80 AutZ). Výkladem *a contrario* lze dovodit, že osobnostní práva autora a výkonného umělce (jako např. právo rozhodnout o zveřejnění díla podle ust. § 11 odst. 1 AutZ, právo osobovat si autorství podle ust. § 11 odst. 2 AutZ, právo na nedotknutelnost díla podle ust. § 11 odst. 3 a další) v rámci kolektivní správy spravována být nemohou a pro případný oprávněný zásah do těchto osobnostních práv musí uživatel předmětu ochrany získat oprávnění přímo od jejich nositele.

Kolektivně spravované nejsou předměty všech práv upravených autorským zákonem, ale pouze předměty ve výše uvedené definici taxativně vypočtené – autorská díla (podle ust. § 2 AutZ), umělecké výkony (podle ust. § 67 odst. 1 AutZ), zvukové záznamy (podle ust. § 75 odst. 1 AutZ) a zvukově obrazové záznamy (podle ust. § 79 odst. 1 AutZ), pro něž zákon zavádí legislativní zkratku „předmět ochrany“. Z uzavřeného okruhu předmětů ochrany vyplývá, že mimo systém kolektivní správy zůstávají rozhlasové a televizní vysílání (podle ust. § 83 odst. 1 AutZ) a databáze, jež jsou předmětem zvláštního práva pořizovatele databáze (podle ust. § 88 AutZ). Právním důsledkem tohoto restriktivního vymezení okruhu předmětů ochrany je na jedné straně pro uživatele práv nemožnost získat od kolektivního správce v rámci výkonu kolektivní správy oprávnění (licenci) k užití statků jiných než předmětů ochrany podle ust. § 95 odst. 1 AutZ a k legálnímu užití těchto předmětů je třeba získat oprávnění uzavřením licenční smlouvy s nositeli práv přímo a na druhé straně pro nositele těchto práv, které nemohou být *ex definitio*

kolektivně spravovány, nemožnost uplatňovat mimo jiné právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu podle ust. § 25 AutZ (v režimu tzv. náhradních odměn). Je otázkou, zda omezení okruhu předmětů ochrany na uvedený velmi úzký taxativní výčet není až příliš restriktivní a zda by nebylo racionální z hlediska *de lege ferenda* zvážit rozšíření tohoto souboru předmětů ochrany tam, kde by to z hlediska správy těchto práv mohlo být účelné.

Výkon kolektivní správy je možný jen k výše uvedeným předmětům ochrany, které (1) již byly zveřejněny, tj. poprvé oprávněně zpřístupněny veřejnosti, nebo (2) alespoň ke zveřejnění nabídnuty – jednostranným právním jednáním označovaným jako tzv. ohláška u kolektivního správce. V opačném případě by se jednalo o neoprávněný zásah do osobnostních práv autora či jiného nositele práv k předmětům ochrany.

Směrnice o kolektivní správě definici kolektivní správy výslovně neobsahuje, její vymezení však lze dovodit z definice kolektivního správce v čl. 3 písm. a) této směrnice jako *správu autorských práv nebo práv s nimi souvisejícími kolektivním správcem*[134] *jménem více než jednoho*[135] *nositele práv k jejich prospěchu, a to ze zákona nebo prostřednictvím postoupení*[136]*, licence nebo jiného smluvního ujednání.*

[134] Směrnice o kolektivní správě ve své české jazykové verzi ve smyslu kolektivní správce užívá pojmu „organizace kolektivní správy".

[135] Někteří autoři považují tak nízký počet nositelů práv za nesprávnou interpretaci samotné povahy kolektivní správy, viz např. nepochopení FISCOR, M. Collective Management and Multi-teritorial Licensing: Key Issues of the Transposition of Directive 2014/26/EU. In: STAMATOUDI, I. *New Developments in EU and International Copyright Law (Information Law)*. [s. l.]: Wolters Kluwer, 2016, s. 211 – 250. ISBN 978-9-04115-991-5.

[136] Jak konstatuje též samotná Směrnice o kolektivní správě (srov. recitál 5), v jednotlivých členských státech EU existují významné rozdíly v právních úpravách kolektivní správy, jakož i celého autorského práva, čemuž je přizpůsoben i obsah směrnice a její terminologie. Výraz „postoupení" autorských práv nebo práv s nimi souvisejících odráží fakt, že v některých členských státech EU (např. v Německu) je možný převod autorských či souvisejících práv. V takovém případě kolektivní správce nabývá ex lege nebo smluvně tato práva a licenční smlouvou poskytuje již sám (nikoli v nepřímém zastoupení) oprávnění k jejich užití. Podle

Ust. § 95 odst. 1 věta druhá AutZ obsahuje negativní vymezení kolektivní správy, která staví mimo systém kolektivní správy pouhé zprostředkování uzavření licenční (nebo jiné) smlouvy mezi autorem, příp. jiným nositelem práv a uživatelem předmětu ochrany (např. uměleckou agenturou), ani příležitostná nebo krátkodobá plná správa jiných než povinně kolektivně spravovaných práv.

Účelem kolektivní správy je (1) kolektivní uplatňování a (2) kolektivní ochrana – majetkových práv autorských a s právem autorským souvisejících (práv výkonných umělců, výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů) a (3) umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti (ust. § 95 odst. 2 AutZ).

Funkcí kolektivní správy je zajištění pro potenciální uživatele možnost efektivního nabytí licenčního oprávnění a tím umožnění využívání předmětů ochrany, a to zejména v situacích, kdy není možná nebo je neúčelná individuální správa nositeli práv[137]

4.2 Právní režimy v systému kolektivní správy

V rámci systému kolektivní správy můžeme rozlišit tři různé režimy výkonu kolektivní správy – (1) *dobrovolnou (resp. smluvní) kolektivní správu*, která je založena na svobodné vůli nositele práv uzavřít s kolektivním správcem smlouvu o zastupování, která je pak právním důvodem vzniku zastoupení nositele práv kolektivním správcem při výkonu kolektivní správy v mezích uděleného oprávnění, (2) *rozšířenou kolektivní správu*, v jejímž rámci je kolektivní správce oprávněn

platné právní úpravy v ČR jsou majetková práva podle ust. § 26 odst. 1 nepřevoditelná, a proto je nelze postoupit.

[137] Např. ADAMOVÁ, Z. Kolektívna správa autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. In: VOJČÍK, P. a kol. *Právo duševného vlastníctva.* 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 494 s. ISBN 978-80-7380-527-2. s.215; též TELEC, I., TŮMA, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 971 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 748 –749.

poskytnout hromadnou licenční smlouvou podle ust. § 98a odst. 2 AutZ licenci k užití předmětů ochrany nejen smluvně zastupovaných nositelů práv, ale i za nositele práv, které smluvně nezastupuje, avšak tito nezastupovaní nositelé práv jsou oprávněni [s výjimkou případu užití podle ust. § 97e odst. 4 písm. d)] účinky kolektivní správy vyloučit a (3) *povinnou kolektivní správu*, v jejímž rámci kolektivní správci zastupují ze zákona všechny nositele, aniž by tito mohli účinky kolektivní správy vyloučit. Jednotlivé režimy se liší mírou ingerence do svobody nositele práv nakládat podle své vůle s předměty ochrany, které sami vytvořili nebo k nimž vykonávají autorská práva, a to ve prospěch ochrany zájmu uživatelů předmětů ochrany (resp. veřejnosti jako celku) na přístupu k předmětům chráněným autorským právem.

4.2.1 Dobrovolná kolektivní správa

Režim dobrovolné kolektivní správy[138] je založen na svobodném rozhodnutí nositele práv nechat se při výkonu svých práv zastoupit kolektivním správcem a podřídit tak výkon svých autorských práv a práv s právem autorským souvisejících režimu kolektivní správy. Nositel práv má v případě tohoto režimu kolektivní správy možnost volby mezi správou individuální a kolektivní. Pokud se rozhodne spravovat svá práva k předmětům ochrany individuálně, není kolektivní správce oprávněn udělovat licenční smlouvou licenci k užití těchto předmětů ochrany a dojde-li k neoprávněnému zásahu do těchto práv, není oprávněn se za nositele práv domáhat nápravy. Na druhou stranu uživatel předmětu ochrany může v režimu dobrovolné kolektivní správy od kolektivního správce získat licenční smlouvou oprávnění jen k užití předmětů ochrany těch nositelů práv, k jejichž právům příslušný kolektivní správce dobrovolnou kolektivní správu vykonává (tj. kterého smluvně zastupuje).

[138] Angl. *voluntary collective licensing*.

Má-li uživatel předmětu ochrany zájem o oprávněné užití předmětů ochrany nositelů práv kolektivním správcem nezastupovaných (tzv. *non societe*), musí od nich získat licenci individuálně[139]. Za problematickou považuje autor této disertační práce platnou právní úpravu, která i v případě užití *výhradně* hudebních děl autorů, kteří *nejsou* kolektivním správcem zastupováni a přestože uživatel získá k oprávněnému užití těchto děl licenci přímo od autora či dalších nositelů práv, provozovatel živé veřejné hudební produkce je stále povinen oznámit její konání příslušnému kolektivnímu správci, jak vyplývá z ust. § 98c odst. 4 AutZ. Pravděpodobně se tím sleduje zájem kolektivního správce (resp. nositelů práv) na řádném výkonu kolektivní správy, ke kterému ale v uvedeném případě vůbec nedochází, resp. na kontrole neoprávněného užití děl na živých veřejných hudebních produkcích. Je však otázkou, zda lze v tomto ohledu právní úpravu považovat za přiměřenou a účelnou.

Právním důvodem (titulem) nezbytným pro subsumpci daných předmětů ochrany pod režim dobrovolné kolektivní správy je platně uzavřená smlouva o zastupování, uzavřená mezi kolektivním správcem a nositelem práv, která zakládá ryze soukromoprávní poměr mezi kolektivním správcem a nositelem práv, jehož obsahem je zmocnění kolektivního správce k výkonu kolektivní správy v rozsahu a za podmínek uvedených ve smlouvě. Typově se jedná o smlouvu komisionářskou podle ust. § 2455 a násl. ObčZ, jíž se kolektivní správce (komisionář) zavazuje

[139] Podle zkušeností autora této disertační práce v praxi dochází v tomto směru k častým omylům uživatelů – provozovatelů hudebních produkcí, kteří se mylně domnívají, že k oprávněnému užití děl jejich živým provozováním (podle ust. § 19 odst. 1 AutZ) např. na koncertě [nikoli však živým nedivadelním provozováním díla, které nesměřuje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, které spadá pod režim rozšířené kolektivní správy – viz ust. § 97e odst. 4 písm. g)], postačí *vždy* licenční smlouva uzavřená s kolektivním správcem OSA. Ten však pro tento druh užití může poskytnout pouze licenci k dílům nositelů práv jím zastupovaných. V případě hudebních děl z oboru populární hudby (zejména vydaných) to nemusí činit velké obtíže, ale v oboru vážné hudby nejsou zdaleka všichni autoři kolektivním správcem OSA (z různých důvodů) zastupováni.

vykonávat pro nositele práv (komitenta) kolektivní správu jeho práv a nositel práv se zavazuje uhradit kolektivnímu správci (resp. umožnit mu započíst) účelně vynaložené náklady na tuto správu[140]. Pro platnost smlouvy je vyžadována písemná forma. Výkon kolektivní správy příslušným kolektivním správcem je omezen rozsahem jeho oprávnění k výkonu kolektivní správy. Na základě takto uzavřené smlouvy s nositelem práv poskytuje kolektivní správce uživatelům, kteří o to projeví zájem, vlastním jménem a na účet nositele práv (tedy v jeho nepřímém zastoupení) nevýhradní licenční smlouvou oprávnění (licenci) k užití předmětu ochrany, a to v mezích rozsahu svého zástupčího oprávnění.

Zatímco rozhodnutí nositele práv, zda vstoupit či nevstoupit do smluvního vztahu s kolektivním správcem je zcela ponechán na jeho svobodné vůli, kolektivní správce má vůči nositeli tzv. kontraktační povinnost podle ust. § 97a odst. 1 písm. b), která spočívá v jeho právem dané nutnosti převzít v rozsahu získaného oprávnění výkon kolektivní správy práv každého nositele, který o to požádá (např. učiněním návrhu na uzavření smlouvy) a prokáže, že došlo k danému užití předmětu ochrany (např. doloží, že jeho hudební dílo bylo živě provozováno na koncertě). Navíc je povinen vykonávat kolektivní správu práv pro nositele práv za rovných podmínek [ust. § 97a odst. 1 písm. c) AutZ]. Při výkonu kolektivní správy tedy nesmí k obdobným nositelům práv přistupovat rozdílně[141].

[140] Někteří autoři nicméně upozorňují na to, že kolektivní správci uspokojují své vlastní zájmy na účet uživatelů předmětů ochrany a nositelů práv; viz BAND, J., BUTLER, B. Some Cautionary Tales About Collective Licensing. *Michigan State International Law Review* [online]. 2013, roč. 21, č. 3, s. 687 – 728 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2328-3068. Dostupný z: https://digitalcommons.law.msu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1208&context=ilr, s. 689.

[141] Předmětné ustanovení zákona je implementací požadavku Směrnice KS v čl. 5 odst. 2: *„Nositelé práv mají právo zmocnit organizaci kolektivní správy podle své volby ke správě práv, kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany dle své volby pro území podle*

Nositel práv zastoupený kolektivním správcem se může stát členem kolektivního správce, pokud splní podmínky členství, jež jsou součástí stanov kolektivního správce. Nositel však nemůže být nucen stát se členem kolektivního správce a ten není oprávněn podmiňovat uzavření smlouvy o zastupování členstvím v kolektivním správci. Podle ust. § 97a odst. 9 AutZ je kolektivní správce povinen umožnit nositeli práv, ať je členem kolektivního správce či nikoli, komunikovat s ním elektronickými prostředky (např. e-mailem, prostřednictvím elektronických formulářů atd.)[142].

Implementací čl. 5 odst. 2 Směrnice o KS došlo k posílení autonomie vůle nositele práv, který je podle platné právní úpravy nově oprávněn svobodně rozhodnout, která ze svých práv, kategorií práv nebo druhů předmětů ochrany a pro jaké území svěří kolektivnímu správci k výkonu kolektivní správy, a to bez ohledu na státní příslušnost nositele práv, jeho bydliště (příp. sídlo), resp. sídlo kolektivního správce (ust. § 97a odst. 3 AutZ). Uvedené pravidlo umožňuje nositeli práv, aby smluvně podřídil kolektivní správě výkon jen části svých práv a zbylá mohl spravovat individuálně. Novou regulaci je třeba hodnotit kladně, neboť na jedné straně posiluje autonomii vůle nositele práv, na druhé straně neznamená podstatné zhoršení pro uživatele předmětů ochrany, neboť ti mohou licenci získat přímo od nositele práv. Uvedená změna má ekonomický dopad pro kolektivní správce, kteří musí nové právní úpravě přizpůsobit své databáze, avšak jak vyplynulo z konzultací provedených Ministerstvem kultury, tato změna neznamená zásadní navýšení nákladů na administraci děl, a proto by neměla negativně ovlivnit výše odměn

svého výběru, bez ohledu na členský stát, jehož je organizace kolektivní správy či nositel práv státním příslušníkem, v němž má bydliště nebo místo usazení. Pokud správa takových práv spadá do rozsahu působnosti dané organizace kolektivní správy a pokud nemá tato organizace objektivní důvody k odmítnutí správy práv, je povinna tato práva, kategorie práv nebo druhy děl a jiné předměty ochrany spravovat.“

[142] K problematice členství v kolektivním správci viz výklad v kap. 6.1.

vyplacené nositelům práv kolektivní správcem. Rozsah výkonu kolektivní správy definovaný konkrétním právem, kategorií práv nebo druhem předmět ochrany, svěřený kolektivnímu správci konkrétním nositelem práv musí být určen ve smlouvě a po dobu trvání této smlouvy doložen v listinné podobě u kolektivního správce (ust. § 97a odst. 4 AutZ).

Nositel práv je oprávněn svoje pověření k výkonu kolektivní správy kdykoli zcela nebo z části odvolat písemnou výpovědí smlouvy s výpovědní dobou nepřesahující 6 měsíců. Výpovědní doba může být stanovena přímo ve smlouvě nebo ve stanovách kolektivního správce. Stanovy kolektivního správce mohou určit, že odvolání je účinné až koncem účetního období (ust. § 97a odst. 6 AutZ).

Z předchozího dále vyplývá právo nositele práv zvolit si kolektivního správce podle své vůle. Směrnice o KS k tomu uvádí, že *„s ohledem na svobody zakotvené ve Smlouvě o fungování EU by kolektivní správa (…) měla zahrnovat možnost nositele práv svobodně si vybrat organizaci kolektivní správy pro správu svých práv, ať už se jedná o práva týkající se sdělení díla veřejnosti nebo o práva na rozmnožování díla či o kategorie práv týkající se formy využívání děl, jako je vysílání, divadelní představení nebo rozmnožení díla za účelem jeho distribuce prostřednictvím internetu, a to za předpokladu, že organizace kolektivní správy, kterou si nositel práv vybere, tato práva nebo kategorie práv již spravuje.“*[143] Svoboda volby kolektivního správce je však *de facto* realizována pouze s ohledem na možnost výběru kolektivního správce v rámci EU, neboť konkurenci mezi kolektivními správci existuje pouze ve vztahu k zahraničním kolektivním správcům.[144] Na území ČR je konkurence, a tedy i svoboda

[143] Viz recitál 19 SKS.

[144] V tomto směru však lze předpokládat, že volba zahraničního kolektivního správce nebude pro tuzemské nositele práv masovou záležitostí.

volby kolektivního správce, vzhledem k existenci legálního monopolu kolektivní správy pojmově vyloučena.[145]

Další novinkou současné právní úpravy je kolektivnímu správci zákonem stanovená povinnost umožnit nositeli práv zastupovanému kolektivním správcem udělovat licence pro nekomerční užití, které bylo dříve možné využívat jen omezeně (např. pokud nositel práv v rámci rozšířené kolektivní správy vyloučil účinky hromadné licenční smlouvy). O nekomerční užití půjde tehdy, bude-li předmět ochrany užit nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského prospěchu (ust. § 97 odst. 5 AutZ). Tato změna právní úpravy opět zlepšuje postavení nositele práv tím, že mu umožňuje poskytnout licenci k nekomerčním užití individuálně (např. pro charitativní účely), i když dané právo svěřil k výkonu kolektivní správy.

Rozsah dobrovolné kolektivní správy, tedy jakýsi taxativní výčet všech práv, jež mohou být předmětem výkonu kolektivní správy na základě smlouvy nositele práv s kolektivním správcem, zákon [na rozdíl od režimů rozšířené kolektivní správy (srov. ust. § 97e AutZ) a povinné kolektivní správy (srov. ust. § 97d AutZ)] nevymezuje, neboť soubor těchto práv je jakousi zbytkovou kategorií, do které může být zařazeno kterékoli z práv, která nespadají do obou výše zmíněných dalších režimů kolektivní správy a zároveň splňují podmínku účelnosti podle ust. § 96a odst. 3 písm. c), resp. ust. § 96 odst. 2 písm. b). K výše uvedenému je dále potřeba, aby příslušné právo některý z kolektivních správců spravoval, resp. obdržel od ministerstva oprávnění k jeho výkonu.

V praxi existují značné rozdíly mezi jednotlivými kolektivními správci co do rozsahu výkonu dobrovolné kolektivní správy. Výčet

[145] Blíže k problematice zákonného monopolu v rámci systému kolektivní právy v ČR viz výklad v kap. 5.5.

dobrovolně kolektivně spravovaných práv lze zjistit z jednotlivých rozhodnutí ministerstva o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy příslušným kolektivním správcům, které má povinnost *ex lege* zveřejňovat na svých internetových stránkách.[146] Příkladmo lze uvést práva, k nimž vykonává dobrovolnou kolektivní správu kolektivní správce OSA, který v současnosti spravuje nejvíce dobrovolně kolektivně spravovaných práv ze všech kolektivních správců působících v ČR. Jedná se o následující způsoby užití:

- rozmnožování a rozšiřování zvukových záznamů hudebních děl s textem či bez textu a zvukově obrazových záznamů, pokud jde o jejich hudební složku (ust. § 13 a 14 AutZ) – zejména zpřístupňování zaznamenaného hudebního díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva (např. darování vánočních CD zaměstnancům podnikatele)
- zpřístupňování hudebních děl s textem či bez textu způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby, zejména počítačovou nebo obdobnou sítí (ust. § 18 odst. 2 AutZ) – zejména zpřístupňování hudebních děl na internetu
- nedivadelní provozování a přenos provozování hudebních děl s textem či bez textu živě nebo ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo jiného zvukového záznamu a dále ze zvukově obrazového záznamu (ust. § 19 a 20 AutZ) – zejména živé veřejné hudební produkce (např. koncerty, festivaly)
- vysílání hudebních děl s textem či bez textu [ust. § 21 a) AutZ] – užití hudebních děl v rámci rozhlasového a televizního vysílání
- provozování rozhlasového a televizního vysílání hudebních děl s textem či bez textu (ust. § 23 AutZ) – zpřístupňování vysílaných

[146] Viz https://www.mkcr.cz/opravneni-ke-kolektivni-sprave-prav-691.html.

hudebních děl (např. rozhlasové přijímače v restauračních zařízeních, televizní přijímače v hotelech)

- pronájem originálu nebo rozmnoženiny hudebního díla s textem či bez textu zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam (ust. § 15 AutZ) – komerční zpřístupňování zaznamenaných hudebních děl v hmotné podobě na určitou dobu (např. půjčovna CD za poplatek)
- půjčování originálu nebo rozmnoženiny hudebního díla s textem či bez textu zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam (ust. § 16 AutZ) – nekomerční zpřístupňování zaznamenaných hudebních děl v hmotné podobě na určitou dobu (např. půjčovna CD zdarma)

4.2.2 Rozšířená kolektivní správa

Rozšířená kolektivní správa[147], jejíž kořeny lze nalézt ve skandinávských zemích[148], se nachází někde na pomezí mezi dobrovolnou a povinnou kolektivní správou. V případě tohoto režimu kolektivní správy je kolektivní správce oprávněn poskytnout hromadnou licenční smlouvou podle ust. § 98a odst. 2 AutZ licenci k užití předmětů ochrany nejen za smluvně zastupované nositele práv, ale rovněž k užití předmětů ochrany nositelů práv, které smluvně nezastupuje[149]. Nositelé práv, kteří s kolektivním správcem smlouvu o zastupování neuzavřeli, jsou oprávněni

[147] Angl. *extended collective licensing*.

[148] STROWEL, A., VANBRABANT, B. Copyright licensing – a European view. In: WERRA, J. de (ed.) *Research Handbook on Intellectual Property Licensing* [online]. Edward Elgar, 2013, s. 29 – 52 [vid. 2019-05-31] ISBN 978-18-498-0440-0. Dostupný z: https://www.researchgate.net/publication/276963329_Copyright_Licensing_a_European_View. s. 42 – 43.

[149] Označení rozšířená kolektivní správa reflektuje základní princip tohoto právního institutu, totiž, že licence poskytnutá kolektivním správcem se ze zákona *rozšiřuje* i na užití předmětů ochrany těch nositelů práv, které příslušný kolektivní správce, který licenční smlouvu s uživatelem uzavírá, nezastupuje.

účinky kolektivní správy pro konkrétní případ nebo pro všechny případy vyloučit.

Výjimkou z tohoto pravidla je případ užití práva na provozování rozhlasového a televizního vysílání předmětů ochrany [ust. § 23 AutZ ve spojení s ust. § 97e odst. 4 písm. d)]. Jelikož v tomto případě zastupuje kolektivní správce *ex lege* i smluvně nezastupované nositele práv a nositelé práv nemohou takový výkon kolektivní správy ani vyloučit, blíží se v tomto případě rozšířená kolektivní správa režimu kolektivní správy povinné. V teorii jsou pak tyto případy označovány jako *kvazipovinná kolektivní správa*[150]. V praxi je spornou otázkou, zda by byla platná licenční smlouva poskytující oprávnění k tomuto užití podle ust. § 23 AutZ. Podle názoru autora této disertační práce, zásadní rozdíl mezi oběma režimy rozšířené a povinné kolektivní správy spočívá v tom, že zatímco u práv spravovaných v režimu rozšířené kolektivní správy není jejich individuální výkon prostřednictvím uzavírání licenčních smluv uživatelů předmětů ochrany přímo s nositeli práv zákonem vyloučen, režim povinné kolektivní správy (jak bude dále rozebráno) individuální výkon výslovně vylučuje. V uvedeném případu právní úprava výslovně nezakazuje nositeli práv uzavřít licenční smlouvu s uživatelem individuálně. Pokud by však uživatel platně uzavřel hromadnou smlouvu s příslušným kolektivním správcem, nositel práv by nemohl účinky této smlouvy svým jednostranným jednáním vyloučit.

Z výše uvedeného vyplývá, že důležitým principem režimu rozšířené kolektivní správy je možnost nositelů práv vyloučit její účinky a ponechat si autonomii vůle rozhodnout, zda a za jakých podmínek licenci uživateli předmětu ochrany poskytnout. Vyloučení účinků rozšířené kolektivní správy je jednostranným právním jednáním, k jehož perfekci je

[150] MATĚJIČNÝ, T. Kolektivní správa autorských práv. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, 126 s. ISBN 978-80-7380-528-9. s. 32.

nezbytné, aby bylo učiněno vůči kolektivnímu správci. Projeví-li nositel práv svou vůli vyloučit účinky rozšířené kolektivní správy při poskytnutí bezúplatného oprávnění k výkonu práv (tedy konkludentním jednáním), jsou účinky rozšířené kolektivní správy vyloučeny vůči kolektivnímu správci v okamžiku, kdy se o tom dozví (ust. § 97e odst. 3 AutZ). Toto ustanovení AutZ se snaží vyřešit bezproblémové fungování tzv. veřejných licencí[151].

Nezastupovaní nositelé práv, kteří účinky kolektivní správy nevyloučili, jsou kolektivním správcem zastoupeni ze zákona. Kolektivní správce je tedy v rámci režimu rozšířené kolektivní správy oprávněn poskytnout licenci jak za smluvně, tak za ze zákona zastupované nositele práv. Jedná se o významný zásah do práv nositele, který je nucen v případě, že nechce být kolektivním správcem zastupován aplikovat tzv. *opt-out* princip, na rozdíl od režimu dobrovolné kolektivní správy, kdy se nositel práv může svobodně rozhodnout, zda se nechá kolektivním správcem zastoupit či nikoliv (tzv. *opt-in* princip)[152].

Důvodem pro tento dosti citlivý zásah do práv autora a jiného nositele práv je zájem některých uživatelů, pro které je, vzhledem k jejich hospodářské činnosti spočívající v častém užití mnoha předmětů ochrany velkého počtu nositelů práv, obtížné a někdy i nemožné vypořádávat nároky těchto nositelů práv jednotlivě. Právní institut rozšířené kolektivní správy posiluje jejich právní jistotu v tom smyslu, že uzavřením jedné licenční smlouvy s příslušným kolektivním správcem nabudou tito uživatelé oprávnění k užití příslušných předmětů ochrany všech nositelů

[151] K problematice veřejných licencí viz MYŠKA, M. *Veřejné licence.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, 248 s. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, Edice Scientia, č. 497. ISBN 978-80-210-7538-2. s 132 – 143.

[152] ADAMOVÁ, Z. Kolektívna správa práv podľa nového autorského zákona. In: ADAMOVÁ, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo 2.* 1. vyd. Vydavateľstvo Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a Vedy, vydavateľstva SAV v Bratislave, 2015, 183 stran. ISBN 978-80-8082-933-9. s. 130.

práv (s výjimkou těch, kteří tuto možnost vyloučili). Je třeba zdůraznit, že hromadná smlouva se v případě rozšířené kolektivní správy vztahuje nikoli („pouze“) na celý repertoár (tedy všechny předměty ochrany, k nimž kolektivní správce spravuje práva), jak je někdy nepřesně uváděno[153], ale na všechny předměty ochrany téhož druhu za všechny nositele práv (smluvně zastupované i nezastupované) s výjimkou těch, kteří účinky rozšířené kolektivní správy pro tento případ nebo pro všechny případy vyloučili. Zákonné zastoupení smluvně nezastupovaných nositelů práv kolektivním správcem platí i pro hromadné domáhání se nároku na náhradu škody a nároku na vydání bezdůvodného obohacení (ust. § 97e odst. 5 AutZ).

Na základě poskytnuté licence kolektivním správcem má i nezastupovaný nositel práv nárok na vyplacení odměny, avšak pouze tehdy, pokud se za tímto účelem u kolektivního správce přihlásí k evidenci (ust. § 99c odst. 1 AutZ). Známé avšak nezastupované nositele práv, pro něž kolektivní správce vybral odměny, je povinen vyzvat, aby se k evidenci přihlásili (ust. § 99c odst. 1 *in fine* AutZ). V případě, že se nezastupovaný nositel práv u kolektivního správce nepřihlásí k evidenci, jeho právo na vyplacení odměny se promlčí v obecné tříleté promlčecí lhůtě podle ust. § 629 odst. 1 ObčZ.

Vzhledem k tomu, že režim rozšířené kolektivní správy představuje významné omezení nositelů práv, je třeba k rozsahu tohoto režimu kolektivní správy přistupovat spíše restriktivně[154] a pečlivě zvažovat

[153] Např. BARTÁK, J. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, J. a kol. *Autorské právo a práva související.* 1. vyd. Praha: Leges, 2017, s. 284 – 331. ISBN: 978-80-7502-240-0. s. 307.

[154] Z rozhodnutí SDEU Soulier and Doke vyplývá, že kolektivní správce je povinen informovat nositele práv nejen o zamýšleném užití jeho předmětu ochrany uživatelem, ale také o možnostech vyloučení tohoto užití. Viz rozsudek SDEU Soulier and Doke ze dne 16. listopadu 2016, věc C 301/15 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=185423&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=950351.

každý další případ, který bude do tohoto režimu zařazen. Přesto se výčet práv spravovaných kolektivními správci v rámci režimu rozšířené kolektivní správy v průběhu let několikrát rozšiřoval, naposledy novelou autorského zákona provedenou zák. č. 102/2017 Sb. Taxativní výčet uvedený v ust. § 97e odst. 4 AutZ zahrnuje následující druhy užití:

- provozování uměleckých výkonů ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo k provozování takového záznamu,
- nedivadelní provozování hudebního díla s textem nebo bez textu ze zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům,
- vysílání díla rozhlasem nebo televizí,
- provozování rozhlasového nebo televizního vysílání díla, uměleckého výkonu, zvukového záznamu nebo zvukově obrazového záznamu,
- půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla nebo půjčování díla nebo výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam a k půjčování takových záznamů; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy,
- zpřístupňování díla v nehmotné podobě, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, knihovnou podle knihovního zákona jednotlivcům ze strany veřejnosti prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v jejím objektu podle § 37 odst. 1 písm. c), jde-li o dílo, které není součástí jejích sbírek; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy,
- živé nedivadelní provozování díla, pokud takové provozování nesměřuje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu,
- zpřístupňování zveřejněného díla na vyžádání podle § 18 odst. 2, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, knihovnou podle knihovního zákona jednotlivcům ze

strany veřejnosti, a to výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia; toto ustanovení se nevztahuje na počítačové programy, na díla nebo umělecké výkony zaznamenané na zvukový nebo zvukově obrazový záznam, na vydané notové záznamy díla hudebního nebo hudebně dramatického a na díla, jejichž zpřístupňování touto knihovnou je předmětem jiných licenčních smluv,

- zhotovení rozmnoženiny díla zařazeného v seznamu děl na trhu nedostupných a zpřístupňování takové rozmnoženiny díla podle § 18 odst. 2 knihovnou podle knihovního zákona jednotlivcům ze strany veřejnosti na dobu nepřesahující 5 kalendářních roků, a to i opakovaně,
- zhotovení tiskové rozmnoženiny vydaného notového záznamu díla hudebního nebo hudebně dramatického osobou uvedenou v § 37 odst. 1 pro její vlastní vnitřní potřebu nebo na objednávku pro osobní potřebu fyzické osoby anebo pro užití při vyučování nebo vědeckém výzkumu, pokud zhotovení takové rozmnoženiny nesměřuje k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu,
- zhotovení tiskové rozmnoženiny díla nad rámec § 29 a 30a odst. 1 a rozšiřování takové rozmnoženiny školou, školským zařízením nebo vysokou školou, a to výhradně pro účely vzdělávání a nikoli k dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

4.2.3 Povinná kolektivní správa

Posledním režimem výkonu kolektivní správy je povinná kolektivní správa[155], v jejímž rámci kolektivní správci zastupují

[155] Angl. *compulsory collective licensing*.

v zákonem taxativně vymezených případech *ex lege* všechny nositele práv s tím, že jiný než kolektivní výkon těchto práv je pojmově vyloučen. Pozice kolektivního správce je v rámci tohoto režimu kolektivní správy nejsilnější, neboť na jedné straně nositelé práv nejsou oprávněni spravovat svá majetková práva k předmětům ochrany individuálně a jejich autonomie vůle je, co se dispozice s jejich majetkovými právy týče, redukována na rozhodnutí, zda se přihlásit u příslušného kolektivního správce k evidenci a dostávat část výplaty vybraných odměn nebo se k evidenci nepřihlásit a zůstat bez nároku na odměnu, a na druhé straně uživatelé (vč. osob povinných platit odměnu podle AutZ) jsou povinni platit odměny, resp. uzavírat smlouvy výhradně s kolektivním správcem. Případná licenční smlouva uzavřená nositelem práv individuálně by byla, jako právní jednání odporující zákonu a zjevně narušující veřejný pořádek, absolutně neplatná podle ust. § 588 ObčZ a případné vybrané odměny by byly bezdůvodným obohacením, které by byl nositel práv kolektivnímu správci povinen vydat (ust. § 2991 odst. 1 ObčZ). Vzhledem k zcela zásadnímu omezení autonomie vůle nositelů práv, jde ve většině případů o kolektivně spravovaná práva na odměnu, související s existencí zákonných výjimek či zákonných licencí, z jejichž povahy často vyplývá faktická nemožnost správy individuální.

V současné době je v rámci povinné kolektivní správy spravováno pouze jediné právo na užití, a to užití předmětů ochrany přenosem rozhlasového a televizního vysílání podle ust. § 97d odst. 1 písm. c) AutZ. Podle ust. 22 AutZ se tímto užitím rozumí zpřístupňování díla současným, úplným a nezměněným přenosem vysílání díla, ať už bezdrátově či nikoli, pokud jej uskutečňuje osoba odlišná od vysílatele takového vysílání. Od novelizace AutZ zákonem č. 102/2017 Sb. jsou povinně kolektivně

spravovány veškeré přenosy tohoto vysílání[156]. Podle Důvodové zprávy je touto změnou sledováno dosažení technologické neutrality. Dosavadní právní úprava totiž znevýhodňovala kabelové televize a obdobné subjekty (tj. osoby uskutečňující kabelový přenos rozhlasového a televizního vysílání podle ust. § 22 odst. 2 AutZ) oproti subjektům, které k přenosu používají jiné technologie jdoucí nad rámec mikrovlnných systémů. Vzhledem k totožnému předmětu činnosti všech těchto subjektů však k rozdílnému přístupu nebyl přesvědčivý důvod. Navíc tím nastával v praxi problém, že někteří provozovatelé přenosu podle 22 odst. 1 AutZ (v té oblasti přenosu rozhlasového a televizního vysílání, která se ocitla mimo rozsah povinné kolektivní správy[157]) by obtížně získávali licenci od všech nositelů práv a zároveň nositelé práv by nemohli účinně spravovat tato svá práva individuálně. Uvedená změna není v rozporu se Směrnicí 93/83, neboť pod obecně formulované právo na přenos rozhlasového a televizního vysílání lze podřadit i právo na užití kabelovým přenosem.

Ve všech ostatních případech povinně kolektivně spravovaných práv se jedná o práva nositele práv na odměnu (v souvislosti s užitím předmětů ochrany v rámci příslušných zákonných výjimek a omezení), kterou kolektivní správce v rozsahu svého oprávnění ze zákona pro nositele práv vybírá.

---

[156] Na rozdíl od předchozí právní úpravy, kdy podle tehdejšího ust. § 96 odst. 1 písm. c) AutZ (platného před novelou č. 102/2017 Sb.) bylo povinně kolektivně spravované pouze právo na *„užití kabelovým přenosem děl, živých výkonů a výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům [písmeno a) bod 1], a dále právo na užití kabelovým přenosem zvukově obrazových záznamů a zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům [písmeno a) bod 2]; a dále s výjimkou případů, kdy právo na kabelový přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práva“.*

[157] K budoucnosti povinné kolektivní správy např. SGANGA, C. From Soulier to the EU copyright law reform: what future for non-voluntary collective management schemes? *ERA Forum* [online]. 2018, roč. 19, č. 1, s. 137 – 154 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1863-9038. Dostupný z: https://link.springer.com/article/10.1007/s12027-018-0496-5#citeas.

Obdobně jako v případě rozšířené kolektivní správy i v případě povinné kolektivní správy platí, že kolektivní správce při rozúčtování vybraných odměn přihlíží pouze k nositelům práv, kteří se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci. V případě, že se nepřihlásí, promlčí se právo na zinkasované odměny v obecné tříleté promlčecí lhůtě. Podle ust. § 97d odst. 2 AutZ se kolektivní správce ze zákona za nositele práv rovněž domáhá v případě neoprávněného výkonu těchto práv nároku na náhradu škody a nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

Rozsah povinné kolektivní správy je dán výčtem povinně kolektivně spravovaných práv taxativně vymezených v ust. § 97d odst. 1 AutZ. Jsou jimi:

- právo na odměnu za užití zaznamenaného uměleckého výkonu a zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům, a to vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání,
- právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu na podkladě zvukového nebo zvukově obrazového záznamu nebo jiného záznamu přenesením jeho obsahu pomocí přístroje na nenahraný nosič takového záznamu,
- právo na odměnu za zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu fyzické osoby, pro vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pomocí přístroje k zhotovování tiskových rozmnoženin na papír nebo podobný podklad, a to i prostřednictvím třetí osoby,
- právo na odměnu za opětný prodej originálu díla uměleckého,
- právo na odměnu za půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla podle § 37 odst. 2,

- právo na přiměřenou odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla či výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový nebo zvukově obrazový záznam,
- právo na užití přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání děl, živě vysílaných uměleckých výkonů a uměleckých výkonů zaznamenaných na zvukový nebo na zvukově obrazový záznam s výjimkou takových výkonů, jejichž zvukový záznam byl vydán k obchodním účelům, a dále právo na užití přenosem vysílání zvukově obrazových záznamů a zvukových záznamů jiných než vydaných k obchodním účelům; a dále s výjimkou případů, kdy právo na přenos vykonává vysílatel ke svému vlastnímu vysílání, bez ohledu na to, zda jde o jeho vlastní práva nebo o práva, která vykonává na základě licenční smlouvy uzavřené s nositelem práv,
- právo na roční doplňkovou odměnu podle § 71 odst. 4.

4.3 Základní právní poměry v systému kolektivní správy

V systému kolektivní správy můžeme identifikovat několik pro tuto oblast typických soukromoprávních poměrů – (1) právní poměr mezi kolektivním správcem a nositelem práv, (2) právní poměr mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětu ochrany a (3) právní poměry mezi kolektivními správci navzájem[158].

Předpokladem vzniku právního poměru mezi kolektivním správcem a nositelem práv je právní skutečnost, kterou je platně uzavřená smlouva o zastupování a jeho obsahem jsou vzájemná práva a povinnosti

[158] Speciálním právním poměrem veřejnoprávní (resp. kvazi-veřejnoprávní) povahy je pak též poměr mezi kolektivním správcem a státem, resp. ministerstvem, jehož obsahem jsou zejména povinnosti kolektivního správce vůči ministerstvu *ex lege* (především široce koncipovaná informační povinnost kolektivního správce vůči ministerstvu) a naopak dohled ze strany ministerstva nad výkonem kolektivní správy kolektivním správcem. Práva a povinnosti, jež jsou obsahem tohoto právního poměru, budou analyzovány v dalších kapitolách.

kolektivního správce a nositele práv. V případě režimu povinné kolektivní správy, resp. rozšířené kolektivní správy, vzniká tento právní poměr přímo ze zákona a žádného právního jednání mezi kolektivním správcem a nositelem práv k jeho vzniku potřeba není. Kolektivní správce může v zákonem taxativně vymezených případech zastupovat nositele práv *ex lege*, poskytovat uživatelům v jejich zastoupení oprávnění k užití předmětů ochrany a vybírat pro ně odměnu[159].

Platně uzavřená smlouva o zastupování je právním titulem, který zakládá oprávnění kolektivního správce zastupovat nositele práv svým jménem a na jeho účet, tedy v režimu nepřímého zastoupení, při výkonu kolektivní správy k předmětům ochrany, které za tímto účelem nositel práv u kolektivního správce přihlásí (srov. tzv. ohlášky). K platnosti smlouvy o zastupování zákon vyžaduje písemnou formu (ust. § 97 odst. 1 AutZ). Kolektivní správce vede ucelený katalog všech předmětů práv, které kolektivně spravuje v rámci rozsahu uděleného oprávnění (tzv. repertoár), který může obsahovat jak předměty ochrany, které již byly zveřejněny, tak takové, které mají být po poskytnutí příslušné licence uživateli teprve zveřejněny (tzv. díla ke zveřejnění nabídnutá). Jak bylo již dříve uvedeno, po novele AutZ provedené zákonem č. 102/2017 Sb. jsou nositelé práv oprávněni rozhodnout nejen o tom, jaké předměty ochrany u kolektivního správce ohlásí, ale nově i o tom, jaká jednotlivá práva, resp. kategorie práv, či druhy děl nebo jiné předměty ochrany do správy kolektivnímu správci svěří (ust. § 97a odst. 4 AutZ). Obdobně je nositel práv oprávněn své pověření k výkonu kolektivní správy zčásti nebo zcela odvolat, a to písemnou výpovědí, jejíž doba nesmí překročit 6 měsíců (ust. § 99a odst. 6 AutZ). Novinkou je také možnost nositele práv poskytnout bezúplatnou licenci uživateli předmětu ochrany, přestože plnou správu

[159] Na vyplacení odměny má však nositel práv v případě režimu povinné, resp. rozšířené kolektivní správy pouze za předpokladu, že se u kolektivního správce alespoň přihlásí k evidenci (ust. § 99c odst. AutZ).

svých práv svěřil příslušnému kolektivnímu správci, a to za podmínky, že tohoto kolektivního správce bude o poskytnutí takové licence předem informovat (ust. § 97a odst. 5 AutZ). Kolektivní správce je povinen ze zákona umožnit nositeli práv komunikovat s ním elektronickými prostředky (ust. § 97a odst. 9 AutZ) a v rámci transparentnosti je povinen sdělovat nositeli práv na pravidelné bázi zákonem stanovené informace podle ust. § 97b odst. 1 AutZ[160].

Dalším právním poměrem je poměr mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětu ochrany, který vzniká na základě platně uzavřené nevýhradní licenční smlouvy[161], čímž se naplňuje jeden z účelů kolektivní správy – umožnění zpřístupnění předmětů ochrany veřejnosti. Kolektivní správce má tzv. kontraktační povinnost, tzn., že je povinen uzavřít licenční smlouvu s každým uživatelem, který o to projeví zájem, a to za rovných podmínek[162]. Z tohoto důvodu je reálná možnost vyjednávání individuálních licenčních podmínek jednotlivými uživateli významně limitována. Autorské odměny stanovené za poskytnutí licence jsou v naprosté většině případů součástí sazebníků kolektivního správce, které

[160] Kolektivní správce je povinen alespoň jednou ročně nositele práv informovat o příslušející celkové výši vybraných příjmů, odečtených srážek, období, během něhož došlo k užití a dalším.

[161] K problematice individuálních, hromadných a kolektivních licenčních smluv uzavíraných s uživateli předmětů ochrany srov. výklad v kap. 7.2.

[162] Toto potvrdil mj. i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 4. 2005, sp. zn. 5 Tdo 156/2005 : *„v tomto ustanovení jde skutečně především o stanovení kontraktační povinnosti kolektivnímu správci, neboť podle § 100 odst. 1 písm. h) autorského zákona je příslušný kolektivní správce … povinen mimo jiné uzavírat s uživateli předmětů ochrany, nebo s osobami povinnými platit odměny podle tohoto zákona, za přiměřených a rovných podmínek shora uvedené smlouvy. V tomto směru je tedy námitka dovolatele důvodná, neboť nejde o jednostranný akt ze strany příslušného kolektivního správce, jak by se mohlo jevit na podkladě uvedeného výroku o vině i odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, ale o smlouvu uzavíranou na základě citovaného zákonného ustanovení. Na druhé straně je třeba si však uvědomit, že uvedená kontraktační povinnost příslušného kolektivního správce je obecně a tedy i ve vztahu k obviněnému omezena zejména tím, že tyto smlouvy musí být uzavírány kolektivním správcem »s péčí řádného hospodáře, odborně a v rozsahu uděleného oprávnění« a také »za přiměřených a rovných podmínek«, přičemž touto smlouvou se poskytuje podle bodu 1 § 100 odst. 1 písm. h) autorského zákona i vlastní oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany, k nimž takové právo správce kolektivně spravuje*.“

schvaluje jeho nejvyšší orgán a které povinně uveřejňuje na svých internetových stránkách[163]. Kontraktační povinnost kolektivní správce vůči uživateli předmětu ochrany nemá, pokud by uzavření licenční smlouvy bylo v rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv[164], resp. s oprávněným zájmem konkrétního nositele, jde-li o jeho předmět ochrany, nebo žádá-li o uzavření kolektivní smlouvy právnická osoba sdružující jen zanedbatelný počet uživatelů. Při jednání směřujícím k uzavření licenční smlouvy mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětu ochrany jsou si osoby vzájemně povinny poskytnout potřebnou součinnost. Zákon stanoví pro všechny licenční smlouvy uzavírané s uživateli předmětů ochrany obligatorně písemnou formu (ust. § 98 odst. 3 AutZ). Uživatelé předmětu ochrany jsou ze zákona povinni umožnit kolektivnímu správci řádný výkon kolektivní správy (mimo jiné umožnit mu kontrolu, zda užití je v souladu se sjednanými licenčními podmínkami) a poskytnout kolektivnímu správci informace o užití předmětů ochrany v míře nezbytné k řádnému výkonu kolektivní správy, a to v rozsahu, technickém formátu informací, jakož i za časové období, které určí kolektivní správce, pokud si strany neujednaly něco jiného (ust. § 98c odst. 1 a 2 AutZ).

Právní poměry mohou vznikat i mezi kolektivními správci navzájem. Zákon stanoví v zásadě dva možné způsoby vzájemného

[163] V režimu povinné kolektivní správy, zejména pokud jde o tzv. náhradní odměny, jsou odměny stanoveny také právním předpisem (v příloze AutZ, nebo vyhláškou č. 488/2006 Sb., ve znění vyhlášky č. 408/2008 Sb.). K podrobnostem viz výklad v kap. 7.3.

[164] Uvedené ustanovení v tomto ohledu řeší pouze případy uzavření smluv s uživateli nikoli s nositeli práv. Avšak na základě výkladu ust. § 97a odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 95 odst. 1 věta první *in fine* AutZ lze dojít k závěru, že kolektivní správce je oprávněn odmítnout uzavřít smlouvu o zastupování s nositelem práv, bylo-li by takové zastupování v rozporu s obvyklostí. Srov. případ německého kolektivního správce GEMA, u kterého německý hudební skladatel žádal zaregistrování hudebního díla o celkové délce pouhých 33 sekund, složeného ze 70 200 cizích děl, na důkaz čehož tento autor donesl kolektivnímu správci 70 200 písemných souhlasů příslušných autorů se zpracováním díla. Kolektivní správce GEMA tak musel řešit otázku, zda je povinen dílo přihlásit, i přes vysoké náklady, které v konečném důsledku ponesou všichni jím zastupovaní nositelé práv. Kolektivní správce nakonec dílo skutečně registroval.

pověřování kolektivních správců. Kolektivní správce může pověřit jiného tuzemského kolektivního správce, který je oprávněn k výkonu kolektivní správy pro stejná práva (ale např. jiné druhy děl) za předpokladu, že se tím sleduje účelnější výkon kolektivní správy [ust. § 97g odst. 1 písm. b) AutZ]. Je třeba upozornit na výslovnou dikci zákona, ze které vyplývá, že není podmínkou, aby takové pověření skutečně bylo účelnější, ale aby se tím účelnější výkon „sledoval". Pokud je kolektivní správce povinen získat ke své činnosti oprávnění a měl by výkon kolektivní správy vykonávat především samostatně, pak by, podle názoru autora této disertační práce, měla být možnost smluvního pověření jiného kolektivního správce k výkonu kolektivní správy za jiného kolektivního správce podmíněna vyšší efektivitou, kterou by kolektivní správce měl být schopen prokázat a nikoli pouhým sledováním účelnějšího výkonu. Mimo uvedené by bylo vhodnější v tomto ustanovení užít výraz účinnější namísto účelnější, neboť kolektivní správa buď je, nebo není účelná. Naopak kvalitu výkonu kolektivní správy lze hodnotit mírou její účinnosti.

Druhým způsobem je možnost smluvního pověření zahraničního kolektivního správce, oprávněně vykonávajícího kolektivní správu na území jiného státu, pro stejná práva, resp. stejné druhy děl výkonem kolektivní správy za tuzemského kolektivního správce na území zahraničního státu [ust. § 97g odst. 1 písm. a) AutZ]. Jedná se o tzv. reciproční smlouvy, které na principu vzájemnosti umožňují výkon kolektivní správy pro nositele práv jednoho státu i na území státu jiného. Sleduje se tím efektivnější výkon kolektivní správy, neboť výkon kolektivní správy na území státu, kde kolektivní správce sídlí, je vždy účinnější[165]. Kolektivní správci se takto smluvně pověřují nejen k poskytování licencí na území příslušného kolektivního správce i za

[165] Díky systému vzájemných recipročních smluv, mají uživatelé možnost od tuzemského kolektivního správce získat oprávnění k užití předmětů ochrany nejen tuzemských nositelů práv, ale v podstatě celosvětového repertoáru.

nositele práv zastupovaného kolektivním správcem zahraničním, ale často též i k následnému výběru a rozúčtování vybraných odměn, které jsou pak vzájemně vyúčtovány[166].

[166] K problematice přeshraničního licencování srov. výklad v kap. 7.6.

5 Institucionální otázky kolektivní správy

5.1 Pojem kolektivního správce a jeho definiční znaky

Jak již bylo vyloženo výše, kolektivním správcem se, podle legální definice stanovené v ust. § 95a odst. 1 AutZ, rozumí *„právnická osoba tvořená nositeli práv, která na základě uděleného oprávnění ke kolektivní správě vykonává pro tyto nositele práv jako jediný nebo hlavní účel své činnosti kolektivní správu a která není založena za účelem podnikání ani jiné výdělečné činnosti nebo která je řízena svými členy“.* Z uvedeného zákonného vymezení lze vypočíst pojmové znaky kolektivního správce, jimiž jsou:

- kolektivním správcem může být pouze *právnická osoba*[167] – tedy *a contrario* je vyloučeno, aby kolektivním správcem byla osoba fyzická (člověk)
- kolektivní správa je činností natolik specifickou a odpovědnou, že zákon podmiňuje výkon této činnosti *získáním oprávnění*, které uděluje Ministerstvo kultury ČR
- činnost je vykonávána ve prospěch nositelů práv[168]
- činnost kolektivní správy musí být *vykonávána jako činnost hlavní*, nikoli vedlejší, a jejím účelem nesmí být hospodářská

[167] K pojmu právnické osoby viz ust. § 20 ObčZ. Kolektivní správce má právní osobnost, tedy způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti (ust. § 15 odst. 1 ObčZ) a jeho majetek je oddělen od majetku jeho členů – nositelů práv, osoby zastupující nositele práv, jiného kolektivního správce či právnické osoby sdružující nositele práv.

[168] Z dikce uvedeného ustanovení zákona „vykonává *pro tyto* nositele práv“ by se mohlo zdát, že kolektivní správce vykonává činnost pouze ve prospěch svých členů, což ale jistě neplatí, neboť kolektivní správce je povinen správu vykonávat nejen pro nositele-členy, ale též pro nositele-nečleny (pro ty, kteří s ním za tímto účelem uzavřeli smlouvu o zastupování i pro ty, kteří se u něj přihlásili k evidenci) a v případě povinné (resp. rozšířené) kolektivní správy dokonce i pro nositele, kteří se u něj ani nepřihlásili, ani s ním nejsou ve smluvním vztahu. V tomto směru se jeví přesnější definice v ust. čl. 3 odst. a) Směrnice o kolektivní správě, který stanoví obecně „k prospěchu nositelů“, nikoli „členů“, ačkoli jinak směrnice obě skupiny nositelů-členů a nositelů-nečlenů důsledně rozlišuje.

činnost spočívající v podnikání[169] nebo jiné výdělečné činnosti – *podmínka nevýdělečnosti*[170] nebo musí být *řízena svými členy*[171]

Výkon kolektivní správy tedy není podnikáním (ust. § 97 odst. 4), ani kolektivní správce není a nemůže být podnikatelem podle ust. § 420 odst. 1 ObčZ. Tuto právní úpravu ještě doplňuje ust. § 3 odst. 1 písm. c) ŽZ, které výslovně exkluduje výkon kolektivní správy z okruhu živností podle tohoto zákona.

V současnosti působí v ČR následující kolektivní správci:

(1) OSA vykonávající kolektivní správu majetkových práv autorů a jiných nositelů práv k dílům hudebním s textem či bez textu (hudebních skladatelů, textařů a hudebních nakladatelů),

(2) DILIA vykonávající kolektivní správu majetkových práv autorů a jiných nositelů práv k dílům slovesným, dramatickým, hudebně dramatickým, choreografickým, pantomimickým a audiovizuálním

[169] Ve smyslu ust. § 420 odst. 1 ObčZ.

[170] Zákon naopak nevylučuje, aby vedlejší činností kolektivního správce byla hospodářská činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, a to za podmínky, že účelem této činnosti je podpora činnosti hlavní, popř. hospodárné využití majetku kolektivního správce. Zisk z takové činnosti lze využít pouze pro činnost kolektivního správce či jeho správy, např. pro podporu mladých autorů (§ 217 odst. 2 a 3 ObčZ).

[171] Znění předmětného ustanovení vzniklo transpozicí ust. čl. 3 odst. a) Směrnice o kolektivní správě, které stanoví: *„»organizací kolektivní správy« [se rozumí] organizace, která je ze zákona nebo prostřednictvím postoupení, licence nebo jiného smluvního ujednání oprávněna spravovat jménem více než jednoho nositele práv autorská práva nebo práva s nimi související k prospěchu nositelů práv jako svým jediným a hlavním účelem, a která splňuje alespoň jedno z těchto kritérií: i) je vlastněna nebo ovládána svými členy, ii) je svou podstatou neziskovou organizací.“* Z uvedeného ustanovení směrnice vyplývá, že kolektivní správce (podle směrnice „organizace kolektivní správy“) může být buď vlastněna či ovládána svými členy, nebo být svou podstatou neziskovou organizací, anebo být svou podstatou neziskovou organizací, která je vlastněna nebo ovládána svými členy. Formulace předmětného ustanovení směrnice *„která splňuje alespoň jedno z těchto kritérií“* se jeví jako vhodnější než vylučovací spojka *„nebo“* v ust. § 95a odst. 1 AutZ.

(zejména režisérů audiovizuálních děl, dabingových režisérů, spisovatelů a dramatiků),

(3) INTERGRAM vykonávající kolektivní správu majetkových práv výkonných umělců (zejména zpěváků, herců a hudebníků), výrobců zvukových záznamů, výrobců zvukově obrazových záznamů (a od nich odvozených nositelů práv) k jejich uměleckým výkonům, zvukovým záznamům a zvukově obrazovým záznamům,

(4) OOA-S vykonávající kolektivní správu majetkových práv autorů a jiných nositelů práv k dílům výtvarným (zejména k dílům malířským, grafickým, sochařským, fotografickým, architektonickým, užitého umění a k dílům audiovizuálně užitým – tedy k dílům kostýmních výtvarníků, scénografů a kameramanů),

(5) GESTOR vykonávající kolektivní správu majetkového práva autorů a jiných nositelů práv na odměnu za opětný prodej originálu výtvarných děl,

(6) OAZA vykonávající kolektivní správu majetkových práv autorů a jiných nositelů práv k dílům zvukařů – autorů (tzv. mistrů zvuku).[172]

5.2 Právní forma kolektivních správců

Platná právní úprava stanoví pro kolektivní správce (vyjma kolektivních správců usazených v jiných členských státech EU, jak bude dále vyloženo) obligatorní *právní formu spolku*, neboť tato je stanovena

[172] Přehled o kolektivních správcích působících v jednotlivých členských státech EU, včetně oblasti výkonu kolektivní správy, podává Příloha 6 této disertační práce.

jako jedna ze zákonných povinností, které pro získání oprávnění k výkonu kolektivní správy musí být žadatelem splněny (ust. § 96a odst. 1 AutZ).

Nebylo tomu tak vždy. Právní úprava účinná až do 19. dubna 2017 kolektivním správcům žádnou obligatorní právní formu neukládala[173]. Ačkoli si v praxi všichni tehdejší kolektivní správci působící na území ČR pro svou činnost na základě svého svobodného rozhodnutí zvolili stejnou právní formu, konkrétně právní formu spolku podle § 214 a násl. ObčZ [resp. původně právní formu občanských sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů (dále jen "ZoSO"), jež byla s účinností od 1. ledna 2014 spolky nahrazena[174]], nebyla tato jejich volba daná žádnou zákonnou podmínkou pro udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy, ale byla ponechána na svobodné vůli daného kolektivního správce (resp. žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy).

Tehdejší právní úprava tedy umožňovala každému potenciálnímu žadateli o oprávnění, ale i stávajícímu kolektivnímu správci, zvážit, která z možných právních forem mu bude nejlépe vyhovovat (samozřejmě za předpokladu, že právní forma bude vhodná z hlediska zákonných požadavků kladených na kolektivní správce – muselo tedy jít vždy o právnickou osobu, jež mohla být založena za účelem nevýdělečné činnosti a umožňovala v sobě sdružovat nositele práv). Kromě spolku bylo možné uvažovat i o dalších právních formách, např. družstvu podle ust. § 552 a násl. ZOK[175], kapitálových obchodních společnostech – společnosti

[173] Tehdy platná právní úprava v ust. § 97 odst. 2 AutZ konkrétní právní formu kolektivnímu správci výslovně nenařizovala. Pouze stanovila, že *„[k]olektivním správcem může být pouze (…) právnická osoba, ve které se přímo nebo prostřednictvím třetí osoby sdružují nebo účastní nositelé práv, které při kolektivní správě zastupuje."*

[174] K problematice přechodu občanských sdružení podle ZoSO na spolky podle ObčZ viz VOTAVA, T. Právní aspekty přeměny občanských sdružení na spolky podle nového občanského zákoníku. In: *Právo v podnikání vybraných členských států EU*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, 2013, s. 206 -213. ISBN 978-80-7248-940-4.

[175] Družstvo je podle ust. § 552 odst. 1 ZOK *„společenství neuzavřeného počtu členů, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob (…)."*

s ručením omezeným podle ust. § 132 a násl. ZOK nebo akciové společnosti podle ust. § 243 a násl. ZOK, stejně jako o některé ze zahraničních právních forem právnické osoby podle cizího právního řádu.

Počínaje dnem 20. dubna 2017, kdy nabyla účinnosti novela AutZ č. 102/2017 Sb.[176], došlo v tomto směru k podstatnému zpřísnění právní úpravy. Platná právní úprava vyžaduje, aby kolektivní správce, jehož sídlo se nachází na území ČR, nebo mimo území EU, resp. mimo území EHP (Island, Lichtenštejnsko, Norsko), měl *povinně* právní formu spolku [viz ust. § 96a odst. 3 písm. a) AutZ]. Autor této disertační práce se domnívá, že toto zpřísnění právní úpravy představuje nepřiměřený zásah do autonomie vůle kolektivního správce, resp. žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy, pro který není přesvědčivý důvod. V Důvodové zprávě předkladatel návrhu uvedl, že pro změnu právní úpravy byla *„především vzata v potaz aktuální situace v České republice, kde všichni kolektivní správci existují v podobě spolků, jejich organizační struktura odpovídá požadavkům [směrnice] a není důvod vyžadovat změnu jejich právní formy.“*[177] Podle názoru autora této disertační práce tento argument nemůže obstát hned z několika důvodů. Za prvé, pokud by nedošlo k předmětné změně právní úpravy, byl by zachován *status quo*, pak by budoucím žadatelům o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy (ale i stávajícím kolektivním správci, rozhodli-li by se z jakéhokoli důvodu změnit právní formu) byla ponechána možnost svobodné volby právní formy pod podmínkou splnění všech zákonných požadavků (v souladu se směrnicí), čímž by byla respektována jedna ze základních zásad soukromého práva, kterou je *zásada autonomie vůle*. Za druhé, fakt, že si

[176] Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

[177] Důvodová zpráva k Návrhu novely autorského zákona (zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), s. 53.

všichni stávající kolektivní správci pro svou činnost svobodně zvolili právní formu spolku, nemůže být argumentem pro omezení právní formy pro všechny další potenciální kolektivní správce v budoucnu. Za třetí, nelze souhlasit s názorem, že pokud by právní úprava nebyla byla zpřísněna, mělo by to za následek nutnost změny právní formy stávajících kolektivních správců (viz shora citovaný argument předkladatele návrhu *in fine*).

Výběr výsledné varianty, tedy zpřísňující právní úpravy zavádějící fixaci právní formy spolku jako jediné zákonné možnosti, byl předkladatelem návrhu podepřen argumentem, že *„v rámci konzultací nevyplynul žádný konkrétní přínos [ostatních variant].”*[178] S uvedeným argumentem nelze souhlasit zejména proto, že pokud novela zavádí zpřísňující právní úpravu, kterou dochází oproti dřívějšímu právnímu stavu k větší regulaci, pak je na místě se především ptát, zda právě tato větší regulace přináší nějaké výhody, nikoli argumentovat absencí přínosu ostatních variant. Je třeba si uvědomit, že hlavním přínosem původní právní úpravy je především a právě svoboda volby formy žadatelem o udělení oprávnění, který tuto možnost změnou právní úpravy do budoucna ztrácí. I kdyby v rámci konzultací vyplynulo, že všichni současní kolektivní správci, jsou spokojeni s právní formou spolku, pak je třeba zdůraznit, že to však byla právě jejich svobodná volba, kterou jim právní úprava zaručovala při zakládání jejich korporace, stejně jako měli zákonnou možnost tuto svoji volbu kdykoli svobodně přehodnotit a případně svoji právní formu změnit formou přeměny právnické osoby podle ust. § 174 a násl. ObčZ. Uvedený argument lze tedy vnímat spíše jako argument ve prospěch stávajících kolektivních správců, jež znevýhodňuje nové potenciální žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy, což je podle autora této disertační práce nežádoucí. Z tvrzení, že stávajícím šesti

[178] *Tamtéž,* s. 52.

kolektivním správcům působícím na našem území právní forma spolku vyhovuje, není možné dospět k závěru, že ostatní varianty nejsou přínosné.

Směrnice o kolektivní správě, jejíž implementace byla hlavním proklamovaným důvodem pro přijetí nové právní úpravy, nijak volbu právní formy neomezuje, ani nepředepisuje pro kolektivní správce konkrétní právní formu právnické osoby. Naopak dovoluje, aby vnitrostátní právo umožnilo různé právní formy. Konkrétně konstatuje[179], že v praxi v členských státech EU působí kolektivní správci různých právních forem – kromě sdružení (obdobou našich spolků) se zde můžeme setkat s kolektivními správci, kteří mají právní formu družstva, společnosti s ručením omezeným či dalších právních forem právnických osob tvořenými nositeli práv, příp. osobami, které tyto nositele práv zastupují. Směrnice dokonce nevylučuje ani právní formu nadace, která ovšem vzhledem ke své podstatě založené na společenství majetku (majetkovém substrátu) neumožňuje její vlastnictví či ovládání nositeli práv či jejich sdruženími, pročež se nejeví právní formou pro tuzemského kolektivního správce vhodnou.

Situace se ještě více komplikuje tím, že platná právní úprava navíc vytváří *ex lege* dvě kategorie žadatelů o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy. První skupinu tvoří výše zmínění tuzemští žadatelé o oprávnění k výkonu kolektivní správy se sídlem v ČR, kteří v době žádosti o udělení oprávnění budou muset být spolkem zapsaným ve spolkovém rejstříku podle ust. § 26 odst. 1 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „ZoVR“). Do stejné kategorie spadají podle zákona i všichni případní žadatelé se sídlem

[179] Viz recitál 14 SKS.

mimo území EU, jakož i mimo území států tvořící EHP, pro které platí stejné podmínky jako pro tuzemské žadatele.

Druhou skupinu tvoří žadatelé z jiných členských států EU nebo některého ze států tvořící EHP (Island, Lichtenštejnsko, Norsko) podle ust. § 96 odst. 4 AutZ, kteří pokud již vykonávají v rámci těchto územích kolektivní správu (a předpokládá se tedy, že splňují zákonné požadavky na kolektivní správu podle jejich právních řádů, a tedy i v souladu se Směrnicí o KS), přiloží ke své žádosti o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy na území ČR pouze doklad osvědčující, že vykonává kolektivní správu v souladu s právní úpravou daného státu. Jak uvádí Důvodová zpráva[180], *„[p]rotože takovýto žadatel by měl splňovat všechny [s]měrnicí stanovené standardy, není důvod (a mohlo by být vnímáno jako diskriminační či šikanózní) po něm požadovat pro udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy v ČR předložení dokladů podle odstavce 3.“* Žadatelé této druhé skupiny mohou mít tedy oproti žadatelům se sídlem v ČR (nebo mimo EU a EHP) jakoukoli právní formu, kterou umožňuje jejich právní řád. Kromě výše uvedeného osvědčení stačí těmto žadatelům k získání oprávnění splnění dvou dalších podmínek, kterými jsou podmínka účelnosti výkonu kolektivní správy práv, o jejichž správu pro území ČR žádají a dále podmínka, že daný segment kolektivní správy není doposud obsazen jiným kolektivním správcem (viz kapitola o zákonném monopolu v kolektivní správě). Splnění druhé podmínky bude nejspíš důvodem, proč v dohledné době nemůžeme očekávat velký příliv zahraničních kolektivních správců, nicméně vyloučit do budoucna se tato možnost nedá (např. objeví-li se některé nové, kolektivně dosud

[180] Důvodová zpráva k Návrhu novely autorského zákona (zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), s. 113.

nespravované, druhy užití nebo uvolní-li se určitá oblast kolektivní správy, která je nyní obsazena jiným kolektivním správcem).

Autor této disertační práce nepovažuje za vhodné, aby v případě volby právní formy kolektivního správce dopadala na tuzemské žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy regulace přísnější, než je tomu v případě žadatelů z členských zemí EU a EHP. Z výše uvedených důvodů se lze domnívat, že pokud zpřísnění právní regulace v tomto případě, kdy jej nevyžadovala implementace Směrnice o KS, ani nebylo jinak nezbytné (např. z důvodu vážných problémů při výkonu kolektivní správy v praxi kolektivních správců, což nebylo prokázáno) a nepřináší-li žádný konkrétní přínos, ba spíše straní stávajícím kolektivním správcům a konzervuje stávající právní stav, je ke zvážení v rámci úvah *de lege ferenda* návrat k právní úpravě dřívější před účinností předmětné novely AutZ provedené zák. č. 102/2017 Sb.

5.3 Založení a vznik kolektivního správce

Jak bylo uvedeno výše, od účinnosti novely č. 102/2017 Sb. musí mít tuzemský žadatel o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy na území ČR obligatorně právní formu spolku [ust. § 96a odst. 3 písm. a)]. Pro získání oprávnění od ministerstva je tedy nezbytné předem založit spolek podle ust. § 214 a násl. ObčZ. Tam, kde autorský zákon nestanoví pro kolektivní správce zvláštní právní úpravu, použije se právní úprava obsažená v ObčZ.

Občanský zákoník umožňuje dva způsoby založení spolku – budoucího kolektivního správce. Prvním ze způsobů je spolek založen, shodnou-li se minimálně 3 zakladatelé na obsahu zakladatelského právního jednání, kterým jsou stanovy (ust. § 214 odst. 1 ObčZ ve spojení s ust. § 218 ObčZ). Stanovy spolku musí obsahovat základní identifikační

znaky spolku, účel spolku, určení statutárního a dalších orgánů spolku a vymezení jejich působnosti, podmínky členství, práva a povinnosti členů podle druhu členství, a další náležitosti stanovené zákonem. Pro platnost stanov zákon vyžaduje písemnou právní formu (ust. § 123 odst. 1 ObčZ).

Druhým způsobem je založení spolku usnesením ustavující schůze (ust. § 222 odst. 1 ObčZ). V tomto případě návrh stanov vypracuje a ustavující schůzi svolá vhodným způsobem svolavatel (např. uveřejněním na internetu). Ustavující schůze přijímá usnesení prostou většinou hlasů přítomných. Zákon stanoví nevyvratitelnou právní domněnku, že přítomné osoby zapsané v listině přítomných, které splňují podmínky pro členství ve spolku, podaly řádnou přihlášku do spolku. Ustavující schůze volí členy orgánů spolku a může schválit stanovy za předpokladu, že jsou přítomny alespoň tři osoby. Přítomná osoba, která hlasovala proti přijetí stanov je oprávněna od přihlášky do spolku odstoupit, o čemž musí být učiněn záznam v listině přítomných, podepsaný osobou odstupující a tím, kdo záznam učinil.

Právní osobnost nabývá spolek okamžikem svého vzniku, tedy dnem zápisu do spolkového rejstříku (tzv. konstitutivní zápis). Za spolek lze jednat jeho jménem již před jeho vznikem. Z těchto jednání je oprávněna a zavázána sama jednající osoba. Převezme-li spolek do tří měsíců od svého vzniku účinky těchto jednání, pak platí, že je spolek z těchto jednání oprávněn či zavázán od samého počátku (ust. § 127 ObčZ). Po vzniku spolku je oprávněn zastupovat spolek ve všech záležitostech člen statutárního orgánu (ust. 164 odst. 1 ObčZ). První člen nebo členové statutárního orgánu jsou obligatorně určeny ve stanovách, další jsou jmenováni nejvyšším orgánem spolku (ust. § 96f odst. 3 ve spojení s ust. § 96g odst. 1 AutZ).

5.4 Udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy v ČR

Kolektivní správa v ČR je založená na principu dovolenosti výkonu kolektivní správy pouze na základě oprávnění uděleném Ministerstvem kultury[181]. Žádost musí obsahovat především vymezení práv, která mají být kolektivně spravována, přičemž platí, že pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany (a v případě díla k témuž druhu díla) ještě nemá oprávnění jiný kolektivní správce. Ministerstvo posoudí, zda žadatel splňuje předpoklady pro řádný a účelný výkon kolektivní správy a zda žádá o oprávnění ke kolektivní správě takových práv, u kterých je kolektivní výkon účelný. Budoucí kolektivní správce musí mít právní formu spolku a splnit požadavek bezúhonnosti, a to jak spolku jako právnické osoby, tak všech členů statutárního orgánu.

Přestože platná právní úprava pod vlivem Směrnice o kolektivní správě vypustila ze zákonného vymezení kolektivní správy, že se jedná o zastoupení „většího počtu osob“, ministerstvo bude i nadále při posuzování splnění podmínek pro udělení oprávnění ke kolektivní správě zohledňovat i počet žadatelem zastupovaných osob. Důvodová zpráva[182] k tomu uvádí, že *„[b]ez ohledu na to, že Směrnice o KS definuje kolektivního správce jako organizaci spravující práva více než jednoho nositele práv, podstatou kolektivní správy je i nadále správa práv většího počtu nositelů práv. Proto bude při rozhodování o žádosti o udělení oprávnění ke kolektivní správě přihlížet rovněž k tomu, pro jak velký počet nositelů práv hodlá žadatel kolektivní správu vykonávat, resp. jak velký počet nositelů projevuje zájem o výkon kolektivní správy konkrétním žadatelem. Dále bude bráno*

[181] Výjimkou z tohoto pravidla je výkon kolektivní správy při poskytování licencí pro více území pro užití hudebních děl online, u kterého se oprávnění nevyžaduje, pokud se jedná o kolektivního správce z jiného členského státu EU nebo EHP, který bude vykonávat kolektivní správu v uvedené oblasti na území ČR.

[182] Důvodová zpráva k Návrhu novely autorského zákona (zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), s. 114.

v potaz, zda jde o již existujícího kolektivního správce spravujícího jiná práva daných nositelů práv a zda má uzavřeny reciproční smlouvy se zahraničními kolektivními správci, zda je či není členem některé z mezinárodních asociací kolektivních správců nebo jiných organizací zastupujících zájmy autorů, příp. zda má členství v takové asociaci přislíbeno…". Podle názoru autora této disertační práce je však třeba žadatele o udělení oprávnění ke kolektivní správě vždy posuzovat podle okolností konkrétního případu. Je možné si představit situaci, kdy bude účelná i kolektivní správa práv menšího (tedy nikoli většího) počtu nositelů práv. Pokud by účelnost takové kolektivní správy byla v konkrétním případě prokázána, pak není důvod na vyšším počtu zastupovaných osob trvat. V tomto smyslu je třeba vykládat příslušné ustanovení SKS, podle kterého se kolektivním správcem rozumí osoba, která je *„ze zákona nebo prostřednictvím postoupení, licence nebo jiného smluvního ujednání oprávněna spravovat jménem více než jednoho nositele práv autorská práva nebo práva s nimi související k prospěchu nositelů práv […]"*[183].

K žádosti o udělení oprávnění ke kolektivní správě žadatel přiloží jmenný seznam nositelů práv, kteří projevili zájem o kolektivní správu svých práv žadatelem, jmenný seznam členů žadatele, podmínky členství, stanovy, odhad předpokládané výnosnosti kolektivně spravovaných práv, návrh výše odměn pro jednotlivé způsoby užití předmětů ochrany, vzorový návrh smlouvy s nositeli práv, vzorové licenční smlouvy, návrh rozúčtovacího řádu, doklad osvědčující uzavření (příslib uzavření) alespoň dvou recipročních smluv se zahraničními kolektivními správci a postupy vyřizování stížností.

[183] Viz ust. čl. 3 písm. a) SKS.

V případě žadatelů z jiných členských států EU nebo ze států tvořících EHP, kteří již vykonávají kolektivní správu na územích těchto států, je stanoveny zjednodušené podmínky. U těchto kolektivních správců se předpokládá, že vzhledem k tomu, že museli ve své zemi získat k výkonu kolektivní správy oprávnění podle jejich právního řádu (který by měl být harmonizován vzhledem k povinnosti implementovat Směrnici o kolektivní správě v celé EU), bylo by nadbytečné po nich požadovat splnění všech podmínek vyžadovaných u tuzemských žadatelů. I tito žadatelé musejí podat žádost s výše uvedenými dokumenty, avšak ministerstvo v jejich případě posoudí pouze účelnost kolektivního výkonu práv navrhovaných ke kolektivní správě, a pokud pro výkon téhož práva ještě kolektivní správu nevykonává jiný kolektivní správce, oprávnění žadateli udělí. V praxi se nedá v blízké budoucnosti předpokládat velký zájem ze strany zahraničních kolektivních správců, zejména vzhledem k obsazenosti trhu stávajícími kolektivními správci, ale do budoucna se nadá vyloučit.

O udělení oprávnění ministerstvo rozhoduje ve lhůtě do 90 dnů od podání písemné žádosti. Do 30 dní ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění je ministerstvo povinno toto rozhodnutí a den nabytí jeho právní moci uveřejnit na svých internetových stránkách.

5.5 Legální monopol v systému kolektivní správy

Platná právní úprava v AutZ stanoví jako obligatorní podmínku pro udělení oprávnění ke kolektivní správě ministerstvem, aby pro výkon téhož práva ve vztahu k témuž předmětu ochrany, jehož se žádost o udělení oprávnění týká, a pokud jde o dílo, pak i pro výkon téhož práva k témuž druhu díla, neměl pro území ČR již oprávnění jiný kolektivní správce [ust. § 96a odst. 2. písm. c) a odst. 3 písm. d) AutZ]. Důsledkem

tohoto zákonného omezení je zakotvení legálního monopolu v systému kolektivní správy v ČR.

Situace v dalších členských státech EU se různí. V řadě zemí EU naopak konkurence v oblasti kolektivní správy omezena není. V některých členských státech monopol existuje, avšak většinou ve formě tzv. přirozeného monopolu, kdy se monopol nevytvoří regulací ze strany legislativy, nýbrž přirozenými procesy trhu (jak tomu ostatně bylo i v ČR do přijetí současného AutZ[184]) tak, že tržní poptávka je přirozeně uspokojována produkcí pouze jediného kolektivního správce, neboť ten je schopen poskytovat služby za nižších průměrných nákladů, než by bylo možné v případě více kolektivních správců v oblasti kolektivní správy příslušného členského státu[185]. Zákonný monopol je naopak vytvořen (nebo jako v případě ČR zakonzervován) uměle, v důsledku mimotržní okolnosti, kterou je legislativní zásah státní moci do jinak tržní ekonomiky.

Kolektivní správce, kterému ministerstvo pro určitou oblast kolektivní správy udělí oprávnění k výkonu kolektivní správy, získává postavení monopolisty, který je schopen ovlivňovat cenu svých služeb (resp. tvorbu odměn), neboť uživatelé prostředků ochrany nemají jinou možnost, jak získat oprávnění k výkonu práva užít kolektivně spravovaný předmět ochrany než u konkrétního kolektivního správce. Jejich rozhodování je tedy omezeno pouze na dvě možnosti – přijmout podmínky kolektivního správce a od něj licenční smlouvou získat oprávnění k užití příslušeného předmětu ochrany, anebo neuzavřít smlouvu s kolektivním správcem a buď neužít předmět ochrany, nebo jej užít neoprávněně. Je evidentní, že čím vyšší je odměna stanovená za oprávněné užití, tím vyšší

[184] K historickým souvislostem vývoje institutu kolektivní správy v ČR srov. výklad v kap. 3.1.

[185] K pojmovým znakům přirozeného monopolu viz např. HOŘEJŠÍ, B., SOUKUPOVÁ, J., MACÁKOVÁ, L., SOUKUP. J. *Mikroekonomie*. 2. vyd. Praha: Management Press s.r.o., 2010. 575 s. ISBN 978-80-7261-218-5. s 559.

je pravděpodobnost výskytu efektu tzv. černého pasažéra[186]. Rozhodující postavení při tvorbě sazebníků mají příslušní kolektivní správci. Možnosti ovlivnění tvorby sazebníků ze strany uživatele jsou i po zavedení změn novelou AutZ provedenou zákonem č. 102/2017 Sb. stále velmi omezené[187].

Již doporučení Komise 2005/737/ES[188] zdůraznilo jako jednu ze základních zásad v oblasti kolektivní správy svobodu nositelů práv vybrat si svého kolektivního správce. Obdobně Směrnice o kolektivní správě uvádí, že *„[s] ohledem na svobody zakotvené ve Smlouvě o fungování EU by kolektivní správa autorských práv a práv s nimi souvisejících měla zahrnovat možnost nositele práv svobodně si vybrat organizaci kolektivní správy pro správu svých práv […]“*[189] a dále v článku 5 odst. 2 *cit.* směrnice stanoví, že *„[n]ositelé práv mají právo zmocnit organizaci kolektivní správy podle své volby ke správě svých práv, kategorií práv nebo druhů děl a jiných předmětů ochrany dle své volby pro území podle svého výběru, bez ohledu na členský stát, jehož je organizace kolektivní správy či nositel práv státním příslušníkem, v němž má bydliště nebo místo usazení“*. Výsadní postavení kolektivního správce, bez možnosti vstupu konkurence do odvětví, nemotivuje kolektivní správce ke zvyšování kvality svých služeb[190].

[186] Jedná se o situaci, kdy osoba získá užitek, aniž by za něj zaplatila, ačkoli by za něj zaplatit měla. Je jasné, že pokud lidé mají šanci získat něco zdarma, nebudou za stejnou věc platit. Blíže viz GORDON, W. J. Asymmetric Market Failure and Prisoner's Dilemma in Intellectual Property. *University of Dayton Law Review* [online]. 1991-1992, roč. 17, s. 853-869 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0162-9174. Dostupný z: https://www.researchgate.net/publication/311805876_Wendy_J_Gordon_Asymmetric_Market_Failure_and_Prisoner's_Dilemma_in_Intellectual_Property_17_U_DAYTON_L_REV_853_1992. s. 854.

[187] Ke změnám právní úpravy v oblasti procesu tvorby sazebníků kolektivního správce srov. výklad v kap. 7.3.

[188] Doporučení Komise 2005/737/ES ze dne 18. května 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (Úř. věst. L 276, 21. 10. 2005), s. 54.

[189] Srov. recitál 19 SKS.

[190] S tím zásadně nesouhlasí Dietz, který říká, že *„[pravidla ochrany hospodářské soutěže] nutí [kolektivní] správce spolu soupeřit, což je v daném sektoru nevhodné“*, viz DIETZ, A. The European Commission's Proposal for a Directive on Collecting Societies and Cultural Diversity – a Missed Opportunity. *International Journal of Music Business Research* [online]

Veškeré snahy o větší efektivitu kolektivní správy legislativními nástroji budou vždy pod optimem, neboť kolektivní správci jsou motivování hrozbou sankcí za porušení povinností stanovených zákonem, ale nikoli tlakem konkurence. Jak se ukazuje v praxi, je velký rozdíl mezi naplněním litery zákona a naplněním účelu, který zákon sleduje. Přestože se tedy kolektivní správci pohybují při výkonu kolektivní správy *intra legem*, pouhou zákonnou regulací bez umožnění alespoň částečné konkurence v oblasti kolektivní správy nemůže být dosaženo nejvyšší možné efektivity kolektivní správy.

Častým argumentem obhajujícím zavedení legálního monopolu je fakt, že před jeho zakotvením v současném AutZ, fungoval systém kolektivní správy v ČR i tak na bázi přirozeného monopolu. Jak bylo uvedeno výše, je mezi těmito pojmy velký rozdíl. Zatímco přirozený monopol vzniká jako důsledek aktuální situace na trhu a může, pokud se situace změní, např. vyvinutím nových technologií umožňujících efektivnější kolektivní správu i za existence více konkurujících kolektivních správců), se kdykoli opět přirozeně změnit na oligopol, se kterým se lze běžně setkat v jiných členských státech EU, legální monopol konzervuje stav k časovému bodu jeho zavedení, evidentně ve prospěch již existujících kolektivních správců na trhu[191] a neumožňuje uvedenou korekci v případě změny podmínek na trhu s předměty ochrany.

2014, roč. 3, č. 1 s. 7 – 26 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2227-5789. Dostupný z: https://music businessresearch.files.wordpress.com/2012/04/volume-3-no-1-april-2014_dietz_end1 .pdf, s. 14.

[191] Touto optikou je nutné nahlížet i na nijak nepodložené prohlášení tehdejšího předsedy OSA Strejčka: „Demonopolizace kolektivní správy by v žádném případě neznamenala vytvoření klasického tržního prostředí, ve kterém by si například majitel restaurace mohl vybírat mezi kolektivními správci podle výše ceny za licenci. Pokud by vznikl OSA "1" a OSA "2", každý z těchto kolektivních správců by určitě zastupoval jiné autory. Není vůbec v zájmu autorů nechat se zastupovat oběma organizacemi současně pro stejné území a stejný druh licence. Organizace by se tak předháněly, kdo rychleji prodá licenci majiteli restaurace, čehož by dosáhly pouze nabízením nižší ceny za licenci. Autor by proto dostal výrazně méně peněz“, viz STREJČEK, R. Mýty a účelové nepravdy o fungování OSA. *Autor in* [online]. OSA,

Nutno konstatovat, že dílčí konkurence, která existuje ve vztahu ke kolektivním správcům z jiných členských státech EU, nepředstavuje v současné době účinnou alternativu, která by plně vyrovnala nepřítomnost konkurence na tuzemském trhu kolektivní správy. Důvodem jsou přetrvávající bariéry (zejm. vyšší transakční náklady, komplikovaná správa na dálku, jazykové překážky[192] ad.), které brání skutečně volnému pohybu služeb na jednotném trhu EU.

V minulosti byla řešena otázka, zda zakotvení legálního monopolu v systému kolektivní správy v ČR není v rozporu s právem EU, *in concreto* se zásadou volného pohybu služeb podle Směrnice o službách[193]. Nejprve Ústavní soud vydal nález[194], ve kterém vyslovil názor, že *„nelze jednoznačně vyloučit, že kolektivní správa autorských práv nemůže být považována za službu ve smyslu čl. 56 a násl. SFEU […] a že činnost kolektivního správce práv nemůže mít dopad na hospodářskou soutěž v rámci Unie ve smyslu čl. 101 a násl. SFEU.“* V návaznosti na tento nález byla v řízení OSA proti Léčebným lázním Mariánské lázně, a. s.[195] podána Krajským soudem v Plzni k SDEU předběžná otázka zaměřená na soulad zákonného monopolu kolektivní správy s právem EU, konkrétně zda je třeba ust. čl. 56 a násl. SFEU a čl. 102 SFEU (potažmo čl. 16 Směrnice 2006/123) vykládat tak, že *„brání v aplikaci vnitrostátní právní úpravy, která vyhrazuje výkon kolektivní správy autorských práv na území státu*

2012, Léto, s. 41-42. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/AutorIn/1-2000/41-pdf-Autor-In-leto-2012-web.pdf.

[192] Jazykové bariéry existují nejen v oblasti autorskoprávní ochrany mezi uživateli, nositeli práv a kolektivními správci z různých zemí, ale také na úrovni samotných chráněných děl. U většiny evropských národů se dá očekávat, že budou nejvíce užívat chráněná díla v národním jazyce.

[193] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006), (dále jen „Směrnice 2006/123“ nebo „Směrnice o službách“).

[194] Nález Ústavního soudu ČR ze dne 29. listopadu 2011, sp. zn. II. ÚS 1658/11 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Aktualne_prilohy/2012_01_03.pdf.

[195] Sp. zn. 19 C 61/2011.

pouze jednomu (monopolnímu) kolektivnímu správci autorských práv, a tím neumožňuje příjemci služby volný výběr kolektivního správce z jiného státu EU". SDEU ve svém rozsudku[196] vyslovil názor, že platné právo EU nebrání vnitrostátní právní úpravě, která by výkon kolektivní správy na území příslušného členského státu vyhradila pouze jedinému kolektivnímu správci, ovšem za podmínky, že takový kolektivní správce nebude zneužívat svého dominantního postavení. Za zneužití dominantního postavení by bylo považováno, pokud by kolektivní správce za své služby vyžadoval podstatně vyšší sazby, než jaké jsou za obdobné služby uplatňovány v ostatních členských státech EU[197].

To, že SDEU konstatoval, že legální monopol kolektivní správy není za předpokladu, že nebude kolektivním správcem zneužíváno jeho dominantní postavení, v rozporu s právem EU, neznamená, že se jedná o efektivní způsob výkonu kolektivní správy. Z ekonomického hlediska je nedokonalá konkurence příčinou vzniku řady ekonomických neefektivit, které snižují výkonnost celého odvětví. Typickým důsledkem zamezení přístupu konkurentů na trh kolektivních správců je vyšší odměna vybíraná kolektivními správci. Odměna (z ekonomického hlediska cena za službu) totiž nevzniká na základě střetávání poptávky a nabídky na trhu předmětů ochrany, nýbrž je stanovena kolektivním správcem, a to nad úrovní tzv. rovnovážné ceny. Na trhu dochází k výrazné asymetrii informací[198], a to z několika důvodů. Jenom autor zná skutečné náklady na

[196] Viz Rozsudek SDEU OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. proti Léčebným lázním Mariánské lázně a.s. ze dne 27. února 2014, věc C-351/12 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=148388&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1043078.

[197] K problematice zneužití dominantního postavení kolektivního správce v rámci stanovování poplatků srov. rozsudek SDEU AKKA/LAA v. Konkurences padome ze dne 14. září 2017, věc C-177/16 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=194436&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1042594.

[198] Nositelé práv jsou oproti kolektivnímu správci vždy v horším postavení, protože nemají takovou znalost trhu ani znalost transakčních rizik; viz MEYER, A. DRMS Do Not Replace Collecting Societies. In: GRABER, C. B., GOVONI C., GIRSBERGER, M., a NENOVA, M. (eds.).

vytvoření díla a tedy odpovídající odměnu, kterou by si představoval obdržet za užití svého předmětu ochrany, avšak kolektivní správce tyto náklady nezná. Kolektivní správce naopak ví (resp. má dostatek informací, aby mohl odhadnout), jaké má administrativní náklady spojené s výkonem práv, a kolik si tedy má k odměně přirazit. Jen uživatel, který šíří rozmnoženiny předmětu ochrany ví, jaké jsou náklady na pořízení jedné rozmnoženiny a jaké jsou náklady na její rozšiřování. Naproti tomu jediný koncový uživatel (spotřebitel) ví, kolik je ochoten za produkt, do jehož ceny jsou promítnuty náklady za poskytnutí licence, zaplatit a kdy už se mu vyplatí být tzv. černým pasažérem, tj. kdy už je pro něj riziko udělení sankce[199] nižší než výhoda z neoprávněného užití (resp. hodnota produktu).

Digital Rights Management: The End of Collecting Societies? Berne: Staempfli Publishers Ltd., 2005, 255 s. ISBN 978-15-782-3201-7. s. 64.

[199] Oblastí nákladů vynaložených na řešení zásahu do autorských práv se mj. zabývají Harrison a Theuwes – HARRISON, J, THEEUWES, J. *Law and Economics*. W. W. Norton & Company, 2008, 552 s. ISBN 978-03-939-3053-5.

6 Systém organizace kolektivní správy

6.1 Členství v kolektivním správci jako nástroj jeho vnitřní kontroly

Jak již bylo uvedeno v předešlém výkladu, všichni současní kolektivní správci v ČR[200] mají právní formu spolku[201], která je podle platné právní úpravy pro žadatele o oprávnění k výkonu kolektivní správy na našem území, kteří mají sídlo v EU (včetně ČR) nebo na území států tvořících EHP, obligatorní[202]. Kolektivního správce jako právnickou osobu (korporaci) tvoří společenství členů (ust. § 210 odst. 1 ObčZ). Kolektivní správce má vlastní právní osobnost (viz ust. § 15 odst. 1 ObčZ) a může tedy samostatně vystupovat v právních vztazích. Majetek a dluhy kolektivního správce jsou odděleny od majetku a dluhů jeho členů. Členové spolku, na rozdíl od některých jiných korporací (např. osobních obchodních společností či společnosti s ručením omezeným), za dluhy spolku neručí.

Autorský zákon vymezuje taxativním výčtem v ust. § 96d odst. 1 AutZ množinu osob, jež mohou být členy kolektivního správce[203], následovně:

1) nositel práv ve smyslu ust. § 95 odst. 3 AutZ:

1a) osoba, jíž přísluší majetkové autorské právo (tedy autor podle ust. § 5 odst. 1 AutZ) nebo majetkové autorské právo související s autorským právem (tedy výkonný umělec podle

[200] DILIA, OSA, GESTOR, OAZA, INTERGRAM, OOA-S.

[201] Spolky nahradily dřívější právní formu občanských sdružení podle ZoSO (derogovaný s účinností od 1. 1. 2014).

[202] Ust. § 96a odst. 3. písm. a) AutZ.

[203] K podmínkám členství v jednotlivých kolektivních správcích v ČR viz Příloha 2 této disertační práce.

ust. § 67 odst. 2 AutZ, výrobce zvukového záznamu podle ust. § 75 odst. 2 AutZ anebo výrobce zvukově obrazového záznamu podle ust. § 79 odst. 2 AutZ[204],

1b) osoba, jíž přísluší výkon majetkových práv k dílu (zejm. zaměstnavatel v případě zaměstnaneckého díla podle § 58 a násl. AutZ), anebo

1c) osoba, jíž *ex contractu* přísluší oprávnění k výkonu kolektivně spravovaného práva, a to po celou dobu trvání majetkových práv, pro území ČR nebo území větší a s oprávněním poskytnout podlicenci, přičemž všechny podmínky musí být splněny kumulativně,

2) osoba zastupující nositele práv,

3) jiný kolektivní správce, který získal k výkonu kolektivní správy oprávnění podle AutZ, nebo

4) právnická osoba sdružující nositele práv [např. Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu (dále jen „ČNS IFPI“), sdružující výrobce zvukových záznamů a výrobce hudebních zvukově obrazových záznamů, profesní organizace jako např. Herecká asociace, která sdružuje herce atd.].

Osoby výše neuvedené být členem kolektivního správce nemohou. Další podmínkou členství je splnění *požadavků na členství* v kolektivním

[204] V případě autora a výkonného umělce se vždy musí jednat o osobu fyzickou (člověka), zatímco v případě výrobce zvukového či zvukově obrazového záznamu může jít i o osobu právnickou.

správci, o kterých rozhoduje kolektivní správce[205]. Při rozhodování o podmínkách členství musí respektovat níže uvedená zákonná omezení.

Autorský zákon stanoví, že požadavky na členství musí být založeny *na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích* (ust. § 96d odst. 2 AutZ)[206]. Jako možné kritérium pro nastavení podmínek členství v kolektivním správci zákon uvádí demonstrativně kritéria (1) objemu odměn vyplacených nebo splatných nositeli práv za určité účetní období[207] nebo (2) doby výkonu kolektivní správy pro nositele daným kolektivním správcem, ať už na základě smluvního vztahu či přihlášení u kolektivního správce k evidenci[208] (ust. § 96d odst. 2 in fine AutZ).

[205] V případě INTERGRAM a OSA rozhodují nejvyšší orgány (Valné shromáždění) – viz INTERGRAM. *Stanovy*. Praha: INTERGRAM [online]. 2018, 10 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf (dále jen „Stanovy INTERGRAM"), resp. OSA. *Stanovy*. Praha: OSA [online]. 2018, 45 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/DownloadTranslation/1-2000/105-attachment-STANOVY.pdf (dále jen „Stanovy OSA"), v případě DILIA dozorčí orgán (Dozorčí rada) – viz DILIA. *Stanovy*. Praha: DILIA [online]. 2017, 13 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dilia.cz/component/k2/item/download/558_a09659970b786de66642204baee30ad0 (dále jen „Stanovy DILIA"), u Gestor a OAZA statutární orgán (Správní rada, resp. Představenstvo) – viz GESTOR. *Stanovy*. Praha: GESTOR [online]. 2016, 13 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.gestor.cz/cs/zakladni-dokumenty-stanovy/stanovy/ (dále jen „Stanovy GESTOR"), resp. OAZA. *Stanovy*. Praha: OAZA [online]. 2017, 12 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.oaza.eu/wp-content/uploads/2017/10/Stanovy_OAZA_final.pdf (dále jen „Stanovy OAZA"). V případě OOA-S rozhoduje výkonný orgán OOA-S v době mezi konáními Valného shromáždění (Výbor) – viz OOA-S. *Stanovy*. Praha: OOA-S [online]. 2017, 14 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.ooas.cz/dokumenty/stanovy/3227-2017-05-11---OOA-S_stanovy_uplne-zneni-k-11-5-2017po-VS.pdf (dále jen „Stanovy OOA-S").

[206] Srov. čl. 6 odst. 2 SKS.

[207] Tuto podmínku z kolektivních správců působících v ČR uplatňuje OSA pro všechny členy (Stanovy OSA, s. 34) a INTERGRAM pro členy s hlasovacím právem (Stanovy INTERGRAM, s. 2 – 3).

[208] OSA požaduje min. 5 let (Stanovy OSA, s. 34), DILIA požaduje u nakladatelů nepřetržitě 10 let (u ostatních nositelů ne – viz Stanovy DILIA, s. 10), INTERGRAM požaduje 3 roky (v textu stanov INTERGRAM je požadavek přesně na tři roky, ale dá se usuzovat, že je tím myšleno minimum – viz Stanovy INTERGRAM, s. 2-3), OOA-S požaduje minimálně 3 roky (Stanovy OOA-S, s. 4).

Z uvedeného vyplývá, že kolektivní správci si mohou svobodně zvolit kritéria další, avšak za předpokladu, že budou splněny podmínky ust. § 96d odst. 2 AutZ. Podmínky členství jsou obligatorní součástí stanov kolektivního správce (ust. § 96d odst. 1 věta první *in fine* AutZ)[209]. V rámci zvýšení transparentnosti kolektivní správy je kolektivnímu správci uložena zákonná povinnost uveřejnit stanovy na svých internetových stránkách a v případě jejich změny je bez zbytečného odkladu aktualizovat [ust. § 99f odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 99f odst. 2 AutZ].

O přijetí za člena rozhoduje příslušný kolektivní správce. Pokud žádost o přijetí zamítne, má povinnost žadateli o členství sdělit, co ho k tomu vedlo (ust. § 96d odst. 1 věta druhá AutZ)[210]. Kolektivní správce je také povinen vést aktuální a úplný seznam svých členů, který ovšem nemusí být a zpravidla ani není veřejný[211] (ust. § 96d odst. 5 AutZ). Přijetím členství v kolektivním správci je člen povinen se chovat čestně a zachovávat vnitřní řád kolektivního správce (tzv. povinnost loajality). Zneužije-li člen kolektivního správce hlasovacího práva k újmě celku, rozhodne soud na návrh osoby, která prokáže právní zájem, že se k hlasu tohoto člena pro určitý případ nepřihlíží. Pro uplatnění tohoto práva je

[209] Tuto povinnost kolektivní správci v ČR beze zbytku plní, nicméně ne vždy v očekávaném rozsahu, např. okamžik začátku členství je ošetřen ve stanovách pouze u kolektivních správců OSA (Stanovy OSA, s. 35) a OOA-S (OOA-S. *Kodex*. Praha: OOA-S [online]. 2007, 14 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.ooas.cz/pro-autory/Kodex-OOA-S.html, s. 3).

[210] Na druhou stranu žádný nositel práv nemůže být nucen ke členství a kolektivní správce je povinen převzít zastupování i takového nositele práv, který o členství v tomto kolektivním správci nemá zájem. Otázka, zda by bylo vhodnější dobrovolné, nebo povinné členství v kolektivním správci je diskutována např. GERVAIS, Daniel (ed.). *Collective management of copyright and related rights*. Kluwer Law International BV, 2015, 538 s. ISBN 9041154698.

[211] V přístupu veřejnosti k seznamu členů se jednotliví kolektivní správci v ČR liší, OSA umožňuje nahlédnutí do seznamu členů ve svém sídle (Stanovy OSA, s. 36), DILIA na svých webových stránkách uveřejňuje jen jména členů, kteří s tímto zveřejněním souhlasili (viz Stanovy DILIA, s. 10), INTERGRAM má seznam členů neveřejný (Stanovy INTERGRAM, s. 3). U zbylých kolektivních správců seznam není veřejně přístupný, ale může být poskytnut, v případě OOA-S může na žádost ředitel OOA-S umožnit jeho zpřístupnění k úředním účelům či pořízení výpisu (Stanovy OOA-S, s. 12), stejný způsob zvolila i OAZA s tím, že umožňuje zpřístupnění předseda představenstva (Stanovy OAZA, s. 5). U kolektivního správce GESTOR je seznam členů neveřejný, leda o zveřejnění rozhodne členská schůze, a to za předpokladu souhlasu všech členů, kteří jsou v něm zapsáni (Stanovy GESTOR, s. 4).

stanovena tříměsíční prekluzivní lhůta, která se počítá ode dne zneužití hlasovacích práv (ust. § 212 AutZ).

Jak bude rozebráno v dalším textu, faktická možnost kolektivního správce regulovat stanovením podmínek pro členství v kolektivním správci samotným kolektivním správcem (resp. prostřednictvím jeho orgánů) kdo bude jeho členem, má zásadní význam z hlediska vnitřní kontroly činnosti kolektivního správce a tedy i dopad na výslednou účinnost kolektivní správy. Členství v kolektivním správci je totiž pro nositele práv zcela zásadní z pohledu katalogu jeho práv, oproti nositelům práv, k jejichž právu kolektivní správce také vykonává kolektivní správu, ale kteří jeho členy nejsou.

Z uvedených důvodů je na místě rozlišovat[212]:

1) nositele práv, kteří jsou zároveň členy kolektivního správce (tj. splnili podmínky členství v kolektivním správci podle jeho stanov),

2) nositele práv, kteří nejsou členy kolektivního správce, ale mají s ním uzavřenou smlouvu o zastupování, a dále

3) nositele práv, kteří nejsou členy kolektivního správce a nemají s ním uzavřenu smlouvu o zastoupení.

Nositel práv, který je zároveň členem kolektivního správce, má z výše uvedených nositelů práv nejširší okruh oprávnění vůči kolektivnímu správci a také největší reálnou možnost svoji vůlí (projevenou zejména při rozhodování v orgánech kolektivního správce) skutečně ovlivnit jeho fungování. Konkrétně, přijetím za člena nabývá nositel oprávnění podílet se (prostřednictvím účasti a hlasování

[212] Také Směrnice o kolektivní správě důsledně rozlišuje práva „členů“ v organizacích kolektivní správy a práva „nositelů práv, kteří nejsou členy organizace kolektivní správy“.

v nejvyšším orgánu kolektivního správce[213]) na *rozhodování o nejdůležitějších otázkách* řízení a fungování kolektivního správce, tj. zejména se podílet na rozhodování o změně stanov (včetně změn podmínek členství v kolektivním správci), schvalování výsledku hospodaření kolektivního správce, hodnotit činnost dalších orgánů kolektivního správce a jeho členů, volit a odvolávat členy vedení kolektivního správce a sledovat plnění jejich povinností při výkonu jejich funkce a schvalovat jejich odměnu a jiné výhody, pokud tato působnost není svěřena kontrolnímu orgánu, a rozhodnout o zrušení kolektivního správce (podle ust. § 96f odst. 2 a 3; a podpůrně též podle ust. § 247 odst. 1 ObčZ v případě, že kolektivní správce má právní formu spolku), ale také o zásadních otázkách souvisejících s výkonem kolektivní správy, např. rozhodovat o pravidlech rozúčtování odměn podle tzv. rozúčtovacích řádů, o způsobu udělování licencí, o sazebníku odměn, atd. (ust. § 96f odst. 4 AutZ).

Kolektivní správce má povinnost upravit účinný mechanismus pro účast jeho členů na rozhodování v orgánech kolektivního správce (ust. § 96d odst. 3 AutZ). Podle tohoto ustanovení musí být zastoupení členů podle jednotlivých kategorií tvůrčí činnosti při účasti na rozhodování v orgánech kolektivního správce spravedlivé a vyvážené (ust. § 96d odst. 3 věta druhá AutZ). Těmito kategoriemi jsou jednotlivé zájmové skupiny autorů, výkonných umělců, výrobců zvukových a obrazových záznamů a dalších nositelů práv ve smyslu § 95 odst. 3 AutZ podle jednotlivých oborů (v případě OSA jsou těmito kategoriemi například autoři hudebních děl, autoři textů a nakladatelé).

[213] INTERGRAM rozlišuje mezi členy s hlasem poradním a členy s hlasovacím právem (Stanovy INTERGRAM, s. 2).

Stanovy kolektivního správce mohou omezit oprávnění členů kolektivního správce účastnit se a hlasovat v nejvyšším orgánu spolku na základě kritérií, taxativně uvedených v ust. § 96f odst. 7 AutZ, kterými jsou (1) doba trvání členství v kolektivním správci a (2) objem odměn za určité účetní období[214] za podmínky, že tato kritéria budou určena a uplatňována *spravedlivým a přiměřeným způsobem*.

Ačkoli podle ust. § 95 odst. 1 věta první AutZ je kolektivní správa vykonávána ke společnému prospěchu nositelů práv, a to obecně, nikoli jen ve prospěch nositelů – členů, reálnou možnost ovlivňovat proces výkonu a fungování kolektivní správy (směrem dovnitř) má pouze nositel práv, který je zároveň členem[215]. Přestože kolektivní správce běžně vykonává kolektivní správu práv i pro nositele, kteří nejsou jeho členy, avšak mají s ním uzavřenou smlouvu o zastupování [skupina nositelů ad 2) viz výše], a dokonce i pro nositele, kteří s ním ani v žádném smluvním vztahu nejsou, jak je tomu v případě zákonného zastoupení nositele práv kolektivním správcem v režimu povinné a rozšířené kolektivní správy [skupina nositelů ad 3) viz výše], nemají tito nositelé žádnou možnost ovlivnit fungování kolektivního správce (např. podílením se na procesu

[214] Toto kritérium považuje za sporné z hlediska možné diskriminace např. WÜNSCHOVÁ PUJMANOVÁ, A. Pohled na některé aspekty Směrnice 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu. In: KŘÍŽ, J. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových: reflexe komunitární regulace a vybrané aplikační problémy*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2015, s. 36 – 42. ISBN 978-80-87975-41-1. s. 40.

[215] Zde je na místě upozornit na fakt, že procento členů oproti zastupovaným nositelům je velmi malé (OSA 6,2%, DILIA 2,6%, GESTOR 6,9%. U ostatních kolektivních správců nejsou relevantní data zveřejněna) – viz OSA. *Ročenka 2018*. Praha: OSA [online]. 2019, 116 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/DownloadTranslation/1-2000/175-attachment-OSA-rocenka2018-WEB.pdf, resp. DILIA. *Výroční zpráva 2018*. Praha: DILIA [online]. 2019, 24 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dilia.cz/component/k2/item/download/619_389cd3238f3bdd7dd52a53e1779ede3f, resp. GESTOR. *Výroční zpráva 2017*. Praha: GESTOR [online]. 2018, 4 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.gestor.cz/images/FCKeditor/File/vyrocni_zprava_2017.pdf.

tvorby sazebníků odměn, rozúčtovacích řádů atd.), ačkoli rozhoduje o výši jim vyplacených odměn za užití jejich děl nebo jiných předmětů ochrany.

V praxi je často kritizován postup některých kolektivních správců, kteří ve stanovách ujednají takové podmínky členství, které, ač jsou v souladu s podmínkou objektivních, transparentních a nediskriminačních kritérií, fakticky členství některých (často početných) skupin nositelů prakticky z možnosti členství vylučují[216], a tím eliminují, aby se vůle těchto nositelů práv mohla projevit v rámci rozhodování o důležitých otázkách fungování kolektivního správce. Nerovnost postavení nositele práv, který je členem kolektivního správce, a nositele práv, který členem není, lze demonstrovat na konkrétním příkladu z praxe. Pokud je nositel práv – nečlen přesvědčen, že konkrétní přerozdělování vybraných odměn je diskriminační k určité kategorii předmětů ochrany nebo k určitým předmětům užití, nemůže žádným způsobem ovlivnit procesy a fungování kolektivní správy v rámci daného kolektivního správce, a tedy nemá možnost domoci se změny (i kdyby si zajistil podporu i jiných nositelů – nečlenů), ačkoli sám nese ekonomické dopady takového výkonu kolektivní správy. Jedinou možností nositele práv v uvedeném případě je řešit pouze své vlastní vyúčtování za minulé účetní období formou reklamačního řízení, ale to nijak neřeší výkon kolektivní správy do budoucna.

[216] Za taková kritéria, jak jsou nyní uvedena ve stanovách kolektivních správců v ČR, lze považovat např. velmi vágně definované požadavek DILIA viz Hlava V. § 17 odst. 3 Stanov: „Podmínkou pro přijetí autora nebo dědice majetkových autorských práv po autorovi za člena DILIA je skutečnost, že se jedná, resp. Za života autora jednalo, o autora činného. Splnění této podmínky autor nebo dědic dokládá seznamem vydaných děl.“ (Stanovy DILIA), nebo podobně neurčitý požadavek OOA-S viz čl. VI odst. 2 písm. b) a c) Stanov: *„b) konkrétní závazek žadatele přispět spolku ve vymezeném cíli (dle čl. II. Stanov), c) účelnost členství s ohledem na status žadatele jakožto nositele autorských práv k dílům výtvarného oboru, architektonického oboru a obdobného příbuzného, či jiného přímo souvisejícího oboru, kdy významným hlediskem je předpokládaný podíl člena na vyplácení příjmů z výkonu kolektivně spravovaných práv nebo předmět podnikatelské i jiné výdělečné činnosti přímo v oboru nebo v souvisejícím oboru“* (Stanovy OOA-S).

Pokud zákon neposkytuje významné skupině nositelů práv, k nimž kolektivní správce vykonává kolektivní správu, reálnou možnost ovlivňovat jeho fungování, dochází tím podle názoru autora této disertační práce z výše uvedených důvodů ke snížení efektivity celého systému kolektivní správy. Přitom směrnice o KS možnost právní úpravy, která by stanovila, že se i nositelé práv, kteří nejsou členem kolektivního správce, avšak kolektivní správce vykonává kolektivní správu jejich práv, mohou na rozhodování v rámci kolektivního správce podílet, výslovně připouští. V tomto ohledu je jistě škoda nevyužité příležitosti. V úvahách *de lege ferenda* lze doporučit zahrnout režim účasti nositelů práv, kteří nejsou členy kolektivního správce, avšak k jejichž právům kolektivní správce vykonává kolektivní správu (ať už na základě smluvního vztahu či zákona) při rozhodování o fungování kolektivního správce.

6.2 Vnitřní organizační struktura kolektivního správce

Z hlediska vnitřní organizační struktury kolektivního správce zůstává tam, kde zákon neurčí jinak, ponecháno na vůli členů kolektivního správce, aby si postupem určeným v zákoně a ve stanovách přizpůsobili vnitřní uspořádání příslušného kolektivního správce podle individuálních potřeb.

Obligatorní požadavky zvláštní právní úpravy autorského zákona, které je kolektivní správce povinen s ohledem na jeho vnitřní strukturu dodržet, vycházejí z obecné právní úpravy spolku podle § 214 a násl. ObčZ. s tím, že v případech, kde je to s ohledem na specifické požadavky výkonu kolektivní správy účelné, stanoví autorský zákon speciální právní úpravu, která má ve vztahu k úpravě obecné aplikační přednost.

Obligatorně je kolektivní správce povinen konstituovat alespoň tři následující orgány – (1) nejvyšší orgán, (2) statutární orgán a

(3) kontrolní komisi (ust. § 96e AutZ)[217]. Zákonný požadavek odpovídá vnitřnímu uspořádání spolku podle ust. 214 a násl. ObčZ. Speciální právní úprava autorského zákona je však pro kolektivní správce přísnější, neboť obecná právní úprava v ust. § 243 ObčZ stanoví spolku povinnost zřízení pouze nejvyššího a statutárního orgánu, zatímco ustavení kontrolní komise ponechává na jeho uvážení. Povinnost zachovávat výše uvedenou organizační strukturu, a to po celou dobu existence oprávnění k výkonu kolektivní správy na území ČR, platí nejen pro tuzemské kolektivní správce, ale i pro kolektivní správce se sídlem v jiných členských státech EU, kteří jinak mohou mít též jinou právní formu než spolek, pokud to jejich právní řád připouští[218]. Kromě obligatorních orgánů je kolektivní správce oprávněn zřídit fakultativně podle své volby také další orgány. Orgány kolektivního správce mohou být ve stanovách pojmenovány libovolně, není-li tak vyvolán klamný dojem o jejich povaze (ust. § 243 ObčZ).

Z ust. § 96f odst. 1 AutZ vyplývá, že nejvyšším orgánem kolektivního správce je takový *orgán, v němž se účastní všichni členové kolektivního správce a v němž vykonávají své práva hlasovat, a tím rozhodovat o fungování kolektivního správce.* Na rozdíl od obecné právní úpravy spolku v ObčZ se zasedání nejvyššího orgánu kolektivní správce nesmí konat formou dílčích zasedání a zákon též vylučuje, aby působnost

[217] Přehled všech orgánů kolektivních správců v ČR viz tabulka v Příloze 3 této disertační práce.

[218] Přizpůsobení vnitřní organizační struktury požadavkům tuzemského autorského zákona by v případě zahraničního kolektivního správce s jinou právní formou než právní formou spolku mohlo na straně takového kolektivního správce přinášet nemalé komplikace a v některých případech by v konečném důsledku spíše resultovalo ve změnu právní formu příslušného zahraničního kolektivního správce. Problém by mohl nastat zejména u právní formy nadace, kterou také některé členské státy pro výkon kolektivní správy připouštějí, jelikož nadace, jak známo, není společenstvím osob (členů), nýbrž je založena na majetkovém substrátu.

nejvyššího orgánu vykonávalo shromáždění delegátů (ust. § 96f odst. 1 věta druhá AutZ).

Zasedání nejvyššího orgánu svolává statutární orgán kolektivního správce, a to nejméně jedenkrát ročně, neurčí-li stanovy frekvenci častější[219] (ust. § 248 odst. 1 ObčZ). Ke svolání zasedání nejvyššího orgánu může podat podnět třetina a více členů nebo kontrolní komise. Pokud by statutární orgán do třiceti dnů od doručení podnětu zasedání nejvyššího orgánu nesvolal, může tak na náklady kolektivního správce ten, kdo podnět ke svolání nejvyššího orgánu statutárnímu orgánu podal, učinit sám (ust. 248 odst. 2 ObčZ).

Zasedání nejvyššího orgánu kolektivního správce se obecně účastní všichni členové spolku[220]. Stanovy však mohou omezit právo člena na účast a hlasování v nejvyšším orgánu spolku na základě doby trvání členství[221] nebo celkového objemu odměn vyplacených nebo vyúčtovaných za určité účetní období, za podmínek, že tato kritéria budou určena (ve stanovách) a uplatňována spravedlivým a přiměřeným způsobem (ust. § 96f odst. 7 AutZ). Předmětné ustanovení, které je výsledkem implementace ust. čl. 8 odst. 9 Směrnice o KS, znamená výrazný zásah do práv člena kolektivního správce, neboť umožňuje *de facto* vyloučit část členů kolektivního správce z možnosti ovlivňovat jeho fungování, a tím i samotný výkon kolektivní správy, který má být vykonáván k jejich

[219] Častější frekvenci však nikdo z kolektivních správců v ČR nezvolil.

[220] Členy mohou být nositelé práv podle ust. § 95 odst. 3 AutZ nebo jejich zástupci, jiní kolektivní správci a právnické osoby sdružující nositele práv za předpokladu splnění podmínek pro členství určených ve stanovách kolektivního správce.

[221] Ačkoli se požadavek na dobu trvání může zdát na první pohled diskriminační, jsou autoři, kteří jej do jisté míry obhajují s odůvodněním, že díky tomu má kolektivní správce relativně stabilní počet spravovaných autorských děl, nicméně i oni připouští, že tato doba nesmí být nepřiměřeně dlouhá. Blíže viz LIU, W. Models for collective management of copyright from an international perspective: potential changes for enhancing performance. *Journal of Intellectual Proterty Rights* [online]. 2012, roč. 17, s. 46 – 54 [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://nopr.niscair.res.in/bitstream/123456789/13410/1/JIPR%2017%281%29%2046-54.pdf.

společnému prospěchu. Argumentem pro zavedení tohoto omezení, jež vychází ze Směrnice o KS, je vysoký počet členů některých kolektivních správců, zejména v oblasti hudební, v jejichž případě by bylo zajištění organizace jednání a rozhodování nejvyššího orgánu nákladné[222].

S ohledem na specifika kolektivní správy stanoví autorský zákon (zejména v ust. § 96f odst. 2 až 5 AutZ, ale i ustanoveních dalších) podrobnou právní úpravu působnosti nejvyššího orgánu kolektivního správce. Nejvyšší orgán rozhoduje o nejdůležitějších otázkách týkajících se kolektivního správce, především o změnách stanov, o jmenování a odvolání členů vedení kolektivního správce, tj. členů statutárního orgánu (příp. zaměstnanců, kteří řídí nebo se podílejí na řízení kolektivního správce) a členů kontrolní komise[223], monitoruje plnění povinností těchto osob při výkonu jejich funkce a schvaluje jejich odměny nebo jiné výhody (ust. § 96f odst. 3 AutZ). Další významnou působnost nejvyššího orgánu s přímým dopadem na nositele práv je rozhodování o významných otázkách týkajících se výkonu kolektivní správy příslušným kolektivním správcem, zejména o pravidlech rozdělování vybraných příjmů z výkonu práv, a pokud tyto příjmy investuje, pak o rozdělování příjmů z tohoto

[222] Naproti Watt k tomu uvádí, že „Při dostatečně velkém repertoáru se začne projevovat, že průměrný příjem z chráněného díla bude roven očekávané hodnotě každého chráněného díla. Je to dáno tím, že čím více chráněných děl je zahrnuto v repertoáru tím nižší je míra rizika kolektivního správce na jedno chráněné dílo (a náklady na pokrytí tohoto rizika). Vzhledem k tomu, že rizika jako taková jsou nákladná a osoby averzní k riziku tedy vítají snížení míry rizika (aniž by byla snížena čekávaná hodnota), pak je zřejmé, že repertoár je tím účelnější, čím je větší, tedy že kolektivní správci by se měli snažit přijmout tolik nových členů, kolik mohou.“ (orig.: „For a sufficiently large repertory, it becomes virtually certain that the average income per work is equal to the expected value of each work separately.11 The implication is that the more works are collected into the repertory, the lower is the per-work risk (and the cost of financing that risk) faced by the CMO. Since risk is costly and risk averse participants welcome reductions in risk (with no reduction in expected value), this effect then directly points to it being efficient for the repertory to be as large as possible, i.e. the CMO should welcome new members as much as they can.“) WATT, Richard. *Copyright collectives and contracts: an economic theory perspective*. CREATe Working Paper, 2015, 14 str. Dostupné z http://www.serci.org/congress_documents/2015/watt_keynote.pdf, s. 8.

[223] Určením ve stanovách může být působnost přijímat rozhodnutí týkající se členů statutárního orgánu nebo řídících zaměstnanců svěřena kontrolní komisi.

investování, jakož i o návrhu investiční strategie a postupech pro rozvrh investičních rizik s cílem zajistit diverzifikaci a maximální snížení těchto rizik, o pravidlech nakládání s tzv. nerozdělitelnými a nevyplatitelnými příjmy podle ust. § 99c odst. 3 a pravidlech nakládání s nerozdělenými příjmy podle ust. § 99c odst. 7. Nejvyšší orgán kolektivní správce rozhoduje také o otázkách, které mají nebo by mohly mít významný vliv na hospodaření a majetek kolektivního správce, zejména schvaluje nabytí každého nemovitého majetku a nakládání s ním, schvaluje návrh na přijetí (nebo naopak poskytnutí) úvěru nebo zápůjčky, příp. poskytnutí záruky za ně, schvaluje fúzi, zakládání právnické osoby, v níž má kolektivní správce většinovou majetkovou účast nebo ji ovládá. Nejvyšší orgán kolektivního správce také schvaluje jednou ročně výroční zprávu, určuje a odvolává auditora podle zákona č. 93/2009, o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů, který ověřuje výroční zprávu a účetní závěrku kolektivního správce.

Pro členy kolektivního správce má oprávnění účastnit se minimálně jedenkrát ročně zasedání nejvyššího orgánu a hlasováním v tomto orgánu se podílet na rozhodování o nejdůležitějších otázkách výkonu kolektivní správy příslušného kolektivního správce, zcela zásadní význam. Jak stanoví Směrnice o kolektivní správě, kolektivní správci by měli *„podporovat aktivní účast svých členů na valném shromáždění. Výkon hlasovacích práv by měl být usnadněn v případě členů, kteří jsou přítomni na valném shromáždění, a také v případě členů, kteří přítomni nejsou. Kromě možnosti výkonu svých práv elektronickou formou by členům mělo být umožněno účastnit se valného shromáždění a hlasovat na něm prostřednictvím zmocněné osoby.“*[224] V souladu s požadavky směrnice autorský zákon v ust. § 96d odst. 4 stanoví povinnost kolektivnímu správci upravit ve stanovách účinný mechanismus pro účast členů kolektivního

[224] Srov. recitál 26 SKS.

správce na rozhodování orgánů kolektivního správce a dále ve stanovách upravit možnost členů komunikovat s kolektivním správcem elektronickými prostředky i pro účely výkonu členských práv (ust. § 96d odst. 4 AutZ)[225]. Zákon tedy výslovně stanoví povinnost kolektivnímu správci umožnit jeho členům nejen komunikovat s ním elektronickými prostředky (tj. prostřednictvím e-mailové komunikace, internetových formulářů, za využití elektronických aplikací apod.), ale rovněž pro výkon práva účasti, příp. i práva hlasování, v nejvyšším orgánu kolektivního správce. Jak uvádí Důvodová zpráva[226], cílem této nové právní úpravy je *„zajistit možnost účasti na rozhodování o klíčových otázkách výkonu kolektivní správy co nevyššímu počtu členů, a to včetně těch, kteří se z různých důvodů v době konání zasedání nejvyššího orgánu nezdržují v místě konání zasedání.“*[227] Kolektivní správci v rámci konzultací ministerstva konstatovaly, že v praxi se setkaly s minimální, pokud vůbec nějakou, poptávkou po zavedení elektronického hlasování, a to zejm. s ohledem na věkovou strukturu nositelů práv a vyjádřily polemiku s výkladem, že Směrnice o kolektivní správě, tuto možnost skutečně vyžaduje i pro účast, příp. hlasování v nejvyšším orgánu kolektivního správce[228]. Podle názoru autora této disertační práce je snaha zákonodárce umožnit členům kolektivního správce možnost distanční účasti na zasedání nejvyššího orgánu, příp. hlasování – přinejmenším v určité formě a určitém rozsahu – cestou správným směrem, neboť rozšiřuje okruh členů kolektivního správce, kteří mají reálnou možnost ovlivnit jeho fungování, a tím i výkon kolektivní správy. Navíc dané

[225] Srov. čl. 6 odst. 4 SKS.

[226] Důvodová zpráva k Návrhu novely autorského zákona (zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), str. 53.

[227] Jak vyplynulo z konzultací vedených ministerstvem s kolektivními správci, zatímco elektronicky se svými členy kolektivní správci již běžně komunikují, a tedy tato regulace pro ně nepřináší výrazné obtíže, účast, příp. hlasování členů v nejvyšším orgánu kolektivního správce s využitím elektronických prostředků neumožňuje žádný z nich.

[228] Důvodová zpráva, str. 54.

ustanovení zvýší transparentnost procesu rozhodování na zasedání nejvyššího orgánu pro nositele práv a jeho další členy, a tím i důvěru v celý systém kolektivní správy. I když formulace čl. 6 odst. 4 Směrnice o KS výslovně povinnost umožnit hlasování na zasedání nejvyššího orgánu kolektivního správce bez osobní účasti neobsahuje, v rámci konzultací vedených Evropskou komisí, jejichž cílem byla podpora členských států EU při řádné implementaci dané směrnice, Evropská komise se opakovaně vyjádřila, že čl. 6 odst. 4 Směrnice o KS je třeba vykládat tak, že výkonem členských práv se v tomto případě rozumí právě především účast a hlasování v nejvyšším orgánu kolektivního správce[229]. Nelze vyloučit, že se výklad předmětného ustanovení bude v budoucnu předmětem přezkumu SDEU.

Na rozdíl od podrobné úpravy podoby a působnosti nejvyššího orgánu kolektivního správce, speciální právní úpravu statutárního orgánu autorský zákon nezavádí. Na otázky týkající se statutárního orgánu kolektivního správce je tedy třeba aplikovat obecnou právní úpravu občanského zákoníku.

Statutární orgán je výkonným orgánem kolektivního správce, který má na starost jeho vedení. Jak vyplývá z ust. § 163 ObčZ, statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou stanovy kolektivní správce nebo zákon nesvěří jeho jinému orgánu. Statutární orgán může být jak individuální, tak kolektivní. Člen statutárního orgánu je ze zákona oprávněn zastupovat kolektivního správce ve všech záležitostech (ust. § 164 odst. 1 ObčZ). Zástupčí oprávnění člena statutárního orgánu je nejen

[229] Viz Důvodová zpráva, s. 54. S tímto pojetím souhlasí i SCHROFF, S. The politics of the Digital Single Market: culture vs. competition vs. copyright. *Information. Information, Communication & Society* [online]. 2018, roč. 21, č. 10, s. 1305 – 1321 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1468-4462. Dostupný z: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1369118X.2017.1309445.

neomezené, ale také neomezitelné[230]. V případě kolektivního statutárního orgánu určí způsob, jakým členové statutárního orgánu kolektivního správce zastupují, stanovy. V opačném případě platí, že tak činí každý samostatně (ust. § 164 odst. 2 ObčZ). Člen statutárního orgánu vykonává svou funkci osobně, pro jednotlivý případ je však oprávněn zmocnit jiného člena statutárního orgánu, aby za něj hlasoval během jeho nepřítomnosti (ust. § 159 odst. 2 ObčZ).

Autorský zákon stanoví pro kolektivní správce povinnost zřízení obligatorního kontrolního orgánu – kontrolní komise, a to na rozdíl od obecné právní úpravy občanského zákoníku, která ponechává rozhodnutí o zřízení kontrolní komise na členech spolku[231]. Kontrolní komise je kolektivní orgán, který je tvořen kolegiem nejméně tří členů kolektivního správce (ust. § 262 odst. 1 ObčZ). Členy kontrolní komise jmenuje a odvolává nejvyšší orgán kolektivního správce, kterému jsou odpovědní (ust. § 96f odst. 3 ve spojení s § 96g odst. 2 AutZ). Členství v kontrolní komisi je neslučitelné s členstvím ve statutárním orgánu kolektivního správce, jakož i s funkcí likvidátora (ust. § 262 odst. 2 ObčZ). Zákon v ust. § 96h odst. 4 AutZ v souladu s čl. 9 odst. 2 Směrnice o KS stanoví zákonný požadavek, aby jednotlivé kategorie členů kolektivního správce podle tvůrčí činnosti (v případě OSA např. autoři hudebních děl, autoři textu a nakladatelé) byly v kontrolní komisi zastoupeny spravedlivě a vyváženě. Jak uvádí Barták[232], jedná se o problematické ustanovení, neboť tento požadavek může být v praxi pro některé kolektivní správce obtížně

[230] Pokud by například stanovy kolektivního správce určovaly, v jakých záležitostech člen statutárního orgánu jednat za kolektivního správce nemůže, nemělo by takové omezení účinky vůči třetím osobám.

[231] Přísnější právní úprava je výsledkem implementace Směrnice o KS, která v čl. 9 odst. 1 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby každý kolektivní správce měl *„dozorčí funkci pro nepřetržité sledování činností a plnění povinností osob, které činnost organizace.“*

[232] BARTÁK, J. Kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících. In: SRSTKA, J. a kol. *Autorské právo a práva související.* 1. vyd. Praha: Leges, 2017, s. 284 – 331. ISBN: 978-80-7502-240-0. s. 295.

proveditelný a navíc jeho splnění lze obtížně kontrolovat, jakož i jeho splnění vymáhat.

Kontrolní komise soustavně dohlíží na činnost členů vedení kolektivního správce, především členy statutárního orgánu, a kontroluje plnění jejich povinností [ust. § 96h odst. 2 písm. a)], dohlíží, jsou-li záležitosti kolektivního správce vedeny řádně, v souladu se stanovami a právními předpisy (ust. § 263 ObčZ). Další působnost může být kontrolní komisi svěřena ve stanovách nebo rozhodnutím nejvyššího orgánu kolektivního správce [ust. § 96h odst. 2 písm. b)].

Kontrolní komise je povinna se scházet minimálně jedenkrát za účetní období, není-li určena ve stanovách kolektivního správce frekvence častější (ust. § 96h odst. 1 AutZ). V rozsahu působnosti může člen kontrolní komise jí pověřený nahlížet do dokladů kolektivního správce a požadovat od členů ostatních orgánů nebo jeho zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem (ust. § 254 ObčZ). Zjistí-li při své činnosti nějaké nedostatky, upozorní statutární orgán kolektivního správce, příp. i další orgány, které určí stanovy (ust. § 263 věta druhá ObčZ). O výkonu své působnosti podává kontrolní komise zprávu nejvyššímu orgánu kolektivního správce, a to nejméně jedenkrát ročně (ust. § 96h odst. 3 AutZ).

Kromě obligatorních orgánů může kolektivní správce zřídit i další orgány fakultativně. Děje se tak na základě specifických potřeb jednotlivých kolektivních správců. Vymezení působnosti těchto orgánů je, tak jako v případě orgánů vyžadovaných zákonem, součástí stanov. V praxi zřizují další orgány převážně větší kolektivní správci.

Pro člena statutárního orgánu, zaměstnance kolektivního správce, který řídí nebo se podílí na řízení kolektivního správce a člena kontrolní komise zavádí autorský zákon legislativní zkratku člen vedení

kolektivního správce. Definice člena vedení je převzata ze Směrnice o kolektivní správě[233]. Zákon členovi kolektivního správce stanoví povinnost řídit činnost kolektivního správce s péčí řádného hospodáře. Podle ust. § 159 odst. 1 člen vedení kolektivního správce, který přijme funkci člena vedení, se zavazuje, že tuto funkci bude vykonávat s nezbytnou loajalitou a s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Přitom zákon stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že nedbale jedná takový člen vedení, který není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky (např. nerezignuje na danou funkci v kolektivním správci). Způsobí-li člen vedení takovou nedbalostí kolektivnímu správci újmu, je povinen ji nahradit.

Vzhledem k tomu, že, jak uvádí Směrnice o kolektivní správě, pro řádný výkon kolektivní správy je nezbytné, aby členové vedení kolektivního správce byli nezávislí, zavedla novela autorského zákona z roku 2017 právní úpravu za účelem zamezení možného střetu zájmů mezi osobními zájmy člena vedení a zájmy kolektivního správce. Tato povinnost člena vedení kolektivního správce neupřednostňovat osobní zájmy nad zájmy kolektivního správce se minimálně překrývá s povinností nezbytné loajality, která je součástí výše probírané péče řádného hospodáře. Ust. § 96g odst. 4 AutZ ukládá kolektivnímu správci povinnost zavést a uplatňovat postupy, které zamezí střetu zájmů kolektivního správce s osobními zájmy členů jeho vedení. Pokud by střetu zájmů nešlo objektivně zamezit, má kolektivní správce povinnost nastalé i eventuální střety zájmů (1) identifikovat, (2) řešit, (3) monitorovat a (4) uveřejňovat za účelem zabránění tomu, aby nepříznivě ovlivnily společné zájmy nositelů práv, pro které kolektivní správce vykonává kolektivní správu. K naplnění tohoto cíle je členu vedení kolektivního správce stanovena

[233] Srov. ust. čl. 3 odst. g) SKS.

povinnost jedenkrát ročně za rok předchozí předkládat nejvyššímu orgánu kolektivního správce prohlášení o střetu zájmů. Ust. § 96g odst. 5 stanoví minimální výčet informací, které musí toto prohlášení obsahovat. Jde o informace o všech jeho zájmech v oblasti působení příslušného kolektivního správce [ust. § 96g odst. 5 písm. a)], o výši přijatých odměn a jiných benefitů za výkon řídící funkce obdržených od kolektivního správce v minulém účetním období [ust. § 96g odst. 5 písm. b)], o výši příjmů z výkonu práv (autorských nebo práv souvisejících), které obdržel jako nositel práv [ust. § 96g odst. 5 písm. c)] a prohlášení o nastalém nebo eventuálním střetu zájmů mezi osobními zájmy příslušného člena vedení a zájmy kolektivního správce nebo střetu mezi povinností vůči kolektivnímu správci a povinností vůči jiné osobě [ust. § 96g odst. 5 písm. d)]. Pro otázky, které nejsou řešeny speciální právní úpravou obsaženou v autorském zákoně, se subsidiárně použije obecná právní úprava občanského zákoníku.

7 Výkon kolektivní správy

Výkon kolektivní správy není autorským zákonem výslovně definován. Lze jím rozumět soubor činností, které kolektivní správce v rámci rozsahu kolektivní správy vymezeném v uděleném oprávnění podle ust. § 96 a násl. AutZ pro nositele práv a v jejich zájmu vykonává. Rozsah předmětu výkonu kolektivní správy je dále vymezen účelem kolektivní správy (srov. ust. § 95 odst. 2 AutZ), a zahrnuje tedy nejen činnosti spojené s kolektivním uplatňováním a kolektivní ochranou majetkových práv autorských a majetkových práv s nimi souvisejících ve prospěch nositelů práv, ale i činnosti *pro bono publico*, umožňující přístup veřejnosti k předmětům těchto práv. Mezi tyto činnosti kolektivního správce, jež budou podrobně analyzovány v následujících kapitolách, především náleží poskytování licencí uživatelům předmětů ochrany, tvorba sazebníků odměn, jejich výběr, správa, rozdělení a výplata, monitorování užití a vymáhání nezaplacených odměn.

Základními pojmovými znaky výkonu kolektivní správy podle ust. § 97 odst. 3 věta první AutZ jsou soustavnost výkonu kolektivní správy, výkon kolektivní správy vlastním jménem kolektivního správce, na vlastní účet kolektivního správce a na účet nositele práv. *Soustavností* se rozumí činnost nikoli nahodilá, příležitostná nebo krátkodobá[234]. V případě nesoustavného výkonu kolektivní správy by se nejednalo o výkon řádný, za což by kolektivnímu správci hrozilo udělení pokuty, případně odnětí oprávnění k výkonu kolektivní správy ministerstvem. Dalšími znaky výkonu kolektivní správy, které spolu souvisejí, jsou obsaženy v povinnosti kolektivního správce vykonávat činnost *vlastním jménem*

[234] Jak ostatně vyplývá i z negativní definice kolektivní správy v ust. § 95 odst. 1 věta první AutZ, podle kterého kolektivní správou není *„(…) příležitostná nebo krátkodobá plná správa jiných než povinně kolektivně spravovaných práv“*.

kolektivního správce a *na účet nositele práv*, tedy formou nepřímého zastoupení nositele práv kolektivním správcem. Kolektivní správce jedná za nositele práv svým vlastním jménem s tím, že práva a povinnosti z tohoto jednání (např. z uzavřené smlouvy s uživatelem předmětu ochrany) vznikají přímo kolektivnímu správci, který je povinen na základě smlouvy uzavřené s nositelem práv nebo ze zákona převést, co získal, po odečtení (resp. započtení) účelně vynaložených nákladů, nositeli práv. Posledním z uvedených znaků je povinnost kolektivního správce vykonávat činnost *na svou vlastní odpovědnost.* Výkladem *a contrario* lze dovodit, že nositel práv není za činnost kolektivního správce odpovědný a jak výslovně stanoví zákon v ust. § 97 odst. 3 věta druhá, není nositel práv zavázán s kolektivním správcem společně ani samostatně.

7.1 Právní důvody zakládající výkon kolektivní správy

Aby mohl kolektivní správce vykonávat v určitém rozsahu pro konkrétní nositele práv kolektivní správu, musí kromě získání oprávnění ke kolektivní správě[235] uděleného ministerstvem mít k výkonu kolektivní správy tzv. právní titul.

Pokud je výkon kolektivní správy kolektivním správcem prováděn v režimu povinné kolektivní správy, je právním důvodem (titulem) pro výkon kolektivní správy *zákon*. Autorský zákon v ust. § 97d odst. 1 AutZ stanoví taxativní výčet případů, ve kterých se uplatní režim povinné kolektivní správy. Jde až na jednu výjimku o výkon práv na odměnu – většinou se jedná o tzv. náhradní odměny, byť AutZ tohoto termínu výslovně neužívá (viz právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého podle ust. § 24 AutZ, právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu fyzické osoby a vlastní vnitřní

[235] Srov. výklad v kap. 5.4.

potřebu právnické nebo podnikající fyzické osoby podle ust. § 25 AutZ a právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla podle ust. § 25a AutZ). Jedná se případy, kdy kolektivně není spravováno právo příslušný předmět ochrany užít, neboť oprávnění k užití je v těchto případech již dáno ze zákona, a to dvěma způsoby.

Prvním z nich je tzv. bezúplatná zákonná licence, tedy licence, která je uživateli udělena ex lege ve veřejném zájmu, aniž by tento byl za její udělení povinen zaplatit odměnu. Odměna je v těchto případech vybírána náhradním způsobem (odtud náhradní odměna) jako kompenzace za hospodářskou ztrátu způsobenou nositeli práv ze zákonem stanovené výjimky. Náhradní odměny se vybírají nikoli od uživatelů, ale od tzv. povinných osob stanovených zákonem. Druhou oblastí jsou tzv. úplatné zákonné licence, tedy licence, které jsou také uživateli uděleny ze zákona (uživatel tedy nemusí získat oprávnění od nositele práv, ani od kolektivního správce, ale je oprávněn k užití přímo ex lege), ale je povinen za to oproti předešlým případům zaplatit nositeli práv prostřednictvím kolektivního správce odměnu. Tyto odměny tedy odvádí kolektivnímu správci povinná osoba, která je zároveň uživatelem (vysílatelé televizního a rozhlasového vysílání a osoby takové vysílání přenášející). Pro úplnost tzv. volná užití podle ust. § 30 AutZ představují případy, u kterých zákon stanoví právní fikci, podle níž se o užití ve smyslu AutZ vůbec nejedná (resp. předmět ochrany je volný k užití kýmkoli) a uživatel je tedy oprávněn užít předměty ochrany podle libosti, aniž by za to měl povinnost platit odměnu, a to ani nositeli práv, ani kolektivnímu správci. Za volná užití se nositeli práv nevyplácí ani tzv. náhradní odměna, a proto stojí mimo oblast působnosti kolektivní správy.

Je-li výkon kolektivní správy prováděn v režimu dobrovolné kolektivní správy, pak je právním důvodem (titulem) pro tento výkon *smlouva*. Jak bylo již dříve rozebráno, v režimu dobrovolné kolektivní

správy je kolektivní správce oprávněn vykonávat kolektivní správu pouze za nositele práv jím zastupované, tj. takové nositele práv, kteří s kolektivním správcem uzavřeli ze své svobodné vůle smlouvu o zastupování, kterou je kolektivní správce nositelem práv zmocněn k výkonu kolektivní správy v ujednaném rozsahu. Rozsah výkonu kolektivní správy svěřené příslušnému kolektivnímu správci nositelem práv je nositel práv oprávněn omezit podle svého výběru na konkrétní práva, kategorie práv nebo druhy předmětů ochrany (ust. § 97a odst. 3 AutZ). Za nezastupované nositele práv není kolektivní správce v režimu kolektivní správy oprávněn udělovat licence, ani vymáhat licenční poplatky v případě neoprávněného užití.

V režimu rozšířené kolektivní správy jsou propojeny oba předešlé přístupy. Kolektivní správce provádí výkon kolektivní správy za zastupované nositele práv (právním titulem je platně uzavřená smlouva mezi nositelem práv a kolektivním správcem), účinky uzavíraných hromadných licenčních smluv jsou však ze zákona v taxativně vymezených případech podle ust. § 97e AutZ rozšířeny (odtud rozšířená kolektivní správa) i na výkon k užití předmětů ochrany, jejichž nositele kolektivní správce nezastupuje (právním titulem je v tomto případě zákon), pokud tito nositelé práv účinky hromadné smlouvy jednostranným právním jednáním vůči příslušnému kolektivnímu správci nevyloučí (pro konkrétní případ, nebo pro všechny případy).

7.2 Uzavírání smluv s uživateli předmětů ochrany

Základní funkcí kolektivní správy je umožnit potenciálním licenčním nabyvatelům možnost co nejefektivnějšího nabytí oprávnění k užití předmětů ochrany. Proto je z hlediska účinnosti kolektivní správy zcela zásadní činností uzavírání smluv mezi kolektivními správci zastupujícími nositele práv a uživateli předmětů ochrany s cílem

poskytnout uživateli licenci k oprávněnému užití takových předmětů. Pro uživatele je v mnoha případech efektivnější uzavírat smlouvu s jedním kolektivním správcem, nežli s nositeli práv individuálně, zvláště pokud se jedná o uživatele, jejichž hospodářská nebo jiná činnost předpokládá frekventovaná užití většího množství předmětů ochrany. V těchto případech je individuální zajišťování oprávnění k užití od jednotlivých nositelů práv nákladné (a to jak finančně, tak časově) a v některých případech, vzhledem k předmětu činnosti uživatele, i nemožné[236].

Kolektivní správce však není oprávněn poskytnout licenci uživateli předmětu ochrany ve všech případech. Odpověď na otázku, kdy je kolektivní správce legitimován licenci k užití uživateli předmětu ochrany poskytnout, záleží na konkrétním režimu výkonu kolektivní správy, pod který příslušný druh užití náleží[237]. V případě dobrovolné kolektivní správy je kolektivní správce oprávněn licenci uživateli předmětu ochrany poskytnout pouze za předpokladu, že s ním nositel práv uzavřel smlouvu o zastupování, jinak je k poskytnutí licence oprávněn sám příslušný nositel práv (v rámci individuální správy jeho práv) a kolektivní

[236] Sjednávání získání oprávnění individuálně od nositele práv totiž nepředstavuje pro uživatele přeměnu ochrany pouze samotné uzavření licenční smlouvy, ale jde o komplikovaný proces zahrnující celou řadu dílčích úkonů. Především je nutné zjistit, zda je vůbec potřeba k danému užití získat oprávnění (tedy zejména, zda již neuplynula doba ochrany, zda se nejedná o nechráněné dílo, zda nejde o užití, které se nepovažuje za užití podle AutZ, zda se nejedná o užití, ke kterému je poskytnuta bezúplatná licence ze zákona atd.), následně je třeba přesně identifikovat nositele práv [to je problematické v případě, že nositelem práv není originární nositel práv (např. autor, výkonný umělec atd.), ale odvozený nositel práv (nositelé práv v praxi často neřeší otázku majetkových autorských práv v pořízení pro případ smrti, a tak práva může zdědit několik různých dědiců, které je obtížné identifikovat, kontaktovat a přesvědčit k uzavření smlouvy)], kontaktovat nositele práv (vzhledem k právní ochraně osobních údajů může být obtížné zjistit kontakt na nositele práv), dohodnout jednotlivé podmínky licence (zejména dohodnout se na odměně, která bude pro obě strany akceptovatelná), přesvědčit nositele k dobrovolnému uzavření licenční smlouvy (nositel nemá, na rozdíl od kolektivního správce, ze zákona kontraktační povinnost), platně uzavřít licenční smlouvu (s tím jsou spojené případné náklady na právní zastoupení, či poradenství) atd.

[237] K režimům výkonu kolektivní správy srov. výklad v kap. 4.2.

správce za něj nemá právo licenci poskytnout. Naopak spadá-li příslušný druh užití do sféry tzv. rozšířené kolektivní správy, je osobou oprávněnou poskytnout uživateli předmětu ochrany licenci pouze kolektivní správce, vyjma případů, kdy nositel práv účinky tohoto režimu kolektivní správy svým jednostranným právním jednáním vyloučil – pak je oprávněn poskytnout licenci pouze tento nositel práv (individuálně)[238]. V režimu povinné kolektivní správy je uživateli předmětu práv oprávněn poskytnout licenci pouze kolektivní správce, a to v rozsahu získaného oprávnění k výkonu kolektivní správy ke všem předmětům ochrany, bez ohledu na to, zda příslušné nositele práv zastupuje, či nikoli.

Licenci poskytuje kolektivní správce jako zástupce nositele práv uživateli předmětu ochrany licenční smlouvou podle ust. § 2358 a násl. ObčZ[239]. Touto smlouvou poskytuje kolektivní správce uživateli předmětu ochrany nevýhradní oprávnění – licenci[240] k výkonu práva užít předměty ochrany určené buď jednotlivě, nebo hromadně, v ujednaném rozsahu (zejména územním, časovém a množstevním) a uživatel předmětu ochrany se zavazuje, není-li výslovně s kolektivním správcem ujednáno jinak,

[238] Vyloučit účinky rozšířené kolektivní správy však nositel práv nemůže v případě užití předmětu ochrany prostřednictvím provozování rozhlasového a televizního vysílání (viz výjimka v ust. § 97e odst. 2 za středníkem AutZ). Režim rozšířené kolektivní správy se také nepoužije pro díla audiovizuální a audiovizuálně užitá (s výjimkou audiovizuálně užitých hudebních děl) pro případy užití prostřednictvím vysílání rozhlasem nebo televizí [ust. § 97e odst. 4 písm. c)] a půjčování originálu (příp. rozmnoženiny) díla nebo půjčování díla nebo výkonu výkonného umělce zaznamenaného na zvukový resp. zvukově obrazový) záznam a k půjčování takových záznamů (vyjma počítačových programů).

[239] Licenční smlouva, jako právní důvod vzniku typového závazku *licence*, byla do 1. ledna 2014, kdy nabyl účinnosti ObčZ, upravena odlišně pro předměty chráněné autorským zákonem v autorském zákoně (v ust. § 46 - 57 tehdy platného AutZ) a pro předměty průmyslových práv v derogovaném ObchZ. Tato dvoukolejnost právní úpravy byla překonána přijetím platného ObčZ, který poskytuje komplexní právní úpravu, vyjma specifik hromadných a kolektivních smluv, jejichž právní úprava je ponechána v AutZ (viz ust. § 98a odst. 2, resp. odst. 3 AutZ).

[240] Licencí (z lat. *licere* – svolit, dovolit) se obecně rozumí svolení k určité činnosti, jinak nedovolené. V oblasti práva duševního vlastnictví se pojem licence používá ve smyslu *svolení k výkonu práva duševního vlastnictví*. V užším smyslu lze licenci vymezit jako „oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví“, tedy jako právo věřitele na plnění (pohledávku), jež je součástí typového závazku (licence v širším smyslu).

zaplatit kolektivnímu správci autorskou odměnu (ust. § 98a odst. 1 AutZ ve spojení s ust. § 2358 odst. 1 ObčZ). *Essentialia negotii* licenční smlouvy uzavřené s kolektivním správcem jsou (1) dostatečně určité a srozumitelné určení předmětu ochrany a užití, ke kterým se oprávnění poskytuje, (2) poskytnutí oprávnění k výkonu autorského práva k předmětu ochrany (3) ujednání o odměně. Podmínkou platnosti smlouvy je dodržení obligatorní písemné formy (ust. § 98 odst. 3 AutZ) a nevýhradnosti poskytnutého oprávnění (ust. § 98a odst. 1 AutZ)[241].

Výši odměny si mohou kolektivní správce s uživatelem předmětu ochrany ujednat ve smlouvě buď v konkrétní výši anebo alespoň dohodnout způsob jejího budoucího určení. Nebyla-li by výše odměny ve smlouvě sjednána, byla by licenční smlouva platná pouze za předpokladu, že by z jednání kolektivního správce a uživatele předmětu ochrany o uzavření licenční smlouvy vyplývala jejich vůle uzavřít úplatnou smlouvu i bez určení její výše (pak by platila odměna obvyklá) nebo pokud by si strany výslovně ve smlouvě ujednaly, že kolektivní správce poskytuje licenci uživateli předmětu ochrany bezúplatně.

Obecně je třeba zdůraznit, že ačkoli je uzavírání licenčních smluv s uživateli předmětů ochrany z právního hlediska čistě soukromoprávním dvoustranným jednáním, autonomie vůle stran svobodně rozhodnout o uzavření smlouvy, jakož i o jejích konkrétních licenčních podmínkách, je v případě uzavírání smluv s kolektivním správcem *de facto* i *de iure* značně omezena. (1) Kolektivní správce má především ze zákona tzv. kontraktační povinnost, tedy povinnost uzavírat s uživateli nebo jejich

[241] Naopak, uzavírá-li nositel práv licenční smlouvu individuálně, písemná forma smlouvy je vyžadována pouze v případě poskytnutí výhradní licence [ust. § 2358 odst. 2 písm. a) ObčZ]. Nositel práv není omezen v možnosti poskytnout uživateli předmětu ochrany licenci výhradní.

zástupci[242] smlouvy, jimiž se poskytují licence k výkonu práv užít předměty ochrany, k nimž taková práva v rámci své působnosti kolektivně spravuje [ust. § 98 odst. 1 písm. a) AutZ]. Odmítnout uzavřít licenční smlouvu s uživatelem předmětu ochrany je kolektivní správce oprávněn jen ve výjimečných případech taxativně vymezených zákonem (ust. § 98 odst. 4 AutZ). Jedná se především o případ, kdy by takové uzavření smlouvy bylo v rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv, anebo s oprávněnými zájmy nositele, pokud jde o poskytnutí oprávnění vztahující se k předmětu ochrany jednotlivě určenému[243]. Na druhou stranu, uživatel práv není přímo ze zákona povinen licenční smlouvu s kolektivním správcem uzavřít, ale zejména v režimu povinné kolektivní správy a ve většině případů rozšířené kolektivní správy je jeho autonomie vůle redukována pouze na rozhodnutí, smlouvu s kolektivním správcem uzavře a získá oprávnění, anebo neuzavře a oprávnění nezíská, neboť jinou legální možnost získání oprávnění k užití zákon v těchto případech nepřipouští. (2) Kolektivní správce je povinen uzavírat licenční smlouvy s uživateli předmětu práv k týmž nebo obdobným způsobům užití předmětů ochrany za rovných podmínek a na základě objektivních skutečností. Z uvedeného vyplývá, že kolektivní správce nesmí při uzavírání licenčních smluv v obdobných situacích zvýhodňovat nebo znevýhodňovat jednoho uživatele předmětu ochrany oproti uživateli jinému (např. rozdílnou výší stanovené odměny). Tento legální kogentní požadavek, jehož cílem by mělo být chránit uživatele před svévolí kolektivního správce, který se nachází v dominantním, resp. monopolním

[242] Dále též s právnickými osobami oprávněnými hájit zájmy uživatelů v nich sdružených a osobami zastupujícími uživatele podle knihovního zákona.

[243] Je však diskutabilní, v jakých konkrétních případech by kolektivní správce mohl skutečně odmítnout uzavření smlouvy. Vždy by se muselo jednat o případy spadající do režimu dobrovolné kolektivní správy (představitelné jsou případy, kdy by rozpor se zájmem nositele práv vyjádřil samotný nositel). V režimu povinné, resp. rozšířené kolektivní správy podle názoru autora této disertační práce možnost odmítnout uzavření smlouvy ze strany kolektivního správce dána není.

postavení, v praxi v podstatě zásadně omezuje možnost individuálního smluvního vyjednávání uživatelů o výši autorské odměny, která je v naprosté většině případů stanovena pevnými sazebníky odměn[244].

Uživatel předmětu ochrany je oprávněn být při jednání s kolektivním správcem zastoupen. Pokud předem kolektivnímu správci oznámí, že je pro všechna jednání s ním zastoupen, je kolektivní správce povinen činit veškerá jednání vůči uživateli předmětu ochrany prostřednictvím jeho zástupce. Oznámení o zastoupení musí být provedeno vůči kolektivnímu správci v písemné formě (ust. § 98 odst. 7 AutZ).

Kolektivní správce je oprávněn poskytnout licenční smlouvou uživateli předmětu ochrany oprávnění k výkonu práva užít předměty ochrany jak jednotlivě (individuální licenční smlouvou), tak hromadně (hromadnou licenční smlouvou). Hromadnou licenční smlouvou (terminologií AutZ „hromadnou smlouvou“) poskytuje kolektivní správce uživateli předmětu ochrany oprávnění k výkonu práv v rozsahu celého svého repertoáru nebo jeho části, přičemž repertoárem se rozumí všechny předměty ochrany, k nimž kolektivní správce spravuje práva nositelů práv, aniž by bylo potřeba tyto předměty ochrany jednotlivě vymezit[245]. Pro platnost smlouvy je vyžadována písemná forma (ust. § 98 odst. 3 AutZ). Hromadná licenční smlouva je v praxi kolektivními správci velmi využívána. Ačkoli kolektivní správci jsou oprávněni poskytovat též

[244] Problematika přiměřenosti výše licenčních odměn a související možnosti zneužití dominantního postavení kolektivních správců byla řešena již v minulosti ESD v rozsudcích Tournier ze dne 13. července 1989, věc C-395/87 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=95762&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1022665 a SACEM ze dne 13. července 1989, spojené věci C-110/88, C-241/88 a C-242/88 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=96175&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1037232.

[245] Historicky podléhaly hromadné smlouvy schválení ministerstvem, což platná právní úprava nepožaduje (srov. AutZ 1953 a AutZ 1965 v původních zněních).

oprávnění k výkonu práva užít jednotlivě určené předměty ochrany, je pro ně taková činnost administrativně nákladnější a není proto příliš využívána[246].

Zvláštním druhem licenční smlouvy uzavírané mezi kolektivním správcem a právnickou osobou (např. Unie českých pěveckých sborů), která sdružuje uživatele předmětů ochrany nebo uživatele podle knihovního zákona (např. Národní knihovna ČR), je kolektivní licenční smlouva (terminologií AutZ „kolektivní smlouva“). Práva a povinnosti z této smlouvy vznikají přímo těmto uživatelům. Proto právě tito uživatelé, nikoli právnická osoba, která je sdružuje, není-li ovšem v kolektivní smlouvě dohodnuto jinak, mají povinnost zaplatit odměnu kolektivnímu správci podle ujednaných podmínek. Jedná se o případ určité výjimky z obecné zásady, že soukromoprávní smlouva může zavazovat pouze *inter partes*. Vůli uživatelů předmětů ochrany být příslušnou kolektivní smlouvou vázán, však podle názoru autora této disertační práce je vyjádřena samotným členstvím v dané právnické osobě, které mají právo, pokud by s podmínkami kolektivní smlouvy nesouhlasili, své členství kdykoli ukončit. Je však důležité, aby uživatelé o svých povinnostech vyplývajících z kolektivní smlouvy uzavřené mezi kolektivním správcem a právnickou osobou je sdružující, věděli nebo alespoň vědět mohli. Kolektivní smlouvy jsou vhodným prostředkem pro sjednání výhodnějších podmínek s kolektivním správcem, neboť uzavřením takové smlouvy dochází k poskytnutí oprávnění vyššímu počtu uživatelů, což umožňuje kolektivnímu správci využít úspory z rozsahu. Kolektivní správce může odmítnout uzavření takové kolektivní smlouvy, pokud to na něm nelze, vzhledem k zanedbatelnému počtu uživatelů v právnické osobě sdružovaných, spravedlivě požadovat [ust. § 98 odst. 4

[246] MATĚJIČNÝ, T. *Kolektivní správa autorský práv.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 126 s. ISBN 978-7380-528-9. s. 48.

písm. c) AutZ]. V praxi jsou uzavírány nejčastěji kombinace obou zvláštních druhů licenčních smluv, nejčastěji kolektivní smlouva hromadná (kolektivní smlouva individuální bude uzavírána spíše výjimečně).

V rámci snahy o zvýšení efektivity výkonu kolektivní správy zavádí zákon kolektivnímu správci i uživatelům předmětů ochrany při jednání směřujícím k uzavření smluv vzájemné povinnosti poskytování nezbytných informací a potřebné součinnosti (ust. § 98 odst. 2 AutZ). Kolektivní správce má také povinnost umožnit uživatelům předmětů ochrany komunikovat s ním elektronickými prostředky (např. prostřednictvím e-mailové korespondence, elektronických formulářů, přes webové rozhraní apod.).

7.3 Proces stanovení výše odměn a tvorby sazebníků kolektivního správce

Mezi odměnami vybíranými kolektivním správcem lze rozlišovat licenční odměny vybírané na základě platně uzavřené licenční smlouvy mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětu ochrany a odměny vybírané kolektivními správci ze zákona na základě výkon práv na odměnu. V tomto případě se jedná především o tzv. náhradní odměny, které jsou stanoveny zákonem jako kompenzace nositelům práv za jimi utrpěnou hospodářskou ztrátu, způsobenou zákonnou výjimkou z autorského práva (viz tzv. zákonné licence). Výše odměny je v některých případech stanovena v rámci ujednání licenčních podmínek mezi kolektivním správcem a uživatelem předmětu ochrany, v některých případech je stanovena přímo zákonem (viz Příloha č. 1 AutZ) nebo

podzákonným právním předpisem (viz vyhláška č. 488/2006 Sb.[247]). Většina sazeb odměn je součástí sazebníků odměn, které schvaluje nejvyšší orgán kolektivního správce. Platné sazebníky je kolektivní správce povinen uveřejnit na svých internetových stránkách a průběžně je aktualizovat [ust. § 99f odst. 1 písm. d) AutZ].

Pro účinný výkon kolektivní správy jsou velmi důležité mechanismy tvorby odměn. Výše sazeb odměn je vždy velmi žhavým tématem, pokud jde o hodnocení efektivity výkonu kolektivní správy[248]. Nositelé práv se uzavřením smlouvy o zastupování s příslušným kolektivním správcem *de facto* vzdávají možnosti reálného vlivu na tvorbu odměn, přestože tyto odměny jsou kolektivním správcem vybírány na jejich účet a k jejich prospěchu. Jejich výši mohou ovlivnit jen členové kolektivního správce, a to výkonem funkcí v jeho orgánech, které sazebníky vytvářejí a zejména pak hlasováním v nejvyšším orgánu kolektivního správce, který sazebníky odměn schvaluje.

Jak již bylo konstatováno, členem kolektivního správce může být jen takový nositel práv, který splňuje podmínky členství stanovené samotným kolektivním správcem ve stanovách. Nebezpečí lze spatřovat v tom, že tyto podmínky mohou být nastavené způsobem, který může do značné míry členství pro většinu nositelů práv fakticky vyloučit. Platí, že zdaleka ne všichni nositelé práv, kteří uzavřou smlouvu o zastupování s kolektivním správcem nebo jsou u něj přihlášeni k evidenci, jsou i jeho

[247] Úplné znění vyhlášky č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 408/2008 Sb. (dále jen „vyhláška č. 488/2006 Sb.“).

[248] Jedním z důvodů je i to, že výpočet jednotlivých hodnot v sazebnících /ať již finančních částek, nebo koeficientů) je velmi nejasný, což potvrzuje i výzkum provedený Besen a Kirbym, při kterém většina kolektivních správců nebyla schopna konkrétně odpovědět na otázku: „Jak stanovujete ceny?“, viz BESEN, S., KIRBY, S. N. *Compensating Creators of Intellectual Property: Collectives That Collect* [online]. Santa Monica, USA: RAND Corporation, 1989, 100 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 0-8330-0967-2. Dostupný z: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/reports/2007/R3751.pdf.

členy a naopak členy kolektivního správce nemusí být jen nositelé práv, ale mohou jimi být i další subjekty. I když se budou obě skupiny – členů a nositelů práv – často (někdy významně) překrývat, nejsou stejné. Rozdíly mezi oběma skupinami v reálné možnosti ovlivnit fungování kolektivního správce byly již dříve v této práci diskutovány[249]. Není proto divu, že nositelé práv vnímají politiku tvorby odměn velmi citlivě.

Pochopitelně též pro uživatele předmětů ochrany je výše odměn zásadní, neboť jsou to právě oni, kteří nesou náklady za poskytnutí licence kolektivním správcem. Ani uživatelé předmětů ochrany však nemají mnoho nástrojů, jak výši odměn ovlivnit. Při uzavírání konkrétní licenční smlouvy s kolektivním správcem je odměna v naprosté většině případů stanovena striktně podle sazebníku odměn. I když v odůvodněných případech lze s kolektivním správcem sjednat slevu, je přesto vyjednávací pozice uživatelů značně limitována[250]. Navíc kolektivní správce nesmí zvýhodňovat některé uživatele oproti ostatním (např. poskytováním nestandardních slev) a obecně je povinen sjednávat s uživateli takové licenční podmínky, jež jsou založeny *na objektivních a nediskriminačních kritériích* (ust. čl. 16 odst. 2 SKS).[251]

Není proto překvapením, že právě na politiku tvorby sazebníků odměn, na jejímž základě jsou jednotlivé sazby odměn stanoveny, je upřena velká pozornost uživatelů předmětů ochrany, nositelů práv

[249] Srov. výklad v kap. 6.1.

[250] Nicméně pro zhodnocení úspěšnosti vyjednávání je nutné od případných výhod odečíst náklady na vyjednávání (blíže např. COOTER, R., ULEN, T. *Law and Economics*. 6. vyd. Pearson, 2011, 576 s. ISBN 978-01-325-4065-0).

[251] Srov. rozsudek SDEU Kanal 5 Ltd a TV 4 AB v. STIM ze dne 11. prosince 2008, věc C-52/07 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=75798&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1015901, podle něhož „nelze […] vyloučit, že za určitých okolností by použití […] modelu stanovení poplatků mohlo představovat zneužití, zejména tehdy, existuje-li jiná metoda umožňující přesněji určit a kvantifikovat užití […] děl […], a tato metoda je s to umožnit dosažení téhož legitimního cíle ochrany zájmů [nositelů práv], aniž by zároveň vedla k neúměrnému zvýšení nákladů na správu smluv a dohled nad užíváním [předmětů ochrany].

i odborné veřejnosti. Největší kritika tradičně zaznívá ohledně netransparentnosti procesu tvorby sazebníků. Jak uvádí důvodová zpráva, *„z dotazů, podnětů a stížností, které ministerstvo průběžně vyřizuje, vyplývá, že jejich nejčastějšími důvody jsou právě otázky spojené se sazbami odměn (sazebníky) kolektivních správců.“* S cílem zajistit větší transparentnost procesu tvorby sazebníků, a tím zlepšit fungování kolektivní správy s benefitem jak pro nositele práv, tak pro uživatele, zavedla novela autorského zákona (zákon č. 102/2017 Sb.) zcela nový postup při tvorbě sazebníků.

Stanovení výše odměn vybíraných kolektivními správci v rámci výkonu kolektivní správy je i nadále ponecháno na rozhodnutí příslušného kolektivního správce, resp. členů jeho orgánů. Kolektivní správce je však povinen uveřejnit návrh sazebníku nejpozději 31. srpna kalendářního roku na svých stránkách a zároveň návrh předložit (1) právnickým osobám sdružujícím vyšší než zanedbatelný počet uživatelů předmětů ochrany (což jsou povinny prokázat), pokud se za tímto účelem u kolektivního správce přihlásily, (2) osobám zastupujícím uživatele podle knihovního zákona, (3) České televizi a Českému rozhlasu jako uživatelům významným z hlediska rozsahu užití předmětů ochrany[252] a (4) spolu se zdůvodněním návrhu také ministerstvu. Pokud tyto osoby nebo uživatel, který s kolektivním správcem uzavřel licenční smlouvu podle ust. § 98 odst. 1 písm. a) nebo b) AutZ nebo takovou smlouvu hodlá uzavřít, uplatní písemně ve lhůtě do konce měsíce následujícího po měsíci, ve kterém jim byl návrh sazebníku předložen, proti tomuto návrhu námitky, je kolektivní správce povinen s danou osobou její námitky projednat[253]. Pokud by kolektivní správce zamýšlel zvýšit sazbu odměny

[252] Uživatelé podle zvláštních předpisů, kterými jsou zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlase, ve znění pozdějších předpisů.

[253] Původně chvályhodná myšlenka zahrnout do procesu tvorby sazebníků též uživatele předmětů ochrany a dát jim tím možnosti vyjádřit s návrhem případný nesouhlas, resp.

o více než inflace, je povinen k výše popsanému postupu předem získat souhlas ministerstva v řízení o vydání souhlasu, přičemž osoby, které uplatnily včas námitky, jsou účastníky tohoto řízení (ust. 98f odst. 2 věta druhá AutZ). Ministerstvo souhlas nevydá, pokud zvýšení sazeb nevychází z objektivních a nediskriminačních kritérií, nebo pokud není ve vztahu k těmto kritériím přiměřené. Při posuzování těchto kritérií přihlédne ministerstvo zejména k tomu, zda k užití dochází na komerčním či nekomerčním základě, k prospěchu, který uživatel užitím získá, ke specifikům místa užití, k četnosti užití, k počtu nositelů práv, pro která je kolektivní správa vykonávána, k počtu osob, kterým je předmět ochrany sdělován živým provozováním a jeho přenosem, jakož i k celkové hospodářské hodnotě služeb, které kolektivní správce poskytuje (ust. § 98f odst. 2 AutZ ve spojení s ust. § 98e odst. 3 AutZ). Pokud kolektivní správce souhlas ministerstva nezíská, může zvýšit sazbu odměny pouze o míru inflace stanovenou podle výpočtu stanoveného v ust. § 98f odst. 2 AutZ. Pokud ministerstvo kolektivnímu správci souhlas vydá, pak platí právní fikce, že všichni uživatelé návrh sazebníku odsouhlasili, s výjimkou těch, kteří proti němu podali písemné námitky podle výše popsaného postupu. Pokud nedojde ke sjednání sazebníku podle zákonného postupu, může se osoba, která proti sazebníku podala včasné písemné námitky nebo kolektivní správce (nikoli však ministerstvo) podat návrh soudu na rozhodnutí sporu o určení sazby odměny uvedené v návrhu sazebníku k soudu (ust. § 98f odst. 3 AutZ). Uživatelé předmětů ochrany, kteří

zahájit ve věci určení odměn případné soudní řízení, byla v průběhu legislativního procesu relativizována přijetím několika protichůdných pozměňovacích návrhů, které bohužel činí výslednou právní úpravu velmi nepřehlednou a v některých otázkách doslova zmatečnou, což vede k výkladovým problémům (např. otázka omezení odpovědnosti uživatele v případě zahájení soudního řízení, či otázka, jaký vliv bude mít rozhodnutí soudu na již platně uzavřené licenční smlouvy). Nejasný je též důvod duplicity v ust. § 98f odst. 3 a 4 AutZ. Blíže viz HOLCOVÁ, I., KŘESŤANOVÁ, V., Sazebníky v režimu novely autorského zákona č. 102/2017 Sb., In: DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových: europeizace českého práva duševního vlastnictví - harmonizační změny v legislativě a výkladu.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2017. s. 32 – 38, ISBN 978-80-87975-75-6.

vyjádřili nesouhlas s návrhem sazebníku a kolektivní správce mohou (v některých případech musejí) předložit žádost o zprostředkování sjednání sazebníku nezávislému prostředníkovi podle ust. § 101 AutZ ze seznamu prostředníků vedeného ministerstvem.

7.4 Výběr, správa, rozdělování a výplata odměn

Významnou součástí výkonu kolektivní správy je výběr odměn a jiných příjmů[254] pro nositele práv z výkonu jejich práv plynoucí, správa těchto příjmů, jejich rozdělování nositelům práv (včetně stanovení pravidel tohoto rozdělování) a konečně jejich výplata.

Kolektivní správce je podle ust. § 99 odst. 1 písm. c) AutZ povinen rozdělovat a vyplácet oprávněným nositelům příjmy z výkonu jejich práv (a případně také příjmy z investování těchto příjmů), a to podle pravidel stanovených v rozúčtovacích řádech kolektivního správce, přičemž nesmí tyto příjmy využívat k jiným účelům – odečíst si může pouze účelně vynaložené a řádně doložené náklady na výkon kolektivní správy příslušných práv (ust. § 99 odst. 3 ve spojení s ust. § 99b odst. 1 AutZ). Úhrada těchto nákladů musí být přiměřená, stanovená na základě objektivních kritérií a odpovídat službám poskytnutým kolektivním správcem nositelům práv. O obecném způsobu rozdělení částek stanoveném v rozúčtovacím řádu rozhoduje nejvyšší orgán kolektivního správce. Tyto rozúčtovací řády kolektivní správci povinně uveřejňují na svých internetových stránkách a zajišťují jejich průběžnou aktualizaci [ust. § 99f odst. 1 písm. f) a odst. 2 AutZ].

[254] Příjmy kolektivního správce plynou především z výkonu spravovaných práv, konkrétně z výběru odměn na základě uzavřených licenčních smluv s uživateli předmětů ochrany a z výběru tzv. náhradních odměn vybíraných ze zákona od plátců těchto odměn, dále z investování těchto příjmů, příp. z uplatňování nároku na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení v případě neoprávněného užití spravovaných předmětů ochrany.

Podrobná pravidla pro rozdělování a vyplácení odměn nositelům práv byly do platné právní úpravy zavedeny implementací ust. čl. 13 Směrnice o kolektivní správě[255], který stanoví pro členské státy povinnost zajistit, aby každý kolektivní správce pravidelně, s náležitou péčí a přesně rozděloval a vyplácel částky příslušející jednotlivým nositelům práv. Cílem uvedeného ustanovení je včasná a řádná výplata odměn nositelům práv.

Při rozdělování a výplatě odměn vybraných při výkonu v režimu povinné kolektivní správy je kolektivní správce povinen přihlížet pouze k nositelům práv, které na základě smlouvy zastupuje, nebo které se u něj za tímto účelem přihlásili k evidenci. Pokud nositele práv, pro které odměnu vybral, ve svých seznamech neeviduje, ale jsou mu známi, je povinen je k evidenci vyzvat (většinou korespondenčně). V případě nositelů práv, kteří nebyli určeni nebo nalezeni, je kolektivní správce povinen přijmout veškerá opatření nezbytná k jejich určení nebo nalezení a ve lhůtě do 3 měsíců od výplatního termínu odměn (viz dále) informace vhodným způsobem zpřístupnit zastupovaným nositelům práv a pověřenému kolektivnímu správci podle ust. § 97g (ust. § 99c odst. 4 AutZ). Nebude-li ani tímto postupem příslušný nositel práv určen ani nalezen zpřístupní kolektivní správce ve lhůtě do 1 roku od uplynutí dříve uvedené lhůty informace vhodným způsobem veřejnosti (např. na svých internetových stránkách). Takto nevyplacené příjmy je povinen kolektivní správce vést po celou dobu odděleně od příjmů ostatních. Kolektivní správce je za tímto účelem povinen z vybraných příjmů vytvářet v souladu s rozúčtovacím řádem rezervní fond podle [ust. § 99 odst. 1 písm. e) AutZ]. Příslušný nositel práv se o ně může přihlásit v obecné tříleté promlčecí

[255] Před zavedením platné právní úpravy se kolektivní správci řídili vlastními postupy stanovenými ve svých interních předpisech, které schvalovali příslušné orgány kolektivního správce (většinou nejvyšší orgán kolektivního správce).

lhůtě, poté o použití těchto příjmů rozhodne nejvyšší orgán kolektivního správce (ust. § 99c odst. 7 AutZ)[256].

Kolektivní správci ve svých rozúčtovacích řádech v praxi upravují velmi podrobná pravidla a postupy uplatňovaná při distribuci vybraných příjmů. Obecně se tato pravidla liší podle toho, do jaké míry je možné, příp. ekonomicky efektivní, přiřazovat konkrétní užití konkrétním předmětům ochrany, resp. zastupovaným nositelům práv. Podle uvedené míry identifikace je možné odlišit základní modely užívané kolektivními správci při rozúčtování vybraných odměn.

Prvním modelem je tzv. přímé adresné rozúčtování odměn, který se používá pro případy, kdy je reálně možné identifikovat konkrétní užití předmětů ochrany konkrétních kolektivním správcem zastupovaných nositelů práv. V praxi jde zejména o situace, kdy uživatel předmětů ochrany uzavře s kolektivním správcem hromadnou licenční smlouvu, kterou mu je uděleno oprávnění k užití předmětů ochrany z repertoáru kolektivního správce po dobu trvání licence. Součástí licenční smlouvy je sazebník odměn za jednotlivá užití, často vázán na určitou měrnou jednotku (např. za minutu). Uživateli předmětů ochrany je smlouvou stanovena povinnost podávat kolektivnímu správci pravidelná hlášení o užití předmětů ochrany (většinou souhrnně za určité časové období) a kolektivní správce je schopen na základě těchto dodaných podkladů subsumovat konkrétní užití pod konkrétní nositele práv a jim příslušné individualizované odměny vyplatit. Zejména v případě uzavírání takzvaných kolektivních licenčních smluv, které jsou svou povahou zároveň ve většině případů smlouvami hromadnými, je v praxi s kolektivním správcem dohodnuta paušální odměna (většinou za určité

[256] Cílem implementace *cit.* čl. 13 odst. 1 až 6 SKS je zajištění řádné výplaty odměn příslušným nositelům práv, a pokud to není objektivně možné, aby tyto nerozdělitelné částky mohly být využity alespoň nepřímo ve společný prospěch nositelů práv.

časové období, např. 1 rok) s tím, že uživatel (resp. v případě kolektivní smlouvy všechny subjekty v uživateli sdružené) je oprávněn na základě této licenční smlouvy užít kterýkoli předmět ochrany z repertoáru kolektivního správce po dané časové období. Na základě uživatelem zaslaného hlášení o užití předmětů ochrany je pak kolektivní správce schopen rozúčtovat paušální odměnu vybranou od uživatele (po odečtení účelně vynaložených nákladů) jednotlivým nositelům práv. Tzv. nepřímého adresného rozúčtování se využívá v případech, kdy sice přiřazení konkrétní odměny za konkrétní užití předmětu ochrany příslušnému nositeli práv není možné, avšak odměna je stále určena individuálně (adresně), a to podle záznamů kolektivního správce o nejbližším obdobném užití[257].

Naopak neadresné rozúčtování odměn se využívá v případě výběru tzv. náhradních odměn. Jedná se o situace, kdy zjištění konkrétních užití předmětů ochrany není možné. Přímý neadresný model rozúčtování využívá principu analogie a princip bodování děl. Princip analogie využívá pro rozdělení celkové sumy neadresných odměn poměr, v jakém byly nositelům práv rozděleny odměny za obdobná užití přímým adresným způsobem. Princip bodování předmětu ochrany ohodnocuje přidělením bodů obvyklý podíl participace nositele práv na vytvoření příslušného předmětu ochrany v případech, kdy se na jednom díle podílí více autorů (např. autora hudby a autor textu participují na hudebním díle s textem). Podle přidělených bodů (resp. v jejich vzájemného poměru) je pak rozdělována odměna připadající na užití takového předmětu ochrany. Tzv. nepřímý neadresný model rozúčtování představuje způsob, kdy jsou vybrané odměny kolektivním správcem rozděleny mezi všechny předměty ochrany, jejichž užití by, ačkoli nelze objektivně zjistit, připadalo v úvahu

[257] V praxi se uvedený způsob rozúčtování užívá například při rozúčtování odměn za užití kolektivně spravovaného práva na provozování rozhlasového a televizního vysílání (viz ust. § 23 AutZ) nebo kabelového přenosu takového vysílání (viz ust. § 22 odst. 2 AutZ).

vzhledem ke zdroji náhradních odměn, a které má příslušný kolektivní správce přihlášeny k evidenci.

Rozdělené příjmy je kolektivní správce povinen příslušným nositelům práv vyplatit v zákonné lhůtě 9 měsíců od konce účetního období, ve kterém tyto příjmy vybral (ust. § 99c odst. 2 AutZ). Podle *cit.* ustanovení by však tuto povinnost kolektivní správce neměl, pokud by mu v dodržení této lhůty bránily objektivní důvody, mezi kterými zákon demonstrativně uvádí důvody související s podáváním hlášení uživatelů o užití předmětů ochrany, potíže s určením práv či jejich nositelů, či s přiřazením informací o předmětech ochrany k nositelům práv. Z důvodu vyšší transparentnosti výkonu kolektivní správy v této oblasti je kolektivní správce povinen alespoň jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok poskytnout nositeli práv informace o celkové výši příjmů, které připadají příslušnému nositeli práv z výkonu jeho práv, vyplacených a ještě nevyplacených příjmů z výkonu práv podle jednotlivých kategorií kolektivně spravovaných práv a podle způsobů užití, o srážkách na úhradu účelně vynaložených nákladů na správu práv a dalších srážek a o období, během něhož došlo k užití, nebrání-li v tom kolektivnímu správci objektivní důvody (ust. § 97b odst. 1 AutZ).

Řádný výkon jednotlivých činností kolektivního správce v rámci výkonu kolektivní správy, jako jsou rozdělování odměn, použití nerozdělitelných částek, jakož i provádění investiční politiky a politiky srážek příslušného kolektivního správce, je oprávněn sledovat a kontrolovat dozorčí orgán kolektivního správce (kontrolní komise).

7.5 Soudní vymáhání autorských práv a práv souvisejících s právem autorským prostřednictvím kolektivního správce

Autorský zákon v ust. § 95 odst. 2 stanoví jako účel kolektivní správy nejen uplatňování majetkových autorských práv a práv s právem autorským souvisejících, ale také jejich kolektivní ochranu[258]. Důležitou součástí výkonu kolektivní správy je tedy i vymáhání autorských a s právem autorským souvisejících práv, které provádí kolektivní správce vlastním jménem na účet nositelů práv[259].

Dojde-li k porušení autorských práv, je možné domáhat se nápravy různými prostředky. Obecně lze tyto prostředky rozdělit na soudní a mimosoudní, přičemž mezi soudními můžeme dále diferenciovat prostředky soukromoprávní (občanskoprávní a autorskoprávní) a veřejnoprávní (ústavně-právní, správně právní a trestněprávní).

Základním právním nástrojem soukromoprávní ochrany v případě neoprávněného zásahu do autorských práv (včetně hrozby tohoto zásahu) je žaloba, jakožto procesní úkon, jímž se žalobce obrací na soud za účelem poskytnutí ochrany jeho právům. Podle ust. § 12 ObčZ se každý, kdo se cítí ve svých právech zkrácen, může domáhat ochrany u soudu v občanském soudním řízení podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“)[260]. Osobou, která je oprávněna se vlastním jménem a na účet

[258] Ke statistikám soudních sporů vycházejících z kolektivní správy v ČR viz Příloha 4 a 5 této disertační práce.

[259] Obecně k významu vymáhání práva duševního vlastnictví viz KŘÍŽ, J. Některé teoretické a praktické poznatky k vynucování práv duševního vlastnictví. Aktuální otázky autorského práva a práv průmyslových. Praha: Nakladatelství Karolinum, Univerzita Karlova, 2009, 132 s. ISBN 978-80-246-7151-0. s. 9-10.

[260] Konkrétním žalobním nárokům odpovídají příslušné návrhy na zahájení řízení (žaloby).

nositele práv domáhat jeho nároků vyplývajících ze zákona je, jak bude dále rozebráno, též kolektivní správce[261].

Soukromoprávní nároky z právního titulu porušení nebo ohrožení práv upravených v AutZ vyplývají především ze zvláštní právní úpravy obsažené v AutZ (ust. § 40 AutZ) a z obecné právní úpravy v ObčZ (zejména náhrada škody podle ust. § 2894 a násl. ObčZ a vydání bezdůvodného obohacení podle ust. § 2991 a násl. ObčZ); zahrnují zejména nárok určovací, nárok zdržovací, nárok informační, nárok odstraňovací, nárok satisfakční, nárok na náhradu škody, nárok na vydání bezdůvodného obohacení a nárok na uveřejnění rozsudku.

Platná právní úprava vymáhání v oblasti autorských práv a práv souvisejících je výrazně ovlivněna právní úpravou Směrnice o dodržování práv[262], která byla pro oblast autorského práva implementována novelou AutZ provedenou zákonem č. 215/2006 Sb.

Aktivně legitimován k podání žaloby je především originární nositel autorských práv (tj. autor v případě porušení autorského práva[263], výkonný umělec v případě porušení práv k jeho uměleckému výkonu a dalších osoby, jimž AutZ přiznává práva[264]) a po jeho smrti (pokud je fyzickou osobou) nebo zániku (pokud je právnickou osobou) jeho právní

[261] Také v případě vymáhání se projevují úspory z rozsahu, které kolektivní správce má (dále k úsporám z rozsahu projevujícím se u kolektivních správců např. KATZ, A. The Potential Demise of Another Natural Monopoly: Rethinking the Collective Administration of Performing Rights. *Journal of Competition Law & Economics* [online]. 2005, roč. 1, č. 3, s. 541-593 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1744-6422. Dostupný z: https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jrcolaec1&div=26&id=&page=).

[262] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157 ze dne 30. dubna 2004).

[263] Myšleno autorského práva v užším smyslu, kterým se rozumí právo autora k jeho autorskému dílu.

[264] Z hlediska kolektivně spravovaných předmětů ochrany se jedná o výrobce zvukového záznamu a výrobce zvukově obrazového záznamu.

nástupci. Kromě dědiců[265] po smrti nositele práv mohou být nabyvateli majetkových práv, při zániku originárního nositele práv bez likvidace, nástupnické právnické osoby. V případě spoluautorství je aktivně legitimován domáhat se ochrany každý ze spoluautorů (ust. § 8 odst. 4 věta třetí AutZ), to platí i v případě plurality dědiců. Namísto originárního nositele práv je oprávněn domáhat se autorskoprávních nároků vykonavatel majetkových práv (tj. zaměstnavatel v případě zaměstnaneckých děl podle ust. § 58 AutZ, objednatel u tzv. fiktivních zaměstnaneckých děl – databází, počítačových programů a děl kartografických podle ust. § 58 odst. 7 AutZ a osoba, pod jejímž vedením bylo vytvořeno kolektivní dílo podle § 59 AutZ) a dále nabyvatel výhradní licence k výkonu práva užít předmět ochrany (ust. § 41 AutZ), pokud byl jejím držitelem v době neoprávněného zásahu do autorských práv.

Aktivní legitimace kolektivního správce závisí na příslušném režimu kolektivní správy, v jehož rámci je ohrožené nebo porušené právo spravováno. V rámci režimu povinné kolektivní správy je kolektivní správce oprávněn (a rovněž povinen) se ochrany proti neoprávněným zásahům do autorských práv za nositele práv (tedy namísto něj). *In concreto* se jedná o oprávnění domáhat se nároku na náhradu škody a nároku na vydání bezdůvodného obohacení. Možnost nositele práv domáhat se ochrany svých práv individuálně je v případě povinné kolektivní správy vyloučena. V případě rozšířené kolektivní správy je kolektivní správce aktivně legitimován domáhat se za nositele práv nároku na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení pouze

[265] Dědicem majetkových autorských práv může být fyzická osoba, právnická osoba nebo stát. Stát je právním nástupcem v případě odúmrti, zániku dědice – právnické osoby bez právního nástupce, nebo z vůle zůstavitele. Přejdou-li majetková práva na stát, vykonává je svým jménem Státní fond kultury (viz zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů) a v případě děl audiovizuálních a audiovizuálně užitých Státní fond kinematografie [viz zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi)], (ust. § 26 odst. 2 AutZ).

tehdy, pokud nositel práv účinky rozšířené kolektivní správy svým jednostranným právním jednáním nevyloučil. V opačném případě je nositel práv oprávněn domáhat se ochrany individuálně. V případě kolektivní ochrany kolektivním správcem na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení, avšak nositel práv má zákonnou možnost tyto účinky vyloučit a domáhat se ochrany svých práv individuálně. V režimu dobrovolné kolektivní správy je kolektivní správce aktivně legitimován domáhat se za jím zastupované nositele práv nároku na náhradu škody, nároku na vydání bezdůvodného obohacení a nároku na zdržení se neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného práva, pokud se nositel práva nedomáhá takového nároku oprávněně sám. Ve všech případech platí, že kolektivní správce je limitován rozsahem kolektivní správy v rámci uděleného oprávnění. Vzhledem k tomu, že účelem kolektivní správy je mimo jiné kolektivní ochrana majetkových práv (viz ust. § 95 odst. 2 AutZ), je ochrana těchto práv stanovena kolektivnímu správci jako zákonná povinnost. Kolektivní správce tedy nemůže autonomně rozhodovat, zda v případě konkrétního případu se ochrany bude či nebude za nositele práv domáhat, vyjma případů, kdy by to bylo nehospodárné [ust. § 99 odst. 1 písm. b) *in fine* AutZ].

Věcně příslušnými soudy ve sporech vyplývajících z autorských práv a práv s právem autorským souvisejících jsou v občanském soudním řízení v prvním stupni krajské soudy [ust. § 9 odst. 2 písm. g) OSŘ]. Místně příslušným bude obecný soud účastníka řízení, proti němuž návrh směřuje (ust. 84 OSŘ)[266].

Vzhledem k zaměření této disertační práce budou dále analyzovány pouze nároky, kterých je oprávněn (a povinen) se domáhat za nositele práv a na jeho účet kolektivní správce – jedná se především

[266] Půjde-li o fyzickou osobu, bude se jednat o soud, v jehož obvodu má bydliště, resp. v případě právnické osoby sídlo.

o nárok na náhradu škody a nárok na vydání bezdůvodného obohacení, a dále též o nárok na zdržení se neoprávněného výkonu kolektivně spravovaného práva (nárok zdržovací) [ust. § 40 odst. 1 písm. b) a f) AutZ], nárok informační [ust. § 40 odst. 1 písm. c) AutZ], nárok odstraňovací [ust. § 40 odst. 1 písm. d) AutZ] a nárok na uveřejnění rozsudku (ust. § 40 odst. 3 AutZ). Kolektivní správce naopak není oprávněn domáhat za nositele práv nároku na určení autorství (resp. původcovství uměleckého výkonu či vlastnictví práv ke zvukovým a zvukově obrazovým záznamům) [ust. § 40 odst. 1 písm. a) AutZ], ani nároku na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu [ust. § 40 odst. 1 písm. e) AutZ][267].

Obecná právní úprava náhrady škody a vydání bezdůvodného obohacení je obsažená v ObčZ. Speciální právní úprava AutZ reflektuje specifika autorskoprávní oblasti a obecnou právní úpravu konkretizuje. ObčZ používá obecný pojem újma, přičemž dále diferencuje újmu majetkovou, tj. škodu a nemajetkovou, kam spadá příkladmo újma na cti, pověsti nebo dobrém jménu nositele práv, kterou lze napravit přiměřeným zadostiučiněním – satisfakcí nepeněžní (omluva) nebo peněžní v případě, že nepeněžní satisfakce není dostatečná. Škoda může nastat v podobě skutečné škody – tedy jak se zmenšilo jmění nositele práv v příčinné souvislosti se zásahem do jeho autorských práv, a v podobě ušlého zisku – tedy co by nositel práv získal, kdyby k zásahu do jeho práv nebylo došlo. V praxi se tedy lze domáhat všech tří nároků – nároku na náhrady škody, nároku na vydání bezdůvodného obohacení i nároku přiměřeného zadostiučinění[268]. V literatuře se liší názory na možnost

[267] Nutno dodat, že výčet nároků stanovených v ust. § 40 AutZ je pouze příkladmý a nositel práv nebrání domáhat se u soudu též nároků zde neuvedených. Kolektivní správce by se však bez výslovného zmocnění za nositele práv těchto jiných nároků domáhat nemohl.

[268] Pozn. Další výklad se bude dále věnovat pouze prvním dvěma nárokům, neboť posledně jmenovaného nároku se nemůže za nositele práv domáhat kolektivní správce, nýbrž aktivně legitimován k vymáhání práv je oprávněn pouze nositel práv.

kumulace uvedených nároků[269]. Teoreticky je možná kumulace všech tří majetkových nároků ve finální výši trojnásobku obvyklé licenční odměny za předpokladu, že se nároky nebudou překrývat ani vylučovat, neboť jak uvádí literatura, *„autorský zákon není postaven na principu nároku na souhrnný paušál (»balíček«) zahrnující i škodu a nemajetkovou újmu, tedy vedle nároku na vydání bezdůvodného obohacení přichází do úvahy i nárok na zadostiučinění v penězích a náhrada škody…"*[270]. Lze si představit případ, kdy by určitá osoba nedokončený zvukový záznam, který měl po jeho dokončení (např. po úkonech, které ještě měly výsledný zvuk nahrávky výrazně vylepšit) být určený k rozmnožování a rozšiřování prodejem, odcizila a sama začala sdělovat na internetu. V tomto případě si lze představit, že nositel práv by byl oprávněn domáhat se kumulativně nároku na ušlý zisk ve výši jednonásobku obvyklé odměny (příp. v prokázané výši), vydání bezdůvodného obohacení ve výši dvojnásobku obvyklé odměny a podle okolností případu (pokud by soud uznal, že bylo šířením nedokončené nahrávky výrazně zasaženo do pověsti nositele práv) též určité pevné částky jako formy peněžní satisfakce nemajetkové újmy.

Náhrada škody v podobě ušlého zisku může být vymáhána buď (1) ve skutečné výši, kterou je však žalobce povinen prokázat, nebo (2) v paušální výši odměny obvyklé za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s předmětem ochrany. Oprávněná osoba má tedy možnost volby mezi oběma možnostmi. Naopak v případě skutečné

[269] Bližší výklad viz Boháček, M. a kol. *Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu – Jiné úhly pohledu.* Praha: TROAS s.r.o., 2011. 252 s. ISBN 978-80-904595-4-0.

[270] KŘESŤANOVÁ, V. Některé otazníky k transpozici č. 13 směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví – alternativní výpočet výše majetkových nároků při porušování práv duševního vlastnictví. In: KŘÍŽ, J. a kol. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových.* Praha: Nakladatelství Karolinum, Univerzita Karlova, 2011, s. 63 - 70. ISBN: 978-80-87146-56-9. s. 65.

škody, žádná paušální výše zákonem stanovena není a oprávněný by musel výši skutečné škody prokázat.

Smyslem institutu bezdůvodného obohacení je odčerpání prostředků osoby, které je bez spravedlivého důvodu získala a jejich vrácení ochuzenému. Podle ust. § 2991 odst. 1 ObčZ platí, že obohatí-li se osoba na úkor jiného bez spravedlivého důvodu, je povinna mu vydat vše, oč se obohatila[271]. Ust. § 40 odst. 4 věta druhá AutZ stanoví výši bezdůvodného obohacení na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s předmětem ochrany bez řádně získané licence od kolektivního správce, ve výši dvojnásobku odměny, která by byla v době neoprávněného nakládání s předmětem ochrany obvyklá za poskytnutí příslušné licence. Výše bezdůvodného obohacení je tedy zákonem určena nejen v paušální, ale i fixní výši. Kolektivní správce tedy nemá možnost prokázat bezdůvodné obohacení ve skutečné výši, navíc výše nemůže být ani moderována soudem.

Komplikovanou může být otázka, jak stanovit obvyklou odměnu pro výpočet uvedeného dvojnásobku, neboť jak uvádí Tuláček, obvyklá odměna nemůže být mechanicky vypočteným průměrem odměn za licence poskytované různým autorům, neboť se může lišit nejen mezi autory (podle jeho věhlasu, erudice atd.), ale i pokud jde o díla jednoho autora (podle jejich popularity, prodejnosti atd.)[272]. Obvyklým zdůvodněním pro dvojnásobek výše obvyklé odměny (licenčních poplatků) je deklarovaný sankční charakter daného ustanovení, který má potenciální porušovatele odstrašit[273] (nástroj represivní) nebo odčerpání obohacení od porušitele,

[271] Pokud bezdůvodně obohacený nejednal v dobré víře, je povinen vydat i užitky z něj.

[272] TULÁČEK, J. Bezdůvodné obohacení podle autorského zákona. *Bulletin advokacie* [online]. 2008, č. 7, s. 35 - 39 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1210-6348. Dostupný z: https://www.cak.cz/assets/files/2291/BA_08_07.pdf. s. 35.

[273] KŘÍŽ, J., HOLCOVÁ, I. KORDAČ, J. KŘESŤANOVÁ V. *Autorský zákon a předpisy související – komentář.* 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2005, 792 s. ISBN 80-7201-546-X. s. 146; obdobně TELEC, I., TŮMA, P.

jehož skutečný rozsah je v praxi obtížné prokázat (nástroj reparační). Autor této disertační práce se přiklání k názoru, že *„[s]ankční povaha tohoto ustanovení je sporná, protože postihuje stejnou měrou toho, kdo porušení zavinil (a to stejně u úmyslu i nedbalosti) i nezavinil. O nesporně sankční povaze by bylo možno hovořit teprve tehdy, kdyby byla výše poplatku stanovena v AutZ jako »minimálně dvojnásobná« a umožňovalo by se soudu přiznat i jednonásobek (při nezaviněném porušení práva) nebo naopak více než dvojnásobek při závažnějších způsobech porušení, podobně jako to umožňuje § 5 zákona č. 221/2006 Sb. […]“*[274].

7.6 Přeshraniční výkon kolektivní správy a poskytování multi-teritoriálních licencí

V současných podmínkách informační společnosti vyniká ještě více než v minulosti význam přeshraniční spolupráce mezi kolektivními správci z různých zemí. Důsledkem principu teritoriality, na němž je tradiční systém kolektivní správy vystavěn, je stále značná roztříštěnost evropského trhu s nehmotnými statky chráněnými autorským právem. Tradiční systém založený na vzájemném zastupování kolektivních správců při výkonu kolektivní správy na základě tzv. recipročních smluv[275],

Autorský zákon. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 971 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 435.

[274] BOHÁČEK, M. a kol. *Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu – Jiné úhly pohledu.* 1. vyd. Praha: TROAS s. r. o., 2011, 252 s. ISBN: 978-80-904595-4-0. s. 48 – 49.

[275] V praxi tzv. reciproční smlouvou pověří tuzemský kolektivní správce zahraničního kolektivního správce, který na území svého státu oprávněně vykonává kolektivní správu podle právních norem tamního právního řádu, aby na teritoriu jeho působnosti vykonával kolektivní správu též za tuzemského kolektivního správce [zejm. poskytoval oprávnění k užití předmětů ochrany (licenci) i za tuzemských nositele práv, vybíral pro ně svým jménem autorské odměny a monitoroval oprávněná, příp. neoprávněná užití těchto předmětů ochrany], a zároveň zahraniční kolektivní správce recipročně pověří tuzemského kolektivního správce k obdobnému výkonu kolektivní správy i za nositele práv zastupované zahraničním kolektivním správcem, a to na území tuzemského správce, přičemž vybrané odměny jsou následně vyúčtovány podle podmínek sjednaných ve smlouvě [srov. ust. § 97g odst. 1 písm. a) AutZ].

uzavřených na principu vzájemnosti vždy mezi dvěma kolektivními správci z různých států, přestává vyhovovat novým požadavkům.

Jednou ze základních presumpcí efektivního fungování vnitřního trhu EU je eliminace překážek, které narušují (resp. by mohly narušit) volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu mezi členskými státy EU. S cílem dosáhnout žádoucího výsledku jsou mezi členskými státy EU zakázána veškerá vývozní a dovozní cla, včetně všech dalších poplatků s rovnocenným účinkem (viz ust. čl. 30 Smlouvy o fungování Evropské unie, dále jen „SFEU"), dále veškerá tarifní (množstevní) omezení vývozu a dovozu, jakož i další opatření s rovnocenným účinkem množstevnímu omezení podle ust. čl. 34 a 35 SFEU, což předpokládá též odstranění jakýchkoli technických a administrativních překážek volného pohybu zboží a služeb v rámci vnitřního trhu, a to včetně překážek právních, odstraňování fiskálních překážek prostřednictvím harmonizace daňových právních předpisů, jakož i kvalifikačních překážek pro pohyb osob. Přes dílčí dosažené úspěchy lze konstatovat, že všechny předpoklady pro efektivní fungování vnitřního trhu nebyly dosud zcela naplněny. Jednou z oblastí, která se výrazně podílí na neefektivitách přetrvávajících na vnitřním trhu EU, je oblast autorského práva[276].

Prostředí internetu a dalších tzv. nových médií, pokrok v rozvoji digitálních technologií a s ním související proces digitalizace předmětů ochrany umožňují na jedné straně nové možnosti a příležitosti v oblasti tvůrčí činnosti, na straně druhé pak nové způsoby užití předmětů ochrany, včetně inovativních způsobů jejich účinné distribuce. Rapidní nárůst přeshraničního (jak oprávněného, tak neoprávněného) šíření autorskoprávně chráněného obsahu je limitováno teritoriálním

[276] K problematice konfliktu autorskoprávní teritoriality s principy společného trhu EU viz např. SVOBODA, P. *Vliv autorskoprávní teritoriality na vývoj evropského práva.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 2001, 136 s. ISBN 80-246-0352-7. s. 15 – 47.

charakterem autorského práva, což omezuje obchod s předměty autorskoprávní ochrany na vnitřním trhu EU.

Tradiční systém recipročních smluv[277] naráží na své limity zejména v případě obchodních modelů založených na užití velkého množství předmětů ochrany na více území členských států EU[278]. Nejnaléhavější potřeba byla identifikována v oblasti poskytování licencí pro více území k výkonu práv k užití hudebních děl on-line, a to zejména proto, že internet, jak známo není omezen hranicemi jednotlivých států, zatímco systém kolektivní správy je teritoriálně determinován. Z hlediska nositelů práv se jedná především o právo na rozmnožování hudebních děl podle ust. § 13 AutZ a o právo na sdělování hudebních děl veřejnosti[279], včetně jejich sdělování podle ust. § 18 odst. 2 AutZ[280]. Výkon těchto práv nespadá do režimu povinné kolektivní správy, a tedy nositel práv je oprávněn si svá práva spravovat též individuálně. Potenciální uživatel hudebních děl on-line je ve složité situaci, neboť k oprávněnému užití předmětů ochrany potřebuje získat oprávnění někdy od nositele práv (autora, dědiců, vydavatele apod.), jindy od kolektivního správce, a to většinou pro každé území zvlášť. Situace se ještě komplikuje, když práva k témuž předmětu ochrany vykonává několik nositelů práv (např. několik dědiců), kteří navíc mohou být zastupováni různými kolektivními správci. Je zřejmé, že transakční náklady na získání multi-teritoriální licence uživatelem předmětu ochrany rostou s počtem nositelů práv (resp. s počtem příslušných kolektivních správců), se kterými musí potenciální

[277] K uzavírání recipročních smluv a počátkům multi-teritoriálních licencí srov. též TELEC, I., TŮMA, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 766 – 768.

[278] Těmito uživateli jsou např. poskytovatelé on-line služeb nabízejících za úplatu hudební nahrávky ke stažení nebo k jejich poslechu ve streamingovém režimu apod.

[279] Srov. KOO, J. *The Right of Communication to the Public in EU Copyright Law.* Hart Publishing, 2019, 283 s. ISBN 978-15-099-2065-5.

[280] Tedy zpřístupňování hudebního díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k tomuto hudebnímu dílu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby, zejména počítačovou nebo obdobnou sítí (např. úplatné zpřístupňování hudebních nahrávek na internetu).

uživatel předmětu ochrany vést jednání směřující k uzavření příslušných licenčních smluv[281].

Důsledkem je v praxi nedostatečná efektivita poskytování licencí v této oblasti ekonomiky, jakož i značně omezená konkurenceschopnost příslušných podnikatelských subjektů vykonávajících svou podnikatelskou činnost na území EU a v konečném efektu též limitovaná nabídka on-line hudební produkce pro evropského spotřebitele, což je v příkrém rozporu se stále rostoucí poptávkou po přístupu k digitálnímu obsahu a souvisejícím službám na území EU.

V rámci snah o zlepšení efektivity ve výše uvedené oblasti vydala v roce 2005 Komise EU doporučení 2005/737/ES o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby[282], ve kterém byly členské státy vyzvány k vytvoření vhodného legislativního rámce pro správu autorského práva k poskytování zákonných hudebních služeb on-line. Cílem doporučení bylo zvýšit celkovou úroveň právní úpravy regulující oblast kolektivní správy v jednotlivých členských státech, především v oblasti řízení kolektivních správců a transparentnosti jejich činnosti[283]. Zásady

[281] V současné době existují v tuzemské praxi tři modely licencování – konkrétně uvedeno na příkladu kolektivního správce OSA: (1) Kolektivní správce poskytuje oprávnění k užití předmětů ochrany ze svého repertoáru pro celé území EU, (2) Kolektivní správce uděluje oprávnění k užití celosvětového repertoáru pro území ČR (tuzemský repertoár na základě smluv uzavřených s nositeli práv a zahraniční repertoár na základě recipročních smluv uzavřených se zahraničními kolektivními správci) a (3) kolektivní správce poskytuje oprávnění k užití předmětů ochrany z celosvětového repertoáru pro více konkrétních (typicky pro ČR a Slovensko), pokud tento režim nositelé práv (zejm. nakladatelé) nevyloučili.

[282] Doporučení Komise 2005/737/ES o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (Úř. věst. L 276 ze dne 21. října 2005).

[283] Dosud panuje nejistota, jaké všechny informace by měl kolektivní správce zveřejnit, aby jeho činnost byla pro uživatele i nositele práv dostatečně transparentní, k tématu se vyjadřuje např. LUCENA, C. *Collective Rights and Digital Content: The Legal Framework for Competition, Transparency and Multi-territorial Licensing of the New European Directive on Collective Rights Management* [online]. Springer International Publishing, 2015, 50 s. [vid.

obsažené v doporučení byly následně Komisí sumarizovány v rámci případu CISAC[284]. Doporučení však nepřineslo očekávané efekty, pravděpodobně proto, že jako pouze nezávazný právní instrument nebylo zohledněno všemi členskými státy stejnou měrou a úroveň harmonizace tak zůstala nízká. Větších výsledků bylo dosaženo až v roce 2014 přijetím Směrnice o kolektivní správě, která v Hlavě III upravila podmínky udělování licencí k on-line užití hudebních děl pro více území členských států EU. Její právní úprava byla do českého právního řádu bez zásadnějších modifikací implementována novelou AutZ provedenou zákonem č. 102/2017 Sb.

Cílem nové právní úpravy je zefektivnit udělování licencí k užití hudebních děl na území více než jednoho z členských států EU tím, že bude potenciálním uživatelům předmětů ochrany umožněno získat jednu multi-teritoriální (zpravidla hromadnou) licenci k užití velmi širokého repertoáru v rámci teritoria několika členských států EU[285]. Tím se pro tyto uživatele výrazně sníží transakční náklady na získání oprávnění k předmětným užitím. Udělit licenci je oprávněn podle ust. § 100a AutZ kolektivní správce, který (1) získal oprávnění k výkonu kolektivní správy v rozsahu příslušných práv k dílům hudebním (rozmnožování díla podle § 13 AutZ a sdělování díla veřejnosti podle ust. 18 AutZ), (2) je schopen identifikovat předmětná díla a ve vztahu k danému území příslušná práva a jejich nositele, (3) používá identifikační kódy k určení nositelů práv a děl zohledňující tzv. oborová pravidla a (4) používá prostředky ke zjištění

2019-05-31]. ISBN 978-3-319-15910-2. Dostupný z: https://www.springer.com/gp/book/9783319159096.

[284] Rozhodnutí Komise COMP/C2/38.698 – CISAC z 16. července 2008.

[285] Srov. VUČKOVIĆ, R. M. Implementation of Directive 2014/26/EU on collective management and multi-territorial licensing of musical rights in regulating the tariff-setting systems in central and eastern Europe. *IIC - International Review of Intellectual Property and Competition Law* [online]. 2016, roč. 47, č. 1, s. 28 – 59 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2195-0237. Dostupný z: https://link.springer.com/article/10.1007/s40319-015-0438-5#citeas.

a řešení případných nesrovnalostí v údajích jiného kolektivního správce poskytujícího obdobné licence.

Kolektivní správce, pokud splňuje výše uvedené podmínky, může poskytovat tyto multi-teritoriální licence uživatelům předmětů ochrany sám, nebo pokud podmínky nesplňuje, pověří písemnou smlouvou jiného kolektivního správce, jež tyto podmínky splňuje. Tento pověřený kolektivní správce je povinen takovou smlouvu uzavřít za předpokladu, že tyto licence z repertoáru jednoho nebo více jiných kolektivních správců již poskytuje nebo alespoň nabízí (kontraktační povinnost). Pověřený kolektivní správce je povinen svěřený repertoár spravovat nediskriminačním způsobem (např. nepřistupovat k nositelům práv zastupovaným různými kolektivními správci rozdílně).

Provedení implementace *cit.* směrnice je problematické v případě ust. § 100c odst. 1 věta druhá AutZ, které stanoví, že pokud písemně pověřený kolektivní správce výše uvedenou smlouvu „*uzavřít nemůže* [*sic!* z jakýchkoli důvodů, které takový kolektivní správce nemá povinnost uvést], *sdělí to bez zbytečného odkladu kolektivnímu správci, který o uzavření smlouvy požádal*“. Toto ustanovení je podle názoru autora této disertační práce implementací, která je v rozporu se Směrnicí o kolektivní správě, neboť nebrání pověřenému správci v obejití kontraktační povinnosti, tedy principu, na kterém má být tato právní úprava založena. V uvedeném případě jde implementace dané právní úpravy zcela proti smyslu směrnice, která v čl. 30 stanoví členským státům povinnost zajistit „*aby v případě, kdy organizace kolektivní správy, která neuděluje licence pro více území k právům k hudebním dílům online ze svého vlastního repertoáru ani nenabízí jejich udělování, požádá jinou organizaci kolektivní správy o uzavření smlouvy o zastupování za účelem zastupování uvedených práv, dožádaná organizace kolektivní správy <u>byla povinna</u> takové žádosti vyhovět, pokud již uděluje licence pro více území nebo nabízí jejich*

udělování pro tutéž kategorii práv k hudebním dílům online v repertoáru jedné nebo více organizací kolektivní správy“. Na základě výše předložených argumentů lze z hlediska úpravy *de lege* ferenda změnit předmětné ustanovení takovým způsobem, aby bylo v souladu s právem EU.

Celkově lze novou právní úpravu poskytování multi-teritoriálních licencí v rámci EU považovat za krok správným směrem na cestě k zatím vzdálenému cíli jednotného trhu autorskoprávně chráněných statků v EU. Výhody přináší bezesporu pro uživatele předmětů ochrany, kterým zjednodušuje proces získávání licencí, a tím snižuje jejich transakční náklady. Ekonomické dopady pro nositele práv, lze jen těžko odhadnout, neboť není snadné predikovat, který z možných efektů převáží – na jedné straně mohou výnosy z vybraných odměn růst úměrně s vyšší mírou uspokojení poptávky po hudebních dílech v EU, na straně druhé větší nabídka zahraničního evropského repertoáru na tuzemském trhu může negativně ovlivnit poptávku po tuzemských hudebních dílech.

Pokud zohledníme jednoznačně pozitivní efektivity na výkon kolektivní správy v uvedené oblasti, které povedou k celkově vyšším výnosům z licencování hudebních děl v EU, lze doporučit pokračovat v tomto trendu dále a rozšířit oblast působnosti, která by umožnovala udílení licencí s přeshraničními účinky, i za hranice online užití hudebních děl[286], a ještě tak zvýšit účinnost výkon kolektivní správy v rámci EU[287].

[286] S tím souhlasí a jako první doporučuje audiovizuální díla SCHWEMER, S. F. *Licensing and Access to Content in the European Union: Regulation between Copyright and Competition Law* [online]. Cambridge University Press, 2019, 304 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-11-086-5321-3. Dostupný z: https://www.cambridge.org/core/books/licensing-and-access-to-content-in-the-european-union/1CBBE37708178B30B0429AF429EC277A.

[287] Viz LIU, W. Models for collective management of copyright from an international perspective: potential changes for enhancing performance. *Journal of Intellectual Property Rights* [online]. 2012, roč. 17, s. 46 – 54 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0975-1076. Dostupný z: http://nopr.niscair.res.in/bitstream/123456789/13410/1/JIPR%2017(1)%2046-54.pdf.

8 Syntéza právní úpravy a získaných poznatků z oblasti kolektivní správy, návrhy *de lege ferenda* a podněty pro další výzkum

8.1 Kontradiktornost zájmů v systému kolektivní správy

Kvalitní kolektivní správou je taková správa, která dokáže v maximální možné míře vyvážit odlišné zájmy jednotlivých stakeholderů, tj. především nositelů práv, uživatelů předmětů ochrany, kolektivních správců, koncových spotřebitelů, státu a dalších – a přitom vytvořit efektivní prostředí pro plnění účelu kolektivní správy podle ust. § 95 odst. 2 AutZ, a tím podporovat rozvoj a udržování tvořivosti, kulturní rozmanitosti a možnost přístupu na trh s autorskoprávně chráněnými nehmotnými statky širokému repertoáru předmětů ochrany různých stylů a žánrů, včetně tomu dosud méně rozšířenému, a jejich zpřístupnění široké veřejnosti.

Je třeba mít vždy na paměti, že zájmy nositelů práv a uživatelů předmětů ochrany nebudou nikdy totožné, naopak velmi často budou v kontradiktorním postavení. Zatímco zájmem uživatelů předmětů ochrany na jedné straně bude především co nejširší a co nejméně omezený přístup k předmětům ochrany za nejnižších možných peněžních i nepeněžních nákladů, včetně nákladů transakčních, nositelé práv na straně druhé budou mít tendenci požadovat naopak co nejúčinnější ochranu jejich duševního vlastnictví, která jim zajistí autonomní nakládání s výtvory jejich tvůrčí činnosti a odpovídající (resp. maximální možnou) odměnu za užití těchto předmětů ochrany uživateli.

Nicméně i mezi zájmy nositelů práv je třeba rozlišovat. Možnost získání co nejvyšší odměny od uživatele za užití předmětu ochrany

nositele práv, jako protihodnoty odpovídající hodnotě, kterou uživatel (resp. spotřebitel) užitím předmětu ochrany získá, bude jistě významným, ale ne vždy nejvýznamnějším zájmem nositele práv, přestože odměna pro nositele představuje návratnost jeho investice spojené s vytvořením předmětu ochrany, možnost pokrytí nákladů na jeho živobytí, podporu další tvorby, jakož též určitou míru zadostiučinění (jako měřítka úspěchu). Významným je však též zájem nositele práv na šíření děl a propagaci výsledků jeho činnosti. Zejména pro autory a výkonné umělce je často důležitějším motivem propagace jejich tvorby a šíření výsledků jejich činnosti, které mohou zvýšit jejich věhlas (resp. věhlas jejich tvorby), popularitu či jejich celkovou hodnotu na trhu daného odvětví průmyslu, což jim může v konečném důsledku přinést daleko větší ekonomické efekty v podobě navazujících nabídek na další tvorbu a související projekty, které často mnohonásobně převyšují zisk z odměn za poskytnutí licence k užití předmětů ochrany. Nezanedbatelný je též zájem mnoha nositelů práv na užití jejich předmětů ochrany v určité kvalitě nebo za konkrétních podmínek. Je třeba si uvědomit, že tím, že svěří kolektivnímu správci ke kolektivní správě práva k jeho předmětu ochrany, se nositel těchto práv *de facto* vzdává možnosti rozhodovat o podmínkách užití svého předmětu ochrany. Toto omezení bude přijatelnější pro nositele práv, kteří tvoří více za účelem hospodářského prospěchu (častěji v případě tzv. populární hudby) a dá se tedy očekávat, že jejich cílem bude maximalizace frekvence užití předmětů ochrany, a s tím spojená maximalizace poskytnutých odměn (resp. zisku). Naopak v jiných případech nemusí být maximalizace zisku, či užití předmětů ochrany, hlavním cílem, ale subjektivně významnějším zájmem nositele práv může být zpřístupňování předmětů ochrany veřejnosti v odpovídající kvalitě (nikoli kvantitě)[288]. Tyto faktory významně spoluovlivňují rozhodnutí

[288] V praxi je známý případ dědiců majetkových práv po hudebním skladateli Orffovi, kteří spravují práva individuálně právě proto, aby mohli rozhodovat a pečlivě zvažovat, kteří

nositelů práv, zda výkon svých práv svěří do kolektivní správy konkrétního kolektivního správce.

I pokud jde o zájmy uživatelů předmětů ochrany, nemůžeme paušalizovat. Dá se předpokládat, že převažujícím zájmem uživatele bude užít předmět ochrany s co nejmenšími náklady, mezi které je třeba zahrnout nejen náklady na samotnou odměnu nositeli práv za užití předmětu ochrany, ale zejména též transakční náklady na získání licence k oprávněnému užití. Dalším významným zájmem uživatele je však i zájem být v souladu s právem. Uživatel předmětu ochrany chce mít možnost legálně ošetřit svoji činnost, ať je jakákoli. Pokud takovou možnost nemá, nebo pokud je činnost *intra legem* možná pouze za současného vynaložení pro uživatele předmětu ochrany neakceptovatelných nákladů, výrazně se zvyšuje pravděpodobnost výskytu efektu *černého pasažéra*, kdy se uživateli předmětu ochrany vyplatí raději porušit autorské právo, než získat oprávnění k užití, ať už od kolektivního správce nebo od samotného nositele práv. Na rozhodování uživatele předmětu ochrany má vliv tedy zejména celková výše nákladů na získání oprávnění k užití (TC), zahrnující náklady na odměnu ($TC_{odměna}$) a náklady transakční ($TC_{transakce}$), celková výše nákladů sankce při porušení autorského práva v konkrétním případě (TC_{sankce}) a míra pravděpodobnosti, že dojde k odhalení jednání *contra legem* a uplatnění těchto sankcí (π). Celý vztah, vyjadřující rozhodnutí o porušení autorského práva je pak možno matematicky vyjádřit nerovnicí:

$$\pi \times maxTC_{sankce} < (TC_{odměna} + TC_{transakce})$$

interpreti budou mít možnost dílo jejich předka užít tak, aby byl zajištěn vysoký standard provádění jeho děl na veřejnosti.

Z výše uvedeného matematického vyjádření vyplývá, že uživatele předmětu ochrany je možné motivovat k získání licence, tj. k oprávněnému užití předmětu ochrany, (1) snížením transakčních nákladů na uzavření licence, (2) snížením výše odměny poskytnuté za užití předmětu ochrany, (3) zvýšením sankcí za neoprávněné užití předmětu ochrany nebo (4) zvýšením pravděpodobnosti, že sankce bude v konkrétním případě neoprávněného užití skutečně uplatněna. Uvedené faktory je možné upravovat jednotlivě či pro zvýšení žádaného efektu též kumulativně. Je tedy třeba zdůraznit, že čím obtížnější a nákladnější pro uživatele předmětu ochrany v systému kolektivní správy bude získat oprávnění k užití, tím vyšší bude jeho inklinace k porušení autorského práva. Od zájmů uživatele předmětů ochrany je třeba odlišovat zájmy spotřebitelů, koncových konzumentů výrobků a služeb, které autorskoprávně chráněné předměty využívají, kteří mají zájem na co nejširším přístupu k předmětů ochrany, resp. výrobkům a službám je využívajícím.

Zájmy kolektivního správce, přestože ze zákona vykonává svou činnost ve prospěch nositelů práv[289] a je povětšinou řízen svými členy[290], kteří jsou v naprosté většině nositeli práv, nejsou vždy se zájmy těchto nositelů práv totožné. I když kolektivní správce není zpravidla zřízen za účelem zisku a tedy jeho cílem není tento zisk maximalizovat (a to ani ve prospěch nositelů práv)[291], je motivován k tomu, aby dosahoval dostatečných příjmů k umoření svých provozních nákladů, které mu pravidelně vznikají (včetně nákladů personálních), a tím je *de facto* závislý

[289] Ust. § 95 odst. 1 AutZ.

[290] Kolektivní správce nemusí být řízen svými členy, pokud je právnickou osobou tvořenou nositeli práv, vykonávající kolektivní správu v rozsahu uděleného oprávnění pro tyto nositele jako jediný a hlavní účel své činnosti a není založena za účelem výdělečné činnosti (ust. § 95a odst. 1 AutZ).

[291] Všichni současní kolektivní správci v ČR jsou spolky založené za nevýdělečným účelem, avšak AutZ po implementaci Směrnice o KS umožňuje, aby kolektivním správcem byla i právnická osoba založená za účelem výdělečné činnosti, je-li řízena svými členy (ust. § 95a odst. 1 AutZ).

na celkové výši vybraných odměn a dalších příjmů (z investování vybraných odměn, vydaného bezdůvodného obohacení atd.). Jeho motivace optimalizovat své náklady na provoz je omezena neexistencí konkurence v systému kolektivní správy, kdy nositel práv ani uživatel předmětů ochrany nemá možnost zvolit si na území ČR jiného kolektivního správce. Vnitřně mohou kolektivního správce motivovat k vyšší efektivitě jeho členové prostřednictvím rozhodování v orgánech kolektivního správce. Zájmy členů konkrétního kolektivního správce však nelze ztotožňovat se zájmy nositelů práv tímto kolektivním správcem zastupovaných (natož pak nositelů práv nezastupovaných), kteří však ve skutečnosti náklady výkonu kolektivní správy tohoto kolektivního správce hradí.

Sebelepší a sebeefektivnější nastavení systému kolektivní správy nemůže uvedené protikladné zájmy jednotlivých aktérů v systému kolektivní správy překlenout či eliminovat. Je však v zájmu všech zúčastněných, aby fungování kolektivní správy bylo co nejúčinnější ve všech svých jednotlivých oblastech činnosti a poskytovala tak efektivní a vyvážené prostředí pro uspokojování těchto rozličných potřeb, jako účelný prostředník na trhu s autorskoprávně chráněnými nehmotnými statky.

8.2 Zhodnocení současného stavu právní úpravy kolektivní správy v ČR a na úrovni EU

Platná právní úprava kolektivní správy, tak jak je obsažena v AutZ zejména po jeho novele provedené zákonem č. 102/2017 Sb., kterým byla implementována Směrnice o kolektivní správě, upravuje systém kolektivní správy a její fungování v ČR komplexně a detailně. Provedené legislativní změny byly do značné míry determinovány povinností ČR implementovat Směrnici o kolektivní správě, avšak v některých otázkách

zákonodárce hranici této povinnosti překročil, a to ne vždy ku prospěchu platné právní úpravy.

Právní úpravu, která byla implementací *cit.* směrnice, lze z unijního pohledu považovat za krok správným směrem, zejména z hlediska harmonizace právní úpravy v jednotlivých členských státech EU, která byla značně fragmentovaná, což způsobovalo problémy zejména při přeshraničním výkonu autorských práv a práv s právem autorským souvisejících, kde se rozdíly jevily nejmarkantnějšími. Bohužel ani tato směrnice neodstranila některé existující odlišnosti v právních úpravách jednotlivých členských států EU, zejména v oblasti výjimek a omezení autorského práva, které se dotýkají, i když zdánlivě nepřímo, i oblasti kolektivní správy, jejíž efektivitu snižují. Naopak pozitivní přínosem je právní úprava udělování licencí pro území více členských států EU jedním kolektivním správcem, která umožňuje výrazné snížení transakčních nákladů uživatelů předmětů ochrany na získání oprávnění k užití hudebních děl online, zejména na internetu, a pomáhá tak překonat omezení tradičního systému přeshraniční kolektivní správy založeného na recipročních smlouvách uzavíraných mezi kolektivními správci z různých států, který je i nadále účinné v tradičních oblastech kolektivní správy (např. živé provozování předmětů ochrany), ale nedostačuje, pokud jde o online prostředí. Autor této disertační práce je přesvědčen, že by bylo dobré v uvedených snahách pokračovat a rozšířit možnost udělování multi-teritoriálních licencí i pro jiné druhy děl (např. díla literární, což by mohlo být účelné pro oblast elektronických knih). Pro zhodnocení praktického dopadu implementace právní úpravy Směrnice o kolektivní správě je ještě příliš brzy. Provedeným průzkumem v právních řádech jednotlivých členských států EU však bylo ověřeno, že všechny členské státy právní úpravu již implementovaly, rozsah změn se však velmi liší, i s ohledem na předchozí stav právní úpravy v příslušném

státu[292]. Praktickému využití povinně uveřejňovaných informací kolektivními správci na jejich internetových stránkách brání jednak formát, v jakém jsou informace zpřístupňovány veřejnosti[293], jakož i jazyková bariéra[294]. Do budoucna by bylo možné doporučit stanovit povinnost uveřejňovat základní dokumenty (zejm. stanovy a výroční zprávy) v některém ze světových jazyků, popřípadě vytvořit na úrovni EU databáze, které by informace od členských států agregovaly a zprostředkovávaly ve standardizované formě[295].

Dopad implementace Směrnice o kolektivní správě na kolektivní správce v ČR nebyl tak markantní, jak by se z počátku mohlo zdát, vzhledem k tomu, že celou řadu povinností plnili kolektivní správci již před přijetím nové právní úpravy, dílem také proto, že úprava vycházela i z obecných nezávazných doporučení WIPO a dalších organizací, kterými jsou čeští kolektivní správci členy. Přesto se nedá považovat v tomto rozsahu nová právní úprava nadbytečnou, neboť zachovává danou míru zákonného standardu i do budoucna. Naopak mezi novinky právní úpravy, na které museli kolektivní správci v ČR reagovat, lze zahrnout zejména možnost nositelů práv vymezit práva, kategorie práv či druhy děl, které

[292] Praktický dopad implementace Směrnice o kolektivní správě v jednotlivých státech závisí na tom, jak jednotliví kolektivní správci plní povinnosti, které směrnice ukládá. Např. povinnost uveřejňovat požadované informace v rámci publikace stanov kolektivního správce na jeho internetových stránkách plní v některých členských státech dosud jen část kolektivních správců (zejména Řecko a Belgie).

[293] Informace jsou často obsaženy v naskenovaných dokumentech, které neumožňují automatické vyhledávání, čímž se reálná dostupnost informacích výrazně snižuje. Navíc není předepsána žádná struktura podávaných informací, což analýzu dokumentů za účelem komparace příslušných informací mezi členskými státy EU výrazně ztěžuje.

[294] Informace jsou uveřejňovány (až na výjimky) výhradně v národních jazycích, což znesnadňuje jejich analýzu.

[295] V současné době neexistuje ani seznam všech kolektivních správců působících v EU, resp. seznamy, které jsou k dispozici, vykazují vysokou míru neaktuálnosti (např. seznam vedený WIPO, kde není uveden ani jeden kolektivní správce z Francie). Proto se autor této dizertační práce rozhodl v rámci jejího zpracování sestavit aktuální seznam všech kolektivních správců v EU obsahující základní informace s odkazem na internetové stránky těchto kolektivních správců, které jsou zdrojem dalších důležitých informací, viz Přehled kolektivních správců v EU – příloha č. 6.

kolektivnímu správci do správy svěří (ust. § 97a odst. 3 AutZ), možnost nositele práv poskytnout oprávnění k nekomerčnímu užití předmětu ochrany, ačkoli příslušné právo svěřil k výkonu kolektivní správy (ust. § 97a odst. 5 AutZ), rozšíření informačních povinností kolektivního správce (zejm. ust. § 97 odst. 1, § 99f odst. 1 a § 99g odst. 2 AutZ), některé otázky členství v kolektivním správci (zejm. ust. § 96d odst. 4 AutZ, které mimo jiné upravuje možnost výkonu členských práv elektronickými prostředky a otevírá tak prostor pro elektronické distanční hlasování v nejvyšším orgánu kolektivního správce) a další.

V detailech, ačkoli často podstatných, nelze provedenou implementaci považovat za bezproblémovou. K neodůvodněnému posunu došlo při novém vymezení pojmu kolektivního správce v ust. § 95a odst. 1 AutZ, které mělo reflektovat možnost působení kolektivního správce z jiného členského státu EU na území ČR. Dikce *cit.* ustanovení umožňuje odlišný výklad, než předpokládá Směrnice o kolektivní správě, a vede k chybným závěrům[296]. Implementace čl. 30 SKS ustanovením § 100c odst. 1 věta druhá AutZ je, jak již bylo dříve autorem této disertační práce kritizováno[297], provedená chybně, neboť jde proti smyslu směrnice, která naopak požaduje, aby kolektivní správce poskytující multi-teritoriální licence byl povinen poskytovat tyto licence i za nositele práv zastupované jiným kolektivním správcem, který tyto licence neposkytuje, pokud o to prvně uvedeného kolektivního správce požádá.

Nad rámec požadavků směrnice pak zákonodárce nevhodně zakotvil pro české kolektivní správce (resp. žadatele o udělení oprávnění ke kolektivní správě) povinnost právní formy spolku, pro kterou podle autora této disertační práce není důvod a omezuje do budoucna nové

[296] Srov. chybný výklad v CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2017, 386 s. ISBN 978-80-7400-671-5. s. 190 – 191.
[297] Viz str. 151 – 152.

žadatele o udělení oprávnění ve prospěch již existujících kolektivních správců (resp. omezuje i možnost změny právní formy kolektivních správců stávajících). Nad rámec implementace *cit.* směrnice AutZ upravuje nově podrobnější právní úpravu postupu při sjednávání sazebníků[298], která zavádí možnost právnickým osobám sdružujícím nezanedbatelný počet uživatelů a některým dalším uživatelům (např. České televizi a Českému rozhlasu) vyjádřit se k návrhu sazebníku vytvořenému kolektivním správcem, a v případě zvýšení sazeb odměn o více než míru inflace v předchozím roce též povinnost získat k platnosti sazebníku souhlas ministerstva. Obecně lze novou právní úpravu uvítat, neboť právě určování sazeb kolektivním správcem, který je navíc v dominantním postavení, bylo předmětem opakované kritiky ze strany uživatelů a snižovalo důvěru v systém kolektivní správy jako takový. Autor této disertační práce si však dovoluje vznést pochybnost, že tato právní úprava přinese v praxi podstatné zlepšení. Na hodnocení předmětné právní úpravy je však ještě příliš brzy. Dopad pro praxi bude záležet především na aktivitě příslušných právnických osob sdružující uživatele, avšak též na aktivitě ministerstva v rámci jeho nové schvalovací pravomoci, jakož i v rámci jeho kontrolní činnosti.

Celkově lze shrnout, že platnou právní úpravu po implementaci Směrnice o kolektivní správě lze považovat za dostatečnou pro účelný a výkon kolektivní správy, nicméně vyšší účinnosti výkonu kolektivní správy brání výše identifikované nedostatky, jejichž odstranění je možno *de lege ferenda* doporučit. Dosažení optimální účinnosti kolektivní správy však není možné, pokud není umožněn vstup konkurence do oblasti kolektivní správy, jak bude ještě dále rozebráno.

[298] Autorský zákon v návěstí ust. § 98f AutZ uvádí, že se jedná o sjednávání „některých" sazebníků, ale z dikce příslušného ustanovení není *expresis verbis* jasné, o které sazebníky by se jednat nemělo, a právní úprava tak zřejmě dopadá na všechny sazebníky kolektivního správce.

8.3 Zhodnocení dopadu technologického vývoje v informační společnosti na tradiční pojetí kolektivní správy

Technologický vývoj, jenž je nedílnou součástí celkového pokroku lidské společnosti, je neustálým procesem a v tomto ohledu neznamená nic nového ani výjimečného[299]. Autorské právo je však obor, který je s technologickým rozvojem provázán více než obory jiné. S vývojem technologií roste význam kolektivní správy tak, jak tomu bylo i kdykoli v minulosti, jak ostatně prokázal i provedený historicko-právní rozbor[300]. Každá právní úprava bude vždy v závěsu za realitou všedního dne determinovanou neustálým a nikdy nekončícím technologickým a společenským vývojem. Na tyto změny by legislativa měla účinně reagovat, avšak ne vždy radikální změnou právní úpravy, neboť ta nemusí být zárukou zlepšení oproti původnímu stavu. Za optimální, zejména z hlediska zachování právní jistoty, považuje autor této disertační práce vytvoření dostatečně stabilního, ale zároveň též flexibilního právního rámce, založeného zejména na obecných principech, tedy pilířích, na kterých je systém kolektivní správy vystavěn, jenž by umožnil absorpci případných budoucích společenských změn.

Dopady technologického pokroku na systém kolektivní správy se v současnosti projevují nejvýznamněji v oblastech, kde dochází k užití předmětů ochrany, které jsou buď od počátku vyjádřeny v digitální podobě (např. digitální fotografie), nebo jsou následně do této podoby převáděny – tzv. digitalizovány (např. digitální záznam koncertu). Právě v tomto segmentu musí kolektivní správa reagovat co nejpružněji. Tradiční systém naráží na konkrétní bariéry, dané zejména teritorialitou systému výkonu kolektivní správy, založeném na vzájemném pověřování

[299] Srov. GOLDSTEIN, Paul. *Copyright's highway: from Gutenberg to the celestial jukebox.* Rev. ed. Stanford, Calif: Stanford Law and Politics, 2003, s 21. ISBN 0804747350.
[300] Srov. výklad v kap. 3.1.

kolektivních správců správou na určitém území i za pověřujícího kolektivního správce, resp. jím zastupované nositele práv. Omezení z toho vyplývající již byla dříve podrobně rozebrána. Účinnou reakcí na nové požadavky trhu je podle názoru autora této disertační práce postupné a kontinuální odstraňování existujících bariér formou překlenování limitů daných principem teritoriality, konkrétně umožněním v co nejširší možné míře poskytování multi-teritoriálních licencí, a to nejen pro oblast užití hudebních děl online, ale obecně, dále podpora a iniciace slučování repertoárů kolektivních správců za účelem vytvoření jednotných sdílených databází, ve kterých by měli potenciální uživatelé možnost efektivního vyhledávání informací o nositelích práv, jejich předmětech ochrany a možnostech užití, umožnění co nejvyšší úrovně konkurence mezi kolektivními správci (resp. odstranění překážek a omezení bránící přirozené konkurenci) a další prohlubování spolupráce mezi kolektivními správci na národní a zejména mezinárodní úrovni.

I přes vyjádřené výhrady vůči tradičnímu systému kolektivní správy se autor této disertační práce nedomnívá, že by se blížil soumrak institutu kolektivní správy. V současnosti je její úloha nenahraditelná. Nicméně v budoucnosti je možné očekávat, že se výkon kolektivní správy se bude čím dál více polarizovat a bude docházet k čím dál výraznějším rozdílům mezi způsoby užití předmětů ochrany v digitální (resp. digitalizované) podobě a tradičními způsoby užití off-line. V oblasti on-line užití lze v budoucnu předpokládat výrazný rozvoj technologických prostředků pro monitorování užití digitálních forem předmětů ochrany, které umožní automatizovanou správu práv s využitím meta dat. Je otázkou a do jisté míry i výzvou pro současné kolektivní správce, zda bude tato automatizovaná správa probíhat v budoucnu v rámci systému kolektivní správy, jak ji známe dnes, nebo mimo ní. Vždy však budou existovat způsoby užití předmětů ochrany, pro něž tradiční pojetí výkonu kolektivní správy zůstane i nadále účelné (např. živé provozování děl).

8.4 Zhodnocení účelnosti a účinnosti kolektivní správy pro nositele práv a pro uživatele předmětů ochrany

Účelnost kolektivní správy jako takové byla historicky prokázána. V konkrétních případech je dána již samotnou nemožností individuálního výkonu autorských práv a práv s právem autorským souvisejících samotným nositelem těchto práv. Platný AutZ stanoví účelnost výkonu kolektivní správy jako jednu z obligatorních podmínek, které je povinen kolektivní správce splňovat, a to nejen když žádá o udělení oprávnění ke kolektivní správě [ust. § 96a odst. 2 písm. b) a odst. 3 písm. c) AutZ], ale též po celou dobu trvání tohoto oprávnění[301]. Je však otázkou, zda ministerstvo má dostatečný aparát, aby mohlo zodpovědně posoudit účelnost výkonu kolektivní správy v konkrétním případě. Navíc si autor této disertační práce dovolí vznést obavu, aby posuzování splnění této podmínky nemohlo být zneužíváno ministerstvem jako záminka pro neudělení oprávnění v konkrétním případě. Jak uvádí Telec, z limitace zákonného rozsahu kolektivní správy pouze na kolektivní správu účelnou *„nelze dovozovat možnost rozsáhlého diskrečního uvážení Ministerstva kultury ohledně splnění této podmínky při udělování oprávnění k výkonu kolektivní správy […]. O účelnosti tohoto kolektivního výkonu práv totiž z pravidla svědčí již samotná skutečnost, že právnická osoba sdružující nositele práv o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy požádá a lze zároveň předpokládat, že takový výkon správy práv bude mít finanční přínos pro nositele práv (nebude ztrátový).”*[302] Lze tedy dospět k závěru, že kolektivní správu je možno považovat v současnosti za účelnou, přičemž do budoucna bude její účelnost záviset na skutečnosti, zda ji za účelnou budou považovat subjekty, k jejichž prospěchu slouží – tedy primárně

[301] Neúčelnost kolektivní správy by byla důvodem pro odnětí uděleného oprávnění ministerstvem z důvodu nesplnění požadavku pro udělení oprávnění, u kterého nelze zjednat nápravu [ust. § 96c odst. 1 písm. a) AutZ].
[302] Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 752.

nositelé práv[303]. Je možné si představit, že pro určitou oblast užití předmětů ochrany, zejm. v jejich digitální podobě, bude v budoucnu účelný jiný způsob správy těchto práv[304].

Komplexnější otázkou je stanovení míry účinnosti systému kolektivní správy a tedy zhodnocení, zda je výkon kolektivní správy tak, jak je současnými kolektivními správci v ČR prováděn, optimální vzhledem k potřebám, které má zajišťovat – tedy zejména ve vztahu k nositelům práv a uživatelům předmětů ochrany, jakož i z hlediska zájmu veřejného působícího *pro bono publico*.

Platí, že celková efektivita kolektivní správy je tím vyšší, čím více jsou naplňována jednotlivá kritéria rozhodná pro její hodnocení. Jako tato kritéria hodnocení efektivity kolektivní správy mohou sloužit potřeby (zájmy) jednotlivých stakeholderů, jež systém kolektivní správy uspokojuje (resp. uspokojovat má), a to v rámci naplňování svého účelu. V rámci zpracování této disertační práce byla jejím autorem identifikována základní kritéria rozhodná pro posouzení míry účinnosti výkonu kolektivní správy v ČR. Na tato kritéria je možno nahlížet z pohledu nositele práv, uživatele předmětu ochrany, kolektivního správce a z pohledu ČR (potažmo veřejnosti), resp. z pohledu EU. Některá kritéria mohou být protistojná, což vyplývá z již dříve deklarované kontradiktornosti zájmů některých ze stran v rámci systému kolektivní správy participujících. Efektivní kolektivní správa je taková správa, jež dokáže tyto odlišné zájmy účinně vyvážit s cílem maximalizace celkového užitku. Více než jinde je třeba zaměřit pozornost na hledání tzv. *win-win* řešení.

[303] Účelnost je však třeba pravidelně re-evaluovat zejména v případě režimů kolektivní správy povinné a rozšířené, kdy nositelé práv možnost rozhodnout, zda výkon svých práva svěří příslušnému kolektivnímu správci, je zákonem limitována.

[304] Příklady obdobných služeb se začínají objevovat již dnes. Viz např. http://www.soundreef.com/, http://www.impforum.org/ a https://www.scapr.org/.

Pro nositele práv je kolektivní správa efektivní za předpokladu, že jsou splněna zejména následující kritéria:

- nositel dokáže díky kolektivní správě svých práv získat maximální možnou odměnu za užití jeho předmětů ochrany
- nositel práv má možnost prostřednictvím kolektivní správy volně šířit své předměty ochrany, a to bez jakýchkoli bariér
- nositel práv má v maximální možné míře zachovánu autonomii vůle při nakládání se svými předměty ochrany (v tom, jaká práva, resp. jaké druhy děl, a v jakém rozsahu ke kolektivní správě svěří, v možnosti poskytnout licenci k nekomerčnímu užití, v možnosti sjednání individuálních podmínek při správě svých práv atd.)
- nositel práv má jistotu, že při užitích jeho předmětů ochrany budou tyto předměty správně označeny, včetně správné identifikace jeho jména
- nositel práv dokáže sledovat počty a druhy užití svých předmětů ochrany
- nositel práv může vybírat mezi více kolektivními správci podle vlastních kritérií
- nositel práv může iniciovat založení kolektivního správce, pokud to považuje za účelné vzhledem ke správě svých práv
- nositel práv má nižší riziko neoprávněného užití jeho předmětů ochrany a v případě zásahu do jeho práv, je ve výhodnější pozici při domáhání se svých práv
- podmínky, za jakých mohou nositelé práv svěřit kolektivnímu správci správu práv svých předměty ochrany, jsou transparentní, nediskriminující a přiměřené,

- nositel práv může ovlivnit činnost kolektivního správce (možnost spolurozhodovat o sazebnících odměn, rozúčtovacích řádech, dalších podmínkách správy práv, způsobech provádění kontrol, způsobu prezentace kolektivního správce na veřejnosti apod.)
- nositel práv může s kolektivním správcem snadno komunikovat
- nositel práv má možnost domoci se spravedlnosti v rámci vyřizování stížností a řešení sporů souvisejících s výkonem kolektivní správy
- nositel práv není omezován překážkami v licencování svých předmětů ochrany (přeshraniční licencování, nové způsoby užití, nové obchodní modely)
- nositel práv má k dispozici jasná, přesná a aktuální data týkající se jeho osoby, užití jeho předmětů osoby, aktivit kolektivního správce, včetně výsledků jeho hospodaření atd.

Míru efektivnosti kolektivní správy z pohledu nositele práv reflektuje nejen výše příjmů z kolektivního výkonu jejich práv, ale též rozsah šíření výsledků jeho tvůrčí činnosti, a to způsobem, o kterém může rozhodovat. Aktuální výše vybraných odměn je závislá především na odměnotvorbě jednotlivých kolektivních správců. V současné době sazby odměn vybíraných kolektivními správci v ČR odpovídají praxi zahraničních kolektivních správců[305]. Srovnatelná výše sazeb s kolektivními správci v zahraničí je zásadní vzhledem k riziku zneužití dominantního postavení kolektivním správcem. Jak judikoval SDEU,

[305] Přesnější a podrobnější analýzu ztěžuje fakt, že veškerá data, pokud jsou k dispozici [Směrnice o kolektivní správě sice zavedla povinnost uveřejňování *standardních používaných sazeb* – viz ust. čl. 21 odst. 1 písm. c) SKS, avšak v praxi ještě nejsou vždy veřejně dostupné, což je závislé jednak na řádné implementaci ustanovení SKS příslušným členským státem EU a na následném splnění povinnosti příslušným kolektivním správcem], jsou v naprosté většině případů uveřejňovány pouze v národních jazycích. Odlišnosti mezi jednotlivými kolektivními správci v EU jsou též v metodikách stanovení jednotlivých sazeb, jakož i v systémech slev a výjimek.

kolektivní správce by zneužil svého dominantního postavení na trhu, pokud by jím stanovené sazby odměn byly podstatně vyšší než ty uplatňované v jiných členských státech EU nebo pokud by požadoval takové ceny, které by byly zjevně nepřiměřené vzhledem k hospodářské hodnotě jím poskytnutého plnění[306].

Celková výše příjmů vyplacených nositeli práv však záleží též na efektivnosti jednotlivých činností v rámci výkonu kolektivní správy, počínaje dosahovanou efektivností při uzavírání licenčních smluv s uživateli předmětů ochrany, přes účinnost ve výběru odměn, až po jejich rozdělení a vyplacení, a s tím související a odpovídající výši účelně vynaložených nákladů na kolektivní správu, které výsledný ekonomický efekt pro nositele práv často podstatně snižují. Pokud však nositel svěří správu svých práv kolektivnímu správci, dá se předpokládat, že výkon práv mu přináší větší objem odměn, než by byl schopen dosáhnout správou individuální, neboť v opačném případě by volil pro něj výhodnější alternativu. V tomto ohledu je kolektivní správa efektivní. Vyšší míry efektivnosti by bylo možné dosáhnout zejména umožněním konkurence mezi kolektivními správci, umožněním spolurozhodování o tvorbě sazebníků také nositelům práv, kteří nejsou členy příslušného kolektivního správce či efektivnější kontrolou tvorby sazebníků v rámci dozorové činnosti ministerstva.

Také monitorování užití v rámci výkonu kolektivní správy je efektivnější než výkon této činnosti samotným uživatelem, zejména vzhledem k úsporám z rozsahu, které může kolektivní správce využít, a související možnosti vybudování aparátu, který umožňuje účinnější výkon této činnosti. Výkon kontroly ze strany kolektivního správce však není zcela transparentní, což nechává prostor pro případné neefektivity.

[306] Viz rozsudek SDEU sp. zn. C-351/12 ze dne 27. 2. 2014.

Informační povinnosti stanovené platnou právní úpravou lze považovat za dostatečné. Transparentnost však snižuje nižší detailnost poskytovaných informací kolektivními správci nositelům práv.

Kolektivní správa též výrazně přispívá k propagaci nositelů práv a jejich předmětů ochrany. V tomto ohledu mají nositelé práv společný zájem s uživateli předmětů ochrany na možnosti šíření těchto předmětů bez omezujících bariér. Odstranění limitů principu teritoriality a dalších omezení exploatace předmětů ochrany je typickou *win-win* situací, která přinese pro uživatele výrazně nižší transakční náklady a pro nositele práv výrazně vyšší ekonomický profit, neboť více užití přinese též více vybraných odměn za poskytnuté licence k těmto užitím. Je však třeba zajistit, aby odstranění těchto bariér nebylo na úkor oslabení práv nositelů. Těm by měla být ponechána by mělo maximální možná míra svobody v nakládání se svými předměty ochrany. V tomto ohledu lze doporučit, aby kolektivní správci v ČR umožnili větší flexibilitu při uzavírání smluv o zastupování s nositeli práv, které by více vyhovovaly individuálním potřebám často velmi rozdílným skupinám nositelů (např. autoři populární versus vážné hudby). Obecně je třeba vnímat kriticky současný přístup většiny kolektivních správců v ČR, kteří uzavírají pod záminkou rovnosti zacházení většinu smluv na principu *take-it-or-leave-it*. Pozitivní efekt by přinesla především možnost konkurence na trhu kolektivních správců.

Legální monopol neumožňuje nositelům práv možnost výběru kolektivního správce, ani vznik kolektivních správců, kteří by se specializovali na potřeby konkrétní skupiny nositelů práv. Z ekonomického pohledu je monopol vždy méně efektivní alternativou oproti umožnění (byť částečné) konkurence. Účinnější je též přirozený monopol oproti monopolu zákonnému, neboť prvý jmenovaný se vytváří přirozeně jako reakce na konkrétní podmínky trhu a umožňuje tak

reagovat na jejich případnou změnu. Umožnění konkurence by vedlo ke snížení nákladů na výkon kolektivní správy a celkový růst úrovně poskytovaných služeb, což by mělo pozitivní dopad jak pro nositele práv, tak uživatele předmětů ochrany. Jako určité negativní důsledky je možno zmínit méně přehledný systém kolektivní správy pro uživatele, který by se musel obracet na více než jednoho kolektivního správce. Tuto nevýhodu by však bylo možné překlenout slučováním repertoárů do databází, do kterých by přispívali všichni kolektivní správci a kde by informace o tom, který správce v případě konkrétního předmětu ochrany správu práv vykonává, byla uvedena. Vstup konkurence na trh kolektivních správců by sice vedl ke snížení výše sazeb odměn, který by však byl kompenzován očekávaným nárůstem užití předmětů ochrany, neboť nižší odměny za poskytnuté licence spolu se zvýšenou kvalitou poskytovaných služeb a dostupností předmětů ochrany pro uživatele, by měly za následek větší poptávku po předmětech ochrany ze strany uživatelů, částečně dané též snížením efektu černého pasažéra, a v konečném důsledku by tak tyto pozitivní efekty převládly a ekonomický efekt pro nositele práv by byl podle názoru autora této disertační práce celkově pozitivní.

Kolektivní správa již svojí samotnou existencí působí preventivně proti porušování autorského práva, a to i pro nositele práv nezastupované. Kolektivní správci jsou efektivnější při prosazování zájmů nositelů práv, proto by jejich úkolem měla být účinnější propagace autorského práva a osvěta namířená vůči potenciálním uživatelům a široké veřejnosti. Nízké povědomí o autorském právu a obzvlášť negativní postoj veřejnosti k většině KS v ČR vede k tomu, že mnozí se placení licencí KS vyhýbají úmyslně a jiní často nevědí, kde jsou hranice platného práva.

Naopak z pohledu uživatele předmětů ochrany je možné efektivnost kolektivní správy posuzovat na základě těchto hodnotících kritérií:

- uživatel předmětu ochrany má možnost získat oprávnění k maximálnímu možnému rozsahu užití předmětů ochrany za transparentních, nediskriminující a přiměřených podmínek
- uživatel předmětu ochrany snadno zjistí, jací nositelé jsou zastupováni a jaká jejich práva a jaké jejich předměty ochrany jsou spravovány v rámci kolektivní správy jednotlivých kolektivních správců (v ideálním případě na jednom místě za všechny kolektivní správce formou sdílení jejich dat)
- neexistují žádné odstranitelné překážky bránící uživatelům předmětů ochrany jejich oprávněnému užití (např. nepřiměřeně vysoké transakční náklady přeshraničních užití předmětů ochrany)
- uživatel předmětu ochrany má dostupné a transparentní informace, zejména kdy, jak, za co a za kolik má kolektivnímu správci platit odměny za užití předmětů ochrany
- uživatel předmětu ochrany může s kolektivním správcem snadno komunikovat
- uživatel předmětu ochrany si může vybrat mezi kolektivními správci podle vlastních kritérií a ovlivnit sjednávané podmínky
- uživatel předmětu ochrany je schopen snadno zjistit u kterého kolektivního správce (příp. kolektivních správců) může získat oprávnění k užití příslušného předmětu ochrany
- uživatel má možnost přístupu k informacím, které mu umožní oprávněné užití předmětů ochrany a předejít nevědomému porušení autorských práv
- uživatel předmětu ochrany má možnost domoci se spravedlnosti v rámci vyřizování stížností a řešení sporů souvisejících s výkonem kolektivní správy

- uživatel předmětu ochrany má přístup k nezbytným informacím týkajících se příslušného kolektivního správce

Pro uživatele předmětu ochrany (včetně uživatelů potenciálních) je z hlediska efektivity kolektivní správy zásadní, aby mohl za přiměřených podmínek získat oprávnění k užití předmětů ochrany bez existujících odstranitelných omezení a aby mu byla tato služba poskytnuta za co nejmenších nákladů. Přestože je uzavírání licenčních smluv s kolektivním správcem efektivnější než v případě uzavírání s nositeli práv individuálně (výhoda nižších transakčních nákladů díky principu *one-stop-shop*), vyšší efektivity kolektivní správy by bylo možné dosáhnout odstraněním bariér, které jsou dané zejména teritorialitou autorského práva. Dopad tohoto omezení je možné zmenšit prohlubováním přeshraniční spolupráce mezi kolektivními správci, vzájemným sdílením informací a slučováním repertoárů kolektivních správců do společných databázích přístupných zájemcům o získání oprávnění k užití předmětu ochrany. Na cestě k odstranění uvedených bariér je možné doporučit také rozšíření rozsahu poskytování tzv. multi-teritoriálních licencí i na jiné předměty ochrany než pouze hudební díla a též na jiné druhy užití, vždy však při zachování stávajícího rozsahu práv nositelů. Obecně je na trhu s nehmotnými statky chráněnými autorským právem ještě stále velký prostor pro zvýšení efektivity kolektivní správy pouhým odstraňováním existujících bariér. Taková řešení jsou výhodná jak pro uživatele předmětů ochrany, tak též pro nositele práv.

Dalšími existujícími překážkami, které omezují efektivnost kolektivní správy, jsou v praxi stále nedostatečná informovanost uživatelů předmětů ochrany a nedostatek veřejně dostupných informací a dat[307].

[307] I přes pokrok dosažený v procesu harmonizace právních úprav kolektivní správy na úrovni EU, z pohledu uživatele předmětu ochrany je stále obtížné zjistit, které nositele práv příslušný kolektivní správce zastupuje (tento seznam není povinně uveřejňován) a veřejně

Směrnice o kolektivní správě přinesla podstatné zlepšení na poli transparentnosti kolektivní správy v EU, když stanovila povinnost členským státům zajistit uveřejňování širokého spektra informací týkající se kolektivní správy. Skutečný dopad harmonizace právní úpravy však ještě není možné objektivně zjistit. Bude totiž záviset nejen na kvalitě implementace provedené jednotlivými členskými státy EU, ale též na tom, jak jednotliví kolektivní správci k zákonným povinnostem přistoupí[308]. Podle názoru autora této disertační práce je třeba kolektivním správcům v ČR doporučit postupné odstraňování bariér tím, že budou nejen poskytovány zákonem požadované informace, ale že budou zpřístupňovány v podobě, která umožní jejich reálné využití uživateli předmětů ochrany cestou slučování informací na jednom místě ve vyhledávacích formulářích umožňujících efektivní třídění a kategorizaci požadovaných dat.

Též z pohledu nositelů předmětů ochrany platí, že vyšší míry efektivnosti kolektivní správy by bylo možné dosáhnout umožněním vstupu konkurence do odvětví. Už pouhá možnost vzniku konkurence by měla výrazně pozitivní efekt na zkvalitňování služeb a kontinuální přizpůsobování kolektivní správy potřebám trhu.

Celkově je možné dojít k závěru, že kolektivní správa v ČR je efektivním nástrojem vymahatelnosti autorských práv, a to přestože

přístupné databáze předmětů ochrany umožňují jen omezené vyhledávání, takže pro konkrétní informaci musí uživatel kontaktovat přímo příslušného kolektivního správce.

[308] Zatím je možné konstatovat, že dosud existují velké rozdíly v implementaci právní úpravy Směrnice o kolektivní správě v jednotlivých státech EU. V některých státech, jako např. v Německu, již nyní kolektivní správci vykazují vysokou úroveň poskytovaných informací, které jsou někdy dostupné i v anglickém jazyce, i když to směrnice nevyžaduje. Naproti tomu např. v Řecku je úroveň velmi nízká, kdy podstatná část kolektivních správců neuveřejňuje všechny požadované informace a ty které poskytuje, jsou zpřístupňovány pouze v národním jazyce v nevhodných formátech na zastaralých internetových stránkách. Kolektivní správci v ČR se v tomto směru nachází ve středu pole členských států EU, když již nyní uveřejňují (až na výjimky) všechny zákonem požadované informace, avšak často v nevhodných formátech neumožňujících vyhledávání či snadnou extrakci dat.

nedokáže vždy dostatečně flexibilně reagovat na nové technologické výzvy, které přináší informační společnost. Pokud však jde o míru dosažené efektivity, je možné konstatovat, že existuje stále dostatečný prostor pro zlepšení. Pro dosažení maximální efektivnosti celého systému kolektivní správy je nezbytné, aby byla co nejlépe naplněna jednotlivá výše identifikovaná hodnotící kritéria. V případě těch kritérií, u kterých jsou stakeholdeři v kontradiktorním postavení, jak je tomu často v případě nositelů práv a uživatelů předmětů ochrany, musí být nalezeno společné optimum, které představuje stav, kdy celkový užitek bude maximalizován a zároveň mezi stakeholdery rozdělen takovým způsobem, že pro žádného ze stakeholderů nebude možné užitek zvýšit, aniž by tím nebyl snížen užitek stakeholdera jiného. Jedině tak může být dosaženo tzv. Paretova optima[309].

[309] K bližším podrobnostem Paretova optima viz VÁCHA, L., VOŠVRDA, M. "Morální hazard" a „nepříznivý výběr" při maximalizaci pravděpodobnosti ekonomického přežití. Praha: Univerzita Karlova, *IES Working Paper 22/2006* [online]. 2006, 22 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: https://core.ac.uk/download/pdf/7134201.pdf.

9 Závěr

Předmětem předložené disertační práce byla kolektivní správa autorských práv a práv s právem autorským souvisejících jako jeden z prostředek vymahatelnosti autorského práva v informační společnosti.

Rozvinuté prostředí informační společnosti, v němž sociální realitu do značné míry determinují informace a jejich extenzivní sdílení a využívání, kontinuálně mění pevně zakotvené standardy, a tím ovlivňuje řadu oborů lidské činnosti. Rozvoj nových médií stávajících se nejvýznamnějšími distribučními kanály současnosti, zavádění nových obchodní modelů založených na prostředí on-line a pokračující proces digitalizace zcela proměnily potřeby a požadavky podnikatelů, na které právo musí být schopno účinně reagovat. Nejinak je tomu i v případě práva autorského. Technologický vývoj posledních dekád přinesl na jedné straně nové možnosti tvorby a její prezentace, na straně druhé dříve nebývalé možnosti rozmnožování předmětů autorskoprávní ochrany a jejich snadnou exploataci nezávislou na hranicích jednotlivých států, což *ex toto* způsobilo disbalanci současného systému autorského práva, kterou někteří označují za krizi autorského práva, reflektující kruciální diskrepanci mezi existující právní regulací a technickou realitou[310].

Odpoutáním autorskoprávně chráněných výtvorů lidské činnosti od jejich hmotného substrátu, jakož i jejich ryze digitální vyjádření a z toho plynoucí nerozlišitelnost originálu od rozmnoženiny, stejně jako snadné šíření v prostředí internetu bez vlivu na jejich kvalitu, zásadně zvýšily dostupnost předmětů ochrany pro uživatele (resp. širokou veřejnost) a rozšířily možnosti jejich užití, což přineslo nejen nové

[310] MYŠKA, M. *Veřejné licence*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, 248 s. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, Edice Scientia, č. 497. ISBN 978-80-210-7538-2. s. 183.

příležitosti pro rozvoj obchodu s těmito předměty ochrany zejména v prostředí on-line, ale také nárůst počtu nelegálních užití. Důsledkem jsou nové nároky kladené na ochranu autorského práva a jeho vymáhání. Za jeden z prostředků vymahatelnosti v jejím extenzivním pojetí (srov. kap. 2.4) je možné považovat kolektivní správu autorských práv a práv s právem autorským souvisejících, jejíž úloha vzhledem k výše nastíněnému vývoji nabývá na významu. V rámci své dvousetleté historické geneze byla kolektivní správa často nucena reagovat na nové technologické výzvy (a do jisté míry byla sama výsledkem a odpovědí na pokrok techniky), avšak na rozdíl od dřívějších technologických milníků v současnosti probíhající digitální revoluce pro ni znamená kvalitativně i kvantitativně odlišnou změnu.

Na tuto vysoce aktuální a pro podnikatele významnou problematiku navázala svým zaměření i tato disertační práce, jejímž předmětem bylo kritické posouzení současného systému kolektivní správy v ČR v evropském kontextu a míry naplnění jejího účelu jako jednoho z prostředků vymahatelnosti autorského práva v prostředí dnešní informační společnosti. Hlavním cílem disertační práce stanoveným v jejím úvodu (viz kap. 1.1) bylo *zjistit, do jaké míry je fungování kolektivní správy tak, jak je vymezeno současnou právní úpravou, účelné a účinné při vymáhání autorských práv*. Za účelem splnění stanoveného cíle disertační práce byly v úvodu formulovány konkrétní výzkumné otázky rozdělené do několika tematických okruhů. Tyto výzkumné otázky byly podrobně zodpovězeny v předchozích kapitolách této disertační práce, především pak v kapitole 8. Je proto na místě zrekapitulovat již jen nejpodstatnější závěry, které z provedené analýzy účelnosti a účinnosti současné kolektivní správy vyplynuly.

Pokud jde o zhodnocení účelnosti kolektivní správy, je třeba rozlišovat mezi účelností institutu kolektivní správy jako takové na straně

jedné, a účelností kolektivní správy v jednotlivých případech, a to zejména s ohledem na odlišná specifika režimu povinné, resp. rozšířené a dobrovolné kolektivní správy, na straně druhé. Je-li předmětem hodnocení institut kolektivní správy *per se*, lze učinit závěr, že jeho účelnost pro vymáhání autorského práva byla v čase prokázána. Je nepochybné, že synergické efekty, které jak nositelům práv, tak jejich uživatelům výkon kolektivní správy v současnosti přináší, převažují nad dílčími negativy, které se s kolektivní správou pojí. Jak bylo výše konstatováno, nová realita rozvinuté informační společnosti přinesla nové způsoby užití, v jejichž případě by individuální správa práv samotným nositelem těchto práv nebyla možná (příp. nebyla ekonomická) a lze proto kolektivní správu považovat za účelný nástroj vymáhání autorských práv. Účelnost kolektivní správy je tedy do značné míry determinována potřebami subjektů, kterým slouží, jakož i neexistencí jiného vhodného blízkého substitutu. Zda tomu bude tak i v budoucnu, však není jisté. Nelze vyloučit možnost, že se alespoň v určitém segmentu výkonu kolektivní správy, jak ji známe dnes, objeví nástroje účelnější (zejména v oblasti užití digitálních či digitalizovaných předmětů ochrany).

Komplexnější otázkou je zhodnocení účelnosti v jednotlivých případech, kdy se kolektivní správa uplatňuje. V režimu tzv. dobrovolné kolektivní správy, by měla být otázka účelnosti kolektivní správy v daném případě ponechána na nositelích, kteří mají možnost volby nechat se zastoupit kolektivním správcem nebo svá práva spravovat individuálně. Proto se domnívám, že v těchto případech by měla být ingerence ministerstva při posuzování účelnosti minimální, a toto posouzení by mělo být ponecháno na samotném trhu. Bylo by totiž nežádoucí posuzovat účelnost v případě, kdy je dána již vlastní poptávkou po takové službě. Jiná situace nastává v případě povinné, resp. rozšířené kolektivní správy. V těchto případech je žádoucí (a popravdě nezbytné) pečlivě zvažovat účelnost kolektivní správy, neboť, jak bylo dříve konstatováno,

rozhodnutí, zda podřídí výkon svých práv kolektivní správě, zde není ponecháno na svobodné vůli nositele práv. Naopak, jeho práva jsou citelně oslabena *pro bono publico*, resp. ve prospěch uživatelů a jejich nezřídka ryze soukromých zájmů. Je třeba proto vždy vážit zájem uživatelů a veřejnosti na volném přístupu k autorskoprávně chráněným statkům na straně jedné a omezení nositelů práv na straně druhé. Jak bylo výše diskutováno na slovenském příkladu recentní novelizace autorského zákona, ne vždy musí být rozšiřování případů, na které se aplikuje režim rozšířené kolektivní správy, účelné.

Z hlediska hodnocení účinnosti kolektivní správy musíme kriticky přiznat, že pravděpodobně nikdy nebudeme moci prohlásit výkon kolektivní správy za zcela efektivní, podstatný je však závěr, že vždy může být tento výkon efektivnější, a tedy v tomto případě víc než kde jinde platí, že cesta je cíl. Na cestě k optimálnímu výkonu kolektivní správy je nezbytné jednotlivé dílčí aspekty kolektivní správy konstantně a průběžně podrobovat jejich kritickému zhodnocení s cílem dosáhnout ještě lepší výkonnosti kolektivní správy. Za tímto účelem byla autorem této disertační práce identifikována hodnotící kritéria, která jsou relevantní pro posouzení efektivity kolektivní správy, a to jak z pohledu nositelů práv, tak z pohledu uživatelů předmětů ochrany. Zvýšení účinnosti v případě kteréhokoli z uvedených kritérií povede v konečném výsledku ke zlepšení efektivity kolektivní správy jako celku. Vzhledem k tomu, že některé z těchto kritérií jsou ze své podstaty v opozitním postavení daném odlišnými preferencemi obou zájmových skupin, je třeba vždy nalézt společné optimum, tj. takový bod, kdy celkový užitek bude maximalizován takovým způsobem, že pro žádnou skupinu nebude možné užitek zvýšit, aniž by tím nebyl snížen užitek skupiny druhé.

Za účelem zvýšení celkové efektivity systému kolektivní správy byla podrobena detailní analýze současná platná právní úprava a tam, kde

to autor této disertační práce považuje za účelné, byly předloženy návrhy *de lege ferenda* s cílem, aby právní úprava stanovila skutečně kvalitní právní rámec pro účinný výkon kolektivní správy v ČR. Je však třeba míti vždy na paměti, že sebedokonalejší právní úprava k efektivnímu fungování kolektivní správy nepostačí, nýbrž k tomu je zapotřebí společného úsilí všech zúčastněných stakeholderů.[311]

Problematika, jež byla předmětem této disertační práce, zůstává i nadále velice aktuální a lze doporučit se jí věnovat i v rámci dalšího výzkumu, který by se mohl detailněji zaměřit na některou z dílčích činnosti, které tvoří součást výkonu kolektivní správy a výrazně tak ovlivňují její celkové fungování. Autorem navrhovanou oblastí je například oblast stanovení odměn a tvorby sazebníků, kde by bylo přínosné provedení výzkumu zaměřeného na přeshraniční srovnání metodik jednotlivých kolektivních správců v rámci EU, pokud jde o jednotlivé úpravy rozúčtovacích řádů a sazebníků odměn. Pro takový detailní výzkum by však byla zásadní možnost přístupu k relevantnímu datovému aparátu, který v současné době není přístupný z veřejných zdrojů.

Autor této disertační práce by se rád dané problematice věnoval i nadále, a to jak v rovině teoretické, tak praktické, aby tak i sám svou činností přispěl k vyšší efektivitě výkonu kolektivní správy v ČR.

[311] BOHÁČEK, M. a kol. Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu – Jiné úhly pohledu. 1. vyd., Praha: TROAS s.r.o., 2011, s. 35 (252s.), ISBN: 978-80-904595-4-0.

Použité prameny

Monografie

ADAMOVÁ, Z. (ed.) *Nové technológie, internet a duševné vlastníctvo 2.* 1. vyd. Vydavateľstvo Typi Universitatis Tyrnaviensis, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity v Trnave a Vedy, vydavateľstva SAV v Bratislave, 2015, 183 stran. ISBN 978-80-8082-933-9.

ALPAYDIN, E. *Introduction to Machine Learning.* Cambridge, USA: The MIT Press, 2010, 584 s. ISBN 978-0-262-01243-0.

BELL, D. *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture in Social Forecasting.* Basic Books, 1976, 507 s. ISBN 978-04-650-1281-7.

BENIGER, J. R. *The Control Revolution: Technological and Economic Origins of the Information Society.* Cambridge, USA: Harvard University Press, 1989. 508 s. ISBN 978-06-741-6986-9.

BESEN, S., KIRBY, S. N. *Compensating Creators of Intellectual Property: Collectives That Collect* [online]. Santa Monica, USA: RAND Corporation, 1989, 100 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 0-8330-0967-2. Dostupný z: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/reports/2007/R3751.pdf.

BOHÁČEK, M. a kol. *Duševní vlastnictví a vymáhání práv k němu – Jiné úhly pohledu.* 1. vyd. Praha: TROAS s. r. o., 2011, 252 s. ISBN: 978-80-904595-4-0.

BOHÁČEK, M., JAKL, L. *Právo duševního vlastnictví.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství VŠE, Oeconomica, 2002, 324 s. ISBN 80-245-0463-4.

BÖHME, G., STEHR, N. (eds.). *The knowledge society: The growing impact of scientific knowledge on social relations.* Springer Netherlands, 1986, 209 s. ISBN 978-90-277-2306-2.

COOTER, R., ULEN, T. *Law and Economics.* 6. vyd. Pearson, 2011, 576 s. ISBN 978-01-325-4065-0.

ČERMÁK, K., KOPLÍKOVÁ, E., LORENC, L. *Metodika a postupy prosazování práv z duševního vlastnictví u jednotlivých orgánů veřejné správy České republiky, v jejichž působnosti je prosazování práv z duševního vlastnictví* [online]. [s. l.]: ELSO Group, 2007, 212 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://www.dusevnivlastnictvi.cz/images/dokumenty/Metodika04.pdf. [s. ISBN]

DUNNING, J. *On the Air: The Encyclopedia of Old-Time Radio*. Přeprac. vyd. USA: Oxford University Press, 1998, 822 s. ISBN 978-01-950-7678-3.

FIELD, J. *Lifelong learning and the new educational order.* 2. vyd. Trentham Books, 2006, 208 s. ISBN: 978-18-585-6346-6.

GERVAIS, D. J. (ed.) *Collective Management of Copyright and Related Rights.* 3. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2015, 536 s. ISBN 978-90-411-5441-5.

GOLDSTEIN, P. *Copyright's highway: from Gutenberg to the celestial jukebox (rev. ed.).* Stanford, USA: Stanford Law and Politics, 2003, 256 s. ISBN 978-08-047-4748-6.

HAN, J., KAMBER, M., PEI, J. *Data mining: concepts and techniques.* 3. vyd. Waltham, USA: Morgan Kaufmann Publishers, 2012, 744 s. ISBN 978-0-12-381479-1.

HARRISON, J, THEEUWES, J. *Law and Economics.* W. W. Norton & Company, 2008, 552 s. ISBN 978-03-939-3053-5.

HARTMANOVÁ, D. *Kolektivní správa autorských práv a práv souvisejících s právem autorským – historicko-teoretická studie.* 1. vyd. Praha: Linde Praha a.s. – Právní a ekonomické nakladatelství, 2000, 143 s. ISBN 80-7210-218-5.

KARABEC, D. *Průmyslová práva a licence*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní. 2017, 68 s. ISBN 978-80-7408-155-2.

KNAP, K. a kol. *Práva k nehmotným statkům.* 1. vyd. Praha: CODEX, 1994, 245 s. ISBN 978-80-901185-3-4.

KNAPP, V. *Úvod do vědecké práce (Vědecká propedeutika).* 1. vyd. Ústí nad Labem: UJEP, 1981, 182 s. [ISBN neuvedeno]

KOO, J. *The Right of Communication to the Public in EU Copyright Law.* Hart Publishing, 2019, 283 s. ISBN 978-15-099-2065-5.

KÜNG, L., PICARD, R. G., TOWSE, R. (ed.). *The internet and the mass media.* SAGE, 2008, 200 s. ISBN 978-14-462-4566-8.

LUCENA, C. *Collective Rights and Digital Content: The Legal Framework for Competition, Transparency and Multi-territorial Licensing of the New European Directive on Collective Rights Management* [online]. Springer International Publishing, 2015, 50 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-3-319-15910-2. Dostupný z: https://www.springer.com/gp/book/9783319159096.

MARTIN, W. J. *The Information Society.* London: Aslib, 1988. 174 s. ISBN 0–85142–219–5.

MASUDA, Y. *The Information Society as Post-Industrial Society.* Bethesda, USA: World Future Society, 1981, 178 s. ISBN 978-09-302-4215-7.

MATĚJIČNÝ, T. *Kolektivní správa autorských práv.* 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, 126 s. ISBN 978-80-7380-528-9.

MYŠKA, M. *Veřejné licence.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, 248 s. Spisy Právnické fakulty MU, řada teoretická, Edice Scientia, č. 497. ISBN 978-80-210-7538-2.

NAISBITT, J. *Megatrends – Ten New Directions Transforming Our Lives.* New York, USA: Warner Books Inc., 1982, 290 s. ISBN 978-04-465-1251-0.

PAUL, R. W., BINKER, A. J. A. Critical thinking: What every person needs to survive in a rapidly changing world. Rohnert Park, USA: Center for Critical Thinking and Moral Critique, Sonoma State University, 1990, 575 s. ISBN 978-09-445-8304-3.

SHERMAN, B., WISEMAN, L. (ed.) *Copyright and the Challenge of the New.* Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2012, 288 s. ISBN 978-90-411-3669-5.

SRSTKA, J. a kol. *Autorské právo a práva související.* 1. vyd. Praha: Leges, 2017, 416 s. ISBN: 978-80-7502-240-0.

SVOBODA, P. *Vliv autorskoprávní teritoriality na vývoj evropského práva.* 1. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 2001, 136 s. ISBN 80-246-0352-7.

TELEC, I., TŮMA, P.. *Přehled práva duševního vlastnictví*. 2. díl. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2006, 114 s. ISBN 80-7239-198-4.

TOFFLER, A., TOFFLEROVÁ, H. *Nová civilizace: Třetí vlna a její důsledky.* Praha: Dokořán, 2001, 125 s. ISBN 80–86569–00–4.

TORREMANS, P. (ed.) *Research Handbook on the Cross-Border Enforcement of Intellectual Property.* Cheltenham, UK / Northampton, USA: Edward Elgar, 2014, 704 s. ISBN 978-17-819-5579-6.

VELTE, A. T. *Cloud Computing.* 1. vyd. Praha: Computer Press, a.s., 2011, 343 s. ISBN 978-80-251-3333-0.

VODÁČEK, L., ROSICKÝ, A. *Informační management: Pojetí, poslání a aplikace.* 1. vyd. Praha: Management Press, 1997, 146 s. ISBN 80-85943-35-2.

VOJČÍK, P. a kol. *Právo duševného vlastníctva.* 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 494 s. ISBN 978-80-7380-527-2.

Komentáře

CHALOUPKOVÁ, H., HOLÝ, P. *Autorský zákon. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2017, 386 s. ISBN 978-80-7400-671-5.

KŘÍŽ Jan a kol. *Autorský zákon - zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změnách některých zákonů (s poznámkami a úvodním slovem).* 1. vydání. Praha: IFEC, 2000, 111 s. ISBN 8086412040.

KŘÍŽ, J., HOLCOVÁ, I. KORDAČ, J. KŘESŤANOVÁ V. *Autorský zákon a předpisy související – komentář.* 2. vyd. Praha: Linde Praha, a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví, 2005, 792 s. ISBN 80-7201-546-X.

LÖWENBACH, J. *Právo autorské. Zákon ze dne 24. listopadu 1926, číslo 218. Sb. z. a nař. s výkladem, judikaturou i prováděcím nařízením a hlavní normy mezinárodního a zahraničního práva původského.* Praha: Československý Kompas, tiskařská a vydavatelská akc. spol., 1927, 508 s. [s. ISBN]

POSPÍŠIL, J. *Výklad zákona o právu autorském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým ze dne 26. prosince 1895 č. 1957 Ř. z. s dodatkem, obsahujícím znění zákonů, státních smluv a nařízení, týkajících se mezinárodní vzájemné ochrany práv autorských.* Praha: Nákladem České grafické akciové společnosti "Unie", 1905, 349 s. [s. ISBN]

TELEC, I. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1997. 504 s. ISBN 80-7179-106-7.

TELEC, I., TŮMA, P. *Autorský zákon. Komentář.* 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 971 s. ISBN 978-80-7179-608-4.

Časopisecké zdroje

BAND, J., BUTLER, B. Some Cautionary Tales About Collective Licensing. *Michigan State International Law Review* [online]. 2013, roč. 21, č. 3, s. 687 – 728 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2328-3068. Dostupný z: https://digitalcommons.law.msu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1208&context=ilr.

BOUWMAN, H. Communication in the Information Society: ICT and the (In)Visibility of Communication Science in the Low Countries. *Communications (Sankt Augustin)* [online]. 2003, roč. 28, č. 1, s. 61 – 88 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0341-2059. Dostupný z: http://citeseerx.

ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.200.7522&rep=rep1&type=pdf.

BUSSON, A., PARIS, T., SIMON, J. The European Audiovisual Industry and the Digital Single Market: Trends, Issues and Policies. *Digiworld Economic Journal* [online]. 2016, č. 101, s. 17 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2491-1275. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2981759.

ČERNÝ, M. Směrnice o vynutitelnosti práv k duševnímu vlastnictví. *Právny obzor*. 2005, č. 2, s. 187 – 193. ISSN 0032-6984.

ČERNÝ, M. Vymahatelnost práv z průmyslového vlastnictví v Číně. *Průmyslové vlastnictví.* 2007, č. 3 – 4, s. 42 – 56. ISSN 0862-8726.

DIETZ, A. The European Commission's Proposal for a Directive on Collecting Societies and Cultural Diversity – a Missed Opportunity. *International Journal of Music Business Research* [online] 2014, roč. 3, č. 1 s. 7 – 26 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2227-5789. Dostupný z: https://musicbusinessresearch.files.wordpress.com/2012/04/volume-3-no-1-april-2014_dietz_end1.pdf.

GINSBURG, J. C. Copyright and Control over New Technologies of Dissemination. *Columbia Law Review* [online]. 2001, roč. 101, č. 7, s. 1613 – 1647 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0010-1958. Dostupný z: https://scholarship.law.columbia.edu/faculty_scholarship/63.

GINSBURG, J. C. Cyberian Captivity of Copyright: Territoriality and Authors' Rights in a Networked World. *Santa Clara Computer & High Technology Law Journal* [online]. 1999, roč. 15, č. 2, s. 347 – 361 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0882-3383. Dostupný z: https://digitalcommons.law.scu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.cz/&httpsredir=1&article=1248&context=chtlj.

GORDON, W. J. Asymmetric Market Failure and Prisoner's Dilemma in Intellectual Property. *University of Dayton Law Review* [online]. 1991-1992, roč. 17, s. 853 – 869 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0162-9174. Dostupný z: https://www.researchgate.net/publication/311805876_Wendy_J_Gordon_Asymmetric_Market_Failure_and_Prisoner's_Dilemma_in_Intellectual_Property_17_U_DAYTON_L_REV_853_1992.

GRABER, Ch. B. Collective Rights Management, Competition Policy and Cultural Diversity: EU Lawmaking at a Crossroads. *The WIPO Journal* [online]. 2012, roč. 4, č. 1, s. 35 – 43 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2041-2029. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2214572.

GUIBAULT, L. and GOMPEL, S. Collective Management in the European Union. In: GERVAIS, D. J. (ed.) *Collective Management of Copyright and Related Rights.* 3. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International,

2015, s. 139 – 174 [vid. 31. 5. 2019]. ISBN 978-90-411-5441-5. Dostupné z: https://ssrn.com/abstract=3166890.

GUTTLER, V. K vykonatelnosti a vynutitelnosti rozhodnutí Ústavního soudu České republiky. *Právník.* 2015, roč. 154, č. 11, s. 958-968. ISSN 0231-6625.

HANDKE, Ch., TOWSE, R. Economics of Copyright Collecting Societies. *International Review of Intellectual Property and Competition Law* [online]. 2007, roč. 38, č. 8, s. 937 – 957 [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1159085.

HAUNSS, S. The Changing Role of Collecting Societies on the Internet. *Internet Policy Review* [online]. 2013, roč. 2, č. 3, s. 1 – 8 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2197-6775. Dostupné z: https://policyreview.info/articles/analysis/changing-role-collecting-societies-internet.

HERMANN-OTAVSKÝ, K. *Vyjádření k zamýšlené akci k opravě rakouského práva autorského.* Schůze I. třídy České Akademie dne 27. února 1909. V. Věstník Č. A., 1909.

HILTY, R. M. Urheberrecht in der Informationsgesellschaft: „Wer will was von wem woraus?" – Ein Auftakt zum „zweiten Korb". *Zeitschrift für Urheber- und Medienrecht (ZUM).* 2003, roč. 47, č. Sonderheft, s. 983 – 1005.

HOLCOVÁ, I., KŘESŤANOVÁ, V., Sazebníky v režimu novely autorského zákona č. 102/2017 Sb., In: DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových: europeizace českého práva duševního vlastnictví - harmonizační změny v legislativě a výkladu.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2017. s. 32 – 38, ISBN 978-80-87975-75-6.

CHISUM, D. S. Normative and Empirical Territoriality in Intellectual Property: Lessons from Patent Law. *Virginia Journal of International Law* [online]. 1997, roč. 37, s. 505 – 585 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0042-6571. Dostupný z: http://heinonline.org/HOL/PDFsearchable?collection=journals&handle=hein.journals/vajint37&div=21&section=21&print=section&from=dropbox.

KATZ, A. The Potential Demise of Another Natural Monopoly: Rethinking the Collective Administration of Performing Rights. *Journal of Competition Law & Economics* [online]. 2005, roč. 1, č. 3, s. 541 – 593 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1744-6422. Dostupný z: https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/jrcolaec1&div=26&id=&page=).

KOPECKÁ, S. Nová směrnice ES o vynucení práv k duševnímu vlastnictví. *Průmyslové vlastnictví*. 2004, č. 9 – 10, s. 153-160. ISSN 0862-8726.

KRETSCHMER, M. *Access and Reward in the Information Society: Regulating the Collective Management of Copyright* [online]. CIPPM Working paper, 2007, 29 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://eprints.bournemouth.ac.uk/3695/1/CollSoc07.pdf.

KŘESŤANOVÁ, V. Některé otazníky k transpozici č. 13 směrnice o dodržování práv duševního vlastnictví – alternativní výpočet výše majetkových nároků při porušování práv duševního vlastnictví. In: KŘÍŽ, J. a kol. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových.* Praha: Nakladatelství Karolinum, Univerzita Karlova, 2011, s. 63 – 70. ISBN: 978-80-87146-56-9.

KŘÍŽ, J. Některé teoretické a praktické poznatky k vynucování práv duševního vlastnictví. In KŘÍŽ, J. et al. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových 2009.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010, s. 9 – 11. ISBN 978-80-246-1751-0.

LEONG, H. S., SAW, C. L. Copyright infringement in a borderless world - Does territoriality matter? *Journal of Intellectual Property Rights* [online]. 2007, roč. 15, č. 1, s. 38 – 53 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0975-1076. Dostupný z: https://doi.org/10.1093/ijlit/eai030.

LIU, W. Models for collective management of copyright from an international perspective: potential changes for enhancing performance. *Journal of Intellectual Property Rights* [online]. 2012, roč. 17, s. 46 – 54 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0975-1076. Dostupný z: http://nopr.niscair.res.in/bitstream/123456789/13410/1/JIPR%2017(1)%2046-54.pdf.

MEYER, A. DRMS Do Not Replace Collecting Societies. In: GRABER, C. B., GOVONI C., GIRSBERGER, M., a NENOVA, M. (eds.). *Digital Rights Management: The End of Collecting Societies?* Berne: Staempfli Publishers Ltd., 2005, 255 s. ISBN 978-15-782-3201-7.

MORAVEC, O. Vedlejší účinky konstitucionalizace právního řádu. *Acta Iuridica Olomucensia* [online]. 2010, roč. 5, č. 1, s. 107 - 115 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-9554. Dostupný z: https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=92021.

NÉRISSON S. Remaining Scopes for Collective Management of Copyright in the Online World. In: LIU, K. C., HILTY, R. (eds) Remuneration of Copyright Owners [online]. *MPI Studies on Intellectual Property and Competition Law.* 2017, roč. 27, Springer, Berlin, Heidelberg, s. 71 – 83 [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-3-662-53809-8. Dostupný z: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-662-53809-8_4.

POLČÁK, R. K některým specifickým rysům práva informačních technologií. *Časopis pro právní vědu a praxi* [online]. 2005, č. 3, s. 275 –

278 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-2789. Dostupné z: https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/7669.

PRAŽÁK, Pavel. Recentní pohled na teoretické koncepce právní odpovědnosti. *Časopis pro právní vědu a praxi* [online]. 2013, č. 1, s. 83 – 94 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1805-2789. Dostupný z: https:// journals.muni.cz/cpvp/article/view/5796.

REESE, R. A. Copyright and Internet Music Transmissions: Existing Law, Major Controversies, Possible Solutions. *University of Miami Law Review* [online]. 2001, roč. 55, č. 2, s. 237 – 274 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0041-9818. Dostupný z: https://repository.law.miami.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1581&context=umlr.

REGUERA, L., PLANAS, N., MUÑOZ, B. Analysis of European IP Laws for Audio Branding Context. *ABC_DJ Consortium* [online]. 2017, 39 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://depositonce.tu-berlin.de/bitstream/11303/9063/4/D7.2_ABC_DJ_Intellectual_Property_Laws.v1.3.pdf.

RICOLFI, M. Individual and Collective Management of Copyright in a Digital Environment. In: Torremans, P. (ed.) *Copyright Law: A Handbook of Contemporary Research.* Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2009, s. 283 – 314. ISBN 978-18-484-4021-0.

RINGNALDA, A. National and International Dimensions of Copyright Law in the Internet Age Harmonizing Exemptions: The Case of Orphan Works. *European Review of Private Law* [online]. 2009, roč. 17, č. 5, s. 895 – 923 [vid. 2019-05-31]. ISSN 0928-9801. Dostupný z: https://ssrn.com/abstract=2378138.

SGANGA, C. From Soulier to the EU copyright law reform: what future for non-voluntary collective management schemes? *ERA Forum* [online]. 2018, roč. 19, č. 1, s. 137 – 154 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1863-9038. Dostupný z: https://link.springer.com/article/10.1007/s12027-018-0496-5#citeas.

SCHROFF, S. The politics of the Digital Single Market: culture vs. competition vs. copyright. Information. *Information, Communication & Society* [online]. 2018, roč. 21, č. 10, s. 1305 – 1321 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1468-4462. Dostupný z: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1369118X.2017.1309445.

SCHWEMER, S. F. *Licensing and Access to Content in the European Union: Regulation between Copyright and Competition Law* [online]. Cambridge University Press, 2019, 304 s. [vid. 2019-05-31]. ISBN 978-11-086-5321-3. Dostupný z: https://www.cambridge.org/core/books/licensing-and-access-to-content-in-the-european=union/1CBBE377 08178B30B0429AF429EC277A.

SCHWEMER, S. F. Licensing and Access to Content in the European Union: Regulation between Copyright and Competition Law. *Cambridge Intellectual Property and Information Law.* 2019, roč. 49, s. 304. ISBN 978-11-084-7577-9.

STREJČEK, R. Mýty a účelové nepravdy o fungování OSA. *Autor in* [online]. OSA, 2012, Léto, s. 41 – 42. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/AutorIn/1-2000/41-pdf-Autor-In-leto-2012-web.pdf.

STROWEL, A., VANBRABANT, B. Copyright licensing – a European view. In: WERRA, J. de (ed.) *Research Handbook on Intellectual Property Licensing* [online]. Edward Elgar, 2013, s. 29 – 52 [vid. 2019-05-31] ISBN 978-18-498-0440-0. Dostupný z: https://www.researchgate.net/publication/276963329_Copyright_Licensing_a_European_View.

ŠMEJKAL, V. Doktrinální souboj o evropský antitrust – odkud kam směřuje soutěžní politika a právo EU? *Právník*. 2014, roč. 153, s. 89 – 111. ISSN 0231-6625.

ŠTĚRBOVÁ, L. Práva k duševnímu vlastnictví jako nástroj EU pro obchodní liberalizaci a podporu exportu. *Současná Evropa*. 2012, s. 23 – 42. ISSN 1804-1280.

TELEC, I., TŮMA, P. Prostředky právní ochrany duševního vlastnictví na českém území. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2004, č. 1, s. 26 – 35. ISSN 1210-9126.

TOWSE, R. The quest for evidence on the economic effects of copyright law. *Cambridge Journal of Economics.* 2013, roč. 37, č. 5, s. 1187 – 1202.

TROJAN, O. Vymáhání práv k průmyslovému vlastnictví. *epravo.cz* [on-line]. 2006 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1213-189X. Dostupný z: http://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-prav-k-prumyslovemu-vlastnictvi-41798 .html.

TULÁČEK, J. Bezdůvodné obohacení podle autorského zákona. *Bulletin advokacie* [online]. 2008, č. 7, s. 35 – 39 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1210-6348. Dostupný z: https://www.cak.cz/assets/files/2291/BA_08_07.pdf.

VÁCHA, L., VOŠVRDA, M. "Morální hazard" a „nepříznivý výběr" při maximalizaci pravděpodobnosti ekonomického přežití. Praha: Univerzita Karlova, *IES Working Paper 22/2006* [online]. 2006, 22 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: https://core.ac.uk/download/pdf/7134201.pdf.

VESELÁ-SAMKOVÁ, K., KRAUSOVÁ, A. Vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. *epravo.cz* [on-line]. 2006 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1213-

189X. Dostupný z: https://www.epravo.cz/top/clanky/vymahani-prav-z-prumysloveho-vlastnictvi-41338.html.

VOTAVA, T. Aktuální problémy aplikace autorského práva na vnitřním trhu Evropské unie. In: KRÜGEROVÁ, M. (ed.) *Právní a ekonomické aspekty volného pohybu zboží v rámci EU.* Brno: Nakladatelství Tribun EU, 2014, s. 179 – 187. ISBN 978-80-263-0935-2.

VOTAVA, T. Právní aspekty přeměny občanských sdružení na spolky podle nového občanského zákoníku. In: *Právo v podnikání vybraných členských států EU.* Karviná: Slezská univerzita v Opavě, 2013, s. 206 – 213. ISBN 978-80-7248-940-4.

VUČKOVIĆ, R. M. Implementation of Directive 2014/26/EU on collective management and multi-territorial licensing of musical rights in regulating the tariff-setting systems in central and eastern Europe. *IIC - International Review of Intellectual Property and Competition Law* [online]. 2016, roč. 47, č. 1, s. 28 – 59 [vid. 2019-05-31]. ISSN 2195-0237. Dostupný z: https://link.springer.com/article/10.1007/s40319-015-0438-5#citeas.

WEBSTER, F. What information society? *The Information Society. An International Journal* [online]. 1994, roč. 10, č. 1, s. 1 – 23 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1087-6537. Dostupný z: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01972243.1994.9960154.

WÜNSCHOVÁ PUJMANOVÁ, A. Pohled na některé aspekty Směrnice 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu. In: KŘÍŽ, J. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových: reflexe komunitární regulace a vybrané aplikační problémy.* 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2015, s. 36 – 42. ISBN 978-80-87975-41-1.

ZHANG, Z. Rationale of Collective Management Organizations: An Economic Perspective. *Masaryk University Journal of Law and Technology* [online]. 2016, roč. 10, č. 1, s. 73 – 112 [vid. 2019-05-31]. ISSN 1802-5951. Dostupný z: https://journals.muni.cz/mujlt/article/download/3620/5666.

ZLATUŠKA, J. Informační společnost. *Zpravodaj ÚVT MU.* 1988, roč. VII, č. 4, s. 1 – 6. ISSN 1212-0901.

Ostatní zdroje

Anonymus, Důvodová zpráva k Návrhu novely autorského zákona (zák. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) [provedené zák. č. 102/2017 Sb.], 136 s.

Anonymus. *Zpráva vlády*. Dokument předložený panské sněmovně říšské rady spolu s osnovou budoucího Autorského zákona dne 12. července 1892.

CISAC. *Global Collections Report 2018 for 2017 data.* [online] CISAC, 2018, 84 str. [vid. 2019-05-31] Dostupný z: https://www.cisac.org/Media/Studies-and-Reports/Publications/Royalty-Reports/2018-CISAC-Global-Collections-Report-EN.

Confédération Internationale des Sociétés d´Auteurs et Compositeurs. *2018 CISAC Members Directory. Annuaire des Membres de la CISAC, Directorio de los Miembros de la CISAC* [online]. CISAC, 2018, 267 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.cisac.org/Media/Studies-and-Reports/Publications-PDF-files/CMD-CISAC-Members-Directory.

DILIA. *Stanovy*. Praha: DILIA [online]. 2017, 13 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dilia.cz/component/k2/item/download/558_a09659970b786de66642204baee30ad0.

DILIA. *Výroční zpráva 2018*. Praha: DILIA [online]. 2019, 24 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dilia.cz/component/k2/item/download/619_389cd3238f3bdd7dd52a53e1779ede3f.

Evropská komise. *Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Vyvážený systém vymáhání práv duševního vlastnictví, který odpovídá dnešním společenským výzvám, COM(2017) 707 final* [online]. 2017, 16 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/CS/COM-2017-707-F1-CS-MAIN-PART-1.PDF

Evropský parlament. Legislativní usnesení Evropského parlamentu přijaté dne 13. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES, 2006/2008(INI)) Zpravodajka: Katalin Lévai [on-line]. 2007, 8 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0064+0+DOC+XML+V0//CS.

GESTOR. *Stanovy*. Praha: GESTOR [online]. 2016, 13 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.gestor.cz/cs/zakladni-dokumenty-stanovy/stanovy/.

GESTOR. *Výroční zpráva 2017*. Praha: GESTOR [online]. 2018, 4 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.gestor.cz/images/FCKeditor/File/vyrocni_zprava_2017.pdf.

INTERGRAM. *Stanovy*. Praha: INTERGRAM [online]. 2018, 10 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.intergram.cz/wp-content/uploads/2018/11/stanovy2018.pdf.

Internet World Stats. *World Internet Usage and Internet Statistics, May 2009* [online]. 2009, Miniwatts Marketing Group [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.internetworldstats.com/stats.htm.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Fondy EU: Glosář základních pojmů* [online]. Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2005, 80 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.dotaceeu.cz/getmedia/08243778-3679-4d72-8c17-b860438b124e/1126792310-glos-internet_08243778-3679-4d72-8c17-b860438b124e.

OAZA. *Stanovy*. Praha: OAZA [online]. 2017, 12 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.oaza.eu/wp-content/uploads/2017/10/Stanovy_OAZA_final.pdf.

OOA-S. *Kodex*. Praha: OOA-S [online]. 2007, 14 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.ooas.cz/pro-autory/Kodex-OOA-S.html.

OOA-S. *Stanovy*. Praha: OOA-S [online]. 2017, 14 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.ooas.cz/dokumenty/stanovy/3227-2017-05-11---OOA-S_stanovy_uplne-zneni-k-11-5-2017po-VS.pdf.

OSA. *Ročenka 2018*. Praha: OSA [online]. 2019, 116 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/DownloadTranslation/1-2000/175-attachment-OSA-rocenka2018-WEB.pdf.

OSA. *Stanovy*. Praha: OSA [online]. 2018, 45 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.osa.cz/storage/DownloadTranslation/1-2000/105-attachment-STANOVY.pdf.

Policy Advisory Commission of the World Intellectual Property Organization. *World Intellectual Property Declaration*. Dokument připravený pro Valné shromáždění World Intellectual Property Organization konané dne 27. září 2000 v Ženevě. [online] 2000, 10 s. [vid. 2019-05-31] Dostupný z: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/govbody/en/wo_ga_26/wo_ga_26_4-annex4.doc.

SARROCCO, C. *Elements and Principles of the Information Society.* Dokument připravený pro ITU World Summit on the Information

Society. [online] 2002, 21 s. [vid. 2019-05-31] Dostupný z: http://www.itu.int/osg/spuold/wsisthemes/Access/BackgroundPaper/IS%20Principles.pdf

The Mahler Foundation. *Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Austria* [online]. 2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://mahlerfoundation.info/index.php/plaatsen/139-austria/vienna/3579-gesellschaft-der-autoren-componisten-und-musikverleger.

Výbor pro právní záležitosti. *Zpráva Evropského parlamentu z 5. března 2007 k doporučení Komise ze dne 18. října 2005 o kolektivní přeshraniční správě autorského práva a práv s ním souvisejících pro zákonné on-line hudební služby (2005/737/ES, 2006/2008(INI)) Zpravodajka: Katalin Lévai* [on-line]. 2007, 19 s. [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=//EP//NONSGML+REPORT+A6-2007-0053+0+DOC+PDF+V0//CS.

Právní předpisy

Ústavní zákony

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky (Listina základních práv a svobod), ve znění pozdějších předpisů

Zákony

- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Císařský patent ze dne 19. října 1846 č. 992 sb. z. s., ve znění zákona ze dne 27. května 1852 č. 117 ř. z., ministerského nařízení ze dne 27. prosince 1858 č. 6 ř. z. a zákona ze dne 26. dubna 1893 č. 78 ř. z. (derogovaný)

- Zákon ze dne 26. prosince 1895 č. 197 ř. z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým, v původním znění (derogovaný)
- Zákon č. XVI/1884 ze dne 26. dubna 1884, v původním znění (derogovaný)
- Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení státu československého (tzv. recepční zákon), v původním znění (derogovaný)
- Zákon ze dne 24. listopadu 1926 č. 218/1926 Sb. z. a nař., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském), (derogovaný)
- Zákon ze dne 24. dubna 1936 č. 120/1936 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském), v původním znění (derogovaný)
- Zákon ze dne 22. prosince 1953 č. 115/1953 Sb., o právu autorském (autorský zákon), v původním znění (derogovaný)
- Zákon ze dne 25. března 1965 č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), v původním znění (derogovaný)
- Zákon č. 53/1954 Sb., o lidových družstvech a družstevních organizacích, v původním znění (derogovaný)
- Zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, v původním znění.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole – kontrolní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů – zákon o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů (zákon o mediaci), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim a zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 36/1993 Sb., o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlase, ve znění pozdějších předpisů

Podzákonné právní předpisy

- Vyhláška Ministerstva kultury ČR č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění pozdější předpisů
- Vyhláška č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, v platném znění
- Vyhláška č. 177/1996 Sb., Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

Směrnice Evropské unie

- Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. L 248 ze dne 6. října 1993) – Směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu.
- Směrnice 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu – Směrnice o elektronickém obchodu.
- Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. ES L 167 ze dne 22. června 2001) – Směrnice o informační společnosti.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla (Úř. věst. L 272 ze dne 13. října 2001) – Směrnice o právu na opětný prodej.

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157 ze dne 30. dubna 2004), – Směrnice o dodržování práv.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (kodifikované znění) (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006) – Směrnice o pronájmu a půjčování.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (kodifikované znění) (Úř. věst. L 372 ze dne 27. prosince 2006) – Směrnice o harmonizaci doby ochrany.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu (Úř. věst. L 376 ze dne 27. prosince 2006) – Směrnice o službách.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl (Úř. věst. L 299 ze dne 27. října 2012) – Směrnice o osiřelých dílech.
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu (Úř. věst. L 84 ze dne 20. března 2014) – Směrnice o kolektivní správě.

Judikáty

Judikatura EU

- Rozsudek ESD Sacchi ze dne 30. dubna 1974, věc C-155/73 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=88564&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=95222.
- Rozhodnutí ESD ze dne 25. října 1979, č. 22/79 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61979CJ0022.
- Rozsudek ESD Tournier ze dne 13. července 1989, věc C-395/87 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=95762&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1022665.

- Rozsudek ESD SACEM ze dne 13. července 1989, spojené věci C-110/88, C-241/88 a C-242/88 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=96175&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1037232.
- Rozsudek SDEU Recueil ze dne 22. září 1998, věc C-61/97 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=CELEX:61997CJ0061.
- Rozsudek SDEU SGAE v. Rafael Hoteles SA ze dne 7. prosince 2006, věc C-306/05 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62005CJ0306&lang1=cs&lang2=SK&type=TXT&ancre=.
- Rozsudek SDEU Kanal 5 Ltd a TV 4 AB v. STIM ze dne 11. prosince 2008, věc C-52/07 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=75798&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1015901.
- Rozsudek SDEU Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening. ze dne 16. července 2009, ve věci C-5/08 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=72206&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8482022.
- Usnesení SDEU ve věci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce Areios Pagos – Řecko - Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon v. Divani Akropolis Anonimi Xenodocheiaki kai Touristiki etaireia ze dne 18. března 2010, věc C-136/09 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:62009CO0136&from=CS.
- Rozsudek SDEU Padwan v. SGAE ze dne 21. října 2010, věc C-467/08 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=cs&num=C-467/08.
- Rozsudek SDEU Football Association Premier League Ltd v. QC Leisure Karen Murphy v. Media Protection Services Lts. ze dne 4. října 2011, ve spojených věcech C-403/08 a C-429/08 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=110361&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1039118.
- Rozsudek SDEU Airfield ze dne 13. října 2011, spojené věci C‑431/09 a C‑432/09 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=74438&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8463214.

- Rozsudek SDEU Infopaq ze dne 17. ledna 2012, věc C-302/10 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62010CO0302&lang1=cs&type=TXT&ancre=.
- Rozsudek SDEU ITV Broadcasting Ltd v. TVCatchup Ltd ze dne 7. března 2013, věc C-607/11 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-607/11&language=CS.
- Rozsudek SDEU Società Consortile Fonografici (SCF) ze dne 15. března 2012, věc C-135/10 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62010CJ0135&lang1=en&lang2=CS&type=TXT&ancre=.
- Rozsudek SDEU Phonographic Performance (Ireland) Limited v. Irsko ze dne 15. března 2012, věc C-162/10 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?oqp=&for=&mat=or&lgrec=cs&jge=&td=%3BALL&jur=C%2CT%2CF&num=C-162%252F10&page=1&dates=&pcs=Oor&lg=&pro=&nat=or&cit=none%252CC%252CCJ%252CR%252C2008E%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252C%252Ctrue%252Cfalse%252Cfalse&language=cs&avg=&cid=8482483.
- Rozsudek SDEU Svensson v.Retriever Sverige AB ze dne 13. února 2014, věc C‑466/12 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=147847&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=202818.
- Rozsudek SDEU OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. proti Léčebným lázním Mariánské lázně a.s. ze dne 27. února 2014, věc C-351/12 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=148388&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1043078
- Rozsudek SDEU UPC Telekabel Wien GmbH ze dne 27. března 2014, věc C-314/12 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=149924&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1040858.
- Rozsudek SDEU ACI Adam BV v. Stichting de Thuiskopie ze dne 10. dubna 2014, věc C‑435/12 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150786&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1016303.
- Usnesení SDEU BestWater International ze dne 21. října 2014, věc C-348/13 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-348/13.

- Rozsudek SDEU More Entertainment v. Linus Sandberg ze dne 26. března 2015, věc C-279/13 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=163250&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1021156.
- Rozsudek SDEU SBS Belgium NV v. SABAM ze dne 19. listopadu 2015, věc C‑325/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=171788&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1039832.
- Rozsudek SDEU Reha Training ze dne 31. května 2016, věc C-117/15 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A62015CJ0117.
- Rozsudek SDEU EGEDA ze dne 9. června 2016, věc C-470/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=160613&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8474963.
- Rozsudek SDEU Tobias McFadden v. Sony Music ze dne 15. září 2016, věc C-484/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=183363&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1015612.
- Rozsudek SDEU Soulier and Doke ze dne 16. listopadu 2016, věc C-301/15 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=185423&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=950351.
- Rozsudek SDEU Verwertungsgesellschaft ze dne 16. února 2017, věc C-641/15 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=174841&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8478368.
- Rozsudek SDEU AKM v. Zürs.net ze dne 16. března 2017, věc C-138/16 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190690&pageIndex=0&doclang=cs&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=8478522.
- Rozsudek SDEU Filmspeler ze dne 26. dubna 2017, věc C-527/15 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190142&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=949618.
- Rozsudek SDEU AKKA/LAA v. Konkurences padome ze dne 14. září 2017, věc C-177/16 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.

eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=194436&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1042594.

- Rozsudek SDEU Renckhoff ze dne 7. srpna 2018, věc C-161/17 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=cs&td=ALL&num=C-161/17.

Rozhodnutí Komise

- Rozhodnutí Komise ze dne 16. července 2008, věc Case COMP/C2/38.698 – CISAC [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/38698/38698_4563_1.pdf.

Rozhodnutí Tribunálu

- Rozhodnutí Tribunálu ze dne 12. dubna 2013, věc T-442/08 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136261&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1042010.
- Rozhodnutí Tribunálu ze dne 12. dubna 2013, věc T-418/08 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=136265&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1042246.

Judikatura ČR

Ústavní soud

- Nález Ústavního soudu ČR ze dne 27. března 2003, sp. zn. IV. ÚS 690/01 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-690-01.
- Nález Ústavního soudu ze dne 12. října 2006, sp. zn. I ÚS 69/06 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/I.US69/06.
- Usnesení Ústavního soudu Chinaski ze dne 6. června 2007, sp. zn. I.ÚS 423/07 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-423-07.
- Usnesení Ústavního soudu ze dne 1. dubna 2010, sp. zn. II. ÚS 423/10 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://judikatury.cz/document/czwcmzfz.
- Nález Ústavního soudu ČR ze dne 29. listopadu 2011, sp. zn. II. ÚS 1658/11 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/

fileadmin/user_upload/ustavni_soud_www/Aktualne_prilohy/2012_01_03.pdf.

- Nález Ústavního soudu ze dne 15. dubna 2014, sp. zn. II. ÚS 3076/13 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/II._US_3076_13.pdf.
- Nález Ústavního soudu ze dne 13. ledna 2015, sp. zn. II. ÚS 2186/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/II.US_2186_14_verze_pro_web.pdf.
- Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 10. února 2015, sp. zn. IV. ÚS 3814/13 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=4-3814-13_1.
- Nález Ústavního soudu ze dne 6. května 2015, sp. zn. IV ÚS 2496/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/IV._US_2496_14_pro_web.pdf.
- Nález Ústavního soudu ze dne 6. května 2015, sp. zn. IV. ÚS 2445/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/IV._US_2445_14_pro_web.pdf.
- Nález Ústavního soudu ze dne 14. května 2015, sp. zn. III. ÚS 2429/14 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezy/III._US_2429_14_an.pdf.

Nejvyšší soud

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. října 2001, sp. zn. 30 Cdo 2708/99 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/04F06C6898F30789C1257A4E0066D5C4?openDocument&Highlight=0,.
- Nález Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2003, sp. zn. 6 Tdo 986/2002 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/6Tdo986/2002.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8. června 2003, sp. zn. 5 Tdo 631/2003 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=9&id_article=219013&csum=a9375077.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. září 2003, sp. zn. 6 Tdo 380/2003 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz//

Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0786D435348BD670C1257A4E00692881?openDocument&Highlight=0,

- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2003, sp. zn. NS 6 Tdo 1193/2003 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.zakony.cz/soudni-rozhodnuti/nejvyssi-soud/2003/1351/judikat-ns-6-Tdo-1193-2003-GNS2003539.
- Soudní rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. září 2004, sp. zn. 3 Tz 124/2004 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.zakony.cz/soudni-rozhodnuti/nejvyssi-soud/2004/1351/judikat-ns-4-Tz-124 2004-GNS20052685.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 2005, sp. zn. 5 Tdo 156/2005 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/9988C8858633D9BEC1257A4E006689EE?openDocument&Highlight=0,.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 12. října 2005, sp. zn. 5 Tdo 1254/2005 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/5Tdo1254/2005.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. listopadu 2005, sp. zn. 5 Tdo 765/2005 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/5Tdo765/2005.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2006, sp. zn. 30 Cdo 2116/2006 (Chinaski). [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo2116/2006.
- Rozsudek Nejvyššího soudu Svěrák ze dne 30. dubna 2007, sp. zn. 30 Cdo 739/2007 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo739/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2008, sp. zn. 30 Cdo 2277/2007 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/C2880B4CFEC9B8DEC1257A4E0068A548?openDocument&Highlight=0.
- Usnesení nejvyššího soudu ČR ze dne 25. března 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/0873CA8A4A362534C1257A4E0066BE88?openDocument&Highlight=0,.
- Rozsudek Nejvyššího soudu 29. července 2009, sp. zn. 25 Cdo 1821/2007 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/6AF7A8B3D980D7CDC1257A4E006513E6?openDocument&Highlight=0.

- Rozsudek Nejvyššího soudu 11. května 2011, sp. zn. 5 Tz 11/2011 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/CCF63F03C8260134C1257A4E00672035?openDocument&Highlight=0.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR se dne 30. listopadu 2011, sp. zn. 30 Cdo 3474/2010 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo3474/2010.
- Nález Nejvyššího soudu ze dne 29. března 2012, sp. zn. 30 Cdo 60/2011 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo60/2011.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. června 2012, sp. zn. 30 Cdo 4499/2010 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/256495ABD18A804FC1257A4E006986D8?openDocument&Highlight=0.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2012, sp. zn. 30 Cdo 1759/2011 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/253646D73628FA06C1257AFA00490A07?openDocument&Highlight=0,.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2013, sp. zn. 30 Cdo 3056/2012 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo3056/2012.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2013, sp. zn. 8 Tdo 137/2013-43 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/763AE1D4853A3985C1257B5C004F46EE?openDocument&Highlight=0,odkazu,na,audiovizu%C3%A1ln%C3%AD,d%C3%Adlo.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR v Brně ze dne 6. května 2013, sp. zn. 30 Cdo 177/2013 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/30Cdo177/2013.
- Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR se dne 29. května 2013, sp. zn. 5 Tdo 271/2013 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/5Tdo271/2013.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. října 2014, sp. zn. 5 Tdo 171/2014-56 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/675636E6F4A8497FC1257DB6003698A6?openDocument&Highlight=0,null,
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. října 2015, sp. zn. 31 Cdo 3093/2013 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.ifpi.cz/wp-content/uploads/2013/03/L%C3%A1zn%C4%9B-Teplice-NS-31-Cdo-3093_2013-14.10.2015.pdf.

- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. prosince 2015, sp. zn. 30 Cdo 5429/2014 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/67126E53F67129A0C1257F71002B656B?openDocument&Highlight=0,null,
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. ledna 2016, sp. zn. 30 Cdo 2715/2015 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B40F3695164EC776C1257F9C0030BB2C?openDocument&Highlight=0,null,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. března 2016, sp. zn. 30 Cdo 4367/2015 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F157E9B53721159EC1257FCD00470BB3?openDocument&Highlight=0,null,
- Nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 2016, sp. zn. 30 Cdo 4737/2015 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/4FDAB162168EC14EC1257FDF0025DA9F?openDocument&Highlight=0,null,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. června 2016, sp. zn. 30 Cdo 5634/2015 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/AE860E7E2B391D40C12580340030E837?openDocument&Highlight=0,null,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2016, sp. zn. 30 Cdo 733/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/7D6521EB873D7801C125805E004C0D7C?openDocument&Highlight=0,null,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. listopadu 2016, sp. zn. 30 Cdo 2190/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/7A9442449A17B373C12580AC001FC891?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 2016, sp. zn. 30 Cdo 2538/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E55350D792146A8CC12580C0004C87C6?openDocument&Highlight=0,null,
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. prosince 2016, sp. zn. 30 Cdo 998/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/36FE74DA4F3ED57BC12580C000418B09?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5071/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/15F581B607880D79C125816F0046FFB9?openDocument&Highlight=0,null.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5074/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/4A6935580CC86DA5C125816F0046FFBC?openDocument&Highlight=0,null,
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5075/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/94913D4E654B35D5C125816F0046FFBD?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5225/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B1CC2B2211A818C0C125816700314456?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5682/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BF50C6A8F5A05069C1258186004680E3?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017, sp. zn. 30 Cdo 5072/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/DAF8D6D423035AA3C125816F0046FFBA?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. června 2017, sp. zn. 30 Cdo 5890/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/5D4CC7EC54637191C1258184001A5935?openDocument&Highlight=0,null,
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2017, sp. zn. 30 Cdo 698/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B3484F8DC3F53677C125824B0036AFCA?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. listopadu 2017, sp. zn. 30 Cdo 2068/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BE78F227E231FF1EC12582280041BC2F?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2018, sp. zn. 30 Cdo 2858/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/C414A24A08619B81C125827F00525EFA?openDocument&Highlight=0,null.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. března 2018, sp. zn. 30 Cdo 2191/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B1FBA126B776C791C125829B002641CA?openDocument&Highlight=0,null.

- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2018, sp. zn. 30 Cdo 5891/2016 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/365559B713DB0488C12582C500314372?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. července 2018, sp. zn. 30 Cdo 4886/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/8D14A1719ECE52C8C125832F00316DBB?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. září 2018, sp. zn. 30 Cdo 5719/2017 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B6522C3A2C1A031BC125836000230D8E?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. října 2018, sp. zn. 30 Cdo 1280/2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/FB0A46BBA5F9055FC125838400224BCF?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. října 2018, sp. zn. 30 Cdo 1334/2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F6152B2F890312D6C12583900020295C?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2018, sp. zn. 30 Cdo 1729/2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD0C9AAF0A339FBCC125838400224BCA?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. října 2018, sp. zn. 30 Cdo 2950/2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E5140B88C00AC0C9C125838300221374?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. prosince 2018, sp. zn. 30 Cdo 3055/2018 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/592FAA662162EDDDC125839E00221B2C?openDocument&Highlight=0,null.
- Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2019, sp. zn. 27 Cdo 420/2019 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2CCC2B637E68FA62C125841C002326CE?openDocument&Highlight=0,null.

Nejvyšší správní soud

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. ledna 2007, sp. zn. 1 As 36/2006 – 79 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2006/0036_1As__0600075A_prevedeno.pdf.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. prosince 2008, sp. zn. 5 As 16/2007 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: https://www.zakony.cz/soudni-rozhodnuti/nejvyssi-spravni-soud/2008/51/judikat-nss-5-As-16-2007-GNSS2008015.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2011, sp. zn. 5 As 38/2008 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2008/0038_5As__080_20110209091118_prevedeno.pdf.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. května 2011, sp. zn. 7 As 49/2011 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2011/0049_7As__110_20110615010016_prevedeno.pdf.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. srpna 2012, sp. zn. 7 As 68/2012 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nssoud.cz/files/SOUDNI_VYKON/2012/0068_7As__120_20120906091559_prevedeno.pdf.

Vrchní soudy

- Rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 3 Co 22/2001 ze dne 19. listopadu 2001 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://www.nsoud.cz//Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E79728B3AE8785D5C1257BD6003A3A78?openDocument&Highlight=0.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 20. června 2013, sp. zn. 1 Co 204/2013 [vid. 2019-05-31]. Dostupný z: http://kraken.slv.cz/VSOL1Co204/2013.

Seznam příloh

Příloha 1: Objem odměn vybraných kolektivními správci – členy CISAC

Příloha 2: Členství v kolektivních správcích v ČR

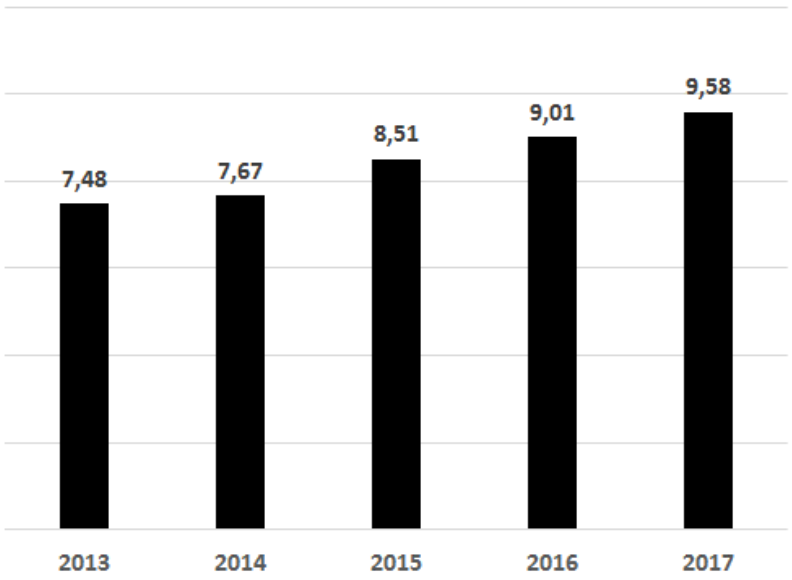
Příloha 3: Orgány kolektivních správců v ČR

Příloha 4: Soudní spory vycházející z kolektivní správy v ČR

Příloha 5: Podíl sporů vycházejících z kolektivní správy v ČR

Příloha 6: Přehled kolektivních správců v EU

PŘÍLOHA 1: OBJEM ODMĚN VYBRANÝCH KOLEKTIVNÍMI SPRÁVCI - ČLENY CISAC (V MLD. EUR)

Zdroj: CISAC. Global Collections Report 2018 for 2017 data, s. 15.
https://www.cisac.org/Media/Studies-and-Reports/Publications/Royalty-Reports/

PŘÍLOHA 2: ČLENSTVÍ V KOLEKTIVNÍCH SPRÁVCÍCH V ČR

	OSA	DILIA	INTERGRAM	OOA-S	GESTOR	OAZA
Fyzická osoba	zastupovaný skladatel, textař, dědic autorských práv po splnění podmínek	zastupovaný autor nebo dědic majetkových autorských práv po splnění podmínek	po splnění podmínek	po splnění podmínek	autor nebo nositel autorských práv	jakákoli osoba, která je nositelem autorských práv k dílům zvukaře – autora (mistra zvuku) nebo takového nositele práv zastupuje
Právnická osoba	hudební nakladatel po splnění podmínek	nakladatelé vydaných slovesných děl nebo nadace či jiné právnické osoby, pokud jsou nositeli majetkových autorských práv po splnění podmínek	po splnění podmínek	po splnění podmínek	pokud lze považovat za autora nebo nositele autorských práv	jakákoli osoba, která je nositelem autorských práv k dílům zvukaře – autora (mistra zvuku) nebo takového nositele práv zastupuje
Různé druhy členství	X	X	ano, člen s hlasem poradním, nebo člen s právem hlasovacím	X	X	X
Podmínka objemu odměn	ano, liší se podle oblasti (skladatel, textař, nakladatel, dědic)	ne, ale podmínka autora činného (nebo jeho dědice)	pouze pro členy s právem hlasovacím	ne, ale významným hlediskem je předpokládaný podíl člena na vyplácení příjmů z výkonu kolektivně spravovaných práv nebo předmět podnikatelské i jiné výdělečné činnosti přímo v oboru nebo v souvisejícím oboru	X	X
Podmínka doby výkonu	ano, min. 5 let	pouze u nakladatelů - 10 let	ano, min. 3 roky (v textu stanov přesně tři roky)	ano, min. 3 roky	X	X
Orgán rozhodující o členství	valné shromáždění na návrh dozorčí rady nebo členů OSA, je-li podepsán nejméně 10 členy	dozorčí rada	valné shromáždění	výbor	správní rada	představenstvo
Výjimky z podmínek členství	musí schválit valné shromáždění	NEUPRAVENO	NEUPRAVENO	možno odpustit 3 leté období (schvaluje výbor)	NEUPRAVENO	NEUPRAVENO
Vznik členství	od 1.1. roku následujícího po schválení členství	NEUPRAVENO	NEUPRAVENO	rozhodnutí o přijetí nabývá účinnosti dnem, kdy žadatel uhradil členský příspěvek, byl-li stanoven	NEUPRAVENO	NEUPRAVENO
Seznam členů	k nahlédnutí v sídle OSA	na internetových stránkách; zveřejněna jsou jen jména členů kteří s tímto zveřejněním souhlasili	NEZVEŘEJNĚNO	není veřejně přístupný; na žádost může ředitel OOA-S k úředním účelům umožnit jeho zpřístupnění či pořízení výpisu	neveřejný, ledaže o zveřejnění rozhodne členská schůze, a to za předpokladu souhlasu všech členů, kteří jsou v něm zapsáni	neveřejný; na žádost může předseda představenstva k úředním účelům umožnit jeho zpřístupnění či pořízení výpisu
Počet členů	578	340	NEZVEŘEJNĚNO	NEZVEŘEJNĚNO	35	NEZVEŘEJNĚNO
Další	člen nemůže být zaměstnancem OSA	X	X	X	X	X

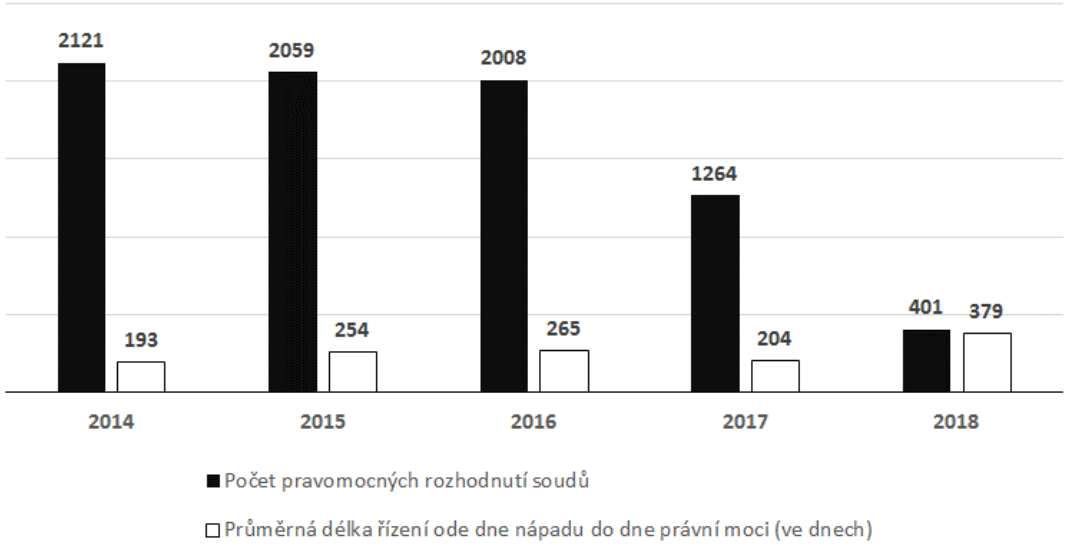
Zdroj: Vlastní elaborace autora ze stanov a dalších veřejně přístupných dokumentů jednotlivých kolektivních správců v ČR.

PŘÍLOHA 3: ORGÁNY KOLEKTIVNÍCH SPRÁVCŮ V ČR

	OSA	DILIA	INTERGRAM	OOA-S	GESTOR	OAZA
Nejvyšší orgán	Valné shromáždění	Valná hromada	Valné shromáždění	Valné shromáždění	Členská schůze	Valná hromada
Statutární orgán	Představenstvo	Ředitel	Ředitel	Ředitel	Správní rada	Představenstvo
Kontrolní orgán	Dozorčí rada	Dozorční rada	Kontrolní komise	Dozorční rada	Kontrolní komise	Dozorčí rada
Další	x	Odborné komise fakultativně ustavovány dozorčí radou	Výkonná rada nejvyšší orgán v době mezi konáním valného shromáždění	Výbor výkonný orgán v době mezi konáním valného shromáždění	x	Odborné komise ustavovány fakultativně

Zdroj: Vlastní elaborace autora ze stanov jednotlivých kolektivních správců v ČR.

PŘÍLOHA 4: SOUDNÍ SPORY VYCHÁZEJÍCÍ Z KOLEKTIVNÍ SPRÁVY V ČR

Zdroj: Veřejný portál statistiky a výkaznictví Ministerstva spravedlnosti ČR
https://cslav.justice.cz

PŘÍLOHA 5: PODÍL SPORŮ VYCHÁZEJÍCÍCH Z KOLEKTIVNÍ SPRÁVY V ČR

Zdroj: Veřejný portál statistiky a výkaznictví Ministerstva spravedlnosti ČR
https://cslav.justice.cz

PŘÍLOHA 6: PŘEHLED KOLEKTIVNÍCH SPRÁVCŮ V EU

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Belgie	AEB	AGICOA Europe Brussels	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.agicoabrussels.eu/
Belgie	ALMO	Auteursbureau ALMO	Práva k literárním dílům	https://www.almo.be/
Belgie	ASSUCOPIE	ASSUCOPIE Société de gestion collective des droits des auteurs scolaires, scientifiques et universitaires	Práva k literárním dílům	https://assucopie.be/
Belgie	AUVIBEL	AUVIBEL	Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.auvibel.be/en
Belgie	BAVP	BAVP collectieve beheersvennootschap van de producenten van audiovisuele werken	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.bavp.be/
Belgie	COPIEBEL	COPIEBEL SCRL	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.copiebel.be/fr/accueil
Belgie	COPIEPRESSE	COPIEPRESSE Société de gestion de droits des éditeurs de press quotidienne francophone et germanophone belge	Práva k literárním dílům	https://www.copiepresse.be/
Belgie	deAUTEURS	deAUTEURS	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.deauteurs.be/
Belgie	IMAGIA	IMAGIA	Práva k audiovizuálním dílům Práva k audiovizuálním záznamům	https://www.simim.be/nl/imagia.htm
Belgie	LIBRIUS	LIBRIUS	Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.librius.com/
Belgie	LICENSE2PUBLISH	LICENSE2PUBLISH	Práva k literárním dílům	https://www.license2publish.be/
Belgie	PLAYRIGHT	PLAYRIGHT	Práva k uměleckým výkonům	https://playright.be/
Belgie	PROCIBEL	PROCIBEL	Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.procibel.be/
Belgie	REPROBEL	REPROBEL	Práva k literárním dílům	https://www.reprobel.be/
Belgie	REPROPRESS	REPROPRESS	Práva k literárním dílům	http://www.repropress.be/
Belgie	SABAM	SABAM Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers	Práva k hudebním dílům	https://www.sabam.be/nl
Belgie	SACD	SACD Société des auterurs et compositeurs dramatiques	Práva k hudebním dílům Práva k literáráním dílům Práva k auditovizuálním dílům	https://www.sacd.be/fr/
Belgie	SAJ-JAM	SAJ-JAM Société de Droit d'Auteur des Journalistes	Práva k literárním dílům	http://www.sajam.be/
Belgie	SCAM	La SCAM Société civile des auteurs multimedia	Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	https://www.scam.be/fr/
Belgie	SEMU	SEMU Société des Editeurs de Musique	Práva k hudebním dílům	https://www.semu.be/index.htm
Belgie	SIMIM	SIMIM Société de l'industrie musicale - Muziek industrie Maatschappij	Práva k zvukovým záznamům	https://www.simim.be/
Belgie	SOFAM	SOFAM Société des Auteurs-photographes, Fotoauteurs-Maatschappij	Práva k výtvarným dílům	https://www.sofam.be/
Belgie	TONEELFONDS J. JANSSENS	TONEELFONDS J. JANSSENS	Práva k literárním dílům	https://www.toneelfonds.be/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Belgie	VEWA	VEWA Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs	Práva k literárním dílům	https://www.vewa.be/nl_home.html
Bulharsko	FILMAUTOR	FILMAUTOR	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.filmautor.org/
Bulharsko	MUSICAUTOR	MUSICAUTOR	Práva k hudebním dílům	http://www.musicautor.org/
Bulharsko	PROPHON	PROPHON	Práva k zvukovým záznamům	https://www.prophon.org/
Česká republika	DILIA	DILIA - divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s.	Práva k literáráním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.dilia.cz/
Česká republika	OSA	OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.	Práva k hudebním dílům	https://www.osa.cz/
Česká republika	INTERGRAM	INTERGRAM - nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů z.s.	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.intergram.cz/
Česká republika	OOA-S	OOA-S - Ochranná organizace autorská - sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s.	Práva k výtvarným dílům Práva k audiovizuálním dílům	https://www.ooas.cz/
Česká republika	GESTOR	GESTOR - ochranný svaz autorský, z.s.	Právo na odměnu za opětný prodej	http://www.gestor.cz/cs/
Česká republika	OAZA	OAZA - Ochranná Asociace Zvukařů - Autorů, z.s.	Práva k dílům mistrů zvuku	https://www.oaza.eu/
Dánsko	Copydan Arkiv	Copydan Arkiv	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://www.copydan-arkiv.dk/
Dánsko	Copydan AVU-medier	Copydan AVU-medier	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.copydan-avumedier.dk/
Dánsko	Copydan KulturPlus	Copydan KulturPlus	Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.copydan-kulturplus.dk/
Dánsko	Copydan Tekst & Node	Copydan Tekst & Node	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://tekstognode.dk/
Dánsko	Copydan Verdens TV	Copydan Verdens TV	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://www.copydan-verdenstv.dk/
Dánsko	FILMEX	FILMEX	Práva k uměleckým výkonům	http://skuespillerforbundet.dk/om-dsf/filmex/om-foreningen/
Dánsko	Forfatternes Forvaltningsselskab	Forfatternes Forvaltningsselskab	Práva k literárním dílům	https://www.forfatterselskabet.dk/
Dánsko	GRAMEX	GRAMEX	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://gramex.dk/
Dánsko	KODA	KODA	Práva k hudebním dílům	https://www.koda.dk/
Dánsko	MPO	Musikproducenternes Forvaltningsorganisation	Práva k zvyukovým záznamům	http://mpo.dk/
Dánsko	NCB	Nordisk copyright bureau	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://www.ncb.dk/index.php
Dánsko	PERFORMEX	PERFORMEX	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.performex.dk
Dánsko	PRD	Producent Rettigheder Danmark	Rozhlasové a televizní vysílání	https://producentrettigheder.dk/
Dánsko	VISDA	VISDA Visuelle Rettigheder Danmark	Práva k výtvarným dílům Práva k uměleckým výkonům	https://visda.dk/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Estonsko	EAÜ	Eesti Autorite Ühing	Práva k hudebním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům Kabelový přenos Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.eau.org/
Estonsko	EEL	Eesti Esitajate Liit	Práva k uměleckým výkonům	http://www.eel.ee/et/
Estonsko	EFÜ	Eesti Fonogrammitootjate Ühing	Práva k zvukovým záznamům	http://www.efu.ee/
Finsko	APFI	Audiovisual Producers Finland	Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://apfi.fi/
Finsko	Filmex	Filmex	Práva k uměleckým výkonům	https://www.filmex.fi/
Finsko	Gramex	Gramex	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.gramex.fi/
Finsko	Kopiosto	Kopiosto	Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům	https://www.kopiosto.fi/
Finsko	Kuvasto	Kuvasto	Práva k výtvarným dílům	http://kuvasto.fi/
Finsko	Sanasto	Sanasto	Práva k literárním dílům	https://www.sanasto.fi/
Finsko	Teosto	Teosto	Práva k hudebním dílům	https://www.teosto.fi/
Francie	ADAGP	Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques	Práva k výtvarným dílům Rozmnožování pro osobní potřebu Právo na odměnu za opětný prodej	https://www.adagp.fr/
Francie	ADAMI	Société civile pour l'administration des droits des artistes et musiciens interprètes	Práva k uměleckým výkonům	https://www.adami.fr/
Francie	ANGOA	Agence nationale de gestion des oeuvres audiovisuelles	Práva k zvuzkově obrazovým záznamům Kabelový přenos Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.procirep.fr/-ANGOA-25-.html
Francie	ARP	Société civile des auteurs, réalisateurs et producteurs	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.larp.fr/
Francie	AVA	Société des arts visuels associés	Práva k výtvarným dílům	[nemá internetové stránky]
Francie	CFC	Centre français d'exploitation du droit de copie	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.cfcopies.com/
Francie	Copie-France	Copie-France, société pour la perception de la rémunération de la copie privée sonore et audiovisuelle	Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.copiefrance.fr/fr/
Francie	PROCIREP	Société des producteurs de cinéma et de télévision	Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.procirep.fr/
Francie	SACD	Société des auteurs et compositeurs dramatiques	Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	https://www.sacd.fr/
Francie	SACEM	Société des auteurs, compositeurs et éditeurs de musique	Práva k hudebním dílům	https://www.sacem.fr/
Francie	SAI	Société des artistes interprètes	Práva k uměleckým výkonům	https://la-sai.fr/
Francie	SAIF	Société des auteurs des arts visuels et de l'image fixe	Práva k výtvarným dílům	http://www.saif.fr
Francie	SAJE	Société des auteurs de jeux	Práva k literárním dílům	http://www.la-saje.org
Francie	SCAM	Société civile des auteurs multimédia	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.scam.fr
Francie	SCELF	Société civile des éditeurs de langue française	Práva k literárním dílům	https://www.scelf.fr/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Francie	SCPA	Société civile des producteurs associés	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	http://www.lascpa.org/
Francie	SCPP	Société civile pour l'exploitation des droits des producteurs phonographiques	Práva k zvukovým záznamům	http://www.scpp.fr/
Francie	SDRM	Société pour l'administration du droit de reproduction mécanique des auteurs, compositeurs et éditeurs	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://sdrm.sacem.fr/
Francie	SEAM	Société des auteurs et éditeurs de musique	Práva k hudebním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.seamfrance.fr/
Francie	SESAM	Guichet commun gérant les droits des auteurs dans le multimédia	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukověobtazovým záznamům	https://sdrmsesam.wordpress.com/sesam/
Francie	SOFIA	Société française des intérêts des auteurs de l'écrit	Práva k literárním dílům	http://www.la-sofia.org/
Francie	SPEDIDAM	Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes	Práva k uměleckým výkonům	https://spedidam.fr/
Francie	SPPF	Société civile des producteurs de phonogrammes en France	Práva k zvukovým záznamům	http://www.sppf.com/
Francie	SPRE	Société pour la perception de la rémunération équitable	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://www.spre.fr/index.php
Chorvatsko	ARS CROATICA	Hrvatska udruga za zaštitu prava likovnih umjetnika	Práva k výtvarným dílům	http://www.ars-croatica.hr/
Chorvatsko	DHFR	Društvo hrvatskih filmskih redatelja	Práva k literárním dílům Práva h audiovizuálním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://dhfr.hr/
Chorvatsko	DHK	Društvo hrvatskih književnika	Práva k literárním dílům	http://dhk.hr/
Chorvatsko	DZNAP	Društvo za zaštitu novinarskih autorskih prava	Práva k literárním dílům	https://www.dznap.hr/
Chorvatsko	HDS ZAMP	Hrvatsko društvo skladatelja	Práva k hudebním dílům	https://www.hds.hr/
Chorvatsko	HUZIP	Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava	Práva k uměleckým výkonům	https://www.huzip.hr/
Chorvatsko	ZANA	Udruga za zaštitu prava nakladnika	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://udrugazana.hr/
Chorvatsko	ZAPRAF	Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava	Práva k zvukovým záznamům	http://www.zapraf.hr/hr/
Irsko	ICLA	The Irish Copyright Licensing Agency Ltd	Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.icla.ie/
Irsko	IMRO	Irish Music Rights Organisation	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://www.imro.ie/
Irsko	IVARO	Irish Visual Artists Rights Organisation	Práva k výtvarným dílům Právo na odměnu za opětný prodej	http://www.ivaro.ie/
Irsko	M.C.P.S.I.	Mechanical Copyright Protection Society (Irl) Ltd	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	https://www.prsformusic.com/
Irsko	MPLC	Motion Picture Licensing Co. Int. Ltd	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.themplc.co.uk/
Irsko	NLI	Newspaper Licensing Irl Ltd	Práva k literárním dílům	https://newspaperlicensing.ie/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Irsko	PPI	Phonographic Performance (Irl) Ltd	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.ppimusic.ie/
Irsko	R.A.A.P.	Recorded Artists Actors Performers Limited	Práva k uměleckým výkonům	http://www.raap.ie/
Irsko	SDGI	The Screen Directors Collecting Society of Ireland	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.sdgi.ie/screen-directors-collecting-society
Itálie	ARTISTI7607	ARTISTI 7607	Práva k uměleckým výkonům	https://www.artisti7607.com/
Itálie	IPAA	Diritti Artisti IPAA	Práva k hudebním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.ipaadirittiartisti.it/
Itálie	ITSRIGHT	ITSRIGHT S.r.l.	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.itsright.it/en/
Itálie	NUOVOIMAIE	NUOVOIMAIE, NUOVO Istituto mutualistico Artisti Interpreti o Esecutori	Práva k uměleckým výkonům	http://www.nuovoimaie.it/
Itálie	R.A.S.I.	Rete Artisti Spettacolo per l'Innovazione	Práva k uměleckým výkonům	https://www.reteartistispettacolo.it/
Itálie	SCF	Società Consorzio Fonografici	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.scfitalia.it/
Itálie	SIAE	Società Italiana degli Autori ed Editori	Práva k literárním dílům	https://www.siae.it/
Kypr	CNR	Cyprus Neighbouring Rights Management	Práva k uměleckým výkonům	http://www.cyprusmusicrights.com/en/cnr.html
Kypr	PRS	PRS for Music - Cyprus	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.prsformusic.com/our-global-network/prs-managed-territories/cyprus
Litva	AGATA	Lietuvos gretutinių teisių asociacija AGATA	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.agata.lt/lt/
Litva	AGICOA	AGICOA Europe (Baltic)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.agicoa-europe.lu/
Litva	AVAKA	Audiovizualinių kūrinių autorių teisių asociacija AVAKA	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://avaka.lt/
Litva	GRETA	Gretutinių teisių asociacija GRETA	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	https://asociacijagreta.wordpress.com/
Litva	LATGA	Asociacija LATGA	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	http://www.latga.lt/
Litva	NATA	Muzikos kūrinių autorių teisių asociacija NATA	Práva k hudebním dílům	http://www.asociacijanata.lt/
Lotyšsko	AKAA/LAA	Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra	Práva k hudebním dílům Práva k literáráním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	http://www.akka-laa.lv/
Lotyšsko	LaIPA	Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://www.laipa.org/eng
Lotyšsko	LaPAA	Latvijas Profesionālo aktieru apvienība	Práva k uměleckým výkonům	http://www.aktieris.lv/
Lotyšsko	LATREPRO	LATREPRO	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://latrepro.lv/
Lotyšsko	LKPA	Latvijas Kinoproducentu asociācija	Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.filmproducers.lv/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Lucembursko	luxorr	Luxembourg Organization For Reproduction Rights - luxorr (lux©rr), asbl	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.luxorr.lu/
Lucembursko	SACEMLUXEMBOURG	SACEMLUXEMBOURG	Práva k hudebním dílům	http://www.sacem.lu/
Maďarsko	ARTISJUS	ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	http://www.artisjus.hu/
Maďarsko	EJI	Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.eji.hu/
Maďarsko	FILMJUS	FILMJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zuvkověobrazovým záznamům	http://www.filmjus.hu/
Maďarsko	HUNGART	HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület	Práva k výtvarným dílům	http://www.hungart.org/
Maďarsko	MAHASZ	Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://www.mahasz.hu/
Maďarsko	MISZJE	Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület	Práva k literárním dílům	http://www.miszje.hu/
Maďarsko	MASZRE	Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://maszre.hu/
Maďarsko	Repropress	Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai Egyesülete	Práva k literárním dílům	http://www.pressjus.hu/
Maďarsko	RSZ	Magyar Reprográfiai Szövetség	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.reprografia.hu/
Německo	AGICOA	AGICOA – Urheberrechtsschutz GmbH	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.agicoa-gmbh.de/en.index.html
Německo	GEMA	GEMA – Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.gema.de/
Německo	GÜFA	GÜFA – Gesellschaft zur Übernahme und Wahrnehmung von Filmaufführungsrechten mbH	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.guefa.de/
Německo	GVL	GVL – Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten	Práva k uměleckým výkonům	https://www.gvl.de/
Německo	GWFF	GWFF – Gesellschaft zur Wahrnehmung von Film- und Fernsehrechten mbH	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.gwff.de/
Německo	GWVR	GWVR – Gesellschaft zur Wahrnehmung von Veranstalterrechten mbH	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://gwvr.de/info/
Německo	TWF	VG TWF – Treuhandgesellschaft Werbefilm mbH	Práva k hudebním dílům	http://www.twf-gmbh.de/
Německo	VFF	VFF – Verwertungsgesellschaft der Film- und Fernsehproduzenten	Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.vff.org/
Německo	VG Bild-Kunst	VG Bild-Kunst – Verwertungsgesellschaft Bild-Kunst	Práva k výtvarným dílům	https://www.bildkunst.de/index.html

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Německo	VGF	VGF – Verwertungsgesellschaft für Nutzungsrechte an Filmwerken mbH	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.vgf.de/
Německo	VG Media	VG Media – Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH	Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://www.vg-media.de/de/vg-media.html
Německo	VG Musikedition	VG Musikedition – Verwertungsgesellschaft Musikedition	Práva k hudebním dílům	https://www.vg-musikedition.de/
Německo	VG Wort	VG Wort – Verwertungsgesellschaft Wort	Práva k literárním dílům	https://www.vgwort.de/die-vg-wort.html
Nizozemí	BUMA/STEMRA	Vereniging Het Bureau voor Muziekauteursrecht	Práva k hudebním dílům	http://www.bumastemra.nl/
Nizozemí	IPRO	The International Publishers Right Organization	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.ipro.nu/
Nizozemí	FEMU	FEMU (Federatie Muziek Auteurs en Uitgevers)	Práva k hudebním dílům	https://femu.nl/
Nizozemí	GÜFA	Güfa Nederland	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.guefa.de/
Nizozemí	Leenrecht	Stichting Leenrecht	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.leenrecht.nl/
Nizozemí	Lira	Stichting Literaire Rechten Auteurs	Práva k literárním dílům	http://www.lira.nl/
Nizozemí	Norma	Stichting Naburige Rechtenorganisatie voor Musici en Acteurs	Práva k uměleckým výkonům	https://www.stichtingnorma.nl/
Nizozemí	Pictoright	Stichting Pictoright	Práva k výtvarným dílům	http://www.pictoright.nl/
Nizozemí	PM	Stichting Platform Multimedia-producenten	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.multimediaproducenten.nl/
Nizozemí	PRO	Stichting Publicatie – en Reproductierechten Organisatie	Práva k literárním dílům	https://www.stichting-pro.nl/
Nizozemí	Reprorecht	Stichting Reprorecht	Práva k literárním dílům	https://www.reprorecht.nl/ondernemers
Nizozemí	SCGO	Stichting Collectieve Gelden Omroepen	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.scgo.info/nl/home/
Nizozemí	SEKAM	Stichting tot Exploitatie van Kabeltelevisierechten op Audiovisueel Materiaal	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.sekam.org/
Nizozemí	SEKAM VIDEO	Stichting SEKAM VIDEO	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://sekamvideo.org/
Nizozemí	SENA	Stichting ter Exploitatie van Naburige rechten	Práva k hudebním dílům	https://sena.nl/nl/
Nizozemí	STAP	Stichting Thuiskopievergoeding Audio Producenten	Práva k hudebním dílům Práva k výtvarným dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	http://www.stichtingstap.nl/
Nizozemí	StOPnl	Stichting Onafhankelijke Producenten Nederland (StOPnl)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://stop-nl.nl/
Nizozemí	SVVP	Stichting Verdeling Videoproducten	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://verdelingvideo.nl/
Nizozemí	Thuiskopie	Stichting de Thuiskopie	Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.thuiskopie.nl/nl
Nizozemí	VEVAM	Vereniging voor regisseurs van filmwerken	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.vevam.org/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Nizozemí	VIDEMA	Stichting VIDEMA together with Stichting Groepstelevisie and Stichting Gesloten Netwerken	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.videma.nl/
Polsko	KOPIPOL	Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i	Práva k literárním dílům	http://www.kopipol.pl/
Polsko	PRO	Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO	Práva k literárním dílům (pouze počítačové programy)	http://www.pro.org.pl/
Polsko	REPROPOL	Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL	Práva k literárním dílům	http://www.swrepropol.pl/
Polsko	SAiW	SAiW COPYRIGHT POLSKA (Stowarzyszenie Autorów i Wydawców COPYRIGHT POLSKA organizacja zbiorowego zarządzania	Práva k literárním dílům	https://www.copyrightpolska.pl/
Polsko	SARP	Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP	Práva k výtvarným dílům	http://www.sarp.org.pl/
Polsko	SAWP	Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP	Práva k uměleckým dílům	http://www.sawp.pl/
Polsko	SFP	Stowarzyszenie Filmowców Polskich SFP	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.sfp.org.pl/
Polsko	STL	STL (Stowarzyszenie Twórców Ludowych)	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://zgstl.pl/
Polsko	STOART	Związek Artystów Wykonawców STOART	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://www.stoart.org.pl/
Polsko	ZAiKS	Stowarzyszenie Autorów ZAiKS	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	http://www.zaiks.org.pl/
Polsko	ZAPA	ZAPA (Związek Autorów i Producentów Audiowizualnych)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.zapa.org.pl/pl
Polsko	ZASP	ZASP - Stowarzyszenie Polskich Artystów Teatru, Filmu, Radia i Telewizji	Práva k uměleckým výkonům	https://www.zasp.pl/
Polsko	ZPAF	ZPAF (Związek Polskich Artystów Fotografików)	Práva k výtvarným dílům	https://zpaf.pl/
Polsko	ZPAP	Związek Polskich Artystów Plastyków ZPAP	Práva k výtvarným dílům	http://www.zpap.org.pl/
Polsko	ZPAV	Związek Producentów Audio-Video ZPAV	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.zpav.pl/
Portugalsko	AUDIOGEST	AUDIOGEST – Associação para a Gestão e Distribuição de Direitos	Práva k zvukovým záznamům	http://www.audiogest.pt/
Portugalsko	GDA	GDA – Gestão dos Direitos dos Artistas	Práva k uměleckým výkonům	http://www.gda.pt/pt
Portugalsko	SPA	SPA-Sociedade Portuguesa de Autores	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	http://www.spautores.pt/
Rakousko	AuMe	AUSTRO-MECHANA Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft m.b.H (AuMe)	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	http://www.akm.at/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Nizozemí	VIDEMA	Stichting VIDEMA together with Stichting Groepstelevisie and Stichting Gesloten Netwerken	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.videma.nl/
Polsko	KOPIPOL	Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL	Práva k literárním dílům	http://www.kopipol.pl/
Polsko	PRO	Stowarzyszenie Polski Rynek Oprogramowania PRO	Práva k literárním dílům (pouze počítačové programy)	http://www.pro.org.pl/
Polsko	REPROPOL	Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL	Práva k literárním dílům	http://www.swrepropol.pl/
Polsko	SAiW	SAiW COPYRIGHT POLSKA (Stowarzyszenie Autorów i Wydawców COPYRIGHT POLSKA organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi)	Práva k literárním dílům	https://www.copyrightpolska.pl/
Polsko	SARP	Stowarzyszenie Architektów Polskich SARP	Práva k výtvarným dílům	http://www.sarp.org.pl/
Polsko	SAWP	Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP	Práva k uměleckým dílům	http://www.sawp.pl/
Polsko	SFP	Stowarzyszenie Filmowców Polskich SFP	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.sfp.org.pl/
Polsko	STL	STL (Stowarzyszenie Twórców Ludowych)	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://zgstl.pl/
Polsko	STOART	Związek Artystów Wykonawców STOART	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům	http://www.stoart.org.pl/
Polsko	ZAiKS	Stowarzyszenie Autorów ZAiKS	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	http://www.zaiks.org.pl/
Polsko	ZAPA	ZAPA (Związek Autorów i Producentów Audiowizualnych)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.zapa.org.pl/pl
Polsko	ZASP	ZASP - Stowarzyszenie Polskich Artystów Teatru, Filmu, Radia i Telewizji	Práva k uměleckým výkonům	https://www.zasp.pl/
Polsko	ZPAF	ZPAF (Związek Polskich Artystów Fotografików)	Práva k výtvarným dílům	https://zpaf.pl/
Polsko	ZPAP	Związek Polskich Artystów Plastyków ZPAP	Práva k výtvarným dílům	http://www.zpap.org.pl/
Polsko	ZPAV	Związek Producentów Audio-Video ZPAV	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.zpav.pl/
Portugalsko	AUDIOGEST	AUDIOGEST – Associação para a Gestão e Distribuição de Direitos	Práva k zvukovým záznamům	http://www.audiogest.pt/
Portugalsko	GDA	GDA – Gestão dos Direitos dos Artistas	Práva k uměleckým výkonům	http://www.gda.pt/pt
Portugalsko	SPA	SPA-Sociedade Portuguesa de Autores	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k výtvarným dílům	http://www.spautores.pt/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Rakousko	AuMe	AUSTRO-MECHANA Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft m.b.H (AuMe)	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	http://www.akm.at/
Rakousko	Bildrecht	Bildrecht GmbH Gesellschaft zur Wahrnehmung visueller Rechte	Práva k výtvarným dílům	http://www.bildrecht.at/
Rakousko	Literar	Literar - Mechana Wahrnehmungsgesellschaft für Urheberrechte, Gesellschaft m.b.H	Práva k literárním dílům	https://www.literar.at/
Rakousko	LSG	LSG - Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten Gesellschaft m.b.H	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.lsg.at/
Rakousko	AKM	AKM Autoren, Komponisten und Musikverleger registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung	Práva k hudebním dílům Práva k zvukovým záznamům	http://www.akm.at/
Rakousko	VAM	Verwertungsgesellschaft für audiovisuelle Medien GmbH	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.vam.cc/
Rakousko	VDFS	Verwertungsgesellschaft der Filmschaffenden Genossenschaft mit beschränkter Haftung	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.vdfs.at/
Rakousko	VGR	Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH (VGR)	Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.vg-rundfunk.at/
Rumunsko	ADPFR	Asociatia pentru Drepturile Producatorilor de Fonograme din Romania – ADPFR	Práva ke zvukovým záznamům	http://www.adpfr.ro/
Rumunsko	ARAIEX	Asociaţia Română pentru Artişti Interpreţi sau Executanţi	Práva k uměleckým výkonům	http://www.asociatiaartistilor.ro/
Rumunsko	ARDAA	Asociaţiia Română pentru Drepturi de Autor din Audiovizual	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.ardaa.ro/
Rumunsko	COPYRO	Societate de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor	Práva k literárním dílům	http://www.copyro.ro/
Rumunsko	CREDIDAM	Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiştilor Interpreţi	Práva k uměleckým výkonům	http://credidam.ro/wp/
Rumunsko	DACIN SARA	DACIN SARA	Práva k audiovizuálním dílům	http://dacinsara.ro/
Rumunsko	OPERA SCRISA	Asociaţiei OPERA SCRISA – Societate de Gestiune a Dreptului de Autor	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	https://www.operascrisa.ro/
Rumunsko	O.R.D.A.	Oficul Român pentru drepturile de autor	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.orda.ro/
Rumunsko	PERGAM	Asociaţia societatea autorilor şi editorilor români de opere ştiinţifice - PERGAM	Práva k literárním dílům	http://www.pergam.ro/
Rumunsko	UCMR-ADA	Uniunea Compozitorilor din Romania - Asociatia pentru Drepturi de Autor	Práva k hudebním dílům	http://www.ucmr-ada.ro/
Rumunsko	UNART	Uniunea naţională a Artiştilor din România	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://www.unart.ro/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Rumunsko	UPFAR-ARGOA	Uniunea Producătorilor de Film şi Audiovizual, Asociatia Română de Gestiune a Operelor Audiovizuale	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.upfarargoa.ro/
Rumunsko	UPFR	Uniunea Producătorilor de Fonograme din România	Práva ke zvukovým záznamům	https://upfr.ro/en/
Rumunsko	UPVR	Uniunea Producatorilor de Videograme din Romania	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://upvr.ro/ro/
Rumunsko	VISARTA	Societatea de Gestiune Colectiva a Dreptului de Autor in domeniul Artelor Vizuale - VISARTA	Práva k výtvarným dílům	https://www.visarta.ro/
Řecko	AEPI	I Elliniki Etaireía Prostasías tis Pnevmatikís Idioktisías (AEPI)	Práva k hudebním dílům	http://www.aepi.gr/
Řecko	APOLLON	APOLLON - Organismó Syllogikís Diacheírisis Dikaiomáton Ellínon Mousikón	Práva k uměleckým výkonům	https://apollon.org.gr/
Řecko	AUTODIA	AUTODIA AUTODIAXEIRISI	Práva k hudebním dílům	https://www.autodia.gr/
Řecko	DIAS	Organismos syllogikis diacheirisis syngenikon dikaiomaton paragogon syn.p.e. Dias DIACHEIRISIS SYNGENIKON DIKAIOMATON PARAGOGON SYN.P.E. - DIAS	Práva k hudebním dílům Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.dias-osd.gr/
Řecko	DIONYSOS	ΔΙΟΝΥΣΟΣ-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΣΥΝ Π.Ε	Práva k uměleckým výkonům	http://www.dionysos-society.gr/
Řecko	EPOE	EPOE Etairía Prostasías Optikoakoustikón Érgon	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.epoe.org/
Řecko	ERATO	Organismós Syllogikís Diacheírisis ton Tragoudistón – Ermineftón	Práva k uměleckým výkonům	https://www.eratospe.org/
Řecko	ERMIAS	ERMIAS Organismós Syllogikís Diacheírisis Dikaiomáton Paragogón Kinimatografikón Érgon	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.ermias.gr/
Řecko	EVED	Eidikí Ypiresía Éktaktis Diacheírisis Dikaiomáton EVED	Práva k hudebním dílům	http://www.eyed.gr/
Řecko	FOEBUS	Organismós Syllogikís Diacheírisis dikaiomáton pnevmatikís idioktisías ton fotográfon	Práva k výtvarným dílům	http://www.foebus.gr/
Řecko	GEA	GEA - GRAMMO-ERATO-APOLLON	Práva k hudebním dílům Práva k umeleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.geamusic.gr/
Řecko	GRAMMO	GRAMMO	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://grammo.gr/
Řecko	IRIDANOS	IRIDANOS - Organismós Syllogikís Diacheírisis Dikaiomáton	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.iridanos.gr/home
Řecko	ISOCRATIS	Organismós Syllogikís Diacheírisis Pnevmatikón Dikaiomáton	Práva k výtvarným dílům	http://www.isocratis.gr/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Řecko	OPDDE	Organismós Prostasías ton Dikaiomáton ton Diafimistikón Etairión (OPDDE)	Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům	https://www.opdde.gr/
Řecko	O.S.D.E.L.	Organismós Syllogikís Diacheírisis Érgon tou Lógou	Práva k literárním dílům	https://www.osdel.gr/el/
Řecko	S.A.D.A.	ATHINA – SADA Organismoú Syllogikís Diacheírisis Dimiourgón Theatrikón kai Optikoakoustikón	Práva k literárním dílům Práva k audiovizuálním dílům	http://sada.gr/
Řecko	SOPE	SOPE Etaireía Prostasías Syngrafikoú Dikaiómatos	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	http://www.sope.gr/
Řecko	THESPIS	Organismós Syllogikís Diacheírisis Pnevmatikón DikaiomátonDimiourgon Theatrikou Repertoriou	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům Práva k uměleckým výkonům	https://thespis-osd.gr/
Řecko	TILEOPTIKA	TILEOPTIKA Dikaiomata SA	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	http://www.tvrights.gr/
Slovensko	LITA	LITA, autorská spoločnosť	Práva k literárním dílům	http://www.lita.sk/
Slovensko	OZIS	Ochranné združenie interpretov Slovenska (OZIS)	Práva k uměleckým výkonům	http://www.ozis.sk/
Slovensko	SAPA	Slovenská asociácia producentov v audiovízii (SAPA)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.slovakproducers.com/
Slovensko	SLOVGRAM	SLOVGRAM, nezávislá spoločnosť výkonných umelcov a výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://www.slovgram.sk/
Slovensko	SOZA	Slovenský ochranný zväz autorský pre práva k hudobným dielam (SOZA)	Práva k hudebním dílům	http://www.soza.sk/
Slovinsko	AIPA	Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije, k.o. (AIPA, k.o.)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.aipa.si/
Slovinsko	IPF	Zvod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov slovenije (IPF)	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.ipf.si/
Slovinsko	SAZAS	Združenje SAZAS	Práva k hudebním dílům	http://www.sazas.org/
Slovinsko	SAZOR	SAZOR - Slovenska avtorska in založniška organizacija za pravice reproduciranja GIZ k.o. (SAZOR GIZ k.o.)	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.sazor.si/
Slovinsko	ZAMP	Združenje avtorjev in nosilcev malih in drugih avtorskih pravic slovenije (ZAMP - ZDRUŽENJE AVTORJEV SLOVENIJE)	Práva k literárním dílům	https://www.zamp-zdruzenje.si/
Španělsko	AGEDI	Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI)	Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.agedi.es/
Španělsko	AIE	Artistas Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE)	Práva k uměleckým výkonům	https://www.aie.es/en/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.

STÁT	ZKRATKA	NÁZEV	OBLAST SPRÁVY	INTERNETOVÉ STRÁNKY
Španělsko	AISGE	Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE)	Práva k uměleckým výkonům	http://www.aisge.es/
Španělsko	CEDRO	Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO)	Práva k literárním dílům Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.cedro.org/
Španělsko	DAMA	Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA)	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.damautor.es/
Španělsko	EGEDA	Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA)	Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.egeda.es/
Španělsko	SGAE	Sociedad General de Autores y Editores (SGAE)	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům	http://www.sgae.es/es-ES/SitePages/index.aspx
Španělsko	VEGAP	Visual, Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)	Práva k výtvarným dílům	http://www.vegap.es/
Švédsko	BUS	Bildupphovsrätt i Sverige (Bus)	Práva k audiovizuálním dílům	http://www.bildupphovsratt.se/
Švédsko	COPYSWEDE	Copyswede	Práva k audiovizuálním dílům Práva k zvukovým záznamům Práva k zvukově obrazovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání Rozmnožování pro osobní potřebu	https://www.copyswede.se/
Švédsko	SKAP	Sveriges kompositörer och textförfattare (Skap)	Práva k hudebním dílům Práva k literárním dílům	https://www.skap.se/
Švédsko	STIM	Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (Stim)	Práva k hudebním dílům	https://www.stim.se/
Velká Británie	ACS	Artists Collecting Society (ACS)	Právo na odměnu za opětný prodej	https://www.artistscollectingsociety.org.uk/
Velká Británie	ALCS	Authors' Licensing and Collecting Society (ALCS)	Práva k literárním dílům	http://www.alcs.co.uk/
Velká Británie	BECS	British Equity Collecting Society (BECS)	Práva k uměleckým výkonům	http://www.equitycollecting.org.uk/
Velká Británie	CLA	The Copyright Licensing Agency Ltd (CLA)	Práva k literárním dílům Práva k výtvarným dílům	https://www.cla.co.uk/
Velká Británie	DACS	Design and Artists Copyright Society (DACS)	Práva k výtvarným dílům	http://www.dacs.org.uk/
Velká Británie	DIRECTORS UK	Directors UK	Práva k audiovizuáoním dílům Práva k zvukově obrazovým záznamům	https://www.directors.uk.com/
Velká Británie	EOS	Eos (The Broadcasting Rights Agency)	Práva k zvukovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://eos.cymru/
Velká Británie	ERA	The Educational Recording Agency Limited (ERA)	Práva k zvukovým záznamům Rozhlasové a televizní vysílání	https://era.org.uk/
Velká Británie	NLA	NLA media access limited	Práva k literárním dílům	http://www.nlamediaaccess.com/
Velká Británie	PICSEL	Picture Industry Collecting Society for Effective Licensing (PICSEL)	Práva k výtvarným dílům	http://www.piscel.org.uk/
Velká Británie	PLS	Publishers Licensing Society (PLS)	Práva k literárním dílům	https://www.pls.org.uk/
Velká Británie	PPL	Phonographic Performance Limited (PPL)	Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.ppluk.com/
Velká Británie	PRS	PRS for Music	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	https://www.prsformusic.com/
Velká Británie	RADIOPRO	RadioPro Ltd	Práva k hudebním dílům Práva k uměleckým výkonům Práva k zvukovým záznamům	http://radiopro.eu/

Zdroj: Vlastní elaborace autora z veřejně přístupných zdrojů.